

**EĞİTSEL AMAÇLI SOSYAL MEDYA KULLANIMI:
FACEBOOK ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Burak YILMAZSOY

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Mehmet KAHRAMAN

İNTERNET VE BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ

YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

Ocak, 2018

AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

EĞİTSEL AMAÇLI SOSYAL MEDYA KULLANIMI:
FACEBOOK ÖRNEĞİ

Burak YILMAZSOY

Danışman
Yrd. Doç. Dr. Mehmet KAHRAMAN

İNTERNET VE BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ YÖNETİMİ
ANABİLİM DALI

Ocak, 2018

TEZ ONAY SAYFASI

Burak YILMAZSOY tarafından hazırlanan “Eğitsel Amaçlı Sosyal Medya Kullanımı: Facebook Örneği” adlı tez çalışması lisansüstü eğitim ve öğretim yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca 02/01/2018 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından **oy birliği** ile Afyon Kocatepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü **İnternet ve Bilişim Teknolojileri Yönetimi Anabilim Dalı’nda YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Danışman : Yrd. Doç. Dr. Mehmet KAHRAMAN

Başkan : Doç. Dr. Ömer DEPERLIOĞLU
Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyon MYO

Üye : Yrd. Doç. Dr. Mehmet KAHRAMAN
Afyon Kocatepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

Üye : Doç. Dr. Ali Hakan IŞIK
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Mühendislik Mimarlık Fakültesi

İmza

Afyon Kocatepe Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu’nun
...../...../..... tarih ve
..... sayılı kararıyla onaylanmıştır.

.....
Prof. Dr. İbrahim EROL
Enstitü Müdürü

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİM SAYFASI
Afyon Kocatepe Üniversitesi

Fen Bilimleri Enstitüsü, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- Atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- Ve bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversite veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı

beyan ederim.

02/01/2018

Burak YILMAZSOY

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

EĞİTSEL AMAÇLI SOSYAL MEDYA KULLANIMI: FACEBOOK ÖRNEĞİ

Burak YILMAZSOY

Afyon Kocatepe Üniversitesi

Fen Bilimleri Enstitüsü

İnternet ve Bilişim Teknolojileri Yönetimi Anabilim Dalı

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Mehmet KAHRAMAN

Bu araştırmada, farklı öğrenim düzeyindeki üniversite öğrencilerinin Facebook kullanım amaçları, Facebook eğitsel kullanım amaçları ve Facebook sosyal ağının uzaktan eğitim aracı olarak kullanılmasına yönelik görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca öğrencilerin cinsiyet, yaş, öğrenim düzeyi, Facebook kullanım sıklığı, sürekli internet erişimine sahip olma durumu, Facebook’a bağlanırken kullanılan cihaz ve Facebook’ta geçirilen süre değişkenleri açısından Facebook kullanım amaçları ve eğitsel amaçlı Facebook kullanım düzeylerinde anlamlı ilişki olup olmadığı incelenmiştir. Bu amaçlar doğrultusunda araştırma Facebook sosyal ağına üyeliği bulunan yükseköğretim öğrencileri ile yürütülmüştür.

Nitel ve nicel araştırma yöntemlerinin birlikte kullanıldığı araştırmada veri toplama iki aşamadan oluşmaktadır. Birinci aşamada nicel verilerin toplanmasında Mazman (2009) tarafından Facebook kullanım amaçlarının belirlenmesi için geliştirilmiş olan “Facebook Kullanım Amacı Ölçeği”, yine Mazman (2009) tarafından eğitsel alanda Facebook kullanım amaçlarının belirlenmesi için geliştirilmiş olan “Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanım Ölçeği” ve katılımcıların demografik özelliklerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır. Google Docs altyapısıyla oluşturulan form Facebook üzerinden öğrencilere ulaştırılmıştır. İkinci veri toplama aşamasını ise Facebook sosyal ağı üzerinden geliştirilen eğitim programına katılan öğrenciler oluşturmaktadır. Facebook üzerinden uzaktan eğitime katılan öğrencilere ders sonunda Google Docs sistemiyle oluşturulan değerlendirme formu uygulanarak görüşlerine başvurulmuştur. Araştırmanın nicel çalışma kısmında 1226,

nitel çalışma kısmında 48 yükseköğretim öğrencisi yer almaktadır. Elde edilen veriler SPSS 20.0 paket programı ile analiz edilmiştir. Verilerin analizinde yüzde, frekans, aritmetik ortalama, standart sapma, minimum ve maksimum değerler, Mann Withney U testi, Kruskall Wallis testi ve Spearman Rho Korelasyon analizlerinden yararlanılmıştır.

Verilerin analizinden elde edilen bulgulara göre faktörler açısından yapılan analizlerde cinsiyet, yaş, öğrenim düzeyi, Facebook kullanım sıklığı, sürekli internet erişimine sahip olma durumu, Facebook'a bağlanırken kullanılan cihaz ve Facebook'ta geçirilen süre değişkenlerinde anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Nitel bulgu sonuçlarına göre öğrenciler Facebook sosyal ağı üzerinden uzaktan eğitim olarak işlenen derslerin verimli, iletişim ve etkileşimin yüksek, rahat ve farklı kişilerle sosyal olarak ders işlemenin olumlu olduğu genel görüşüne ulaşılmıştır. Nicel ve nitel bulgu sonuçlarının iletişim, sosyallik, çalışmalarına yönelik kullanımlarında verimli, işbirlikçi ders işlemenin sağlanabildiği, ders kaynak ve materyallerinin verimli kullanılabildiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

2018, xxxvii + 218 sayfa

Anahtar Kelimeler: Facebook'un Eğitsel Kullanımı, Sosyal Medya, Uzaktan Eğitim

ABSTRACT
M.Sc. Thesis

**USING SOCIAL MEDIA FOR EDUCATIONAL PURPOSES:
FACEBOOK EXAMPLE**

Burak YILMAZSOY

Afyon Kocatepe University

Graduate School of Natural and Applied Sciences

Department of Internet and Information Technologies Management

Supervisor: Asst. Prof. Dr. Mehmet KAHRAMAN

In this research, it was aimed to determine the views of university students at different education levels related with their Facebook usage purposes, their Facebook use for educational purposes and their use of Facebook social network as a distance education tool. In addition, it has been examined whether there is a meaningful relationship between Facebook usage goals and educational Facebook usage levels in terms of gender, age, education level, Facebook usage frequency, continuous internet accessibility, device used while connected to Facebook and time spent in Facebook. In line with these objectives, research has been conducted with higher education students who have membership in Facebook social network.

Data collection in the research that uses both qualitative and quantitative research methods consists of two phases. Facebook Usage Aim Scale, which was developed by Mazman (2009) to collect quantitative data in the first stage, Facebook Usage Aim Scale, which was developed by Mazman (2009), Facebook Facebook Education Use Scale, which was developed by Mazman (2009) "Personal Information Form" prepared by the researcher has been used in order to determine. The form created with Google Docs infrastructure has been delivered to students via Facebook. The second data gathering phase is based on the Facebook social network, and the students who participate in the content and education program developed by the researcher. At the end of the course, students who participated in distance education via Facebook applied their opinions by applying evaluation form created with Google Docs system. In the quantitative study part of the study, 1226 and in the qualitative study part, 48 higher

education students participated. The obtained data were analyzed with SPSS 20.0 package program. In the analysis of the data, percentage, frequency, arithmetic mean, standard deviation, minimum and maximum values, Mann Withney U test, Kruskall Wallis test and Spearman Rho correlation analysis were used.

According to the findings obtained from the analysis of the data in terms of the factors which are gender, age, level of education, Facebook usage frequency, having continuous internet access, it was found that there is a meaningful difference between the device used while connected to Facebook and the time spent on Facebook. According to the results of qualitative findings, it has been found out that the lessons that are processed as distance education through the Facebook social network are efficient, communication and interaction are high, comfortable and socially processed with different people. The results of quantitative and qualitative findings can be used efficiently for communication, sociability and studies, cooperative learning can be provided, and the course resources and materials can be used efficiently.

2018, xxxvii + 218 pages

Keywords: Educational Usage of Facebook, Social Media, Distance Education

TEŞEKKÜR

Bu araştırmanın konusu, deneysel çalışmaların yönlendirilmesi, sonuçların değerlendirilmesi ve yazımı aşamasında yapmış olduğu büyük katkılarından dolayı tez danışmanım, değerli hocam Sayın Yrd. Doç. Dr. Mehmet KAHRAMAN'a, deneyimleriyle desteklerini esirgemeyen sayın hocam Doç. Dr. Ömer DEPERLİOĞLU'na, veri analizi aşaması ve her konuda öneri ve eleştirileriyle yardımlarını gördüğüm hocalarıma ve arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Tanıştığım ilk günden itibaren her daim yanımda olan ve olacak olan, araştırma ve yazım süresince yardımlarını esirgemeyen sevgili nişanlım Demet ÖZCAN'a, sadece bu araştırma sürecinde değil hayatımın her alanında maddi, manevi desteklerini ve dualarını benden esirgemeyen; sevgili annem Feriştah YILMAZSOY, babam Mehmet YILMAZSOY ve ablam Fatma YILMAZSOY AFAT'a minnetle teşekkür ederim.

Burak YILMAZSOY
AFYONKARAHİSAR, 2018

İÇİNDEKİLER DİZİNİ

Sayfa

ÖZET	i
ABSTRACT	iii
TEŞEKKÜR	v
İÇİNDEKİLER DİZİNİ	vi
SİMGELER ve KISALTMALAR DİZİNİ	xi
ŞEKİLLER DİZİNİ	xii
ÇİZELGELER DİZİNİ	xiii
RESİMLER DİZİNİ	xxxvii
1. GİRİŞ	1
1.1 Problem Durumu	5
2. LİTERATÜR BİLGİLERİ	6
2.1 İnternet	6
2.1.1 İnternetin Dünyada ve Türkiye’de Gelişimi	8
2.1.2 Web Teknolojileri	10
2.1.2.1 Web 1.0	10
2.1.2.2 Web 2.0	11
2.1.2.3 Web 3.0	13
2.1.2.4 Web 4.0 ve Ötesi	15
2.2 Uzaktan Eğitim	16
2.2.1 Uzaktan Eğitimin Tarihsel Gelişimi	19
2.2.2 Uzaktan Eğitimin Dünyadaki Tarihsel Gelişimi	22
2.2.3 Uzaktan Eğitim Sisteminin Türkiye İçin Önemi	25
2.2.4 Uzaktan Eğitimin Avantajları ve Dezavantajları	26
2.3 Sosyal Medya	29
2.3.1 Sosyal Medyanın Tarihsel Gelişimi	31
2.3.2 Sosyal Medya Türleri	35
2.3.3 Sosyal Ağların Eğitimde Kullanılmasıyla İlgili Araştırmalar	36
2.4 Facebook	40
2.4.1 Facebook’un Tarihsel Gelişimi	42
2.4.2 Facebook Kullanıcı İstatistikleri	42
2.4.3 Facebook’un Eğitimde Kullanılması İlgili Araştırmalar	47
3. MATERYAL ve METOT	57

3.1 Araştırmanın Modeli	57
3.2 Evren ve Örneklem	58
3.3 Veri Toplama Araçları	60
3.3.1 Nicel Veri Toplama Araçları	61
3.3.1.1 Kişisel Bilgi Formu	61
3.3.1.2 Facebook Kullanım Amacı Ölçeği	61
3.3.1.3 Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanım Ölçeği	62
3.3.2 Nitel Veri Toplama Aracı	62
3.4 Verilerin Çözümü	64
3.5 Facebook Sosyal Ağı Üzerinden Canlı Ders Anlatımı	65
3.5.1 Derslerin İşlenmesi	70
4. BULGULAR	75
4.1 Öğrencilerin Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular	75
4.2 Facebook Kullanım Amacı Ölçeğine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	78
4.2.1 Öğrencilerin Cinsiyet Değişkenine Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Faktörüne İlişkin Düzeyleri	78
4.2.2 Öğrencilerin Yaş Değişkenine Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Faktörüne İlişkin Düzeyleri	79
4.2.3 Öğrencilerin Öğrenim Düzeylerine Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Faktörüne İlişkin Düzeyleri	81
4.2.4 Öğrencilerin Facebook Kullanım Sıklıklarına Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Faktörüne İlişkin Düzeyleri	84
4.2.5 Öğrencilerin Sürekli İnternet Erişimine Sahip Olma Durumlarına Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Faktörüne İlişkin Düzeyleri...	87
4.2.6 Öğrencilerin Facebook'a Bağlanırken Kullanılan Cihaz Değişkenine Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Faktörüne İlişkin Düzeyleri...	88
4.2.7 Öğrencilerin Facebook Kullanım Sürelerine Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Faktörüne İlişkin Düzeyleri	88
4.2.8 Öğrencilerin Cinsiyet Değişkenine Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Faktörüyle İlgili Düzeyleri	92
4.2.9 Öğrencilerin Yaş Değişkenine Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Faktörüyle İlgili Düzeyleri	93
4.2.10 Öğrencilerin Öğrenim Düzeylerine Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Faktörüyle İlgili Düzeyleri	96
4.2.11 Öğrencilerin Facebook Kullanım Sıklıklarına Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Faktörüyle İlgili Düzeyleri	99
4.2.12 Öğrencilerin Sürekli İnternet Erişimine Sahip Olma Durumlarına Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Faktörüyle İlgili Düzeyleri	101

4.2.13 Öğrencilerin Facebook'a Bağlanırken Kullanılan Cihaz Değişkenine Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Faktörüyle İlgili Düzeyleri	102
4.2.14 Öğrencilerin Facebook Kullanım Sürelerine Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Faktörüyle İlgili Düzeyleri	103
4.2.15 Öğrencilerin Cinsiyet Değişkenine Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Faktörüne İlişkin Düzeyleri	107
4.2.16 Öğrencilerin Yaş Değişkenine Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Faktörüne İlişkin Düzeyleri	107
4.2.17 Öğrencilerin Öğrenim Düzeylerine Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Faktörüne İlişkin Düzeyleri	110
4.2.18 Öğrencilerin Facebook Kullanım Sıklıklarına Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Faktörüne İlişkin Düzeyleri	111
4.2.19 Öğrencilerin Sürekli İnternet Erişimine Sahip Olma Durumlarına Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Faktörüne İlişkin Düzeyleri	114
4.2.20 Öğrencilerin Facebook'a Bağlanırken Kullanılan Cihaz Değişkenine Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Faktörüne İlişkin Düzeyleri	114
4.2.21 Öğrencilerin Facebook Kullanım Sürelerine Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Faktörüne İlişkin Düzeyleri	116
4.3 Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanım Ölçeğine İlişkin Bulgular ve Yorumlar ..	120
4.3.1 Öğrencilerin Cinsiyet Değişkenine Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Faktörüne İlişkin Düzeyleri	121
4.3.2 Öğrencilerin Yaş Değişkenine Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Faktörüne İlişkin Düzeyleri	121
4.3.3 Öğrencilerin Öğrenim Düzeylerine Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Faktörüne İlişkin Düzeyleri	124
4.3.4 Öğrencilerin Facebook Kullanım Sıklıklarına Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Faktörüne İlişkin Düzeyleri	127
4.3.5 Öğrencilerin Sürekli İnternet Erişimine Sahip Olma Durumlarına Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Faktörüne İlişkin Düzeyleri	130
4.3.6 Öğrencilerin Facebook'a Bağlanırken Kullanılan Cihaz Değişkenine Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Faktörüne İlişkin Düzeyleri	130
4.3.7 Öğrencilerin Facebook Kullanım Sürelerine Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Faktörüne İlişkin Düzeyleri	131
4.3.8 Öğrencilerin Cinsiyet Değişkenine Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Faktörüne İlişkin Düzeyleri	132
4.3.9 Öğrencilerin Yaş Değişkenine Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Faktörüne İlişkin Düzeyleri	132

4.3.10 Öğrencilerin Öğrenim Düzeylerine Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Faktörüne İlişkin Düzeyleri	135
4.3.11 Öğrencilerin Facebook Kullanım Sıklıklarına Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Faktörüne İlişkin Düzeyleri	137
4.3.12 Öğrencilerin Sürekli İnternet Erişimine Sahip Olma Durumlarına Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Faktörüne İlişkin Düzeyleri	140
4.3.13 Öğrencilerin Facebook'a Bağlanırken Kullanılan Cihaz Değişkenine Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Faktörüne İlişkin Düzeyleri	141
4.3.14 Öğrencilerin Facebook Kullanım Sürelerine Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Faktörüne İlişkin Düzeyleri	142
4.3.15 Öğrencilerin Cinsiyet Değişkenine Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Faktörüne İlişkin Düzeyleri ..	146
4.3.16 Öğrencilerin Yaş Değişkenine Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Faktörüne İlişkin Düzeyleri	147
4.3.17 Öğrencilerin Öğrenim Düzeylerine Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Faktörüne İlişkin Düzeyleri ..	149
4.3.18 Öğrencilerin Facebook Kullanım Sıklıklarına Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Faktörüne İlişkin Düzeyleri	152
4.3.19 Öğrencilerin Sürekli İnternet Erişimine Sahip Olma Durumlarına Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Faktörüne İlişkin Düzeyleri	155
4.3.20 Öğrencilerin Facebook'a Bağlanırken Kullanılan Cihaz Değişkenine Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Faktörüne İlişkin Düzeyleri	156
4.3.21 Öğrencilerin Facebook Kullanım Sürelerine Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Faktörüne İlişkin Düzeyleri	157
4.4 Faktörler Bazında Öğrencilerin Facebook Kullanım Amacı ve Facebook'un Eğitsel Kullanımı Arasındaki İlişkinin Düzeyine İlişkin Bulgular ve Yorumlar ..	161
4.5 Facebook Sosyal Ağının Uzaktan Eğitim Aracı Olarak Kullanılmasına Yönelik Öğrenci Görüşleri	164
5. TARTIŞMA ve SONUÇ	175
5.1 Sonuç	175
5.2 Öneriler	195
6. KAYNAKLAR.....	198
ÖZGEÇMİŞ	211
EKLER	212
EK 1. Kişisel Bilgi Formu	212

EK 2. Facebook Kullanım Amacı Ölçeği	213
EK 3. Facebook Eğitsel Kullanım Ölçeği.....	214
EK 4. Facebook Kullanım Amacı Ölçeği ve Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanım Ölçeği İzin Belgesi.....	215
EK 5. Ölçek Uygulama İzin Belgesi 1	216
EK 6. Ölçek Uygulama İzin Belgesi 2.....	217
EK 7. Öğrenci Görüşleri Değerlendirme Formu.....	218

KISALTMALAR DİZİNİ

Kısaltmalar

USDLA	Birleşik Devletler Uzaktan Eğitim Kuruluşu
CDLP	California Distance Learning Project
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
UE	Uzaktan Eğitim
TDK	Türk Dil Kurumu
BİT	Bilgi ve İletişim Teknolojileri
TCP	Transmission Control Protokol
IP	Internet Protocol
ARPANET	Advanced Research Projects Agency Network
HTML	Hyper Text Markup Language
SAS	Sosyal Ağ Siteleri
OBS	Open Broadcaster Software

ŞEKİLLER DİZİNİ

Sayfa

Şekil 2.1 Web 1.0, Web 2.0 ve Web 3.0 Karşılaştırma (Martin 2007).	15
Şekil 2.2 Uzaktan Eğitim Gelişim Evreleri	19
Şekil 2.3 Yıllara Göre Facebook Kullanıcı Sayısı (İnt. Kyn. 17).	43
Şekil 2.4 “We Are Social” 2016 Yılı “İnternet ve Sosyal Medya Kullanıcı İstatistikleri” Raporu Sosyal Platform Kullanım İstatistikleri (İnt. Kyn. 18).....	43
Şekil 2.5 “We Are Social” 2016 Yılı “İnternet ve Sosyal Medya Kullanıcı İstatistikleri” Raporuna Türkiye Sosyal Platform Kullanım İstatistikleri (İnt. Kyn. 18).	44
Şekil 2.6 “We Are Social” 2016 Yılı “İnternet ve Sosyal Medya Kullanıcı İstatistikleri” Raporu Facebook Kullanıcı Profili (İnt. Kyn. 18).....	45
Şekil 2.7 “We Are Social” 2016 Yılı “İnternet ve Sosyal Medya Kullanıcı İstatistikleri” Raporu Facebook’a Bağlanırken Kullanılan Donanım İstatistikleri (İnt. Kyn. 18).	46
Şekil 2.8 2015 Yılına Ait Dünya Geneli Facebook Kullanıcısının Bulunduğu Ülkeler (Mavi Renkle Olan Kısım) (İnt. Kyn. 19).	46
Şekil 2.9 Facebook Kullanıcı Sayısı En Yüksek 25 Ülke (2017 Verileri) (İnt. Kyn. 20).	47
Şekil 2.10 Eğitimcilerin Sosyal Ağlara Üye Olma Oranları	50
Şekil 2.11 Eğitimcilerin Sosyal Ağları Eğitimde Kullanma Amaçları	51

ÇİZELGELER DİZİNİ

Sayfa

Çizelge 2.1 Web 1.0 ile Web 2.0 Arasındaki Farklar (O'Reilly 2005).	12
Çizelge 2.2 Günümüz Web ve Anlamsal Web Karşılaştırması (Oren et al. 2007).	14
Çizelge 2.3 Taylor (2001)'a Göre Uzaktan Eğitim Modelleri ve Teknolojileri	20
Çizelge 4.1 Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Dağılımları	75
Çizelge 4.2 Katılımcıların Yaşlarına Göre Dağılımları.....	75
Çizelge 4.3 Katılımcıların Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları	76
Çizelge 4.4 Katılımcıların Facebook Kullanım Sıklıklarına Göre Dağılımları.....	76
Çizelge 4.5 Katılımcıların Sürekli İnternet Erişimine Sahip Olma Durumlarına Göre Dağılımları.....	77
Çizelge 4.6 Katılımcıların Facebook'a Bağlanırken Kullanılan Cihaza Göre Dağılımları	77
Çizelge 4.7 Katılımcıların Facebook Kullanım Süresine Göre Dağılımları	77
Çizelge 4.8 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımları	78
Çizelge 4.9 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi).....	79
Çizelge 4.10 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 18-22 ve 23-27 Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	79
Çizelge 4.11 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 18-22 ve 28-32 Yaş Aralığını Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	80

Çizelge 4.12 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 18-22 ve 33 ve Üzeri Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	80
Çizelge 4.13 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 23-27 ve 28-32 Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	80
Çizelge 4.14 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 23-27 ve 33 ve Üzeri Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	81
Çizelge 4.15 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 28-32 ve 33 ve Üzeri Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	81
Çizelge 4.16 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi).....	82
Çizelge 4.17 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Önlisans ve Lisans Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	82
Çizelge 4.18 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Önlisans ve Yüksek Lisans Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	82
Çizelge 4.19 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Önlisans ve Doktora Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	83
Çizelge 4.20 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Lisans ve Yüksek Lisans Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	83

Çizelge 4.21 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Lisans ve Doktora Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	83
Çizelge 4.22 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Yüksek Lisans ve Doktora Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	84
Çizelge 4.23 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook Kullanım Sıklıklarına Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)	84
Çizelge 4.24 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Çok Sık ve Sık Sık Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	85
Çizelge 4.25 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Çok Sık ve Ara Sıra Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	85
Çizelge 4.26 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Çok Sık ve Nadiren Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	86
Çizelge 4.27 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Sık Sık ve Ara Sıra Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	86
Çizelge 4.28 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Sık Sık ve Nadiren Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	86
Çizelge 4.29 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Ara Sıra ve Nadiren Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	87

Çizelge 4.30 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Sürekli İnternet Erişimine Sahip Olma Durumlarına Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	87
Çizelge 4.31 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook’a Bağlanırken Kullanılan Cihaz Değişkenine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)	88
Çizelge 4.32 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)	88
Çizelge 4.33 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook Kullanım Süresi 15 Dakikadan Az ve Yaklaşık Yarım Saat Olan Katılımcılara Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)....	89
Çizelge 4.34 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook Kullanım Süresi 15 Dakikadan Az ve Yaklaşık 1 Saat Olan Katılımcılara Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	89
Çizelge 4.35 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook Kullanım Süresi 15 Dakikadan Az ve 1-3 Saat Olan Katılımcılara Göre Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	90
Çizelge 4.36 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook Kullanım Süresi 15 Dakikadan Az ve 3 Saatten Fazla Olan Katılımcılara Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi).....	90
Çizelge 4.37 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook Kullanım Süresi Yaklaşık Yarım Saat ve Yaklaşık 1 Saat Olan Katılımcılara Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	90
Çizelge 4.38 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook Kullanım Süresi Yaklaşık Yarım Saat ve 1-3 Saat Olan Katılımcılara Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	91

Çizelge 4.39 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook Kullanım Süresi Yaklaşık Yarım Saat ve 3 Saatten Fazla Olan Katılımcılara Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi).....	91
Çizelge 4.40 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook Kullanım Süresi Yaklaşık 1 Saat ve 1-3 Saat Olan Katılımcılara Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	91
Çizelge 4.41 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook Kullanım Süresi Yaklaşık 1 Saat ve 3 Saatten Fazla Olan Katılımcılara Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	92
Çizelge 4.42 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook Kullanım Süresi 1-3 Saat ve 3 Saatten Fazla Olan Katılımcılara Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	92
Çizelge 4.43 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımları	93
Çizelge 4.44 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi).....	93
Çizelge 4.45 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 18-22 ve 23-27 Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	94
Çizelge 4.46 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 18-22 ve 28-32 Yaş Aralığını Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	94
Çizelge 4.47 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 18-22 ve 33 ve Üzeri Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	94

Çizelge 4.48 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 23-27 ve 28-32 Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	95
Çizelge 4.49 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 23-27 ve 33 ve Üzeri Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	95
Çizelge 4.50 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 28-32 ve 33 ve Üzeri Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	95
Çizelge 4.51 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)	96
Çizelge 4.52 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Önlisans ve Lisans Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	96
Çizelge 4.53 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Önlisans ve Yüksek Lisans Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	97
Çizelge 4.54 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Önlisans ve Doktora Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	97
Çizelge 4.55 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Lisans ve Yüksek Lisans Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	97
Çizelge 4.56 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Lisans ve Doktora Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	98

Çizelge 4.57 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Yüksek Lisans ve Doktora Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	98
Çizelge 4.58 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Facebook Kullanım Sıklıklarına Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)	99
Çizelge 4.59 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Çok Sık ve Sık Sık Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	99
Çizelge 4.60 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Çok Sık ve Ara Sıra Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	100
Çizelge 4.61 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Çok Sık ve Nadiren Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	100
Çizelge 4.62 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Sık Sık ve Ara Sıra Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	100
Çizelge 4.63 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Çok Sık ve Sık Sık Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	101
Çizelge 4.64 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Ara Sıra ve Nadiren Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	101
Çizelge 4.65 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Sürekli İnternet Erişimine Sahip Olma Durumlarına Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	102

Çizelge 4.66 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Facebook'a Bağlanırken Kullanılan Cihaz Değişkenine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi).....	102
Çizelge 4.67 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)	103
Çizelge 4.68 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 15 Dakikadan Az ve Yaklaşık Yarım Saat Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi).....	103
Çizelge 4.69 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 15 Dakikadan Az ve Yaklaşık 1 Saat Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	104
Çizelge 4.70 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 15 Dakikadan Az ve 1-3 Saat Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	104
Çizelge 4.71 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 15 Dakikadan Az ve 3 Saatten Fazla Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	104
Çizelge 4.72 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Yaklaşık Yarım Saat ve Yaklaşık 1 Saat Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi).....	105
Çizelge 4.73 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Yaklaşık Yarım Saat ve 1-3 Saat Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	105
Çizelge 4.74 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Yaklaşık Yarım Saat ve 3 Saatten Fazla Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi).....	105

Çizelge 4.75 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Yaklaşık 1 Saat ve 1-3 Saat Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	106
Çizelge 4.76 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Yaklaşık 1 Saat ve 3 Saatten Fazla Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	106
Çizelge 4.77 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 1-3 Saat ve 3 Saatten Fazla Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	107
Çizelge 4.78 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımları	107
Çizelge 4.79 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)	108
Çizelge 4.80 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 18-22 ve 23-27 Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	108
Çizelge 4.81 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 18-22 ve 28-32 Yaş Aralığını Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	109
Çizelge 4.82 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 18-22 ve 33 ve Üzeri Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	109
Çizelge 4.83 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 23-27 ve 28-32 Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	109

Çizelge 4.84 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 23-27 ve 33 ve Üzeri Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	110
Çizelge 4.85 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 28-32 ve 33 ve Üzeri Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	110
Çizelge 4.86 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi).....	111
Çizelge 4.87 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook Kullanım Sıklıklarına Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)	111
Çizelge 4.88 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Çok Sık ve Sık Sık Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	112
Çizelge 4.89 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Çok Sık ve Ara Sıra Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	112
Çizelge 4.90 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Çok Sık ve Nadiren Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	112
Çizelge 4.91 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Sık Sık ve Ara Sıra Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	113
Çizelge 4.92 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Sık Sık ve Nadiren Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	113

Çizelge 4.93 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Ara Sıra ve Nadiren Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	113
Çizelge 4.94 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Sürekli İnternet Erişimine Sahip Olma Durumlarına Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	114
Çizelge 4.95 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook’a Bağlanırken Kullanılan Cihaz Değişkenine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)	115
Çizelge 4.96 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook’a Bağlanırken Kullandıkları Cihaz Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	115
Çizelge 4.97 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook’a Bağlanırken Kullandıkları Cihaz Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	115
Çizelge 4.98 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook’a Bağlanırken Kullandıkları Cihaz Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	116
Çizelge 4.99 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)	116
Çizelge 4.100 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 15 Dakikadan Az ve Yaklaşık Yarım Saat Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	117
Çizelge 4.101 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 15 Dakikadan Az ve Yaklaşık 1 Saat Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	117

Çizelge 4.102 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 15 Dakikadan Az ve 1-3 Saat Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi).....	117
Çizelge 4.103 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 15 Dakikadan Az ve 3 Saatten Fazla Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi).....	118
Çizelge 4.104 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Yaklaşık yarım Saat ve Yaklaşık 1 Saat Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi).....	118
Çizelge 4.105 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Yaklaşık Yarım Saat ve 1-3 Saat Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi).....	118
Çizelge 4.106 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Yaklaşık Yarım Saat ve 3 Saatten Fazla Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi).....	119
Çizelge 4.107 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Yaklaşık 1 Saat ve 1-3 Saat Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi).....	119
Çizelge 4.108 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Yaklaşık 1 Saat ve 3 Saatten Fazla Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi).....	120
Çizelge 4.109 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 1-3 Saat ve 3 Saatten Fazla Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi).....	120
Çizelge 4.110 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımları	121

Çizelge 4.111 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi).....	121
Çizelge 4.112 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 18-22 ve 23-27 Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	122
Çizelge 4.113 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 18-22 ve 28-32 Yaş Aralığını Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	122
Çizelge 4.114 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 18-22 ve 33 ve Üzeri Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	123
Çizelge 4.115 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 23-27 ve 28-32 Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	123
Çizelge 4.116 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 23-27 ve 33 ve Üzeri Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	123
Çizelge 4.117 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 28-32 ve 33 ve Üzeri Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	124
Çizelge 4.118 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi).....	124
Çizelge 4.119 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Önlisans ve Lisans Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	125

Çizelge 4.120 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Önlisans ve Yüksek Lisans Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	125
Çizelge 4.121 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Önlisans ve Doktora Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	125
Çizelge 4.122 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Lisans ve Yüksek Lisans Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	126
Çizelge 4.123 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Lisans ve Doktora Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	126
Çizelge 4.124 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Yüksek Lisans ve Doktora Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	127
Çizelge 4.125 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook Kullanım Sıklıklarına Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)	127
Çizelge 4.126 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Çok Sık ve Sık Sık Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	128
Çizelge 4.127 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Çok Sık ve Ara Sıra Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	128
Çizelge 4.128 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Çok Sık ve Nadiren Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	128

Çizelge 4.129 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Sık Sık ve Ara Sıra Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	129
Çizelge 4.130 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Sık Sık ve Nadiren Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	129
Çizelge 4.131 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Ara Sıra ve Nadiren Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	129
Çizelge 4.132 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Sürekli İnternet Erişimine Sahip Olma Durumlarına Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	130
Çizelge 4.133 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook'a Bağlanırken Kullanılan Cihaz Değişkenine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)	131
Çizelge 4.134 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)	131
Çizelge 4.135 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımları	132
Çizelge 4.136 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)	132
Çizelge 4.137 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 18-22 ve 23-27 Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	133

Çizelge 4.138 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 18-22 ve 28-32 Yaş Aralığını Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	133
Çizelge 4.139 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 18-22 ve 33 ve Üzeri Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	133
Çizelge 4.140 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 23-27 ve 28-32 Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	134
Çizelge 4.141 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 23-27 ve 33 ve Üzeri Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	134
Çizelge 4.142 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 28-32 ve 33 ve Üzeri Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	134
Çizelge 4.143 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)	135
Çizelge 4.144 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Önlisans ve Lisans Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	135
Çizelge 4.145 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Önlisans ve Yüksek Lisans Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	136
Çizelge 4.146 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Önlisans ve Doktora Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	136

Çizelge 4.147 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Lisans ve Yüksek Lisans Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	136
Çizelge 4.148 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Lisans ve Doktora Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	137
Çizelge 4.149 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Yüksek Lisans ve Doktora Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	137
Çizelge 4.150 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Facebook Kullanım Sıklıklarına Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)	138
Çizelge 4.151 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Çok Sık ve Sık Sık Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	138
Çizelge 4.152 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Çok Sık ve Ara Sıra Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	139
Çizelge 4.153 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Çok Sık ve Nadiren Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	139
Çizelge 4.154 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Sık Sık ve Ara Sıra Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	139
Çizelge 4.155 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Sık Sık ve Nadiren Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	140

Çizelge 4.156 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Ara Sıra ve Nadiren Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	140
Çizelge 4.157 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Sürekli İnternet Erişimine Sahip Olma Durumlarına Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	141
Çizelge 4.158 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Facebook'a Bağlanırken Kullanılan Cihaz Değişkenine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)	141
Çizelge 4.159 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)	142
Çizelge 4.160 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 15 Dakikadan Az ve Yaklaşık Yarım Saat Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	142
Çizelge 4.161 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 15 Dakikadan Az ve Yaklaşık 1 Saat Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	143
Çizelge 4.162 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 15 Dakikadan Az ve 1-3 Saat Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	143
Çizelge 4.163 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 15 Dakikadan Az ve 3 Saatten Fazla Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	143
Çizelge 4.164 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Yaklaşık Yarım Saat ve Yaklaşık 1 Saat Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	144

Çizelge 4.165 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Yaklaşık Yarım Saat ve 1-3 Saat Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	144
Çizelge 4.166 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Yaklaşık Yarım Saat ve 3 Saatten Fazla Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi).....	145
Çizelge 4.167 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Yaklaşık 1 Saat ve 1-3 Saat Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	145
Çizelge 4.168 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Yaklaşık 1 Saat ve 3 Saatten Fazla Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	145
Çizelge 4.169 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 1-3 Saat ve 3 Saatten Fazla Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	146
Çizelge 4.170 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımları.....	146
Çizelge 4.171 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)	147
Çizelge 4.172 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 18-22 ve 23-27 Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	147
Çizelge 4.173 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 18-22 ve 28-32 Yaş Aralığını Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	148

Çizelge 4.174 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 18-22 ve 33 ve Üzeri Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	148
Çizelge 4.175 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 23-27 ve 28-32 Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	148
Çizelge 4.176 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 23-27 ve 33 ve Üzeri Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	149
Çizelge 4.177 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 28-32 ve 33 ve Üzeri Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	149
Çizelge 4.178 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)	150
Çizelge 4.179 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Önlisans ve Lisans Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	150
Çizelge 4.180 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Önlisans ve Yüksek Lisans Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	151
Çizelge 4.181 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Önlisans ve Doktora Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	151
Çizelge 4.182 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Lisans ve Yüksek Lisans Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	151

Çizelge 4.183 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Lisans ve Doktora Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	152
Çizelge 4.184 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Yüksek Lisans ve Doktora Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	152
Çizelge 4.185 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook Kullanım Sıklıklarına Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)	153
Çizelge 4.186 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Çok Sık ve Sık Sık Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	153
Çizelge 4.187 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Çok Sık ve Ara Sıra Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	153
Çizelge 4.188 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Çok Sık ve Nadiren Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	154
Çizelge 4.189 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Çok Sık ve Ara Sıra Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	154
Çizelge 4.190 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Sık Sık ve Nadiren Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	155
Çizelge 4.191 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Ara Sıra ve Nadiren Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	155

Çizelge 4.192 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Sürekli İnternet Erişimine Sahip Olma Durumlarına Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi).....	156
Çizelge 4.193 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook'a Bağlanırken Kullanılan Cihaz Değişkenine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi).....	156
Çizelge 4.194 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi).....	157
Çizelge 4.195 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 15 Dakikadan Az ve Yaklaşık Yarım Saat Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	157
Çizelge 4.196 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 15 Dakikadan Az ve Yaklaşık 1 Saat Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	158
Çizelge 4.197 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 15 Dakikadan Az ve 1-3 Saat Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	158
Çizelge 4.198 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 15 Dakikadan Az ve 3 Saatten Fazla Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	158
Çizelge 4.199 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Yaklaşık yarım Saat ve Yaklaşık 1 Saat Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	159
Çizelge 4.200 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Yaklaşık Yarım Saat ve 1-3 Saat Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	159

Çizelge 4.201 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Yaklaşık Yarım Saat ve 3 Saatten Fazla Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	160
Çizelge 4.202 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Yaklaşık 1 Saat ve 1-3 Saat Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	160
Çizelge 4.203 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Yaklaşık 1 Saat ve 3 Saatten Fazla Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	160
Çizelge 4.204 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 1-3 Saat ve 3 Saatten Fazla Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)	161
Çizelge 4.205 Facebook Kullanım Amacı Ölçeği Alt Boyutları ile Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanım Ölçeğinin Alt Boyutları Arasındaki İlişkiler	162
Çizelge 4.206 Değerlendirme Formunu Dolduran Öğrenci Bilgileri.....	165
Çizelge 4.207 Değerlendirme Formu 1. Sorusuna Katılımcıların Vermiş Olduğu Cevapların Dağılımları	165
Çizelge 4.208 Değerlendirme Formu 2. Sorusuna Katılımcıların Vermiş Olduğu Cevapların Dağılımları	167
Çizelge 4.209 Değerlendirme Formu 3. Sorusuna Katılımcıların Vermiş Olduğu Cevapların Dağılımları	168
Çizelge 4.210 Değerlendirme Formu 4. Sorusuna Katılımcıların Vermiş Olduğu Cevapların Dağılımları	169
Çizelge 4.211 Değerlendirme Formu 5. Sorusuna Katılımcıların Vermiş Olduğu Cevapların Dağılımları	170

Çizelge 4.212 Değerlendirme Formu 6. Sorusuna Katılımcıların Vermiş Olduğu Cevapların Dağılımları	171
Çizelge 4.213 Değerlendirme Formu 7. Sorusuna Katılımcıların Vermiş Olduğu Cevapların Dağılımları	172
Çizelge 4.214 Değerlendirme Formu 8. Sorusuna Katılımcıların Vermiş Olduğu Cevapların Dağılımları	173
Çizelge 4.215 Değerlendirme Formu 9. Sorusuna Katılımcıların Vermiş Olduğu Cevapların Dağılımları	174

RESİMLER DİZİNİ

	Sayfa
Resim 3.1 Ders Anlatım Ekranı Görünümü (Yönetici)	66
Resim 3.2 Ders Anlatım Ekranı	66
Resim 3.3 Ders Planlaması ve Ders İçerikleri	67
Resim 3.4 Eğitim Katılımcı Duyurusu İçin Facebook Gruplarında Paylaşılan Görsel .	68
Resim 3.5 Sayfa Genel Görünümü.....	69
Resim 3.6 Ders Öncesi Hazırlık İçin Örnek Bilgilendirme Paylaşımı.....	70
Resim 3.7 Ders Öncesi Yapılan Duyuru Örneği.....	71
Resim 3.8 Her Ders Sonrası Uygulanan Test Sonuçları İle İlgili İstatistik Duyurusu...	72
Resim 3.9 OBS Programı Üzerinden Yapılan Canlı Ders Görünümü	72
Resim 3.10 OBS Programı Üzerinden Yapılan Yönetici Panelinden Canlı Ders İçerik Sunum Görünümü	73
Resim 3.11 OBS Programı Üzerinden Yapılan Canlı Ders Görünümü	73
Resim 3.12 Ders Anlatımı Yorum Alanı Örnek Görünüm	74
Resim 3.13 Ders Sonu Değerlendirme Formu Paylaşımı	74

1. GİRİŞ

Teknoloji ve web teknolojilerindeki hızlı gelişim süreci insanların yaşayış ve davranışlarında değişikliklere neden olmuştur. İnsanlar gelişen web teknolojileri ile iletişim işbirliği, etkileşim, paylaşım ihtiyaçlarını sosyal ağlar üzerinden gerçekleştirebilmektedirler. İnternet teknolojisinin ilk adımı olan Web 1.0 sadece kişilerin veya firmaların tekelinde bulunan internet sitelerinin olduğu, bu siteleri ziyaret eden internet kullanıcılarının sitede sunulan içeriklerden başka herhangi bir bilgi elde edemedikleri ve internet kullanıcılarının arasında bilgi paylaşımının olmadığı sitelerdir (Akar 2010). Web 1.0 teknolojisinden sonraki teknoloji olan Web 2.0 kavramı ilk olarak O'Reilly Media tarafından 2004 yılında ortaya atılmıştır. Web 2.0, sosyal ağ siteleri, web tabanlı özgür ansiklopediler, iletişim araçları gibi çevrimiçi araçlar sağlayan; sosyal ağlar ve öğrenme toplulukları ile paylaşım olanağı sağlayan ikinci nesil İnternet tabanlı web servislerine vurgu yapmaktadır (Şendağ 2008). Örneğin Facebook kullanıcısı anlık paylaşımında bulunarak aktarmak isteneni hızlı bir şekilde aktarabilirken diğer kullanıcılar bu görüşe beğeni veya yorumla etkileşim sağlanmasına olanak sağlıyor. Web 3.0 teknolojisi, web siteleri üzerinden bilgi çıkarımında bulunan, kişiye özel ve daha etkili sonuçlar veren içerik tabanlı arama motorları ve kişisel farklılıkların veya özelliklerin web siteleri üzerinden toplanarak bilgilerin değerlendirildiği portalların geliştirilmesi temeline dayanmaktadır (Martin 2007).

Web teknolojilerinde meydana gelen gelişmeler haberleşme, iletişim, veri ve bilgi paylaşımını hızlandırmıştır. İnternetin etkileşimli bir ortama dönüşmesi, teknoloji internet ve bilgisayar altyapısının yaygınlaşması ile sosyal ağların kullanıcı kitlesi artmıştır. Dünyada olduğu gibi ülkemizdeki sosyal medya kullanıcı sayısındaki artış meydana gelmektedir.

Teknolojideki hızlı gelişmeler her alanda olduğu gibi eğitim alanında da değişikliklere neden olmuştur. İnternetin Web 2.0 ile etkileşimli bir dünya haline gelmesiyle, sosyal ağlar aracılığı ile işbirliği yapmak, eğitimcilerle bilgiyi hazırlayanlar (üniversiteler) arasında bilgi paylaşımına ve üretimine olanak sağlamakta (Strathdee 2007), eğitimi destekleyici şekilde kullanılmaktadır. Facebook'un kullanıcı sayısının yüksek olması ve

kullanıcı yaş aralıkları incelendiğinde öğrenim gören öğrencilerin çok yüksek oranda Facebook kullandığı görülmüştür.

Grant (2008) sosyal ağların, eğitim-öğretim ortamlarında kullanılmasının öğrenciler ve öğretmenler arasında daha iyi bir iletişim ortamı oluşturacağına ve sosyal ağlar sayesinde öğretmenlerin öğrencilerini daha iyi tanıyabileceklerini belirtmiştir (Keleş ve Demirel 2011). Sosyal ağlar iletişim kabiliyetini, katılımı ve sosyal bağlılığı geliştirmekte, akran desteğini ve işbirliği ile öğrenmenin gerçekleşmesini sağlamaktadır. Ayrıca sosyal ağlar ile yapılan etkileşimler, yüz yüze olan etkileşimlere göre daha güçlü ilişki oluşturmaktadır (McKenna *et al.* 2002).

Ülkemizde yükseköğrenim öğrencileri üzerine yapılan bazı araştırmalarda en çok kullanılan sosyal ağın Facebook olduğu (Genç 2010, Göker *et al.* 2010, Öztürk ve Akgün 2012) ve Facebook'un kullanım sıklığının yüksek olduğu bulunmuştur (İşman ve Hamutoğlu 2013).

Facebook'un öğretmenler için kullanımları incelendiğinde birçok faydasının olduğu ortaya çıkmaktadır. Öğretmenler dersleri için grup kurabilir, bu gruba öğrenciler ekleyebilir, içerik ve paylaşımları kontrol edebilirler. Öğretmenler ders yönetimini yapabilir, eğitsel içerik ve bilgileri paylaşabilir, duyuru ve bilgilendirmelerini yaparak diğer grup üyelerine ulaşarak iletişimi geliştirebilirler. Diğer eğitim yazılımlarından yararlanmak için link paylaşımı yaparak öğrencilerin hızlı bir şekilde o platforma erişimini sağlayabilirler (İşman ve Albayrak 2014).

Alanyazın tarandığında bu alan ki çalışmaların sonuçlarına göre; Facebook sosyal ağının eğitimde kullanılmasının öğretmenler açısından birçok yararının bulunduğu, akademik ortamlarda ki kullanımı incelendiğinde Facebook'un eğitim ortamlarında öğrenciler üzerinde faydalı olduğu, karma öğretim ortamlarındaki araştırmalarda Facebook incelendiğinde iletişim ve motivasyon artırıcı özelliğinin yüksek olduğu görüşü ortaya çıkmaktadır. Öğretim elemanlarının görüşüne göre ise Facebook'un iletişim ve etkileşimin yüksek olması, kolay kullanımının olmasıyla verimli olduğu görüşünü bildirmişlerdir.

Ücretsiz olan ve üniversite öğrencileri başta olmak üzere yüksek kullanıcı sayısına sahip olan Facebook sosyal ağının yükseköğretimde kullanılması bazı durumlarda gereksinim teşkil etmektedir. Çünkü öğrenci-içerik, öğrenci-öğrenci ve öğretmen-öğrenci etkileşiminin artması ile bu yazılım işbirlikçi öğrenmeyi desteklemektedir (Kalafat ve Göktaş 2011).

Akademisyenler açısından Facebook sosyal ağının eğitsel alanda kullanılması işleyişi hızlandırmaktadır. Ortamdaki ders yönetimlerinin kolay bir şekilde gerçekleştirilmesi öğrencilerle olan iletişim ve dönütlerin sağlanmasında büyük kolaylıklar (Gülbahar *et al.* 2010) sağlamakta, eğitimin sağlıklı gerçekleşmesi için gerekli olan öğretmen-öğrenci iletişimine olumlu etki etmektedir. Anadolu Üniversitesinde görevli öğretim elemanlarıyla yapılan bir çalışmada ortamın öğretim elemanlarına büyük kolaylıklar sağladığı ve öğretim elemanlarınca kullanıldığı görülmüştür. Daha fazla kişiyle iletişim kurabilme, kaynak ve materyallerin paylaşımı, öğrenci-öğrenci ve öğretmen-öğrenci iletişiminin kurulabilmesi, paylaşımlarla ortaya atılan farklı bakış açılarının öğrencilerin kişisel gelişimlerine katkı sağladığını belirtmişlerdir (Tiryakioğlu ve Erzurum 2011).

Facebook'un eğitsel alanda kullanılmasıyla ilgili öğrenci görüşlerinin incelendiği araştırmalarda; Facebook sosyal ağında öğrencilerin kendi görüşlerini sunabilmeleri, araştırma, sorgulama ve problem çözme becerilerini kullanmalarına destek olması, öğrencilerin etkin katılımının sağlanması (Gülbahar *et al.* 2010), alışkın olmadıkları bir ortam olan üniversiteye uyum sağlaması, sosyal çevre kurması ve diğer öğrencilerle olan iletişimlerini geliştirmesi (Madge *et al.* 2009), bu ağın kullanımının fazla bilgi gerektirmiyor olması, çevredeki insanların bu ağı kullanıyor olması, eğitsel oyunlarla ve multimedya ile öğrenmeyi desteklemesi gibi üstün özelliklere olanak sağladığı sonuçlarına ulaşılmıştır (Kalafat ve Göktaş 2011).

Baran (2010) tarafından üniversite uzaktan eğitim öğrencileriyle yapılan çalışmada Facebook'un öğrencilerin ders arkadaşlarıyla ve öğretim elemanı ile olan iletişimine olumlu katkısı olduğu, bilgi paylaşımını sağladığı ve derse yönelik öğrencileri isteklendirdiği bulgusu elde edilmiştir.

Facebook'un eğitsel olarak kullanımları incelendiğinde Facebook'ta bir grup kurularak yöneticisinin öğrenmen olduğu, bu grup üzerinden ders notlarının, video, fotoğraf gibi materyallerin paylaşıldığı sayfalar yoğun olarak örgün eğitimi destekleyici şekilde kullanılmaktadır. Facebook üzerinden yapılacak ders tartışmalarından öğrencinin çekinmeden görüş bildirdiği ve derse katılımını sağladığı görülmüştür. Facebook'un işbirlikçi yapısı ile öğretmen – öğrenci etkileşimi, içerik – öğrenci etkileşimi, öğrenci – öğrenci etkileşimi sağlanmaktadır.

Yine öğrencilerle karma öğrenme ortamlarında kullanılan bir başka araştırmada, Facebook sosyal ağında oluşturulan tartışma ortamının öğrencilerin ilgisini çektiği ve daha çok paylaşım yapmalarını sağladığı, öğrenme ortamının kaynak ve materyaller ile zenginleştiği bulgusuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin daha etkin olmaları ve toplumsal buradalığın artması sağlanmıştır (İşman ve Hamutoğlu 2013).

İngiltere menşeli araştırma ajansı olan “We Are Social” 2016 yılında yapmış olduğu “İnternet ve Sosyal Medya Kullanıcı İstatistikleri” raporuna göre dünyada en çok kullanılan sosyal ağın Facebook olduğu belirtilmektedir. Dünyada olduğu gibi Türkiye'de en çok kullanılan sosyal ağ %32 oranıyla Facebook'tur. Sosyal ağların zaman geçtikçe kullanıcı kitlesi artmakta, yapısındaki özellikleri arttırarak daha da yaygınlaşmaktadır.

Alanyazındaki çalışmaların sonuçları incelendiğinde Facebook sosyal ağının eğitim alanında kullanımının olumlu olabileceği, sosyal ağ kullanımının sık ve kullanıcı kitlesinin geniş olduğu görülmektedir. “We Are Social” raporunda yer alan istatistiki bilgilere göre ülkemizde de dünyada olduğu gibi Facebook sosyal ağı kullanıcı sayısı oldukça yüksektir. Dünyada gelişen ve değişmeye başlayan eğitim sisteminde, uzaktan eğitim ve sosyal ağların aktif kullanıldığı eğitim modeline dönüşmektedir. Sosyal ağların eğitsel olarak kullanımı yaygınlaştırılarak öğrenci ilgisi arttırılabilecektir. Literatür incelendiğinde bu alanda yapılan çalışmaların daha çok sosyal ağların eğitimi destekleyici şekilde kullanımı üzerine yapıldığı görülmektedir. Bu çalışmada Facebook sosyal ağının canlı yayın özelliği sayesinde doğrudan uzaktan eğitim aracı olarak kullanılması alanında yapılan çalışmalardan farkını ortaya koymaktadır. Facebook

sosyal ağı kurulduğu 2004 yılından itibaren sürekli kendini güncellenmiş ve özellikleri sürekli geliştirilmiştir. Geliştirdiği özellikler ve güncelliği ile kullanıcı sayısı sürekli artış göstermektedir. Bu alanda yapılan çalışmaların sınırlı olması, Facebook'un eğitim alanında kullanıma uygun yapısının olması, kullanıcı sayısının yüksek ve kullanan yaş aralığının çok yüksek oranda eğitim yaş aralığında olması, iletişim ve etkileşim unsurlarının yüksek olması ve ileride bu alanda yapılacak çalışmalara kaynak olması durumu bu araştırmanın önemini arttırmaktadır.

1.1 Problem Durumu

Bu çalışmanın temel amacı öğrencilerin Facebook sosyal ağını kullanım ve eğitsel kullanım amaçlarının ve Facebook sosyal ağı üzerinden uzaktan eğitim ile uygulama yapılarak görüşlerinin alınmasını amaçlamıştır.

“Facebook sosyal ağının eğitimde kullanımına ve etkililiğine yönelik öğrenci görüşleri nelerdir?” genel amacı doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

- Öğrencilerin cinsiyet, yaş, öğrenim düzeyi, Facebook kullanım sıklığı, sürekli internet erişimine sahip olma durumu, Facebook'a bağlanırken kullanılan cihaz ve Facebook'ta geçirilen süre değişkenleri açısından **Facebook kullanım amacına** ait alt faktörlere ilişkin düzeyleri nelerdir?
- Öğrencilerin cinsiyet, yaş, öğrenim düzeyi, Facebook kullanım sıklığı, sürekli internet erişimine sahip olma durumu, Facebook'a bağlanırken kullanılan cihaz ve Facebook'ta geçirilen süre değişkeni açısından **eğitsel amaçlı Facebook kullanımına** ait alt faktörlere ilişkin düzeyleri nelerdir?
- Alt faktörler Bazında öğrencilerin Facebook Kullanım Amacı ve Facebook'un Eğitsel Kullanımı Arasındaki İlişkinin Düzeyi ve Yönü nedir?
- Facebook sosyal ağının uzaktan eğitim aracı olarak kullanılmasına yönelik öğrenci görüşleri nelerdir?

2. LİTERATÜR BİLGİLERİ

Bu bölümde öncelikle internet, uzaktan eğitim, web teknolojileri, sosyal ağlar, Facebook sosyal ağı, sosyal ağların eğitsel kullanımı ve Facebook sosyal ağının eğitsel kullanımı ile ilgili araştırma ve genel bilgilere yer verilmiştir.

2.1 İnternet

İnternet günümüzde toplumu yönlendirebilen, iş, eğlence, eğitim ve günlük yaşantımızda sıkça kullandığımız, “Dünya Çapında Ağ” olarak bilinen, milyonlarca bilgisayar sisteminin birbiriyle iletişimde olduğu ağ olarak tanımlanmaktadır. İnternet, İngilizce “Interconnected Networks”, aralarında bağlantılı ağların kısaltması olan ve iki ya da daha çok ağın bilgisayarlar aracılığıyla kendi aralarında bağlar oluşturmasıdır (İnt. Kyn. 1). Literatürde farklı internet tanımları bulunmaktadır. Bunlar;

- İnternet, bilgisayar sistemleri ile birbirlerine bağlı olan ve dünya çapındaki yaygın olarak kullanılan, sürekli büyüyen bir iletişim ağıdır (Özen *et al.* 2004).
- İnternet, birçok bilgisayar sisteminin birbirine bağlı olduğu, dünya çapında yaygın olan ve sürekli büyüyen bir iletişim ağıdır (Dede 2004).
- İnternet, iletişim teknolojilerinin mümkün kıldığı, günümüzde milyonlarca insan ve bilgisayarı birbirine bağlayan, fiziksel mekândan bağımsız sanal bir iletişim, ticaret, bilgi, eğlence ve paylaşım ortamıdır (Çelik ve Karaaslan 2003).
- İnternet, dünya çapında binlerce bilgisayar ağını birbirine bağlayan bir ağıdır (Geray ve Başaran 2005).
- İnternet, dünya üzerinde bulunan bilişim ağlarının ve bilgisayarların birbirleri ile bir iletişim ağı kurarak kendine özgü bir dille iletişimlerinin sağlanmasıdır (Yenidünya ve Değirmenci 2003).

Varol ve Alkan (1998) interneti, birçok bilgisayar sistemini TCP/IP (Transmission Control Protocol / Internet Protocol) protokolü ile birbirine bağlayan dünya çapında yaygın olan ve sürekli büyüyen bir iletişim ağı olarak tanımlamıştır (Akt. Gürol ve Sevindik 1999).

Tim Barnes Lee 1991 yılında internet ağ tarayıcıları ve sunucularının kullanımı için HTML (HyperText Markup Language) isimli bir metin dili geliştirmiş ve daha sonra www (World Wide Web) adresini oluşturarak dünyadaki tüm internet kullanıcılarının bu ortak dil ile paylaşımlarını kolaylaştırmalarını sağlamıştır. Böylece internet günümüzdeki şekliyle kullanılmaya başlanmıştır (Üçkardeş 2010).

İletişim unsuru haline gelen internet, ilk kez kullanılmaya başlandığında sadece kaynak paylaşımı amaçlanıyordu (Ege 2005). Günlük hayatımızı oldukça kolaylaştıran internet birçok alanda kolaylıklar sağlamaktadır. Çok sık kullandığımız internet veri ve bilgiye ulaşma, zaman ve mekân fark etmeksizin internet altyapısının bulunduğu her ortamda görüntülü ve sesli iletişim kurabilme, ses, fotoğraf, video gibi dosyaları iletebilme, banka işlemleri, alışverişler, eğitim alanı gibi insanların zamanını alan işlemleri kolaylaştırmış ve hızlandırmıştır.

İşman (2005)'a göre internetin dört iletişim özelliği bulunmaktadır.

- İnternet herkese açık ve bağımsız bir iletişim sistemidir.
- Çok kültürlü bir yapıyı ortaya çıkarmaktadır.
- Her amaç için rahatlıkla kullanılabilir.
- Psikolojik olarak insanları rahatlatır.

İnternetin bu iletişim özellikleri ile birlikte kullanıcılarına çok farklı özellikler sunmaktadır.

Diğer iletişim araçlarında genellikle tek yönlü etkileşim gerçekleşmekte iken internette karşılıklı etkileşim vardır. Kullanıcı, istediği bilgiyi paylaşabilme veya herhangi bir konuya yorum yapabilme olanağına sahiptir (Gürçan 1999). Bu yönüyle çift yönlü iletişime imkân sağlayan internet kullanıcı kitlesi sürekli artış göstermektedir. Bilginin, gücün ve üretkenlik yeteneğinin tarihteki herhangi bir andan daha yaygın olduğu; yaratıcılığın hızlı, akıcı olduğu; sadece bağlı olanların hayatta kalabileceği, her an değişim içinde olan bir çağda yaşamaktayız (Thomas ve Li 2008). Gelişen teknolojiler ile insanların hayatını kolaylaştıran internet büyük bir bilgi havuzu haline gelmiştir. Askeri amaçlar doğrultusunda 1960'lı yıllarda Amerika'da kullanılmaya başlayan internet, aradan geçen süreçte çok hızlı gelişmelerle yaygınlaşmıştır. Dünya genelinde

ve Türkiye’deki yüksek kullanıcı sayısı ve internetin hızlı iletişim sağlayan yapısı farklı alanlarda kullanılması noktasına gelmiştir. Uzaktan eğitim buna örnektir.

İnternet, eğitim ortamları için kullanıldığında yarar sağlayacak birçok bileşeni içerir. Bunlar:

- Gerçek zamanlı tartışmaya olanak sağlayan Internet Relay Chat (IRC);
- Asenkron kişisel iletişimi sağlayan e-posta;
- Çoklu ortam yüzeyi olan World Wide Web(www);
- Asenkron tartışmayı, çoklu ortam ve veri transferini sağlayan Usenet;
- Yazı tabanlı iletişimi sağlayarak gerçek zamanlı etkileşimi sağlayan Çoklu

Kullanıcılı Alanlar (Kehoe 1993, McManus 1996, Akt. İşbulan 2008).

İnternet günümüzde kısa sürede az maliyetle çok sayıda öğrenciye ulaşmak için kullanılan eğitim ortamıdır. Öğretimsel materyaller internete uygun hale getirildiğinde, doğru planlama ve altyapı ile internet güçlü ve gelecekte eğitim sisteminde değişiklikler yapabilecek yapıdadır.

2.1.1 İnternetin Dünyada ve Türkiye’de Gelişimi

İnternetin gelişim süreci incelendiğinde ilk olarak 1836 yılında telgraf ile başladığı söylenebilir. Bu gelişmenin ardından 1858–1866 yılları arasında haberleşmeyi sağlamak için Avrupa ve Amerika arasında iletişim kablosu döşenmiş ve 1876 yılında, Alexandra Graham BELL tarafından telefonun bulunması ile birlikte internetin gelişiminin temelleri atılmıştır (İşman 2011).

Soğuk savaş döneminde muhtemel bir nükleer saldırıda kesintisiz olarak iletişime olanak sağlayacak bir ağ sistemine ihtiyaç duyulmasına dayanmaktadır (Sterling 1993). Bu ihtiyaç doğrultusunda Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığı tarafından 1969 yılında ARPANET adında paket anahtarlama ağ oluşturulmuştur.

İnternet ve web teknolojilerinin kronolojisi (Karataş 2013 ve İnt. Kyn. 2, 3, 4, 5, 6);
1969 yılında, internetin atası sayılan ve ilk geniş alan ağı olan ARPANET (İleri

Araştırma Projeleri Yerel Ağı) askeri ihtiyaçlar ve veri haberleşmesindeki tekniklerin öğrenilmesi amacıyla, Amerika savunma bakanlığı ve bazı Amerikan üniversiteleri tarafından başlatılan bir proje olarak ortaya çıkmıştır.

1975 yılında, ARPANET işlevsel bir ağ konumunu almış, birçok organizasyon bu ağa katılmıştır. Bu dönemde internet, uzak veri tabanlarına erişim, dosya transferi ve özellikle de elektronik posta gibi çeşitli işlevler için kullanılmıştır.

1970'li ve **1980**'li yıllarda ağ sayısında ciddi artışlar meydana gelmiştir. Aynı zamanda bilgisayara sahip olan insan sayısının artması, ağlara bağlanan bilgisayar sayısını da arttırmıştır. TCP'nin daha yaygın kullanılabilir hale gelmesiyle tüm bu ağlar internetin dijital platformu sayesinde birbiriyle bağlantılı hale gelmiş ve İnternet bugün kullandığımız şeklini almaya başlamıştır (Sterling 1993).

1980 yılında, Tim Berners-Lee "ENQUIRE" adında bir yazılım geliştirmiştir. Web temelini oluşturan, kullanıcıların kişisel veri tabanı ile ilgili olan bu yazılım başarılı olamamakla beraber çalışmalar devam etmiştir.

1983 yılında ARPANET'in ilk orijinal protokolü olan "Ağ Kontrol Protokolü" (Network Control Protocol-NCP), yerini daha gelişmiş bir üst protokol olan "İletim Kontrol Protokolü'ne" (Transmission Control Protocol - TCP) bırakmıştır.

1984 yılında Alan İsim Sistemi (DNS) kullanılmaya başlanmış, IP numaralarıyla ulaşılan sistemde akılda kalıcı ve kolay bir şekilde adresle bağlantı yapılmıştır.

1990 yılında Berners-Lee, web'in çalışması için gerekli olan bütün araçları oluşturduğunu duyurmuştur. Bu adım, ilk web adresi sonradan da web 1.0 ismiyle anılacak olan web teknolojilerinin başlangıcı olmuş ve sadece kullanıcıya bilgiyi sunmuştur. 1990, ARPANET'in de varlığını yitirdiği yıldır.

1992'de ise www ile birlikte internet bugünkü şeklini almıştır.

1993 yılında Mosaic web tarayıcısının duyurulması web için dönüm noktası olmuş, iki yıl sonra da Microsoft, Internet Explorer 1'i duyurmuştur.

1995-1996 yılları arasında Çerezler, SSL, Javascript kullanılmaya başlanmıştır.

1997-1998 yılları arasında; XML, CSS2 ve HTML4'ün kullanılması, web'in gelişmesi ve büyümesi adına atılmış önemli bir adım kabul edilmiştir.

1999 yılında, internete bağlanma servisleri ISS ve ADSL'den sonra Wi-Fi'nin (kablosuz bağlantı) bulunması, internete erişimde çağ atlatmıştır.

2004 yılında günümüz etkileşimli ve iletişimi yüksek olan web teknolojisi olan Web

2.0'ın çıkış dönemidir.

2005-2006 Web 2.0 teknolojisiyle Facebook, Twitter gibi popüler sosyal medya sitelerinin kurulmuştur. Bu süreçten sonra sosyal ağ kullanıcı sayıları artmış ve farklı sosyal ağlar kullanıma sunulmuştur.

2.1.2 Web Teknolojileri

İnternetin icat edildiği günden bu güne, gelişen teknoloji ile birlikte web teknolojilerinde de gelişme ve farklılıklar olmuştur. Kullanıcıların istek ve ihtiyaçları doğrultusunda şekillenen yapıda web 1.0, web 2.0 ve web 3.0 teknolojileri gelişmiş ve gündeme gelmiştir. Bu kısımda web teknolojilerinin neler olduğu, gelişim süreçleri ve tanımları yer almaktadır.

2.1.2.1 Web 1.0

Web 1.0'ın temel teknolojisi HTML'dir (Karataş 2013). Bu web teknolojisinde kullanıcıların herhangi bir iletişim ve etkileşimde bulunamadığı, sitede yer alan veri ve bilgileri sadece site yöneticilerinin değiştirebildiği, siteyi ziyaret edenlerin online gazete gibi sadece okuma işlemi yapabildiği sistemdir.

Web 1.0 sadece okuma amaçlıydı. Durağan ve tek yönlü olan web 1.0 araçları daha çok katalog ve broşür görevi görüyordu. Web sitelerinin amacı çevrimiçi olarak bilgi yayınlamaktı (Sareh *et al.* 2012). Siteyi ziyaret edenler etkileşim içinde bulunamıyor, siteler bilgi ve duyuruları yaymak için kullanılıyordu. Günümüzde bazı devlet kurumları ve işletmelerin siteleri bu mantıkla çalışmaktadır. Sosyal ağların, blogların, wiki ve web tabanlı uygulamaların varlığından önceki dönem olarak da tanımlanabilir (Mazzei 2015).

Bu web teknolojisinin yapısından kaynaklı zorluklardan dolayı tasarım ve teknik açıdan yetersiz kalması, kullanıcı sayısının artması, profilin sosyal açıdan değişimi ve web sayfalarının güncellenmesindeki zorluklar gibi sebeplerle, daha yönetilebilir ve kolay güncellenebilir, veri tabanları ile tümleşik çalışabilen etkileşimli bir web yapısının (Web

2.0) oluşturulması ihtiyacı doğmuştur (Demirli ve Kütük 2010).

2.1.2.2 Web 2.0

Web 1.0 teknolojisinin yetersiz kalması, artan kullanıcı sayısı, etkileşim ve çift yönlü iletişime imkan sağlamaması yeni bir web teknolojisine gelişmesine zemin hazırlamıştır. Bu teknoloji 2004 yılında bir konferansta fikir olarak ortaya çıkmıştır. O'Reilly ve teknoloji dünyasından önemli insanların katıldığı konferansta Dale Dougherty ve O'Reilly insanlar için internetin hiç olmadığı kadar önemli olduğunu belirtmişlerdir (O'Reilly 2005).

Web 2.0, ağa bağlı tüm cihazları kapsayan platform olarak iletişim ağıdır. Web 2.0 uygulamaları, platformun esas avantajlarının çoğunu oluşturur. Bu platformun avantajları; daha fazla insanın kullanmasıyla sürekli güncellenen yazılım oluşturmak, bireysel kullanıcılar da dâhil birden fazla kaynaktan gelen karma verilerin toplanarak kullanılması ve toplanan bu verilerin diğer kullanıcılar tarafında da kullanılarak kendi verilerini ortaya koymalarını sağlamak “katılım mimarisi” vasıtasıyla ağ etkileri oluşturarak web 1.0'ın sayfa metaforunun ötesine geçebilmektir (O'Reilly 2005).

Erkul (2009)'a göre “internet kullanıcılarının ortaklaşa ve paylaşarak yarattığı” bir sistemdir. McLoughlin ve Lee (2007) ise web 2.0'ı; www'in kişiselleştirilmiş, aktif katılım, bağlantısallık, kullanıcılar arası işbirliği, bilgi ve fikir paylaşımı sağlayan ikinci nesli olarak tanımlamışlardır (Kocadere ve Aşkar 2013). O'Reilly tarafından yapılan bir başka tanımda; Web 2.0, platform olarak internete yönelen bilgisayar endüstrisindeki iş devrimidir ve bu yeni platformda başarının kurallarını anlama girişimidir. Bu kurallar arasında en önemlisi şudur: Daha çok insan kullandığı zaman daha iyi bir duruma gelmesi için ağ etkisinden yararlanan uygulamalar oluşturmak (O'Reilly 2006).

Karataş (2013)'a göre, AJAX ve XML alt yapısını kullanan web 2.0 teknolojileri, sosyal medya ortamlarını içermekle beraber, Aydın (2002)'in ifadesi ile Google Eart ve arama motorları; sanal ortamların ve e-öğrenme ortamlarının da temelini teşkil etmektedir.

Web 2.0 uygulamaları birçok araştırmacı tarafından sınıflandırılmıştır. (Carrasco 2006, Conole ve Alevizou 2010, Crook 2008, Elmas ve Geban 2012, Horzum 2010, Peltier-Davis 2009).

Web 2.0 uygulamaları;

- Ağ günlüğü (Blog)
- Wikiler
- RSS beslemeleri,
- Kullanıcı tarafından eklenen yorumlar, değerlendirme ve özetleri
- Podcast ve Videocastler
- Etiketleme ve etiket bulutları
- Sosyal imleme
- Sosyal ağ siteleri
- Ses ve video akışı
- Topluluk fotoğraf hizmetleri veya fotoğraf paylaşımı
- Yayıncılık
- Anlık mesajlaşma (Peltier-Davis 2009).

Bir sitenin web 1.0 mı yoksa web 2.0 olduğunu anlamak sitenin okuyucularını entegre etmesine yani okuyucunun pasif durumdan üreten konuma geçmesiyle, kendini devamlı yenilemesine ve dinamik özelliklere sahip olmasıyla anlaşılabilir (Cormode and Krishnamurthy 2008).

Web 1.0 ile web 2.0 arasındaki belli başlı farkları şu şekilde sıralayabiliriz:

Çizelge 2.1 Web 1.0 ile Web 2.0 Arasındaki Farklar (O'Reilly 2005).

Web 1.0	Web 2.0
Doubleclick, statik bannerlar	Adsense, site içeriğine göre reklamlar
Ofoto (Fotoğrafların sadece kişisel kullanımı)	Flickr (Fotoğrafların milyonlarla paylaşılabilirdiği ortam)

Mp3.com (Mp3 indirmek için listelerin gezileceği siteler)	Napster (Şarkı adı yazılarak arama yapılabilen siteler)
Britannicaonline (Ansiklopedik bilgilerin aranacağı siteler)	Wikipedia (Birçok kullanıcı tarafından oluşturulan ansiklopediler)
Kişisel web siteleri	Bloglar
Alan adı için akılda kalıcı adlar seçme	Akılda kalmak için arama motoru optimizasyonu
Sayfa görüntülenmesi	Her tıklama için maliyetin değerlendirilmesi
Ekran parçaları	Web servisleri
Yayınlama	Katılım
İçerik yönetim sistemleri	Wikiler
Klasör yapıları, taksonomi	Etiketleme, folksonomi
Yapışkanlık(stickiness) (Bir süre aralığında bir sitede geçirilen zaman)	Syndication (Bir web sitesindeki veya sayfasındaki değişikliklerin kullanıcılar tarafından siteye erişmeden izlenebilmesi)

2.1.2.3 Web 3.0

Web teknolojileri hızlı gelişmeler kaydedip kullanıcı kitlesini arttırmakta ve farklı alanlarda yaygınlaşmaktadır. Web 1.0 ve web 2.0'dan sonraki teknoloji ise Web 3.0 çağıdır. Bu evrede de odak noktası tekrar altyapıya geçiş yapacak ve programcılar internet altyapısını Web 3.0 ağ tarayıcılarının ileri düzey özelliklerini destekleyecek bir biçimde yeniden şekillendirecektir (Spivack 2006).

Web 2.0'ın aksine Web 3.0 teknolojik olarak devrim niteliğinde yenilikler içermektedir. Web 3.0 dünyası ortak standartlar etrafında birleşmiş bir dünya görüşü temeline dayanmaktadır (Bayram 2008). Gümüş (2008)'e göre anlamsal web, web'deki veriyi hem kullanıcıların okuyabileceği hem de makinelerin anlayabileceği şekilde tanımlamakta ve bağlamaktadır.

İnternet üzerindeki içeriğin birbiriyle ilişkilendirildiği ve cümlelerle ifade edilebilir hale geldiği, internetin büyük bir veri tabanına dönüştüğü, makinelere soru sorulabildiği,

makinelerin birbirleriyle iletişime geçerek/konuşarak sorulan sorulara cevap arayabildiği, özetle makinelerin konuşmayı öğrendiği, servis ve sunucu merkezli yaklaşımların yerini kullanıcı merkezli dağıtık bir yapıya bıraktığı yeni çağ – yeni yapı Web 3.0 olarak tanımlanmaktadır (Doğan ve Kesken 2007).

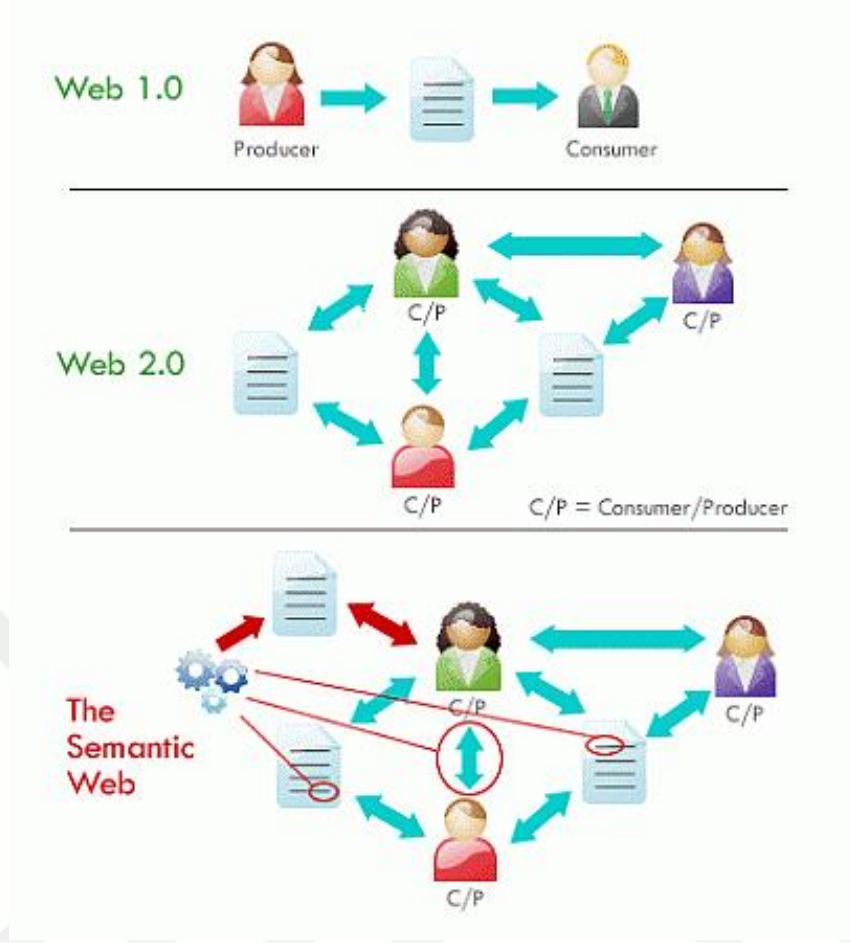
Web 2.0 kullanıcılar arasında bağlantı kurmak için kullanılmaktayken, Web 3.0 bilgiler arası bağlantı kurmak için kullanılmaktadır. Bu yönüyle Web 3.0 büyük bir veri tabanına benzetilmektedir. Web 2.0 çağında bilgiyi anlamlandırmak bireylerin rolü iken Web 3.0 çağında web hizmeti sunan uygulamalar Web’ de bulunan bilgiyi anlamlandıracaktır (Strickland 2008).

Çizelge 2.2 Günümüz Web ve Anlamsal Web Karşılaştırması (Oren *et al.* 2007).

Günümüz web uygulamaları	Anlamsal web uygulamaları
Merkezi yapı	Dağıtılmış yapı
Belirlenmiş sabit veri modeli	Yarı yapılandırılmış veri modeli
Belirlenmiş sabit veri	İsteğe bağlı veri
Merkezi dağıtım	Her yere dağıtım
Belirli sabit veri kaynağı	Birçok dağıtılmış veri kaynağı
Kapalı sistem	Açık sistem

Web 3.0 bileşiminin anahtarı, tanımlayıcı sözcüklerle birlikte bilgiyi birbirine bağlayan ortak veri formatları kullanmaktır. Web 3.0 teknolojisinde kullanıcıların aynı kelimeleri kullanması ve tüm dünyanın aynı dili konuşması beklenmez. Bunun yerine, bu sistem bir terimler bütününe birine çeviren araçlar sağlar. Bu çeviriler, web çapında çok daha büyük bilgi toplamlarını birleştirecektir (Berners-Lee 2007).

Web 3.0 ile ilgili ön görülen önemli noktalardan biri her web kullanıcısının kendi gezinti geçmişine dayalı özgün bir internet kullanıcı profiline sahip olacak olmasıdır. Web 3.0 her kullanıcının web gezinti yaşantısını kullanıcıya özgü olarak uyarlamak için bu profilden faydalanacaktır (Strickland 2008).

Şekil 2.1 Web 1.0, Web 2.0 ve Web 3.0 Karşılaştırma (Martin 2007).

Örneğim Google arama motorunda pasta sözcüğüyle arama yaptığımızda herkese aynı sonuç görüntülenecektir. Web 3.0 teknolojisinde yaptığımız arama geçmiş süreçte yaptığımız aramalar, sayfa gezintileri gibi izleri bir süzgeçten geçerek sonuç çıkaracak ve aradığımız sözcüğe bizim istediğimiz sonucu çıkaracaktır.

Web 3.0 veya Semantik Web olarak adlandırılan gelecek nesil web ile ilgili farklı senaryolar ortaya atılmaktadır ve gelecek nesil web teknolojisinin tam olarak hangi istikamete doğru ilerleyeceği konusunda bir karmaşa söz konusudur (Anderson 2007).

2.1.2.4 Web 4.0 ve Ötesi

Daha Web 3.0 tam anlamıyla uygulanıp kullanılmaya başlanmadan ve kullanıcılar Web 3.0 kavramını benimseyemeden, Web 4.0 hakkında çeşitli çalışmalar yapılmaya

başlanmıştır (Metz 2007). Web teknolojilerindeki hızlı gelişim sürecinde yeni bir web teknolojisi olan Web 4.0 tanımlamasında sanallaştırma vurgulanmaktadır. Web 4.0 uygulamalarının yapay zeka teknolojisinden faydalanmasının yanında artırılmış gerçeklik (Augmented Reality) teknolojisinden de faydalanması bekleniyor. Ayrıca, kişisel dosyaların, verilerin ve içeriklerin depolanmasında Bulut Bilişim uygulamalarının öne çıkması ve yerel disk kullanımının ortaya çıkardığı sorunları ortadan kaldırması öne çıkıyor. Bu uygulamalar için yüksek hızlı İnternet bağlantısı gibi teknik altyapılar da öngörülüyor (İnt. Kyn. 21).

2.2 Uzaktan Eğitim

Uzaktan eğitim terimi ilk kez Wisconsin Üniversite'sinin 1892 kataloğunda yer almış ve bu üniversitenin direktörü William Lighty tarafından 1906'da bir yazıda kullanılmıştır (Verduin ve Clark 1994). Uzaktan eğitim, öğretmen ve öğrencilerin farklı alanlarda internet üzerinden, eşzamanlı veya eş zamansız olarak, canlı ve ders materyallerinin paylaşılabildiği sistemlerde etkileşimli derslerin işlenebildiği eğitimidir. Uzaktan eğitim zaman ve mekandan tasarruf sağlayarak fırsat eşitliğini sağlamaktadır (Yılmazsoy *et al.* 2017). Uzaktan eğitim farklı araştırmacılar tarafından çeşitli tanımlar yapılmıştır. Bunlar;

- Türk Dil Kurumuna göre, uzaktan eğitim "Öğrenci ile öğretmenin yüz yüze olmadan çeşitli iletişim araçları kullanılarak belli bir merkezden yapılan eğitim biçimi" dir (TDK 2013).
- United States Distance Learning Association (USDLA) uzaktan eğitim programlarını, "Uydu, video, grafik, bilgisayar ve multimedya destekli elektronik araçların yardımıyla, eğitimin uzaktaki öğrencilere ulaştırılmasıdır." olarak ifade etmektedir (İnt. Kyn. 9).
- California Distance Learning Project (CDLP)'in tanımına göre uzaktan eğitim, öğrenci ile eğitsel kaynaklar arasında bağlantı kurarak, eğitimi gerçekleştiren bir sistemdir (İnt. Kyn. 10).
- En basit tanımıyla uzaktan eğitim, farklı coğrafyalardaki öğrenci, öğretmen ve öğretim materyallerinin iletişim teknolojileri aracılığı ile bir araya getirildiği bir eğitim şeklidir (Al ve Madran 2004).

Uzaktan eğitimin geçmişine bakıldığında tüm gününü çalışarak geçiren ve farklı coğrafi merkezlerde yaşayan yetişkinlere eğitimin ulaştırılması düşüncesine odaklandığı görülmektedir (Hawkins 1999).

Zaman geçtikçe geleneksel eğitim sistemi yetmemeye ve sistem zorlanmaya başlamıştır. Teknolojideki bu gelişmelerle birlikte uzaktan eğitim sistemi farklı alan ve mekanlarda bulunan kişilerin eğitimine devam etmesini sağlamıştır (Yılmazsoy *et al.* 2017). Uzaktan eğitimin temel amacı, eğitim hizmeti götürmedeki sınırlılıkları kısmen veya hemen hemen tümüyle ortadan kaldırmak; eğitim imkânlarından yararlanmayı belirli sosyal grupların tekelinden çıkarıp farklı şartlara sahip bireylerin de faydalanmasını sağlamaktır. Yani eğitim - öğretimde fırsat eşitliğini sağlamaktır (Alakuş 2003). Ayrıca bireyin eğitim alma isteği olmasına rağmen yaş ortalaması yüksek olan, tam zamanlı çalışmak zorunda olduğu mevcut bir işi olan, devam etmekte olan bir aile yaşantısından ötürü sorumlulukları olan kişiler bu eğitim hizmetlerinden mahrum kalmaktadırlar (Uşun 2006). Bu durumda olan kişiler için uzaktan eğitim büyük bir avantaj haline gelmektedir. Uzaktan eğitimi sistemini kullanan yetişkinler mesleki pozisyonları, kişisel yaklaşımları ve zaman darlığı nedenleri ile uzaktan eğitimi daha çok tercih etmektedirler (Loretsen 2003).

Klasik eğitimde ders ortamlarına ulaşmak gerekirken, uzaktan eğitim sisteminde ders ortamı bizim belirlediğimiz alanlardadır. Uzaktan eğitimin sağladığı en büyük kolaylık, internet alt yapısı bulunan her ortamda kişilerin işlerini ve özel yaşamlarını terk etmeden eğitimlerini (ilköğretim, ortaöğretim, ön lisans, lisans, yüksek lisans, doktora ve mesleki gelişim kursları) tamamlayabilmeleridir (İnt. Kyn. 22).

Uzaktan eğitim kitle eğitiminde teknolojiden yararlanır ve bunun yanı sıra bireyselleştirilmiş eğitim öğretim etkinlikleriyle kendi kendine öğrenmeye olanak sağlamaktadır (Rosenberg, 2001). Uzaktan eğitim sistemi öğrencilerin daha serbest bir şekilde eğitim görebilmelerini, zamanı etkin kullanabilmeleri, internet ve bilgisayar altyapısının bulunduğu her alanda eğitim ortamına ulaşabilmelerine olanak sağlamaktadır (Yılmazsoy *et al.* 2017). Eğitim ihtiyacının artması ve eğitim maliyetinin azaltılması gerekliliğinin ortaya çıktığı geçmişten günümüze kadar gelen bir

uygulamadır (Kaya ve Önder 2002). Öğrenenler ve öğretmenler için büyük önem taşıyan uzaktan eğitim, sadece eğitim kurumlarındaki fiziksel yapılardan tasarruf etmekle kalmamış hem öğrenen hem de öğretmenler için ev ya da ofis rahatlığından ayrılma ihtiyacı duymadan öğrenim görme fırsatı sunmaktadır. Ayrıca çevrimiçi ortamlarda oluşturulan kütüphaneler, kısa zamanda geleneksel okul binalarının ve kütüphane ortamlarındaki kitapların yerini almıştır (Shachar and Neumann 2003). Öğrenciler çevrimiçi dersler sayesinde öğretmen ve diğer öğrencilerle çeşitli yollarla iletişim kurabilmekte ve dünyanın herhangi bir yerinden, kendi takvimine uygun bir zaman dilimi içerisinde derslere katılabilmektedirler (Gore 2000). Uzaktan eğitim sistemiyle verilen eğitimde iletişim unsuru ön plana çıkmakta, öğrencilerin, öğretmen ve öğrenci ile iletişimlerinin yüksek olduğu görülmektedir. Uzaktan eğitimde, öğrenci ve öğretmenlerin rolleri açısından bakıldığında üç tür etkileşimden söz edilebilir. Bunlar; öğrenci – içerik etkileşimi, öğrenci – öğretmen etkileşimi ve öğrenci – öğrenci etkileşimi olarak isimlendirilmektedir (Moore M. G. 1989). Oluşan bu etkileşimli ortam, sınıf içerisindeki tartışma kalitesini artırmak açısından gereklidir (Young ve Norgard 2006). Uzaktan eğitimin sağladığı etkileşimli ortam, öğrencilerin dersi öğrenmelerini destekleyici, öğrencinin ders işleyişinde etkin olduğu, öğretmen ve öğrenci işbirlikçi yapıda, öğretmen – öğrenci, öğrenci – öğrenci ve fiziksel sınıfa göre, içerik – öğrenci etkileşimlerinin yüksek oranda sağlanabildiği ortamlardır (Yılmazsoy *et al.* 2017). Etkileşimli eğitim ortamı sunan sanal sınıfların başarıya katkısı %50 gibi büyük bir rakamdır (Çakırer 2002).

Geleneksel sınıf ortamının bir seçeneği olarak görülen uzaktan eğitimin (Nakos *et al.* 2002), uygun teknoloji ve yöntemler kullanıldığında en az geleneksel eğitim kadar etkili olduğu söylenmektedir (Hamzaee 2005, Ward *et al.* 2010). Uzaktan eğitimde, istenilen eğitim kalitesine ulaşabilmesi ve öğrenci-öğretmen, öğrenci-eğitim materyali etkileşiminin sağlanabilmesi, bir eğitim platformu olarak kullanılması, internetin ortaya çıkışı ile mümkün olmuştur. Bu yeni nesil uzaktan eğitim formatı, internete dayalı uzaktan eğitim'in ortaya çıkmasını ve internetin uzaktan eğitim için uygun bir platform olarak kabul görmesini sağlamıştır (Uğur 2010). Bireysel veya işbirliğine dayalı olarak gerçekleştirilen uzaktan eğitimdeki etkinliklerin amacı, öğrenme sürecinde bir başlangıç oluşturmadan çok doğrudan bilginin oluşması ve performansa dönüştürülmesi ile

sonuçlanan bir öğrenme ortamı sunmaktır (Netteland 2003).

Yukarıdaki tanımlara yenileri eklenebilir. Birbirine yakın anlamlı bu tanımlar analiz edildiğinde, uzaktan eğitimde önem arz eden noktaları sıralayacak olursak;

- Geleneksel yöntemlerle öğretim olanağı bulamamış bireylerden oluştuğu,
- Öğretmen ve öğrencinin farklı ortamlarda bulunduğu,
- Öğrenme zamanının ve yaşının esnek olduğu,
- Özel olarak hazırlanmış ünitelerden ve materyallerden oluştuğu,
- Öğretme aracı olarak basılı materyal, radyo, televizyon ve bilgisayar gibi teknolojilerin kullanıldığı,
- Öğretmen ve öğrenci arasında üst düzey iletişim sağlandığı bir öğretim yöntemidir (Coşkun 2007).

2.2.1 Uzaktan Eğitimin Tarihsel Gelişimi

Uzaktan eğitim sisteminde geçmişten günümüze değişen teknoloji ile gelişmiş ve değişmiştir. Uzaktan eğitim yeni bir terim olarak düşünüldüğünde en az 100 yıllık bir geçmişe sahip olduğu söylenebilir (Valentine 2002). Eşzamanlı ve eş zamansız olarak gerçekleşen uzaktan eğitim çeşitli iletişim araçları kullanılır. Gelişen teknoloji ile bu araçların kimisi kullanılabilirliğini yitirirken, kimisi güncellenerek değişikliğe uğramıştır. Uzaktan eğitim sırasıyla; mektup ile, radyo ile, televizyon ile ve bilgisayar teknolojisi ile gerçekleştirilmiştir.

Şekil 2.2 Uzaktan Eğitim Gelişim Evreleri

Uzaktan eğitimin dünyada bilinen tarihçesi 1728 yılına uzanmaktadır. Bu dönemlerde mektupla steno dersi verilme ilanına rastlanmaktadır (Özbudun 2010). Avrupa’da uzaktan eğitimin birincil yöntemi yazışma kursları aracılığıyla gerçekleşmiştir. Bu yüzyılın ortalarına doğru radyo ve televizyon uzaktan eğitimde daha popüler bir yöntem olarak kullanılmaya başlanmıştır (Kavrat 2013). Eğitim bilimcileri asıl heyecanlandıran buluş televizyon olmuş ancak öğrencilerin çoğu, eğitici programları sıkıcı bulmuştur. Televizyon eğitim alanında kendisinden beklenen sonucu tam olarak verememiştir. Bu durumun başlıca sebebi öğretici ile öğrenci arasındaki iletişimin olmamasıdır. Eğitiminin öğrenciye herhangi bir geri-besleme verebilmesi mümkün olmadığı için televizyonun tek yönlü bilgi sağlayıcı bir araç olduğu söylenebilir (Kör *et al.* 2013). Teknoloji geliştikçe uzaktan eğitim yöntemlerinde de değişiklikler olmuştur. Teknolojideki hızlı değişimler devam ettikçe tarihsel süreçte aynı doğrultuda gelişmiş ve değişmiştir.

Taylor (2001)'a göre Uzaktan Eğitim Modelleri ve Teknolojileri beş kuşağa ayrılmıştır. Bu beş model esneklik, materyal ve etkileşim yönünden Tablo 1’de karşılaştırılmıştır.

Çizelge 2.3 Taylor (2001)'a Göre Uzaktan Eğitim Modelleri ve Teknolojileri

Uzaktan Eğitim Modelleri ve İlişkili Teknolojiler	Erişim Teknolojilerinin Karakteristikleri					
	Esneklik			Yüksek Kaliteli Materyal	Gelişmiş İnteraktif Erişim	Kurumsal Maliyet Değişkenleri
	Zaman	Yer	Hız			
Birinci Kuşak						
Mektupla Öğretim	✓	✓	✓	✓	-	-
İkinci Kuşak						
Çoklu Medya Modeli	✓	✓	✓	✓	-	-
Kaset (Ses)	✓	✓	✓	✓	-	-
Kaset (Görsel)	✓	✓	✓	✓		-
Bilgisayar Temelli Öğrenim	✓	✓	✓	✓	✓	-
İnteraktif Video	✓	✓	✓	✓	✓	-
Üçüncü Kuşak						

Tele Öğrenim Modeli	-	-	-	-	✓	-
Video Konferans	-	-	-	-	✓	-
Sesli Grafik İletişimi	-	-	-	✓	✓	-
Eğitsel TV / Radyo Telekonferans	-	-	-	✓	✓	-
Dördüncü Kuşak						
Esnek Öğrenme Modeli	✓	✓	✓	✓	✓	✓
İnternet Temelli Kaynaklar	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Bilgisayar Temelli İletişim	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Beşinci Kuşak						
İleri Esnek Öğrenme Modeli İnteraktif Çoklu Medya (IMM)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
İnternet Temelli Kaynaklar	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Bilgisayar Temelli İletişim Sistemlerinin Kullanımı	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Kampüs Girişinden Kurumsal Süreç ve Kaynaklara Erişim	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Günümüzdeki uzaktan eğitim sistemini incelediğimizde, bilgisayar ve internet

teknolojileri kullanılarak farklı alan ve zamanlarda, öğretmen ve öğrenci arasında çift yönlü iletişime imkân veren ve etkileşimi yüksek olan bir yapıda olduğu görülmektedir. Mevcut sınırlılık ve eksiklikler teknolojiye gelişmelerle birlikte eşlenik olarak giderilebilecek, öğrencinin daha aktif olduğu bir yapıda olabilecektir.

2.2.2 Uzaktan Eğitimin Dünyadaki Tarihsel Gelişimi

Uzaktan eğitimin dünyadaki gelişim süreci aşağıda verilmiştir (İnt. Kyn. 7).

1728 - İlk defa Boston Gazetesinde “Steno Dersleri” ile uzaktan eğitim çalışmaları başlatılmıştır.

1833 - Hanımlar için İsveç Üniversitesi’nde “Mektupla Bilişim Dersleri” vermeye başlanmıştır

1840 - İngiltere’de mektup aracılığıyla steno ile yazma öğretilmeye başlatılmıştır.

1856 - Berlin’de Alman Gustav Langenscheidt ile Fransız Charles Toussaint Mektupla Eğitim Okulu’nu kurmuşlardır.

1870 - ABD’de Illinois Wesleyan Üniversitesi’nde evde öğrenim programı başlamıştır.

1883 - Ithaca’da kadınların sekreterlik becerileri için “Yazışma Öğretim Üniversitesi” kurulmuştur.

1890 - Avustralya’da Queensland Üniversitesi’nde yerleşke dışında açık öğretim programı yürütülmüştür.

1892 - İlk kolej seviyesi eğitim programını Chicago Üniversitesi açmıştır.

1898 - Uzaktan eğitimde Dünyada önde gelen kurumlardan birisi olan “Hermands” dil eğitim kurumu İsveç’te kurulmuştur.

1906 - Amerika Birleşik Devletleri’nde yazışmalı ilköğretim başlamıştır.

1910 - Avustralya’da uzaktan eğitim yükseköğretim kademesinde başlatılmıştır. Bu uygulamada, üniversitedeki yüz yüze eğitimde uygulanan standartlar uzaktan eğitim öğrencilerine de uygulanmıştır.

1919 - Eğitimle ilgili ilk radyo istasyonu, Amerika Birleşik Devletleri’nde kurulmuştur.

1920 - Eğitim amacıyla Amerika Birleşik Devletleri’nde 176 tane radyo istasyonu inşa edilmiştir. Aynı yıllarda İngiltere’de BBS okul radyosu programları başlamıştır.

1921 - Kolejler radyo aracılığıyla eğitim sunmaya başlamıştır.

1922 - Yeni Zelanda’da mektupla öğrenim okulu açılmıştır. Kanada, İtalya, İspanya, İsrail, Polonya ve Hindistan’da uzaktan eğitim projeleri geliştirilmiş ve uygulanmaya

başlamıştır.

1923 - Amerika Birleşik Devletleri'nde mektupla lise eğitimi başlamıştır.

1932 - Amerika Birleşik Devletleri'ndeki IOWA Üniversitesi'nde eğitim televizyonu yayınları başlamıştır.

1930 - Okullarda radyo aracılığıyla eğitim yapılmaya başlamıştır.

1933 - Dünyanın ilk eğitsel televizyon programı, Iowa State Üniversitesi'nde yayınlanmıştır.

1939 - Savaş yıllarında Fransa'da uzaktan eğitim sistemiyle eğitim sağlanmıştır. Aynı yıllarda Rusya'da da uzaktan eğitimin halk eğitimi boyutunda uygulamaları başlatılmıştır.

1946 - Uzaktan eğitim alanında Güney Afrika Üniversitesi'nde "Dış Araştırmalar" adlı bölüm açılmıştır ve bu bölüm 11 üniversiteden birisi hâline gelmiştir.

1950 - Amerika Birleşik Devletleri'nde askeri amaçlı uzaktan eğitim uygulamaları yapılmıştır. Çin uzaktan eğitimi "Mektupla Eğitim" adı ile başlatmıştır.

1960 - İngiltere'de "Britanya Açık Üniversitesi" açılmıştır.

1963 - FCC Eğitim Televizyonu sabit hizmeti ITFS'nı kurmuştur. ITFS, eğitim kurumlarının TV üzerinden yayın yapabilmelerine imkân sağlayan düşük maliyetli, abonelik temelli bir sistemdir. ITFS lisansı için başvuruda bulunan ilk üniversite Kaliforniya Devlet Üniversitesi'dir.

1964 - Wisconsin Üniversitesi eklemli eğitim ortamı projesini başlatmıştır. Uzaktan eğitim uygulamalarını tespit etmeyi, sınıflandırmayı ve sistematize etmeye çalışan ilk çaba AIM Projesidir. Aynı zamanda çoklu ortam materyallerinin yaratılması ve uzaktan eğitime dâhil edilmesine yönelik rehberlik de sağlamaktadır. Çin'de ülke çapında radyo ve televizyon üniversiteleri ve kolejleri kurulmuştur.

1970 - Coastline Bölge Koleji fiziksel bir kampüsü olmayan ilk kolej olmuştur.

1971 - İngiltere'de Açık Üniversite kurulmuştur.

1972 - İspanya'da "Ulusal Uzaktan Eğitim Üniversitesi" kurulmuştur.

1974 - İngiltere'de "Ulusal Genişletme Koleji" açılmıştır. Almanya'da "Hagen Açık Öğretim Üniversitesi" kurulmuştur.

1978 - Tayland'da kurulan devlet üniversitesi STOU, maddi, coğrafik veya akademik nedenlerle okuyamayan öğrencilere ve yeteneklerini artırmak isteyen öğrencilere, bilgi bilimi alanında uzaktan eğitim yolu ile yüksek lisans, lisans ve sertifika düzeyinde 3 tür

derece vermiştir.

1980 - Learn/Alaska'da ilk kamusal uydu tabanlı eğitim sistemi oluşturulmuştur.100 kasabadaki öğrenciler her gün eğitim televizyonundan altı saat ders dinleyebiliyorlardı.

1985 - Ulusal Teknoloji Üniversitesi, uydu yayınlarını kullanarak çevrimiçi lisans dersleri sunmaya başlamıştır.

1986 - Japonya'da "Hava Üniversitesi" açılmıştır.

1991 - Tim Berners-Lee, World WideWeb'i kurmuştur.

1992 - Michigan Üniversitesi'nde öğrenim yönetim sistemi uygulaması olan bilgisayar destekli kişiselleştirilmiş yaklaşım uygulanmıştır. Aynı yıllarda, New Mexico Üniversitesi, Oklahoma Üniversitesi, Florida Eyaleti Üniversitesi, Anadolu Üniversitesi Açık öğretim Fakültesi, Arizona Eyalet Üniversitesi ve Wyoming Üniversitesi bilgisayar aracılığıyla öğrencileriyle iletişim kurmuştur.

1993 - Bütünüyle çevrimiçi olarak eğitim veren ilk üniversite olan Jones Uluslararası Üniversitesi Amerika Birleşik Devletleri'nde kurulmuştur.

1994 - İnternet kullanımı yaygınlaşarak evlere girmiştir. "Virtual Summer School" yaz okulunun pilot uygulaması aracılığıyla öğrenciler, evlerinde modem ve bilgisayar kullanarak eğitim almaya başlamışlar.

1996 - John Bourne, asenkron eğitim ağını (ALN) kurmuştur. Gelişim çabalarına Alfred P. Sloan-C Vakfı destek vermiştir. "Asenkron Eğitim Ağı" eğitimin internet vasıtasıyla her yerde ve her an sunulmasını ifade etmektedir.

2001 - Açık kaynak olanaklarını sunan uzaktan eğitim sistemi Moodle, moodle.com tarafından başlatılmıştır. AdobeConnect'in ilk uygulaması olan Macromedia Breeze kullanıma açılmıştır.

2002 - MIT, açık ders internet sitesini kurmuştur. Açık ders, ders notları, sınavlar ve videolar da dâhil olmak üzere MIT ders materyallerinin internet üzerinden ücretsiz olarak sunumudur. Bu sistemin başlangıcı seçkin bir yüksek eğitim kurumunun müfredatındaki materyalleri internet üzerinden ücretsiz ve açık olarak paylaşması açısından tarihi bir dönüm noktasıdır.

2008 - Açık Üniversite YouTube üzerinden yayına başlamıştır.

2011 - Stanford Üniversitesi Profesörü Sebastian Thrun, bir kitlesel açık çevrimiçi ders başlatmıştır.

2012 - Tüm öğrencilerin üçte biri yarı zamanlı çalışma yaparken İngiltere'de yaklaşık

400,000 öğrenci uzaktan eğitim görmektedir.

2013 - İngiltere hükümeti ilk kez uzaktan eğitim ve yarı zamanlı lisans öğrencileri için öğrenci kredileri yapmıştır.

2.2.3 Uzaktan Eğitim Sisteminin Türkiye İçin Önemi

Uzaktan eğitim dünyada olduğu gibi Türkiye de yaygınlaşmaya başlamıştır. Fırsat eşitliği sağlaması, zaman problemi olan, istenilen bölüm ve alanın yakın yerleşimlerde bulunmaması, yetmemeye başlayan eğitim sisteminden dolayı yüz yüze eğitime alternatif olan uzaktan eğitim kullanımı yaygınlaşmakta ve artmaktadır. Sayılan nedenler başta olmak üzere eğitim alanında büyük kolaylıklar sağlayacak olan uzaktan eğitim, Dünyada ve Türkiye de önemli bir konu haline dönüşecektir.

Gençleşen ve artan ülke nüfusumuz dikkate alındığında uzaktan eğitimin Türkiye için önemi daha da artmaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yapılan açıklamaya göre Türkiye nüfusu giderek yaşlanmakta olan bir nüfus yapısına sahip olmakla birlikte, Avrupa ülkeleri ile karşılaştırıldığında genç bir nüfusa sahiptir. Türkiye nüfusunun %41,1'ini çocuklar ve gençler oluşturmaktadır. Avrupa Birliği üyesi ülkeler ile kıyaslandığında, Türkiye %16,6 ile en fazla genç nüfusa sahip iken, İspanya ve İtalya %9,9 ile en az genç nüfusa sahiptir (İnt. Kyn. 8).

İstatistiki bilgiler dikkate alındığında Türkiye'nin bu alanda yapacağı teknolojik ve uygulamadaki yeniliklerle, büyük önem taşıyan genç nüfusumuzun donanımlı ve eğitilmiş bireyler olması, eğitim kalitesinin artması, alanında uzman kişilerin yetişmesi ve sistemin yaygınlaşması sağlanabilecektir.

Ayrıca Türkiye'nin sosyoekonomik durumu göz önüne alındığında; özellikle kırsal kesimlerde öğrenim görmek isteyen öğrencilere, eğitim olanaklarının götürülmesine imkân tanıyan uzaktan eğitim yöntemi sayesinde fırsat eşitliği sağlanabilir. Böylece eğitim almak isteyen bireylerin sahip olduğu sınırlılıkların üstesinden gelmeleri mümkün hale gelmektedir.

Üniversitelerimizde yer alan akademisyenler üzerinde bulunan öğrenci yükleri, danışmanlıklar, ders işleme alanlarına ulaşım ve zaman yetersiz kalabilmektedir. Üniversitelerde ihtiyaç duyulan uzman öğretimcilerin sayısındaki yetersizlik ve yüksek öğrenci sayısı, uzaktan eğitim sistemi kullanımıyla rahatlatılabilir.

2.2.4 Uzaktan Eğitimin Avantajları ve Dezavantajları

Eğitim sistemi teknoloji ile paralel olarak gelişim göstermektedir. Mevcut uzaktan eğitim sisteminin avantaj ve dezavantajları bulunmaktadır. Sanal sınıfların gerçek sınıflara göre sağladığı en önemli avantaj, dünyanın neresinde olunursa olunsun, istenilen yerden öğrenme ortamına dâhil olabilme imkânı sunmasıdır (Ebberts *et al.* 2003). Avantajlı ve Dezavantajlı durumları inceleyecek olursak;

Uzaktan Eğitimin Avantajları

Ağır (2007) ve Yılmazsoy *et al.* (2017)'a göre uzaktan eğitimin avantajları;

- Öğrenen ve öğretenlerin belirli bir merkezde toplanmadan, evlerinden, işyerlerinden eğitim-öğretim faaliyetlerine katılabilmelerini sağlar.
- Öğrenen bireylere istedikleri zaman eğitim-öğretime devam etme olanağı sunar.
- Öğrenme arzusunda olan tüm bireylere her yaşta eğitim alma olanağı sunar.
- Uzaktan eğitim, eğitim alma sürecindeki maliyeti azaltır.
- Öğrenme faaliyetleri bireysel anlamda gerçekleştiği için öğrenenlerin karşılaştıkları problemlere çözüm bulmaları daha da kolaylaşır.
- Uzaktan eğitim görsel ve işitsel anlamda etkileşimli tasarımlarla, teknoloji yoluyla etkili öğrenmeyi sağlar.
- Uzaktan eğitim yoluyla alınan eğitimlerde, öğrenenlerin konu hakkında farklı uzmanlara ulaşma olanakları vardır.
- Uzaktan eğitim sistemine dahil olan bireylerin kendi kendine karar verme ve girişimcilik yönlerinin gelişmesine olanak tanır.
- Uzaktan eğitim, öğrenciye alternatif bol bir öğrenme ortamı sunar ve uzmanlardan daha fazla kişinin yararlanmasını sağlar.
- Uzaktan eğitimle yaşam boyu öğrenme gerçekleştirilebilir.

- Eğitimi bir taraftan kitleselleştirebilirken, diğer taraftan bireyselleştirebilir.
- Engelli olan bireylerin eğitim ihtiyaçlarının karşılanması daha kolaydır.
- Geleneksel sınıf ortamında çekingen yapıdaki öğrenciler düşüncelerini açıkça ifade edememektedir. Sanal sınıf ortamının en büyük avantajlarından biri bu yapıdaki öğrencilerin rahat bir şekilde yazışma ya da mikrofon yoluyla düşüncelerini söylemeleri ve derse aktif katılım sağlamalarıdır.

Uşun (2006)'a göre uzaktan eğitimin avantajları;

- Öğrenen bireyin değişen, gelişen ve yaşam boyu sürekli bağımsız öğrenme gereksinimlerini karşılayabilmelerine olanak sağlanır.
- Kamu veya özel kurum ya da kuruluşlarda çalışan bireylere, görevlerini bırakmadan eğitimlerini sürdürmelerine olanak tanınır.
- Kolay ve güncellenebilir ölçme-değerlendirme araç ve yöntemleri sunar.
- Fırsat eşitsizliğini ortadan kaldırarak demokratik eğitim ve küreselleşme gibi amaçlara da hizmet eder.
- Eğitim programlarının yapısındaki standardizasyonu sağlar.
- Gereksinimlere göre yapılandırılmış, göreve özgü eğitim olanakları sağlar.
- Geleneksel eğitim süreçleri ile bütünleşmek suretiyle, bu süreçlerin zenginleşmesine katkıda bulunur.
- Tüm değişik disiplinlerdeki eğitimlerin her bir kademesinde kullanılabilir.

Uzaktan Eğitimin Dezavantajları

Ağır (2007) ve Yılmazsoy *et al.* (2017)'a göre uzaktan eğitimin dezavantajları;

- Bireylerin sosyalleşmesini engelleyerek anti-sosyal öğrenci yetiştirmektedir.
- Bazı uygulama gerektiren derslerin uzaktan eğitimle verilmesinde, uygulama problemleri olmakta ve sağlıklı öğrenme gerçekleştirilememektedir.
- Uzaktan eğitimde öğrenme-öğretme ortamlarında yüz yüze etkileşim çok azdır.
- Öğreten ve öğrenen isteklendirmesinin sağlanması yüz yüze eğitimden daha zordur.
- Derslerin hazırlanmasında öğretim elemanı ve diğer görevliler daha çok zaman ve emek harcamaktadır.

- Uzaktan eğitimde kullanılan teknolojiye yabancı olan bireyler, öğrenmede ve öğretmede problem yaşamaktadırlar.
- Beceri ve tutuma yönelik davranışların gerçekleştirilmesinde etkili olamamaktadır.
- BİT'e bağımlı olma zorunluluğu vardır.
- Öğrenci sayısının fazla olması durumunda öğrenciyle iletişimde sınırlılık vardır.
- Sanal sınıf ortamlarında internet yavaşlığı, sürekli internet kopması gibi alt yapı eksikliklerinden, kamera, mikrofon ve bilgisayar donanımlarından kaynaklı bazı sorunlarla karşılaşmakta mümkündür.

Uşun (2006)'a göre uzaktan eğitimin dezavantajları;

- Bilişsel alandaki davranışların kazandırılmasında etkili olmasına rağmen, duyuşsal ve psiko-motor davranışların kazandırılmasında ve uygulamaya yönelik derslerde etkili değildir.
- Bireysel ve bağımsız çalışma ve öğrenme alışkanlığı olmayan bireyler açısından yeterince etkili olamamaktadır.
- Kamu kurumları veya özel kuruluşlarda çalışan bireylerin, dinlenme için ayırdıkları zamanın bir bölümünü veya tamamını uzaktan eğitim etkinlikleri için ayırmak zorunda kalmaktadırlar.
- Öğrenen - öğretene ve öğrenen - öğrenen iletişim ve etkileşimin sınırlı olması bireylerin sosyalleşmesini olumsuz yönde etkilemektedir.
- Öğrenci destek hizmetlerinin sağlanmasında ve sistemde kaynaklar ile alıcılar arasında etkili iletişim sağlanmasında problemler yaşanabilmektedir.
- Öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanılan, yazılı ve basılı materyaller, radyo ve televizyon yayınları ve çağdaş iletişim teknolojilerinin dağıtımı ve erişiminde bir takım teknik, mali ve ulaşım vb. sorunlar ortaya çıkabilmektedir.
- Yüz yüze iletişim ve etkileşim açısından sınırlılıklar göstermektedir.
- Uzaktan öğretim süreçlerinde birey, kendine güvenmek zorundadır. Genellikle fikirlerini oluşturmak için sözlü anlatımlardan daha çok basılı öğretim materyallerini incelemek zorunda kalmaktadır.

Uzaktan eğitim sisteminin dezavantajları olsa dahi mevcut eğitime alternatif

olarak tercih edilmekte ve zamanla kullanımı artmaktadır. Bunun sebebi var olan eğitim sistemlerindeki bazı sorunlara çözüm olması ve eğitime ulaşamayan bir kitleye ulaşarak fırsat eşitsizliğine çözüm olmasıdır (Umurhan 2014).

2.3 Sosyal Medya

Web teknolojilerindeki hızlı gelişmeler kişilerin internet temelli iletişim, etkileşim ve işleyişlerini hızlandırmış ve kolaylaştırmıştır. Sosyal ağ kavramı insanlığın var olduğu günden bu güne var olan bir kavramdır. Web 2.0 teknolojisinin kullanılmasıyla birlikte tek yönlü bilgi paylaşımına olanak veren sistem, eş zamanlı ve çift yönlü bilgi paylaşımına imkan sağlayan bu ortamlar sosyal medya olarak adlandırılmaktadır. Sosyal ağ, kişilerin geçmişte ya da halen ortak bir amaç ya da ilgi alanlarından ötürü etkileşim kurdukları kişileri içeren insan grubudur (Staples 2009). Web 2.0 teknolojilerinin gelişmeye devam etmesiyle farklı internet ortamları kullanılmaya başlamıştır ve yaygınlaşmıştır. Bu ortamların başında sosyal ağ siteleri gelmektedir.

Sosyal medya ile ilgili literatür incelendiğinde farklı tanımları olduğu görülmektedir. Bunlardan bazıları;

- Vural ve Bat (2010)'a göre “Telekomünikasyon ve sosyal iletişimin, metin, görsel ve ses içerikli web teknolojileri ile sağlandığı, bu yolla insanların fikirlerini, tecrübelerini paylaştığı, bilgi ve içerik paylaşımlarında bulunduğu çevrimiçi medyanın en yeni türüdür.”
- Kaplan ve Haenlein (2010)' ın tanımına göre “Web 2.0 üzerinde ideolojik ve teknolojik içeriklerin, yapılanmaların kullanıcı merkezli bir şekilde üretilmesine ve geliştirilmesine izin veren internet tabanlı uygulamaların bütününe” sosyal medya denilmektedir.
- Tiryakioğlu ve Erzurum (2011) sosyal ağları, iletişimin ve sosyal ilişkilerin kurulabildiği, kişilerin, fikirleri, etkinlikleri ve ilgi alanları gibi kişisel bilgilerini kendi ağlarıyla paylaşma imkanı sunan bir çevrimiçi servis olarak tanımlamıştır.
- Bartlett-Bragg (2006), sosyal ağları grup etkileşiminin gerçekleştiği, işbirlikçi yapıdaki paylaşılan alanı ve sosyal iletişimi arttıran, web ortamında bilgi değişimini kümeleyen uygulamalar bütünü olarak tanımlamıştır.

- Sosyal paylaşım siteleri, işbirliğini, bilgi paylaşımını, etkileşimi, kişilerin iletişimini farklı ortamlarda destekleyen ve onların kendi ilgileri, ihtiyaçları ve hedefleri doğrultusunda bir araya gelmelerini sağlayan yazılımlardır (Pettenati ve Ranieri 2006).

Sosyal medya ile iletişimde çok büyük bir ivme sağlanmıştır. Bu ilerleme bireylere çift yönlü bir iletişim sürecinde ve etkileşimli bir ortamda çeşitli paylaşımlarla birlikte çalışma, etkin katılma, dönüt alma - verme sürecine olanak sağlaması; bireylerin kendini rahat hissedebilecekleri bir ortamda alanlarını kişiselleştirebilme olanağı sunmasıdır (McLoughlin ve Lee 2007). Gelişen teknoloji ile birlikte mobil ağlarda kullanımı yüksek olan sosyal medya, yer, mekân, zaman sınırlaması olmadan kişilerin sürekli paylaşım, yorum, iletişim ve etkileşim içinde olmalarına katkı sağlamaktadır. Sosyal ağ siteleri bireylerin halka açık ya da yarı halka açık olarak profillerini kayıtlı bir sistemde oluşturmalarını, bir bağlantıyı paylaştıkları, diğer kullanıcıların listesini göstermesini ve sistem içerisinde bulunan kişilerin ilişki listelerini de görmeyi sağlayan, online topluluklardaki insanların beğenilerini, aktivitelerini paylaştıkları ve ağ üzerinden birbirlerine mesaj, e-mail, tartışma grupları video, sesli sohbet ve dosya paylaşımı yaptıkları sitelerdir (Boyd ve Ellison 2007). Sosyal medya soru sorma, cevap verme, yardımlaşma içinde olmamızı sağlar. Kişilerin birbirleriyle bilgi paylaşımında olmasına ve paylaşımları geliştirmesine katkı sağlaması yönüyle bir nevi eğitim sürecinin genele yayılmış halde olduğu ortamlardır.

Sosyal medyayı geleneksel medyadan farklı kılan bazı temel özellikleri vardır. ICrossing (2008)'in ifadeleri ile bu özellikler (İşlek 2012):

- **Katılım:** Sosyal medyada isteyen herkese katkı yapma ve geri dönüş sağlama konusunda teşvik vardır. Ayrıca kullanıcının yayıncı olabildiği bir ortamdır.
- **Açıklık:** Sosyal medya servislerinin birçoğu geri bildirim ve katılıma açıktır. Oylama, yorumlama ve bilgi paylaşımı teşvik edilmektedir.
- **Karşılıklı Konuşma:** Geleneksel medya tek yönlü yayıncılık ile ilgiliyken, sosyal medya daha çok iki yönlü bir iletişim ve etkileşim sağlamaktadır.
- **Topluluk:** Sosyal medya, toplulukların hızlıca oluşmasına, ortak ilgileri paylaşmasına ve etkili bir iletişime sahip olunmasına izin vermektedir.

- **Bağlantılı olma:** Sosyal medya sitelerinin birçoğu bağlantılı olma özelliklerini geliştirmekte ve diğer kaynaklara/kişilere link vererek trafik sağlamaktadırlar.

Sosyal medyada iletişim sadece yazılı olarak değil çeşitli görseller ve ses dosyaları ile de yapılabilmektedir. Sosyal medyanın sahip olduğu bu iletişim araçları geleneksel medyanın tek yönlü iletişim şeklini, çok yönlü iletişim kurulmasını sağlayan bir şekle dönüştürmüştür (Berthon *et al.* 2012). Sosyal medya ortamında kullanıcılar ilgi alanları, eski ve yeni arkadaşları, eğlence, eğitim alanları gibi ortamlarda sosyal medyayı kullanmaktadır. Eğitim ortamlarında ise sosyal ağlar, sahip olduğu özellikler ile öğrencinin öğretmen ve içerik ile etkileşim kurmasını kolaylaştırmakta ve işbirlikçi öğrenme ile öğrencilerin araştırma, sorgulama ve problem çözme becerilerini kullanmalarını ve geliştirmelerini desteklemektedir (Özmen *et al.* 2011).

Sosyal ağ ortamında birçok web sitesi bulunmaktadır. Bu siteler ile iletişim güçlenmekte, birbirine bağlı sistemler halini almaktadır. Çevrimiçi iletişimin ve etkileşimin ana prensiplerini paylaşırken, özel hedef ve kullanım çeşitliliği bakımından uygulamalara göre farklılık gösterebilmektedir (Gross ve Acquisti 2005).

Çevrimiçi sosyal ağlar birçok popüler web sitelerine yol göstermektedir. Teknoloji geliştikçe birçok uygulama birbirine daha çok bağlı hale gelmektedir. Bu durum sosyal ağlarda, yerel ve örgütsel iletişimin yanı sıra, kişisel ve ticari çevrimiçi iletişimde de büyük bir rol oynamaktadır (Mislove *et al.* 2007).

2.3.1 Sosyal Medyanın Tarihsel Gelişimi

Günümüzde sosyal medya kullanıcı sayısı çok yüksek rakamlara ulaşmıştır. Sosyal medya geçen sürede kişilerin hayatlarında yer etmiş, günlük hayatta eğitimden, pazarlamaya birçok alanda kullanılmaya başlamış ve kullanımı yaygınlaşmaktadır. Sosyal medyayı tarihsel olarak incelediğimizde, günümüzün sosyal medya halini alması için 20 yıl geçmiştir.

İnternet altyapısındaki gelişmeler erişim kolaylığı sağlamasıyla sosyal medyanın

kullanıcı sayısı artmış bu durum Myspace (2003) ve Facebook (2004) gibi ilk sosyal medya paylaşım sitelerinin kurulmasına ortam hazırlamıştır (Kaplan ve Haenlein 2010). 1971 yılında yan yana duran bilgisayarların birbirine e-mail atmasıyla başlamıştır. ICQ ve MIRC üzerinden mesajlaşarak sosyal medyanın temelleri atılmış oldu. Daha sonra theglobe.com adlı sosyal paylaşım sitesi kullanıma açıldı belli bir kesim tarafından beğeniyle karşılanan siteden 2 yıl sonra ise sixdegrees.com rakip olarak karşısına çıktı.

Sosyal Medyanın tarihsel gelişimini incelediğimizde; (İnt. Kyn. 11, 12, 13, 14);

1971 - İlk e-posta gönderilmiştir.

1978 - BBS (Bulletin Board System) çoğu kaynağa göre Ward Christensen ve RandySuess teknoloji araştırmacılarının, arkadaşları ile iletişim için BBS yazılımını geliştirmelerini sosyal medyanın başlangıcı olarak saymaktadır. Telefon hatları kullanılarak kullanıcılar arası veri transferini gerçekleştirmişlerdir.

1979 - İlk web tarayıcısı örnekleri “USENET” aracılığıyla dağıtılmış, ilk online bülten listesi örnekleri kullanılmıştır.

1979 - Ticari online servisler COMPUSERVE ve THE SOURCE yayına başlamıştır. Özel network alanında indirilebilir dosyalar, programlar ve mesaj boardları (chat) sağlayan servislerin öncüsü olmuşlardır.

1988 - İlk “IRC” (İnternet Aktarmalı Sohbet) istemci ve sunucu yazılımı çıkmıştır.

1991 - World Wide Web’in (WWW) ortaya çıkması, sosyal ortamların gelişmesi, yaygınlaşması ve iletişim açısından önemli bir dönüm noktası olmuştur.

1994 - “GEOCITIES” ilk sosyal site kurulmuştur.

1995 - “CLASSMATES.COM” kullanıcıların eski sınıf arkadaşlarını bulmak amacıyla kurulan site, insanlar arasındaki ilişkilerin dijital alanlardan yürütülmesinin mümkün olduğunu ortaya çıkarmıştır.

1996 - “GOOGLE” arama motoru Stanford Üniversitesi'nde doktoralarını yapmakta olan Larry Page ve Sergey Brin tarafından kurulmuştur.

1996 - “ICQ” yayın hayatına başlamıştır. ICQ’da isim kullanılmazken, programın sağladığı kullanıcı numaraları ICQ kimliğini oluşturmuştur. Bu döneme sosyal medyanın tam anlamı ile sanal olduğu zamandır.

1997 - “AOL” Anlık Mesajlaşma yazılımı kullanıma başlamıştır.

1997 - “SIXDEGREES.COM” kullanıcılarının profil oluşturmasını ve arkadaş

listelerini yayınlamalarını ve mesajlaşmalarını sağlayan bir site olarak yayına başlamıştır.

1999 - “EKŞİ SÖZLÜK”, üyelerinin belirlenen kavramlar çerçevesinde soru ve görüşlerini belirtebildikleri bir site olarak Türkiye’de kurulmuştur.

1999 - “BLOGGER” blog sitesi olarak yayına başlayan site, blog yazarlarının yaygınlaşmasında önemli bir rol oynamıştır.

1999 - “MESSENGER” Microsoft tarafından geliştirilen uygulama kullanıcıların gerçek isim ve bilgileriyle üyelik sağlayabildiği bir ortam olarak kurulmuş, “LIVEJOURNAL” da ilk dinamik içerikli blog, forum ve iletişim ortamı olarak sunulmuştur.

2001 - “WIKIPEDIA” çevrimiçi ansiklopedi olarak yayın hayatına başlamıştır.

2002 - “FRIENDSTER” sosyal oyun sitesi olarak kurulmuştur.

2003 - “MYSPACE” kullanıcılarına arkadaşlık ağı, kişisel profiller, bloglar, gruplar, fotoğraflar, müzikler ve videolar gibi materyalleri ile kullanım imkânı sunan köklü bir sosyal ağ sitesidir.

2003 - “LINKEDIN” profesyoneller için mesleki kullanım ağırlıklı bir sosyal ağ olarak kurulmuştur.

2004 - “FACEBOOK” kampüs içi öğrencilerin birbirleriyle iletişim için kullandığı, Mark Zuckerberg tarafından 2004 yılında kullanılmaya başlamış fakat gerçek anlamıyla

2006 yılında tam site haliyle yayına başlamıştır. Önce, Harvard Üniversitesi öğrencilerini internet üzerinden birbirine bağlayan bir site olarak geliştirilmiş ve iki yıl içinde tüm kullanıcıların hizmetine sunulmuş ve günümüzde en yüksek kullanıcı sayısına ait sosyal ağ olmuştur.

2004 - “YONJA.COM”, Türkiye’de Facebook ile yakın tarihlerde sosyal paylaşım sitesi olarak kurulmuştur. Mevcut rakipleri karşısında gelişemediği için eski popülerliğinden uzaktır.

2004 - “FLICKR” Fotoğraf paylaşma ve arşivleme servisidir.

2004 - “DIGG” haber paylaşım odaklı sosyal haber sitesi olarak kurulmuştur.

2005 - “YOUTUBE”, video paylaşım sitesi olarak kullanıma açılan Youtube kurulduğu günden bu güne bünyesinde gelişmelere girmiş ve alanında yaygın kullanıma sahip olmuştur.

2005 - “REDDIT” paylaşımcı bir sosyal medya ve haber sitesi olarak tanıtılmıştır

2006 - “TWITTER” Mikro blog olarak kullanıma sunulan Twitter, 140 karakter limiti ile, anlık mesajları, fotoğrafları ve videoları paylaşmaya imkan sağlamaktadır.

2009 - “PINTEREST” imaj panosu olarak kurulmuştur.

2009- “FOURSQUARE” ABD’de kurulmuş konum tabanlı bir sosyal ağ web sitesidir. Uygulama kullanıcıları gittikleri yerlerde konumlarını "check in" yaparak diğer kullanıcılarla paylaşmış olurlar. Ayrıca check in yaptıkça puan ve rozetler de kazanılmaktadır. Foursquare uygulamasında kullanıcılar yer bildirimini yaptıkça rozet kazanırlar.

<http://ww1.tr-blog.com/foursquare-rozet-nasil-kazanilir-rozetlerin-anlamlari.html>

2009 - “WHATSAPP” WhatsApp Messenger, akıllı telefonlar için geliştirilen, platformlar arası çalışma özelliğine sahip bir mesajlaşma ve arama uygulamasıdır.

2010 - “INSTAGRAM” uygulama kullanıcıları çektikleri fotoğraflar üzerinde filtre uygulayabilir ve bu fotoğrafı Instagram’ın da dahil olduğu diğer sosyal ağlar ile paylaşabilirsiniz.

2011 - “GOOGLE+” Yer alan davet koşulu kaldırılmış. Facebook sosyal ağına rakip olarak kullanıcılara sunulmuştur.

2012 - “VINE”, Vine, Twitter’ın 2013 Ocak ayında kullanıma sunduğu ücretsiz uygulaması. Uygulama kullanıcının maksimum 6 saniyelik kısa videolar çekebilmesini sağlamaktadır.

2015 - “PERISCOPE” Twitter’a ait canlı yayın platformu olarak kurulan Periscope kullanıcıların canlı yayın yapabildiği sistemiyle günümüzde belli bir kullanıcı sayısına ulaşmıştır.

2015 - “SCORP” video paylaşım odaklı bir sözlük denemesi olarak tanıtılmıştır. Belli konular hakkında kullanıcıların görüşlerini video olarak paylaşmasına olanak sağlayan ağ genellikle gençler tarafından kullanılmaktadır.

Web teknolojilerindeki gelişmeler devam ettikçe mevcut sosyal ağların gelişmesi ve yeni sosyal ağların meydana çıkması kaçınılmazdır. Günlük yaşantımızda farklı alanlarda kullanım sağladığımız sosyal ağlar geliştikçe gündemimizde daha sık olmaya devam edecektir.

2.3.2 Sosyal Medya Türleri

Kullanıcı sayısı günden güne artan ve gelişen sosyal medya, oluşturulma amaçları ve kullanım şekillerine göre gruplandırılmaktadır. En popüler olanları Facebook, Twitter, Instagram gibi sosyal ağ siteleridir. Video paylaşımı için kullanılan Youtube, Vimeo, DailyMotion, fotoğraf paylaşımı için kullanılan Flickr, Picasa, yer bildirimi için kullanılan Swarm, profesyonel iş yaşatışı ile ilgili olan LinkedIN, sosyal arama için kullanılan Google, Yahoo, Yandex, kısa video paylaşımları sağlayan Vine, Scorp en bilindik sosyal medya çeşitlerindendir.

Sosyal medyanın oluşturulma amaçları, ağ yapılarına ve kullanım şekillerine göre sınıflandırılması yapılmaktadır. Bazı araştırmacıların sosyal medyayı sınıflandırmaları aşasındaki çizelgede yer almaktadır;

Çizelge 2.4 Sosyal Medya Ortamlarının Sınıflandırılması (Vural ve Bat 2010, İşlek 2012).

Kaplan ve Haenlein (2009)	Mangold ve Faulds (2009)	Akar (2010)	Safko (2010)
• Sosyal ağlar • Bloglar • İşbirlikçi projeler • İçerik toplulukları • Sanal oyun dünyaları • Sanal sosyal dünyalar	• Sosyal ağlar • Davetli sosyal ağlar • Bloglar • Şirket sponsorlubloglar • İşbirlikçi siteler • Sosyal işaretleme • İçerik paylaşımı • Podcastler • Şirket sponsorlu siteler • İş ağı siteleri • Ticaret toplulukları • Eğitim materyal paylaşım • Açık kaynak grupları	• Sosyal ağlar • Bloglar • Mikrobloklar • Vikiler • Sosyal işaretleme • Medya paylaşım • Sanal dünyalar • Podcast siteleri	• Yayıncılık:(blog,viki vb.) • Mikrobloklar • RSS • Resim paylaşımı • Ses paylaşımı • Video paylaşımı • Sanal dünyalar • Oyun siteleri • Canlı yayıncılık • Verimlilik uygulama • Toplayıcılar • Arama • Mobil sosyal medya • Kişilerarası (skype)

2.3.3 Sosyal Ağların Eğitimde Kullanılmasıyla İlgili Araştırmalar

Literatür incelendiğinde Sosyal ağların farklı alanlardaki kullanımları gibi eğitim alanındaki araştırmalarda mevcuttur.

Menteşe (2013) tarafından hazırlanan “Sosyal Medya Ortam ve Araçlarının Eğitimde Kullanımına ilişkin Okul Yöneticilerinin ve Öğretmenlerin Görüşleri” isimli Yüksek Lisans çalışmasında, 2012-2013 eğitim öğretim yılında Ankara ilinde bulunan resmi Anadolu öğretmen lisesi okul yönetici ve öğretmenlerine anket uygulamış; yöneticilerin ve öğretmenlerden yaş, cinsiyet, kıdem, branş ve görev değişkenlerine göre sosyal ağların eğitsel olarak kullanımına ilişkin görüşlerini Mann Whitney U testi ve Kruskall Wallis testi ile incelemiştir. Araştırma sonuçlarına göre “öğretmen ve yöneticilerin, sosyal medya ortam ve araçlarının eğitimde kullanılmasına ilişkin görüşlerinin; görev, yaş, kıdem ve branş değişkenlerine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık oluşturduğunu bulmuştur. Yabancı dil öğretmenlerinin diğer branş öğretmenlerine göre; öğretmenlerin de okul yöneticilerine göre; genç eğitimcilerin yaşlı olanlara göre görüşlerinin daha olumlu olduğunu” tespit etmiştir.

Ajjan ve Harsthone (2008)’ın yapmış olduğu bir araştırmada, öğrenci – öğrenci, okul – öğrenci arasında iletişim ve etkileşim sağladığı, sosyal ağların öğrenmeyi geliştirdiği, öğrencilerin derslere olan memnuniyet düzeyinin arttığı ve kaygılarının azaldığı, öğrencilerin okuma ve yazma becerilerini geliştirdiği ve derslere entegre edilip kolay kullanım ve katkı sağlayan araçlar olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca çalışmada eğitimcilerin büyük bir bölümünün bu araçları öğretim esnasında kullanmadıklarını ve kullanmayı da planlamadıklarını, bir kısmının ise kullandığını fakat ilerde kullanabileceklerini, çok az bir kısmının ise kullandığını ifade etmişlerdir.

Birbiri (2012) tarafından hazırlanan “Eğitim ve Öğretim Aracı Olarak Sosyal Medya Kullanımı” isimli yurt içi ve yurt dışında yapılan çalışması incelendiğinde: sosyal medya araçlarının, eğitsel olarak genellikle yükseköğretim ve ortaöğretim kademelerinde kullanıldığı, öğretmenler açısından da akran öğrenmeleri ve gizil öğrenmeler için kullanıldığı sonucuna ulaşmıştır.

ECAR (The EDUCAUSE Center for Applied Research)'ın lisans öğrencileri üzerinde yaptığı bir araştırmasında da, sosyal ağların gençlerin yaşamındaki önemi, öğrencilerin bilgi ve iletişim teknolojilerini akademik yaşamlarında kullanımları, okudukları okulun bu konudaki desteği ve öğretim elemanlarının eğitimde sosyal ağları ne şekilde ve ne kadar kullandığı ayrıntılı bir biçimde incelenmiştir. Bu amaçla 98 eğitim kurumunda kayıtlı 27.317 lisans öğrencisinden nitel ve nicel veri toplanmıştır. Araştırmanın sonucunda sosyal ağları, öğrencilerin iletişim, sosyalleşme ve diğer insanlarla etkileşim kurabilme açısından önemli bulduklarını; genelde mobil teknolojileri ve görsel ortamları tercih ettiklerini; Web 2.0 araçlarından olan sosyal ağlarda kendilerini farklı yollarla ve yaratıcı bir şekilde ifade edebilmede kullandıklarını ortaya koymuşlardır (Salaway ve Nelson 2008).

Uçak ve Çakmak (2010) tarafından, Web 2.0 araçları ve sosyal ağların kullanım amaçlarını içeren bir çalışma hazırlanmıştır. Araştırmada anket yoluyla veri toplanmış ve 232 lisans öğrencisi katılmıştır. Araştırma bulgularına göre; öğrencilerin %91,4'ünün Web 2.0 araçlarından yararlandığı; bunlardan %82'sinin bir yıldan fazla süredir bir sosyal ağa üye olduğu; sosyal ağlara üye olma ve tanışmada çeşitli faktörlerin etkili olduğu, sosyal ağları kullanmalarında güncel gelişmeleri takip etmek amacıyla tercih ettikleri tespit edilmiştir. Diğer araştırma bulgularına göre ise öğrenciler yüksek oranda Web 2.0 araçlarını ve sosyal ağları eğitim alanında kullandıklarını, arkadaşları ve hocaları ile iletişim ortamı oluşturması bakımından önemli buldukları sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin Web 2.0 araçlarını ve sosyal ağları mesleklerinde nasıl uygulayacakları konusunda düşük düzeyde bilgi sahibi olduğu ve büyük çoğunluğunun konuyla ilgili eğitime ihtiyacı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Arroyo (2011) 'nın yapmış olduğu çalışmada, sosyal ağların informal öğrenmeyi desteklediği, işbirliği, sosyal ilişkiler ve görev paylaşımlarının yapılabilmesiyle bilgi yapılandırılması bakımından yüksek performanslı iletişim araçları olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Lockyer ve Patterson (2008) 'ın yapmış olduğu çalışmada bilişim teknolojilerinin

eğitim alanında kullanılması ile ilgili yaptıkları çalışmalarında, çalışma grubunda yer alan yüksek lisans öğrencileri ile sosyal paylaşım sitesi üzerinden ders işlemişlerdir. Uygulama sürecinde oluşturmuş oldukları platform üzerinden ders materyalleri eklenmiş, tartışmalar ve yorumlar yapılmıştır. Araştırma sonunda elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin sosyal etkileşim düzeylerinin arttığı ve yüksek olduğu ve sosyal ağlar hakkında deneyim olmayan ve kullanmayan öğrencilerin bu siteleri kullanarak teknoloji kullanımını öğrendikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Uça ve Güneş (2014) ise sosyal ağların “iletişim-etkileşim, bilgi-işleme süreci, öğrenen özellikleri ve rolü” ile ilgili yaptığı araştırma bulgularına göre, sosyal ağların iletişim ve etkileşim bakımından sosyal ağlarda daha fazla kaynağa, kişiye, uzmana kolay ve hızlı erişimin sağlanabileceği, eş zamanlı etkileşimin sağlanabileceğini, bilgi işleme süreci bakımından sosyal ağların yüksek sayıda ve farklı bilgiye ulaşılabilmesi ve bu bilgileri karşılaştırmada ve doğrulamada, bilgileri sentezlemede ve yeniden yapılandırmada etkin olacağı, öğrenilen özellikleri ve rolü bakımından sosyal ağların bilinçli, daha aktif ve daha eleştirel bir yapıda olabileceği sonucuna ulaşmıştır.

Mazman ve Usluel (2009) tarafından hazırlanan çalışmada, sosyal ağların eğitsel alanda kullanımını etkileyebilecek faktörleri inceleyen bir model önerisi geliştirmişlerdir. Model önerisi geliştirme aşamasında var olan yayılım, benimseme ve kabul modelleri incelenmiş, konunun çok boyutlu ve olmasından dolayı farklı kuram ve modelleri birleştiren karma bir yaklaşımın daha uygun olacağını öngörerek modelde temel yapı olarak sosyal faktörler, kullanım kolaylığı, algılanan yarar ve yenilikçilik; bu yapıların belirleyicileri olarak ise imaj, öznel norm, kolaylaştırıcı faktörler ve topluluk kimliğini almışlardır.

Yuen ve Yuen (2008) tarafından lisans öğrencileri ile yapılan çalışmada, karma öğrenme modeli ile verilen bir dersi sosyal ağ ortamında tasarlayarak, öğretim faaliyetlerinin belli bir kısmını bu ortamda iletmişlerdir. Sosyal paylaşım sitesi ortamında ders için açılan alan dışarıya kapalı tutulmuş ve sadece o dersi alan sınıfın öğrencileri katılmıştır. Her öğrenci kendi profil alanını oluşturmuş ve bu profil alanlarında kişisel tanıtımları, eposta adresleri, kişisel web site adresleri, şehir, ilgi

alanı, mesajlaşma adresleri gibi bilgiler yer almış, ayrıca her öğrenci kendi kişisel bloklarını, videolarını, fotoğraflarını, müziklerini, derse ilişkin medyalarını paylaşmıştır. Ders programı, akademik takvim, derse ilişkin linkler, görev ve ödevler öğretici tarafından sosyal paylaşım sitesi ortamına atılmıştır. Her hafta ortamdaki forumda derse ilişkin tartışmalar yürütülmüş, fikir ve düşünceler paylaşılmış, ayrıca öğrenciler kendi aralarında çeşitli gruplar kurarak çeşitli sınıf etkinlikleri yürütmüştür. Dönem sonunda öğrencilere verilen bir anketle sürece ilişkin görüşleri alınmış ve öğrencilerin büyük bir çoğunluğu, sosyal paylaşım sitesindeki derse ilişkin konuları tartıştıkları süreçte iletişimlerinin kolaylaştığını, işbirlikli öğrenmelere fırsat bulduklarını, kendilerini bir topluluğa ait hissettiklerini, mesleki gelişimlerine katkıda bulunduklarını ifade etmişlerdir. Çalışma sonunda öğrencilerin bu ortamlara ilişkin olumlu tutum sergiledikleri, bu ortamlarda kendilerini rahat hissettikleri, ortama ilişkin etkinliklerini kolaylık kontrol edebildikleri ve dijital medya paylaşımı, ortak görüş ve fikir çerçevesinde soru sorma, derse ilişkin kaynak paylaşma, çalışma grupları oluşturma ve sınıf arkadaşları ile iletişim kurma amaçlı kullanımların olduğu ortaya çıkmıştır (Akt. Mazman, 2009).

McLoughlin ve Lee (2007), eğitsel kullanım aracı olarak kabul edilebilecek olan sosyal ağların, “sosyal destek ve bağlanabilirlik, işbirlikli bilgi keşfi ve paylaşımı, içerik oluşturma, bilginin gruplandırılması ve içerik zenginleştirme” başlıklarında olası yararlarını sıralamıştır (Özmen *et al.* 2011).

Martin (2009) tarafından yapılan çalışmada sosyal ağların kullanımı ve akademik başarı arasındaki ilişki incelenmiştir. Çalışma grubunu 1127 öğrencinin oluşturduğu araştırmada, öğrencilerin sosyal ağları kullanmalarının ders başarılarına herhangi bir etkisinin olmadığı bulgusu ortaya çıkmıştır. Araştırma sonucunda araştırmaya katılan öğrencilerin sosyal ağ ortamlarını kullanma sebepleri sıralandığında; kullanım oranı en yüksek sosyal medya sitesinin Facebook olduğu, mesleki alanda düşük oranda da olsa kullanım sağladıkları, en az kullandıkları sosyal ağın LinkedIN olduğu ve öğrencilerin yüksek oranda bu ortamları eğlence amaçlı kullandıkları ortaya çıkmıştır.

2.4 Facebook

İnsanların sanal ağlarda birlikte zaman geçirebilecekleri, paylaşımlarda bulunabilecekleri ve birlikte eğlenebilecekleri bir ortam sunan sosyal paylaşım ağlarından olan (Kobak ve Biçer 2008) Facebook istatistiklere bakıldığında dünyada ve Türkiye’de en fazla kullanılan Sosyal Ağ Sitesi durumundadır. Facebook’un tüm dünyaya yayılması ve kullanıcı sayısı en fazla sosyal medya olması diğer SAS’lerine göre daha popüler olmasını sağlamaktadır. (Gosling *et al.* 2007, Ellison *et al.* 2006).

Facebook ilk olarak Harvard Üniversitesi öğrencisi Mark Zuckerberg tarafından Şubat 2004 yılında geliştirilmiştir (Şener 2009). Aradan kısa bir zaman geçtikten sonra Harvard öğrencilerinin yarıdan fazlası Facebook’a üye olmuştur. Kullanım yaygınlığı gittikçe artan Facebook, Boston’daki MIT, Boston Üniversitesi ve Boston College gibi diğer üniversitelerden de üye kabul etmeye başlamıştır. Siteye dâhil olan okulların listesinin gittikçe artmasıyla, 2004 Aralık ayında sitenin kullanıcı sayısı 1 milyona ulaşmıştır (Toprak *et al.* 2009).

Bu süreçten sonra öğrenciler arasında yaygınlaşan Facebook 2005 yılının son aylarında, Kanada ve İngiltere’deki üniversiteleri kabul etmeye başlamıştır. Aynı yılın sonunda, ABD, Meksika, Yeni Zelanda, Kanada, İrlanda, İngiltere ve Avustralya’daki 25 bin’in üzerinde üniversite sisteme katılmıştır. 2006 yılında da üniversite ağını genişletirken lise öğrencisi arkadaşlarını da sisteme ekleyerek üyeliğe davet etmesini sağladı. Yaşanan bu gelişmeler neticesinde Facebook’un ticari değerlerinde de yükselme olmuştur. 2006 yılında e-posta sistemi devreye girmiş, e-posta adresi olan tüm internet kullanıcılarını üyeliğe kabul etmeye başlamıştır. Geçen süreçten bu yana Facebook dünyanın en yaygınlaşan sosyal ağ sitesi haline gelmiş ve Google’dan sonraki en değerli firmalardan biri olmuştur (Toprak *et al.* 2009, Şener 2009, Birnbaum 2009, Farquhar 2009).

Dünyada ve Türkiye’de en çok kullanılan sosyal ağ olan Facebook; kullanıcıların iletişim kurmak istedikleri kişiler ile sanal ortamda buluşmalarına ve ilişkilerini sosyal ortamda devam ettirmelerine olanak sağlar (McLoughlin ve Lee 2008). Farklı dil

seçeneklerinde kullanıma imkan veren Facebook'ta kullanıcılar fotoğraf, video paylaşabilir, etkinlikler oluşturabilir ve diğerk kullanıcılarla iletişime geçebilirler.

“We Are Social” 2016 “İnternet ve Sosyal Medya Kullanıcı İstatistikleri” raporuna göre Türkiye'deki nüfus 79.14 milyon, aktif internet kullanıcı sayısı 46.3 milyon, aktif sosyal medya kullanıcı sayısı 42 milyon, aktif mobil kullanıcı sayısı 36 milyon 'dur. İnternet kullanıcılarının sayısı nüfusun %58'ini, aktif mobil internet kullanıcı sayısı nüfusun %51'ini oluşturmaktadır. Türkiye de aktif kullanılan sosyal ağ ve mesajlaşma uygulamaları incelendiğinde; Facebook % 32, WhatsApp % 21, Facebook Messenger % 20, Twitter % 17, Instagram % 16, Google+ %15, Skype % 13, LinkedIn % 9, Viber % 8, Vine % 7 kullanım oranına sahiptir. Rapordaki Facebook kullanıcı yaş aralıkları incelendiğinde; 13-19 yaş arası % 19, 20-29 yaş arası % 36, 30-39 yaş arası % 23, 40-49 yaş arası % 12, 50-59 yaş arası % 5 ve 60 yaş üstü % 3'lük kullanım oranına sahiptir. Öğrenci yaş aralığı olarak 13-39 yaş aralığı alındığında % 78 gibi yüksek bir oran çıkmaktadır (İnt. Kyn. 15).

Türkiye'de yaşayan gençler arasındaki kullanımı incelendiğinde Facebook'un alışkanlık haline geldiğı, daha çok var olan arkadaşlıkların devam ettirilmesini sağlayan bir araç olarak kullanıldığı, kullanıcının kişisel bilgilerini kendi kontrolü ölçüsünde paylaşabildiğine inandığı ve bu ortamda kendi paylaşımlarından ziyade arkadaşlarını izlemenin ön planda olduğu gözlenmiştir (Şener 2009).

Facebook'un kullanıcı sayısının yüksek ve bu kadar popüler olmasının birçok sebebi vardır. Kullanıcılara zengin içerikli çoklu ortam sağlaması, diğerk sitelerle bağlantı kurarak paylaşım yapmanın kolay olması, grup, etkinlik ve uygulama gibi özellikleriyle geniş topluluklarla iletişim kurulabilmesi, çevrimiçi ve çevrimdışı sohbet imkânı vermesi, çeşitli oyunların ve uygulamaların çalışabilmesi için mobil cihazlara uyumlu olması, görselliğinin olması ve Türkçe dil desteğı bu sebepler arasında sayılabilir (Karademir ve Alper 2011). Kullanıcılar için ücretsiz bir sosyal ağ sitesi olan Facebook, gelirlerini banner ve sponsor linklerden gelen reklamlardan sağlamaktadır (Demirer 2010).

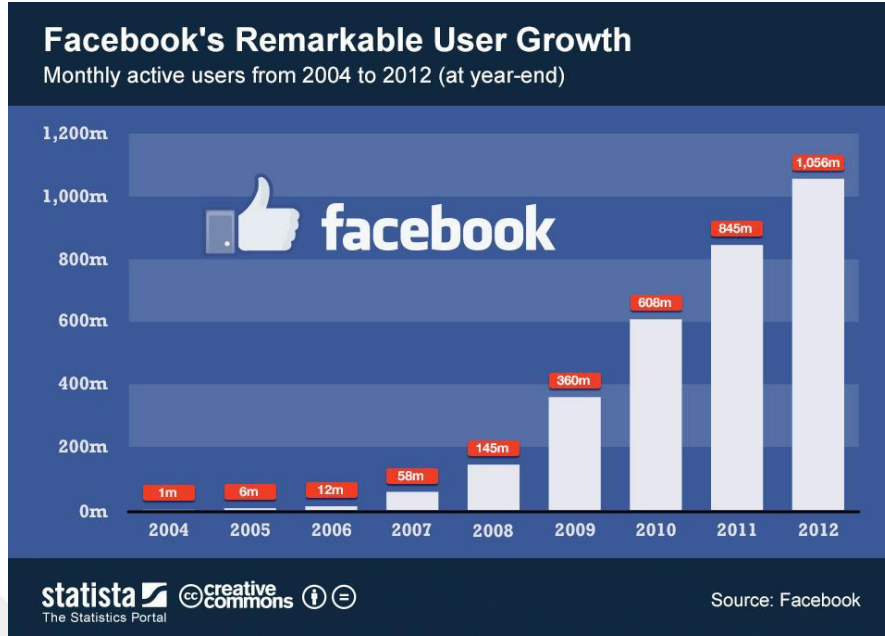
2.4.1 Facebook'un Tarihsel Gelişimi

Dünyanın ve Türkiye'nin en popüler Sosyal Ağlarından olan Facebook tarihsel olarak incelendiğinde, farklı özellikleri ekleyerek kendini geliştirmiştir. Sürekli güncellediği ve eklediği bu özellikler ile geçen yıllara rağmen Facebook sosyal ağı kullanıcı sayısı hızla artmış ve artmaya devam etmektedir.

2004 yılında kurulan Facebook kampüs içinde öğrenciler arasındaki iletişimi sağlayarak kullanıma başlamıştır. Kısa sürede yaygınlaşmış ve duvar özelliğinin eklenmesiyle ilk yılında 1 milyar üye sayısına ulaşmıştır. Başlangıçta “The Facebook” olan sitenin adı 2005 Ağustos'ta Facebook.com olarak değiştirilmiştir (Toprak *et al.* 2009, Şener 2009, Birnbaum 2009, Farquhar 2009). 2006 yılında günümüzde kullanıcıların çoğunun kullandığı “Mobil Facebook” temelleri atıldı. Aynı yıl not ekleme özelliği eklendi. 2007 yılında mobil olarak daha da yaygınlaşan Facebook reklam sistemi eklendi. 2008 yılına gelindiğinde sistem üzerinden kullanıcılar arası iletişimi sağlayan sohbet özelliği eklendi. Yine aynı yıl sistem üzerinden diğer kullanıcılar ile yarışma temelli oyunlar ile kullanıcı kitlesi daha da genişledi. 2009 yılında “Like” özelliği ile tanışan kullanıcılar, paylaşılan yazı, video, fotoğrafları beğendiğini ve katıldığını belirtmeye yarayan özelliği ile tanıştılar. Aynı yıl sisteme farklı dil destekleri de eklenmiştir. 2010 yılında Open Graph API özelliğini kullanıcılarına sunan Facebook, bu uygulama ile kurumlara kendi sitelerini Facebook gibi tasarlama fırsatı tanıdı. Sisteme 2011 yılında “Zaman Tüneli” özelliği eklenmiştir. 2012 yılında sisteme “Dürtme” özelliği eklenmiştir. 2014 yılında site günümüzdeki görünümü halini almıştır. 2016 yılında “Canlı Yayın” özelliği eklenen sistemde kullanıcılar canlı yayın kaydı gerçekleştirerek videolarını paylaşabilmektedir.

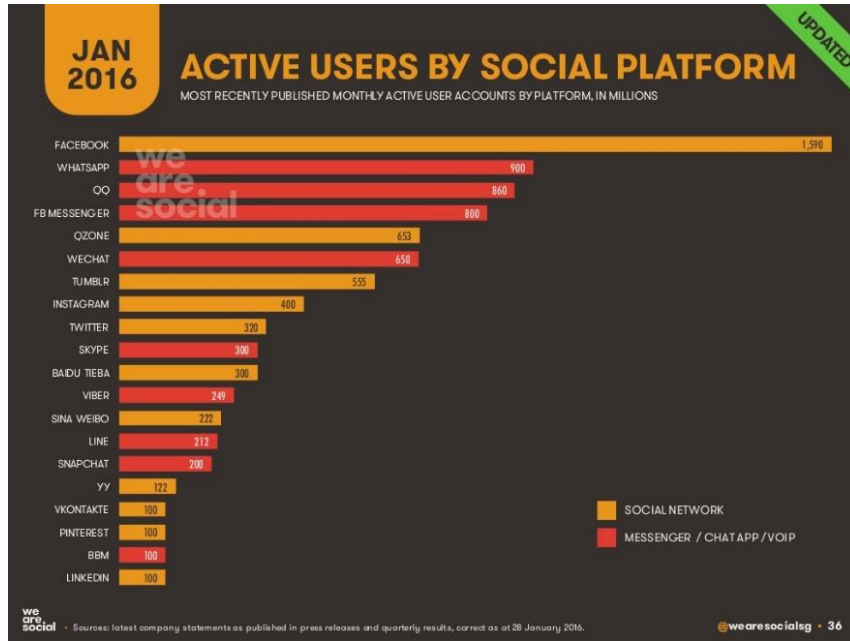
2.4.2 Facebook Kullanıcı İstatistikleri

Facebook sosyal ağına ait istatistikler incelendiğinde yıllara göre kullanıcı sayısındaki artış, kullanıcı yaş aralıkları, Facebook'a bağlanırken kullanılan cihazlar, dünya ve Türkiye'de en popüler olan sosyal ağı Facebook olduğu göstermektedir.

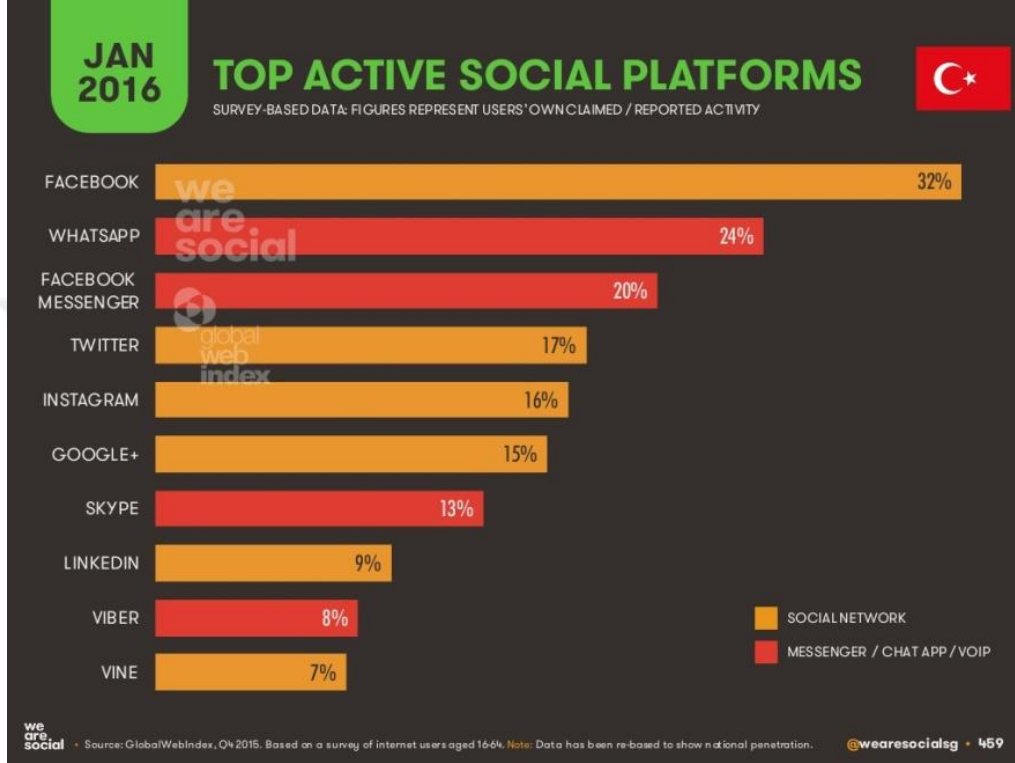
Şekil 2.3 Yıllara Göre Facebook Kullanıcı Sayısı (İnt. Kyn. 17).

Şekil 2.3 incelendiğinde Facebook kullanıcı sayısının yıllar geçtikçe hızlı bir şekilde arttığı görülmektedir. 2012 yılına gelindiğinde 1 milyarın üstünde kullanıcı sayısının olduğu, 2016 yılı kullanıcı sayısının ise “We Are Social” “İnternet ve Sosyal Medya Kullanıcı İstatistikleri” raporuna göre 1 milyar 590 milyon olduğu görülmektedir.

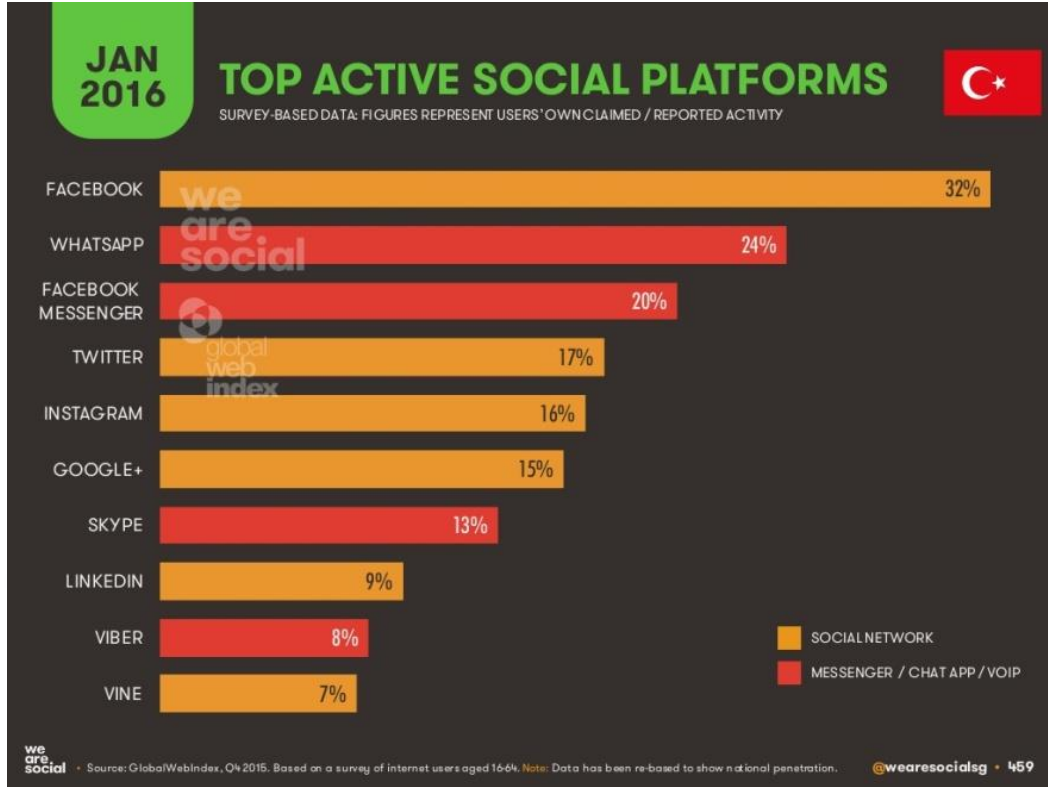
Şekil 2.4 “We Are Social” 2016 Yılı “İnternet ve Sosyal Medya Kullanıcı İstatistikleri” Raporu Sosyal Platform Kullanım İstatistikleri (İnt. Kyn. 18).

“We Are Social” “İnternet ve Sosyal Medya Kullanıcı İstatistikleri” raporu incelendiğinde Facebook sosyal ağının diğer sosyal ağ ve chat uygulamalarına göre kullanıcı sayısının oldukça yüksek olduğu görülmektedir. 2016 yılı Haziran ayında ki rapora göre Facebook kullanıcı sayısı 1 milyar 590 milyondur.

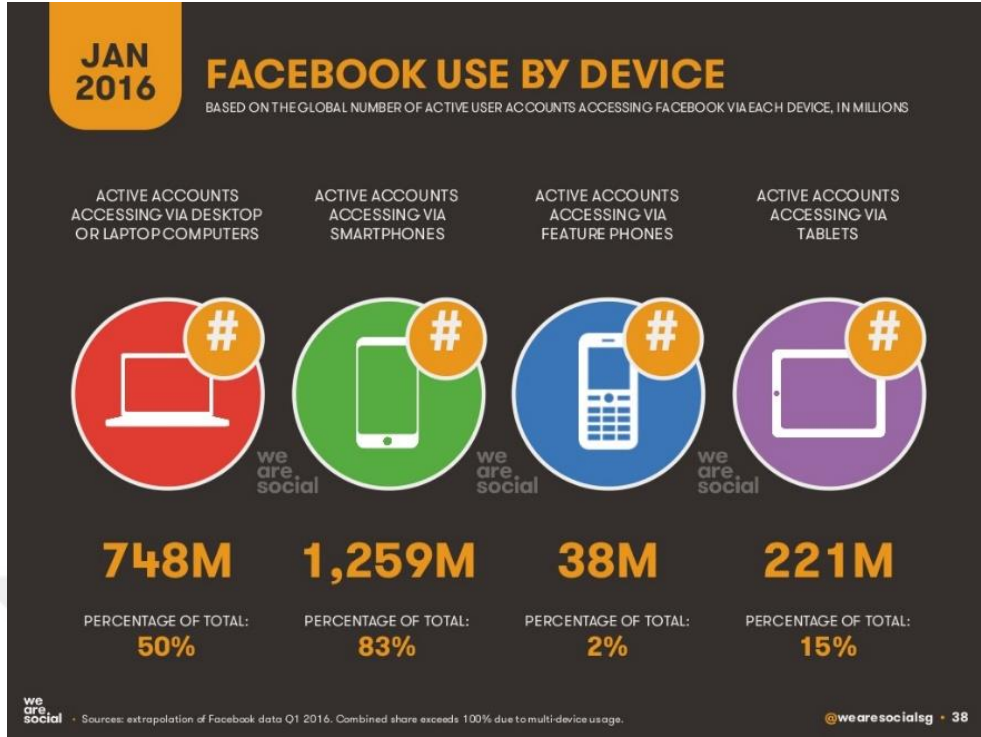
Şekil 2.5 “We Are Social” 2016 Yılı “İnternet ve Sosyal Medya Kullanıcı İstatistikleri” Raporuna Türkiye Sosyal Platform Kullanım İstatistikleri (İnt. Kyn. 18).

Yine aynı rapora göre Türkiye’de ki sosyal medya ve chat uygulamaları karşılaştırıldığında Dünyada olduğu gibi Türkiye’de de Facebook’un en fazla kullanıcıya sahip sosyal ağ olduğu görülmektedir. Dünya’da ki yaygın kullanım ve hızla artan kullanıcı sayısı, Türkiye’de aynı doğrultuda artmaktadır.

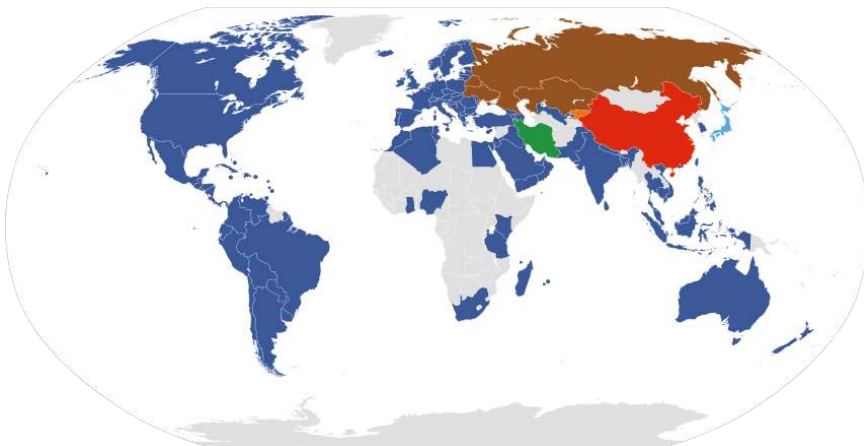
Şekil 2.6 “We Are Social” 2016 Yılı “İnternet ve Sosyal Medya Kullanıcı İstatistikleri” Raporu Facebook Kullanıcı Profili (İnt. Kyn. 18).

Şekil 2.6’da yer alan istatistikler incelendiğinde Facebook kullanıcı yaş aralığının eğitim yaş aralığında olduğu görülmektedir. Gençler arasında popüler olan Facebook sosyal ağı üniversite yaş aralığında yüksek oranda kullanılmaktadır. Verilere göre araştırmanın bu alanda yapılmasının önemi daha da artmaktadır. Bu yaş aralıklarındaki kullanıcıların öğrenci olduğu düşünüldüğünde, gençler tarafından yaygın kullanım sağlanması, eğitime katkı sağlayan yapıda olması, eğitime katkı sağlayıcı fikir ve çalışmaların olması değişen teknolojiye uyum sağlamak adına gereklidir.

Şekil 2.7 “We Are Social” 2016 Yılı “İnternet ve Sosyal Medya Kullanıcı İstatistikleri” Raporu Facebook’a Bağlanırken Kullanılan Donanım İstatistikleri (İnt. Kyn. 18).

Şekil 2.7’de yer alan verilere göre Facebook sosyal ağını laptop ile kullanan 748 milyon kişi, akıllı telefon ile bağlanan 1 milyar 259 milyon kişi, telefon ile bağlanan 38 milyon kişi ve tablet ile bağlanan 221 milyon kişi bulunmaktadır.

Şekil 2.8 2015 Yılına Ait Dünya Geneli Facebook Kullanıcısının Bulunduğu Ülkeler (Mavi Renkle Olan Kısım) (İnt. Kyn. 19).

Sıra	Ölke	Toplam	Kadın	Erkek	K %	E %	K/E	Kul/Nüf
1	ABD	194.000.000	103.000.000	89.000.000	53,09	45,88	1,16	62,69
2	Hindistan	135.000.000	33.000.000	102.000.000	24,44	75,56	0,32	11,37
3	Brezilya	102.000.000	55.000.000	47.000.000	53,92	46,08	1,17	51,70
4	Endonezya	77.000.000	33.000.000	45.000.000	42,86	58,44	0,73	33,23
5	Meksika	60.000.000	30.000.000	30.000.000	50,00	50,00	1,00	54,76
6	Filipinler	47.000.000	25.000.000	22.000.000	53,19	46,81	1,14	50,05
7	Türkiye	42.000.000	15.000.000	26.000.000	35,71	61,90	0,58	57,84
8	İngiltere	38.000.000	19.000.000	18.000.000	50,00	47,37	1,06	61,53
9	Tayland	37.000.000	19.000.000	19.000.000	51,35	51,35	1,00	57,51
10	Vietnam	35.000.000	16.000.000	19.000.000	45,71	54,29	0,84	39,65
11	Fransa	31.000.000	16.000.000	15.000.000	51,61	48,39	1,07	49,40
12	Almanya	29.000.000	14.000.000	15.000.000	48,28	51,72	0,93	35,43
13	İtalya	28.000.000	13.000.000	15.000.000	46,43	53,57	0,87	46,68
14	Arjantin	27.000.000	14.000.000	13.000.000	51,85	48,15	1,08	66,30
15	Mısır	27.000.000	9.700.000	18.000.000	35,93	66,67	0,54	34,76
16	Japonya	25.000.000	12.000.000	13.000.000	48,00	52,00	0,92	19,49
17	Kolombiya	24.000.000	12.000.000	12.000.000	50,00	50,00	1,00	52,78
18	Pakistan	23.000.000	5.500.000	17.000.000	23,91	73,91	0,32	14,80
19	İspanya	22.000.000	11.000.000	11.000.000	50,00	50,00	1,00	46,60
20	Kanada	21.000.000	11.000.000	9.300.000	52,38	44,29	1,18	64,00

Şekil 2.9 Facebook Kullanıcı Sayısı En Yüksek 25 Ülke (2017 Verileri) (İnt. Kyn. 20).

Kullanım oranı yüksek olan Facebook sosyal ağına kayıtlı kullanıcı sayısı en yüksek olan ülke Amerika Birleşik Devletlerdir. Türkiye bu sıralamada 7. sırada yer almakta, dünya genelinde yüksek bir kullanıcı sayısına ulaştığı görülmektedir. Türkiye’de 42 milyonluk kullanıcı sayısı bulunan Facebook, ülke nüfusunun yarıdan fazlasının kullandığı bir sosyal ağıdır. Ülkemizdeki Erkek kullanıcı kitlesi bayanlara göre daha yüksek sayıdadır.

2.4.3 Facebook’un Eğitimde Kullanılması İlgili Araştırmalar

Facebook sosyal ağını diğer sosyal ağlardan ayıran ve ön plana çıkaran özelliği eğitsel uygulamalarda kullanım desteği vermesi ve yapısının uygun olmasıdır. Eğitsel Facebook kullanımı ilgili literatür incelendiğinde araştırma ve uygulama çalışmalarının

mevcut olduğu görülmektedir.

Barış ve Tosun (2013) tarafından hazırlanan “Sosyal Ağ ve E-Portfolyo Entegrasyonu: Facebook Örneği” isimli araştırmada, Facebook sosyal ağına entegre edilen e-portfolyo yazılımı Tekirdağ Meslek Lisesinde okuyan ve Mesleki Gelişim dersini alan öğrencilerin bu sürece olan tutumlarının belirlenmesi amacıyla uygulanmıştır. Araştırma sonucunda çalışma grubundaki öğrencilerin e-portfolyo uygulaması sonrasındaki tutumlarının ortalaması, uygulama öncesindeki tutumlarının ortalamasından yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Pempek *et al.* (2009), 92 üniversite öğrencisiyle gerçekleştirilen çalışmalarında, öğrencilerden bir hafta boyunca günlük Facebook kullanımlarını özetleyen soruları cevaplamaları istemişlerdir. Sonuçlara göre öğrenciler, Facebook’u günlük ortalama 30 dakika kullanmaktadır. Öğrenciler Facebook’ta, bir kişinin bilgiyi yaydığı, diğerlerinin takip ettiği bir stili takip etmektedirler. Öğrenciler Facebook’u bilgi alma konusunda kullanmakta, yeni bilgiler ekleme konusunda ise aktif rol almamaktadırlar. Facebook, en çok sosyal etkileşim için kullanılmaktadır (Akt. Akdemir 2013).

Selwyn (2007) tarafından hazırlanan, çalışma grubunu 90 öğrencinin oluşturduğu araştırmada Facebook sosyal ağının kullanım amaçları, lisans eğitimine etkisi ve öğrencilerin Facebook profillerindeki duvar aktiviteleri incelenerek dersleri ve eğitimleri hakkındaki görüşlerini araştırmıştır. Araştırmacı Facebook kullanımındaki eğitsel temaları 5 başlıkta toplamıştır; 1) üniversite deneyimlerinin yansıtılması ve anlatılması, 2) uygulama bilgilerinin paylaşımı, 3) akademik bilgi paylaşımı, 4) yalvarma ve/veya ilişki kesme göstergeleri, 5) karikatür ve ıvır zıvır paylaşımı. Araştırma Facebook’un öğrencilerin günlük yaşantısında iletişim ve sosyal ağ kurma noktasında çok etkin olduğu, Facebook sosyal ağının öğrencilerin akademik çalışmalarında yarar sağladığı, öğretici personelle ve akademik sohbetlerdeki ilişkilerde bulundukları karmaşa ortamından kurtulmada yardımcı olduğunu sonucuna ulaşmıştır.

İşman ve Albayrak (2014) tarafından hazırlanan” Sosyal Ağlardan Facebook’un Eğitime Yönelik Etkililiği” adlı araştırma bulgularında, öğrencilerin Facebook grubunu

aldıkları ders açısından “kullanışlılık, grup çalışmasına katkısı, duyuruların takibi, daha fazla insana erişim ve diğer faktörler” bakımından yararlı bulduklarını, yararlarının yanında grubun getirmiş olduğu bazı sınırlılıkların olduğunu tespit etmişlerdir.

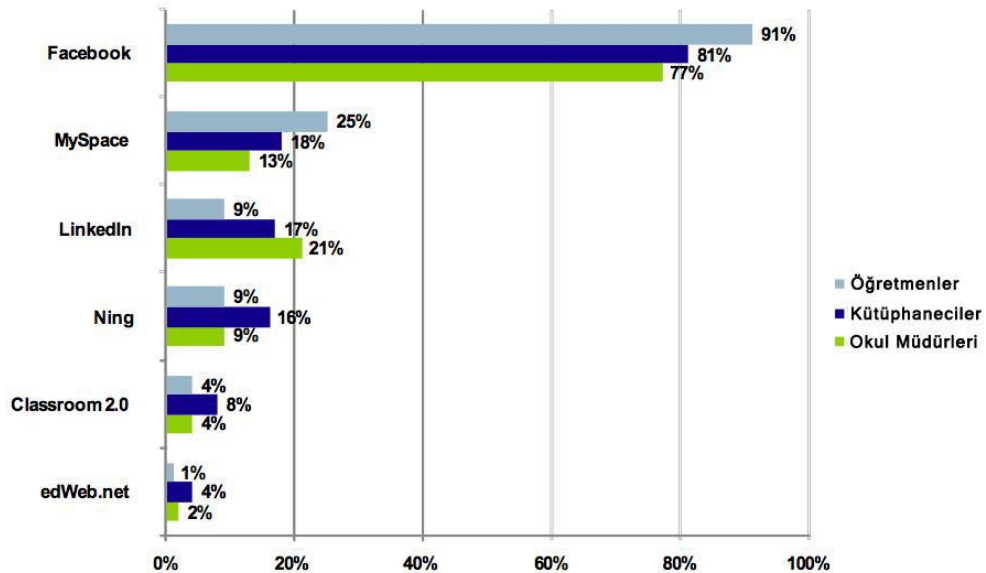
Cheung *et al.* (2011)’nin yapmış olduğu araştırmada öğrencilerin Facebook kullanım nedenlerini belirlemeyi amaçlamışlardır. Araştırma sonucunda sosyal ağlardaki “biz” kavramını açıklamadaki en güçlü etkenin sosyal olarak var olma ihtiyacı olduğunu ve bu yüzden çoğu insanın arkadaşlarıyla iletişim kurmak ve bir topluluğun üyesi olmak için Facebook kullandıklarını belirlemişlerdir.

Rebecca *et al.* (2008) öğrencilerle öğretmenlik uygulaması dersinde Facebook’da açılan bir grup üzerinde yürütülen süreci incelemişlerdir. Öğrencilerin Facebook gruplarını öğretmenlik uygulaması sürecinde benimseyerek kullanmaları ve böylesine erişilebilir sosyal ağ araçlarının eğitim ortamına taşınmanın olası artı ve eksileri tartışmak, öğrencilerin öğretmenlik uygulaması dönemindeki öğrencilerle iletişim kurmak amacıyla Facebook kullanımlarındaki pedagojik stratejileri tanımlayarak analiz bulguları sunmak amaçlanmıştır. Öğretmen tarafından dışarıya kapalı bir grup oluşturularak, öğretmenlik uygulaması dersi başlamadan önce öğrencilere yüz yüze bir derste gruba üye olmaları konusunda açıklama yapılmış ve gruptaki etkinliklerin ve paylaşımların çoğu wall (duvar)üzerinden yapılarak Facebook’un wall özelliği forum yerine kullanılmıştır. Süreç sonunda “wall” üzerine yazılan mesajlar yönetici rolündeki öğretmen tarafından sınıflandırılmış ve mesajlar heyecan, problem, espri, çözüm ve diğer olmak üzere 5 ana tema altında toplanmıştır. “Heyecan/Coşku” teması altında genellikle stajın başlangıcı ve sona ermesi sürecinde heyecanlar ifade edilmiş, ayrıntılı açıklamalar yapılmış, bu kategori bireylerin gruba katılım ve bağlılığını ifade etmekle birlikte, öğrenciler arasında topluluklar oluşturulduğunun göstergesi olarak yorumlanmıştır. “Problem” teması altında bireylerin sinirlendikleri olaylar, kaynak yetersizliğinden şikayetler, ilk defa bir konuyu öğretmekle ilgili yaşanan deneyimler, danışman hocayla ve öğrencilerle yaşanan problemler yer almıştır. “Espiri/Mizah” teması altında öğrencilerin süreç ve yaşadıkları olaylara ilişkin esprileri ve mizahi anlatımları yer almış ve bu kategorideki mesajların bireylerin birlikteliğini gösterdiği ifade edilmiştir. “Çözüm” teması altında öğrenciler tarafında yollanan mesajlardaki

problemlere yönelik çözüm mesajları yer almıştır. Son olarak “Diğer” teması en fazla mesaj içeren başlık olmakla birlikte, grupta destekleme, teşvik etme, pekiştirme gibi duygusal iletişim içerikli mesajlardan oluşmuş ve bu mesajların genel olarak katılımcılar arasındaki topluluk hissinin güçlü olduğunu gösteren pozitif ve teşvik edici yapıda olduğu ifade edilmiştir (Akt. Mazman 2009).

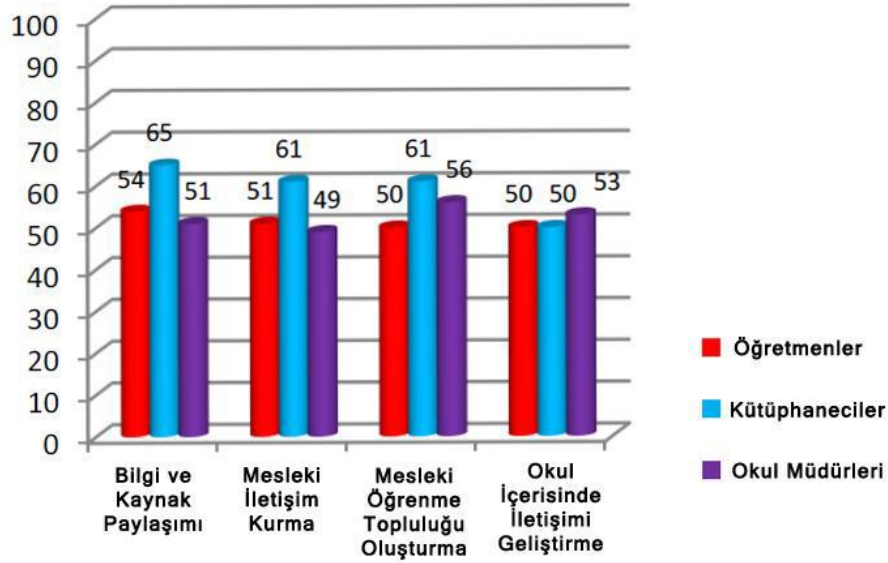
Mazman (2009)’ın hazırlamış olduğu, araştırma grubunu 606 kişinin oluşturduğu, 18-25 yaş aralığında ve yüksek oranda üniversite öğrencilerinin bulunduğu grupla çalışmıştır. Araştırmada Facebook’un günde birkaç kez ziyaret edildiği, her ziyarette en az 30 dk vakit geçirildiği bilgisine ulaşılmıştır. Çalışmaya katılan gruptaki bireylerin % 94’ünün Facebook’ta en az bir gruba üye olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

2010 yılında ABD’de Eğitimde Sosyal Ağlar, Pratikler, Politikalar ve Gerçekler ile ilgili yapılan araştırmanın veri toplama aşaması e-posta ile gönderilen anketlerle yapılmıştır. E-posta ile 82900 kişiye gönderilen anket; 601 öğretmen, 381 okul müdürü ve 262 kütüphaneci tarafından toplamda 1284 eğitimci tarafından doldurmuştur. Ankete göre en çok kullanılan ve üye olunan sosyal ağlara ilişkin veriler Şekil’de verilmiştir (Schmucki ve Meel 2010).

Şekil 2.10 Eğitimcilerin Sosyal Ağlara Üye Olma Oranları

Araştırma bulgularına göre okul müdürlerinin, öğretmenlerin ve kütüphanecilerin farklı oranlarda farklı sosyal ağlara üye oldukları, yüksek oranda Facebook’a üyeliklerinin bulunduğu görülmektedir. Eğitimciler tarafından Facebook sosyal ağının tercih edildiği ve etkin kullanıldığını sonucuna ulaşılmaktadır. Sosyal ağların eğitimciler tarafından eğitimde kullanımına yönelik veriler Şekil 2.11’de verilmiştir.

Şekil 2.11 Eğitimcilerin Sosyal Ağları Eğitimde Kullanma Amaçları

Araştırmada okul müdürleri sosyal ağları mesleki öğrenme toplulukları oluşturmak için kullanırken, öğretmen ve kütüphanecilerin ise eğitimcilerle ilgili bilgi ve kaynak paylaşımı için kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır (Schmucki ve Meel 2010).

Junco (2012)’nin 2368 lise öğrencisi ile hazırlamış olduğu çalışmada, Facebook kullanım sıklığı, Facebook aktivitelerine katılım ve ders katılımı arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Öğrencilerin derse katılım durumu 19 sorudan oluşan bir ölçek ile derse katılım ve derse hazırlanma için geçen süre 3 yönlü olarak ölçülmüştür. Facebook sosyal ağı kullanım ile derse katılım ölçeği sonuçları arasında negatif, derse katılım için harcanan süre arasında pozitif bir ilişki bulunmuştur.

Acar ve Yenmiş (2014) tarafından hazırlanan “Eğitimde Sosyal Ağların Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma: Facebook Örneği” adlı

alışmalarının bulgularında “ğrencilerin, ğrenci-ğretmen etkileşimi ile ilgili olarak, Facebook üzerinden kurdukları etkileşimleri olumlu buldukları, ğrencilerin Facebook üzerinden kaynak ve bilgi paylaşımında bulundukları ve birbirlerinin paylaşımlarından yararlandıkları istatistiksel zmlmeleri içeren araştırma bulguları ile desteklenmiş ve kanıtlanmıştır” sonucuna ulaşmışlardır.

Ucun (2012) tarafından hazırlanan çalışmada, Facebook sosyal ağıının kullanım nedenleri ve mesleki bağlamda kullanım nedenlerini araştırmıştır. Araştırma sonuçlarına göre Facebook’un eski ve yeni arkadaşlarla iletişim kurmak, eğitim süresinde kendisine sağladığı yararlardan faydalanmak, ilgi alanları uyuşan kişiler ile etkileşimde bulunmak, dünyadaki ve Türkiye’de ki gelişmeleri takip etmek amacıyla kullandıklarını belirtmişlerdir. Mesleki anlamda ise aynı ilgi alanlarındaki kişiler ile etkileşimde bulunmak, eski ve yeni arkadaşları ile iletişimde geçmek, mesleği ile dünyadaki ve Türkiye’de ki gelişmeleri yakından takip etmek için farklı alanlarda kullandıkları sonucuna ulaşılmışdır.

Saunders (2008) yapmış olduğu çalışmada, Facebook ve Myspace gibi sosyal ağıların ğretmen eğitimindeki rolünü ortaya koymak için, ğretmen adayları ile Facebook kullanımlarına ilişkin görüşme yaparak ve bu kişilerin Facebook sayfalarını analiz ederek bir çalışma yürütmüştür. Araştırmanın sonuçlarına göre; ğretmen adaylarının Facebook grupları ile öğretmenlerin iletişim kurabileceği ağılar oluşturma, işbirliği yapma eğiliminde olduklarını ortaya koymuştur.

Paul *et al.* (2012)’nin gerçekleştirdikleri çalışmada ğrencilerin Facebook’ta harcadıkları zaman ile akademik başarıları arasında negatif bir ilişki bulunmuştur. Facebook’ta harcanan zaman öğrencilerin dikkat sürelerine göre değişmektedir. Bireylerin dikkat süresi arttıkça, Facebook’ta harcadıkları zaman azalmaktadır.

Brown (2008)’un yrttğu bir çalışmasında ğrencilerin Facebook ortamını, okul temelli kitapları alıp vermek, kulüpler, grup ödevleri, uygulamalar ve dersler için kullanıldıklarından bahsetmiştir. Araştırmacı ğrencilerin diğer öğretmenleri kendilerini arkadaş olarak ekleyebileceğini, çalışma konularına ait gruplar oluşturarak veri

toplayabileceklerini ve tartışma başlatabileceklerini belirterek tarih ve edebiyat derslerinde, kültürel rehberlerin hazırlanmasında ve programlama uygulamalarında da sosyal paylaşım sitelerinin kullanılabileceğinden bahsetmiştir (Akt. Gülbahar *et al.* 2010)

Yüksel ve Olpak (2014)'ın hazırlamış olduğu “Facebook’un Eğitimde Kullanılması: Muhasebe Eğitiminde Bir Uygulama” adlı çalışmada “Dersi tekrar imkanı sağlaması, Facebook’un derste kullanımının yararlı bir uygulama olması, dersi ilgi çekici hale getirmesi ve farklı bir deneyim olması” gibi olumlu özelliklerinin olduğu, öğrencilerin yüksek oranda aldıkları eğitimin verimli ve memnun edici olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Heather Rogers, Haverback Towson Üniversitesinde, “324 Okuma Yöntemleri Grubunun Bayanları” adıyla oluşturduğu Facebook grubunu öğretmen adayları ile okuma dersinde buluşmak için kullanmıştır (Haverback 2009; akt. Gülbahar *et al.* 2010). Bu grupta sorular sorulmuş, ödevler tartışılmış, görüşler bildirilmiş, bilgi paylaşımı yapılmış ve görüşlerin desteklendiği bir platform olarak kullanılmıştır. Araştırma bulguları pozitif yönlüdür. Araştırmacı öğrencilerin okumasını yaygınlaştırmak ve desteklemek için kitap kütüphanelerinin kurulmasını, okumaların paylaşılmasını ve tartışılması için sosyal ağların kullanımını önermiştir.

Belin ve Yıldız (2011)'ın yapmış olduğu çalışmada 137 kız ortaöğretim öğrencisi ile yapmış olduğu araştırma sonuçlarına göre, Facebook’un öğrencilerin büyük bir çoğunluğu için boş zamanları değerlendirmek için önemli bir araç olarak gördüklerini gözlemlemiştir. Facebook sosyal ağı öğrencilerin birbirleriyle iletişime geçme, arkadaş edinme amaçlı kullanımları olduğu, çoğunluğunun profillerinin arkadaşları tarafından bakılmasını önemsemediği ve Facebook kullanımını arkadaş çevresinden öğrendikleri sonuçlarına ulaşılmıştır.

Munoz ve Towner (2009) tarafından hazırlanan çalışmada ise, öğrenciler derslere ait ödev ve uygulamaların, derslerle ilgili konulara ilişkin fotoğrafların, videoların, mesajların kullanılabildiği, öğretmenlerin Facebook’ta web site adreslerini, videoları ve materyalleri, Google belgelerini (Google Docs)’da sisteme entegre edilerek

öğrencilerin ödevlerini ve dersle ilgili gelişmeleri paylaşabileceğini, Facebook sosyal ağının eğitim amaçlı kullanılabilir olduğunu belirtmişlerdir.

Küçük (2012) tarafından hazırlanan, Facebook sosyal ağı kullanılarak oluşturulan karma öğrenme ortamı ile karşılıklı oluşturulan öğrenme ortamının, öğrencilerin başarıları, derse olan ilgi ve memnuniyetleri, akademik başarı gibi değişkenlerinin incelendiği çalışmada iki grup arasında karma öğrenme ortamı lehine anlamlı farklılık bulunmuştur.

Mazman (2009), bazı derslerin belirli boyutlarının özellikle lisans seviyesindeki öğrencilerle Facebook ortamında yürütülebileceğini ve bu esnek ortamdaki öğrenmelerin çeşitli boyutlarıyla irdelenebileceğini dile getirmektedir. Öğrenciler, öğretmenler ve yöneticiler tarafından, “işbirlikçi öğrenme, araştırma, sorgulama, tartışma becerileri, eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerini” desteklemek için, etkili bir şekilde materyalleri (video-ses dosyaları, resimler, tablo-sunu, veri tabanı ve diğer türdeki belgeleri içeren web siteleri) paylaşmak, gündelik olayları, haberleri, kişileri veya grupları takip etmek, tartışma ortamlarına katılmak için Facebook kullanılabilmektedir. Ayrıca çalışma konularına ait gruplar oluşturularak veri toplanması ve tartışma başlatılmasında, programlamada, tarih, edebiyat derslerinde ve kültürel rehberlerin hazırlanmasında da kullanılabilmektedir (Gülbahar *et al.* 2010).

Keleş ve Demirel (2011) tarafından Facebook sosyal ağının eğitsel kullanımına yönelik uygulamalı olarak öğrenci-öğrenci ve öğretmen-öğrenci etkileşiminin incelenmesi amacıyla bir çalışma yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 44 lisans öğrencisi, uygulama kısmını 2010-2011 eğitim öğretim yılında güz dönemi dersi olan Fizik-I dersi için gerçekleştirmiştir. Facebook’ta “Bilgisayar Destekli Fizik” grubu kurularak öğrencilerin 6 hafta boyunca ödevleri, ödev paylaşımları ve ödevlerle ilgili yorumlar yapılmıştır. Öğretim elemanı da bu gruba katılarak ödevler hakkında yorumlar yapmıştır. Araştırma bulgularına göre bu süreçte öğrencilerin birbirleriyle ve öğretim elemanı ile olan iletişimleri artmış ve güçlendiği sonucuna ulaşılmıştır. Kaynak ve materyal paylaşımının yapıldığı uygulamada etkin öğrenme ortamının sağlanması ve kalıcı öğrenmeyi kolaylaştıran birçok getirisi olduğu konusunda bir sonuç çıkmıştır.

Öğrencilerin sosyal ortamları eğitim alanında kullanılabilirliği noktasında farkındalık oluştuğu da belirtilmiştir.

Yurtkoru (2009) tarafından hazırlanan, çalışma grubunu 488 Facebook kullanıcısının oluşturduğu ve veri toplama aşaması internet üzerinden gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre; Facebook sosyal ağının her yaş grubu tarafından kullanıldığı, katılımcıların Facebook'u arkadaşları ile iletişime geçmek, arkadaşlarının fotoğraflarına ve profillerine bakmak ve arkadaşları ile mesajlaşma ile iletişime geçmek için kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Facebook bünyesinde; derslerin organizasyonu, öğrenci gruplarının oluşturulması, ders dokümanlarının paylaşımı, tartışma konularının yapılması, duyuruların eklenmesi gibi fonksiyonlara sahip kurs uygulamaları olmakla beraber, Facebook'un canlı video akışı ve kolaj resim uygulamasının ilk adımlarını atması da eğitim açısından değerlendirilebilecek bir gelişmedir (İnt. Kyn. 16).

Kalafat ve Göktaş (2011) tarafından hazırlanan çalışmada, Facebook sosyal ağının yükseköğretimde kullanılmasına yönelik yürüttükleri araştırmanın çalışma grubunu Gümüşhane Üniversitesi Kelkit Aydın Doğan Meslek Yüksek Okulu Bilgisayar Teknolojileri Bölümü 2. sınıfında öğrenim gören 35 öğrencinin oluşturduğu Facebook grubuna üye olmaları ve hazırlık sınıfında öğrenim gören 40 öğrencinin ise Facebook profil sayfasını eklemeleri istenmiştir. Araştırmada yükseköğretimde öğrenme - öğretme süreçlerinde Facebook'un profil sayfalarının ve Facebook gruplarının kullanımının etkinliğini ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Açık uçlu anket uygulanan çalışmanın araştırma bulgularına göre ankete katılan öğrencilerin bir kısmı daha önce benzer Facebook gruplarına katıldıkları ve benzer profil sayfalarını ekledikleri, öğrencilerin çok yüksek oranda Facebook'un eğitim amaçlı kullanımının yararlı olduğunu düşündükleri gözlemlenmiştir.

Lenhart *et al.* (2010), Facebook ve genç-yetişkinler hakkında yapmış oldukları çalışmalarında verilerini 2009 yılında, 12-17 yaş aralığındaki 800 ergen ve 18 yaş üstü 2253 kişiden toplamıştır. Araştırma sonuçlarına göre, 12-13 yaşlarındaki gençlerin

%55'i, 14-17 yaş aralığındaki gençlerin %82'sinin sosyal ağları kullandıkları belirlenmiştir. Genç yetişkinler ise neredeyse ergenler kadar Facebook kullanmadığı sonucuna ulaşılmıştır. 18-29 yaş arası bireylerin %72'si Facebook kullanmakta olduğu, yetişkinlerin %52'si iki veya daha fazla profile Facebook deneyimini paręalı olarak yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

3. MATERYAL ve METOT

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, araştırmada kullanılan veri toplama araçları, geçerlilik ve güvenilirliği, verilerin toplanması ve verilerin analizine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

3.1 Araştırmanın Modeli

Model, bir sistemin temsilcisidir. Modeller, temsil ettikleri sisteme oranla daha yalın olurlar. Model, “ideal” bir ortamın temsilcisi olup, yalnızca “önemli” görülen değişkenleri içine alacak şekilde, gerçek durumun özetlenmiş halidir. Araştırma modeli, “.....araştırma amacına uygun ve ekonomik olarak, verilerin toplanması ve çözümlenebilmesi için gerekli koşulların düzenlenmesidir. Bu koşulların düzenlenmesinde iki temel yaklaşım vardır. Bunlar tarama modelleri ve deneme modelleridir. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları, herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Bilinmek istenen şey vardır ve oradadır. Önemli olan, onu uygun bir biçimde “gözleyip” belirleyebilmektir (Karasar 2000).

Farklı bölüm ve eğitim düzeyinde öğrenim gören yükseköğrenim öğrencilerinin Facebook kullanım amaçları, Facebook eğitsel amaçlı kullanımları ve Facebook sosyal ağının uzaktan eğitim aracı olarak kullanılmasına yönelik görüşlerini belirlemeyi amaçlayan bu araştırma nicel verilere dayalı genel tarama modelinde ve ilişkisel tarama modelinde bir araştırmadır. Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrenden, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama modelleridir. İlişkisel tarama modelleri, iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir (Karasar 2005). İlişkisel tarama modelleri, iki veya daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir. Bu model

ilişkisel bir çözümlemeye olanak verecek şekilde yapılmak zorundadır (Karasar 2005).

Araştırmada nicel, genel tarama modeli ve ilişkisel tarama modelinin yanında nitel verilere dayalı nitel araştırma formu hazırlanarak karma model araştırma deseni kullanılmıştır. Nitel ve nicel verilerin harmanlanarak veya birleştirilerek verilebildiği karma yöntemin özelliklerini Creswell and Plano Clark (2007) aşağıdaki gibi sıralamıştır (Fırat *et al.* 2014).

- “Bir metodoloji olarak karma yöntem, araştırma sürecinde nitel ve nicel yöntemlerin birlikte kullanımını kapsayan bir yaklaşımdır.
- Bir yöntem olarak karma yöntem tek bir arattırmada hem nitel hem de nicel verilerin toplanması, analizi ve birlikte kullanımına odaklanır.
- Karma yöntem arattırmasının temel dayanağı, nitel ve nicel yöntemlerin birlikte kullanılmasıyla araştırma probleminin, her bir yöntemin tek başına yapacağından daha iyi anlatılmasını sağladığıdır.”

Araştırmada nitel ve nicel araştırma yöntemlerinin beraber kullanıldığı karma yöntem tercih edilmiştir. Karma yöntemin kullanımı sayesinde çevremizdeki karmaşık ve çok boyutlu olay ve olguların anlamlandırılmasıdır (Yıldırım ve Şimşek 2005).

3.2 Evren ve Örneklem

Araştırmalarda iki tür evren vardır. Birisi genel evren, öteki ise çalışma evrenidir. Çalışma evreni, ulaşılabilen evrendir. Bu yönü ile somuttur. Araştırmacının, ya doğrudan gözleyerek ya da ondan seçilmiş bir örnek küme üzerinde yapılan gözlemlerden yararlanarak, hakkında görüş bildirebileceği evrendir. Pratikte araştırmalar, çalışma evreni üzerinde yapılmakta olup sonuçların da, yalnızca bu sınırlı evrene genellenmesi kaçınılmazdır (Karasar 2000).

Araştırma evrenini, Facebook’a üyeliği olan yükseköğrenim (önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora) öğrencileri oluşturmaktadır. Mart-Nisan 2017 aylarında Facebook sosyal ağı gruplarında ulaşılan kişi sayısı ($\alpha=1226$) olarak tespit edilmiştir.

Örneklem, belli bir evrenden, belli kuralara göre seçilmiş ve seçildiği evreni temsil yeterliği kabul edilen küçük kümedir. Örneklem almanın, yani örneklemenin belli ve bilinen kuralları vardır. Ancak o zaman alınan örneklemenin evreni temsil edebileceği kabul edilir (Karasar 2000). Örneklem büyüklüğünün belirlenmesi, örnek bir kütleden elde edilen verilerden yola çıkarak evren hakkında genellemeler yapmak, olasılığına dayanır. Bu sebepler, örnek kütle büyüdükçe evren hakkında yapılan genellemelerde yanılma olasılığı azalır. Bu durum göz önünde bulundurulduğunda, araştırmacının uygun bir örnek kütle için, hem temsil yeteneği sağlayan bir örneklem büyüklüğünü, hem de maliyet, zaman ve veri analizi şartlarını dikkate alarak bir dengeye ulaşması gerekir (Altunışık *et al.* 2010).

N: Evren birim sayısı, n: Örneklem büyüklüğü

P: Evrendeki X'in gözlenme oranı, Q (1-P): X'in gözlenmeme oranı

Z_{α} : $\alpha = 0.05, 0.01, 0.001$ için 1.96, 2.58 ve 3.28 değerleri

d= Örneklem hatası

σ = Evren tsandart sapması

$t_{\alpha, sd}$ = sd serbestlik dereceli t dağılımı kritik değerleridir ($sd=n-1$). $t_{\alpha, sd}$ kritik değerleris $d = n-1 \rightarrow 5000$ olduğunda Z_{α} değerlerine eşit alınabilir (Özdamar 2003).

$$n = \frac{\sigma^2 \cdot Z_{\alpha}^2}{d^2} \quad n = \frac{P \cdot Q \cdot Z_{\alpha}^2}{d^2}$$

Yazıcıoğlu ve Erdoğan (2004) tarafından hazırlanan örneklem Büyüklükleri ($\alpha = 0.05$) tablosu dikkate alınarak örneklem büyüklüğü 0.05 örneklem hatası $p=0,5$ ve $q=0,5$ güven aralığı olarak belirlenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda ($\alpha=1226$) kişilik bir evreni olasılığa dayalı olmayan kolayda örnekleme yöntemiyle ($n=1226$) kişiden oluşacak bir örneklem grubunun 0,05 anlamlılık ve % 5 hoşgörü düzeyinde temsil edebileceği düşünülmüştür (Balcı 2004).

Örnekleme tekniklerini iki kategoriye ayırmak mümkündür. Bunlar olasılığa dayalı olan ve olasılığa dayalı olmayan örnekleme teknikleridir. Olasılığa dayalı olmayan örnekleme tekniklerinden olan kolayda örnekleme, oldukça yaygın olarak kullanılan

tekniktir. Teknikte esas, ankete cevap veren herkesin örneğe dahil edilmesidir. En kolay bulunan denek en ideal olanıdır. Denek bulma işlemi arzu edilen örneklem büyüklüğüne ulaşınca kadar devam eder (Altunışık *et al.* 2010). Araştırmada Facebook'a üyeliği olan yükseköğrenim (önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora) öğrencileri Mart-Nisan 2017 aylarında (n=1226) evrenden olasılığa dayalı olmayan kolayda örnekleme alma yöntemiyle seçilmiştir.

Nitel araştırmada araştırma örneklemini seçerken araştırmacının kullanabileceği bazı yöntemler vardır. Araştırma örnekleminin seçimi nitel araştırmada bir ölçüde farklıdır. Örneğin, ilgili evrende yer alan tüm bireylerin örnekleme yer alma konusunda aynı şansa sahip olmalarını sağlamaya çalışan seçkisiz (rastgele) örnekleme yöntemi birçok nitel araştırmada kullanılamaz. Her şeyden önce nitel araştırmada örneklemini geniş olması çoğu zaman mümkün değildir. Gerek araştırma kaynaklarının sınırlılığı, gerekse kullanılan bilgi toplama ve analiz yöntemlerinin özelliği nedeniyle çok sayıda bireyi araştırma örneklemine dahil etmek gerçekçi olmaz. Nitel araştırmada örneklem seçimi araştırma probleminin özelliği ve araştırmacının sahip olduğu kaynaklarla yakından ilgilidir. Bazen bir birey tek başına bir araştırmanın örneklemini oluşturabilir. Bu nedenle nitel araştırmalarda geçerli olabilecek ve her araştırmaya uyabilen örneklem belirleme yöntemleri sunmak mümkün değildir (Yıldırım ve Şimşek 2005). Bu araştırmada, nitel araştırma örneklem grubu olarak, Facebook sosyal ağı üzerinden beş günlük ders programı uygulanmış ve her gün 50 dakika sosyal medya okuryazarlığı eğitimi (n=48) kişiye verilmiştir.

3.3 Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aşamasının ilk kısmını nicel veri toplama aracı olarak kullanılan “Facebook Kullanım Amacı Ölçeği”, “Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanım Ölçeği” ve araştırmacı tarafından hazırlanan “Kişisel Bilgi Formu” oluşturmaktadır. İkinci veri toplama aşamasını ise Facebook üzerinden bir eğitim programı geliştirilmesi ve bu geliştirilen programın deney grubuna uygulanması ve değerlendirilmesi süreci bilgilerine yer verilmiştir. Nitel süreçte Facebook üzerinden yapılan eğitim sonunda dokuz soruluk açık uçlu sorular kullanılmıştır.

3.3.1 Nicel Veri Toplama Araçları

Araştırmanın ilk veri toplama kısmını oluşturan nicel veri toplamada kullanılan ölçek bilgileri yer almaktadır.

3.3.1.1 Kişisel Bilgi Formu

Araştırmada, öğrencilerin demografik özellikleri hakkında veri toplamak amacıyla araştırma değişkenleriyle ilgili yapılandırılmış “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır. Bu formda, araştırmaya katılan öğrencilerinin cinsiyeti, yaşı, öğrenim düzeyi, bölümü, Facebook kullanım sıklığı, sürekli internet erişimine sahip olma durumu, Facebook’a bağlanırken genellikle kullanılan cihaz bilgisi ve Facebook’ta geçirilen süre bilgisine yer verilmiştir.

3.3.1.2 Facebook Kullanım Amacı Ölçeği

“Facebook Kullanım Amacı Ölçeği” Mazman (2009) tarafından Facebook kullanım amaçlarının belirlenmesi için Yüksek Lisans Tezi kapsamında geliştirilmiş ve geçerlik güvenirlik analizi yapılmıştır. Mazman (2009)’a göre Facebook Kullanım Amaçları, “sosyal ilişkiler”, “çalışmalara ilişkin kullanım” ve “günlük etkinlikler” olarak 3 faktör altında ele alınmıştır. Facebook kullanım amacını belirlemeye yönelik bu 3 faktör altında 11 maddeli bir ölçek geliştirilmiştir.

Ölçekteki sorular 5’li likert tipinde olup “Hiçbir Zaman”, “Nadiren”, “Bazen”, “Çoğunlukla” ve “Her Zaman” yanıtları yer almaktadır. Araştırma kapsamında geliştirilen ölçeğin geçerliliğinin belirlenmesinde uzman görüşü yöntemi, güvenirliğinin belirlenmesinde ise madde toplam korelasyonları ve Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı yöntemi kullanılmıştır. Geçerlilik için alanında uzman kişilerin görüşlerine başvurulmuştur. Ölçme aracındaki soruların amaca uygun olup olmadığı ve soruların uygunluğu geri dönütlere göre son halini almıştır. Facebook Kullanım Amaçları Ölçeğinin güvenirlik analizi sonuçlarına göre ölçekteki 11 maddenin Cronbach Alfa ile

hesaplanan iç tutarlık katsayısı .86 olarak bulunmuştur. Üç alt faktörü bulunan ölçeğin faktörlere ilişkin iç tutarlık katsayıları, sosyal ilişkiler (.79), çalışmalara ilişkin (.80) ve günlük etkinlikler (.86) şeklindedir. Bu çalışmada ise ölçeğin Cronbach Alfa katsayısı. 90 olarak bulunmuştur. Ölçekte verilecek maksimum puan 55, minimum puan 11'dir.

3.3.1.3 Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanım Ölçeği

“Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanım Ölçeği” Mazman (2009) tarafından eğitsel alanda Facebook kullanım amaçlarının belirlenmesi için Yüksek Lisans Tezi kapsamında geliştirilmiş ve geçerlik güvenirlik analizi yapılmıştır. Mazman (2009)’a göre Facebook Eğitsel Kullanımı, “iletişim”, “işbirliği” ve “kaynak ve materyal paylaşımı” olarak 3 faktör altında ele alınmıştır. Facebook eğitsel kullanım amacını belirlemeye yönelik bu 3 faktör altında 11 maddeli bir ölçek geliştirilmiştir. Ölçekteki sorular 10’lu likert tipinde olup yanıtlar 1=“Hiç katılmıyorum” ve 10=“Tamamen katılıyorum” u ifade edecek şekilde hazırlanmıştır. Facebook Eğitsel Kullanım Ölçeğinin güvenirlik analizi sonuçlarına göre ölçekteki 11 maddenin Cronbach Alfa ile hesaplanan iç tutarlık katsayısı. 92 olarak bulunmuştur. Üç alt faktörü bulunan ölçeğin faktörlere ilişkin iç tutarlık katsayıları, iletişim (.85), işbirliği (.88) ve kaynak ve materyal paylaşımı (.86) şeklindedir. Bu çalışmada ise ölçeğin Cronbach Alfa katsayısı .90 olarak bulunmuştur. Ölçekte verilecek maksimum puan 110, minimum puan 11'dir. Puanın yüksekliği o bireyin Facebook’u eğitsel alanda verimli kullandığı, düşüklüğü ise bireyin Facebook’u eğitsel alanda verimli kullanmadığı anlamına gelmektedir.

3.3.2 Nitel Veri Toplama Aracı

Nitel araştırmada en yaygın olarak kullanılan veri toplama yöntemlerinin başında görüşme, odak grup görüşmesi ve gözlem gelmektedir. Araştırmacının kendi araştırma probleminin özelliğine göre, bu yöntemlerden bir veya birkaçını belirlemesi ve bu yöntemleri hangi kapsamda kullanacağını açıklaması gerekir (Yıldırım ve Şimşek 2005). Nicel araştırmada geçerlilik ölçme aracının ölçmeyi amaçladığı olguyu doğru ölçmesi ile yakından ilişkilidir. Bu durumda toplanan veriler gerçeği yansıtır ve araştırma sonuçlarının geçerliliğine katkıda bulunur. Nitel araştırmada ise geçerlilik

araştırmacının araştırdığı olguyu, olduğu biçimiyle ve olabildiğince yansız gözlemesi anlamına gelmektedir. Nitel araştırmada araştırmacının esnek olması ilkesi geçerlilik konusunda önemli bir kazanımdır. Araştırmacı araştırma süresinde gerekli gördüğü takdirde, yeni stratejilere başvurabilir; görüşmeye yeni sorular ekleyebilir; daha önce planlanmayan yeni görüşmeler yapabilir; elde ettiği bilgileri teyit etmek amacıyla farklı veri toplama yöntemleri kullanabilir. Tüm bu özellikler araştırmacının iç geçerlik konusunda duyarlı olmasını ve gerekirse buna yönelik ek önlemler almasını gerektirmektedir. Nitel araştırmada güvenilirlik, nicel geleneğe özgü dış ve iç güvenilirlik kavramlarını "zamana bağlı güvenilirlik" ve "gözleme bağlı güvenilirlik" yaklaşımıyla açıklanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek 2005).

Araştırma için hazırlanan açık uçlu soruların sosyal medya okuryazarlığını zamana bağlı ve gözleme bağlı olarak güvenilirliği uzman görüşleriyle ilgili alın yazınla sağlanmaya çalışılmıştır. Açık uçlu soruların geçerliliği için yine güvenilirlikte sağlanan yöntemlere başvurulmuş ve ek olarak araştırmanın seyrinde esnek olarak geçerlilik sağlanmaya çalışılmıştır.

Açık uçlu araştırma soruları, araştırmacıya incelemek istediği olguyu esnek ve açık uçlu bir yaklaşımla ele alma olanağı sağlar. Açık uçlu araştırma soruları, özellikle araştırma konusuna temel oluşturabilecek kuramsal alanyazının yetersiz olduğu durumlarda önemli kolaylıklar sağlar (Yıldırım ve Şimşek 2005).

Araştırmada, Facebook sosyal ağı üzerinde beş günlük ders programı uygulanmış, her gün 50 dakika sosyal medya okuryazarlığı eğitimi verilmiştir. Facebook sosyal ağının uzaktan eğitim aracı olarak kullanılmasına yönelik öğrenciler Facebook üzerinden belirlenen ders programına uyularak canlı ders işlenmiş ve ders sonunda test grubunda yer alan öğrencilerin cevapları açık uçlu sorularla alınmıştır.

Araştırmada yer alan açık uçlu sorular;

Soru 1: Facebook üzerinden uzaktan eğitim süreci ile yüz yüze sınıf öğretimi arasında sizin açınızdan bir farklılık var mıydı?

Soru 2: Uzaktan eğitim platformu olarak Facebook'un kullanımı ders

arkadaşlarınız ve ders öğretim elemanıyla iletişiminizi nasıl etkiledi?

Soru 3: Facebook üzerinden uzaktan eğitim olarak ders işlemenin olumlu yanları nelerdir?

Soru 4: Facebook üzerinden uzaktan eğitim olarak ders işlemenin olumsuz yanları nelerdir?

Soru 5: Facebook ortamında öğretimi yapılan konular hakkında arkadaşlarınızla, bloglar, sohbet, videolar, test uygulaması gibi internet teknolojilerini kullandınız ve kendi paylaşımlarınızı yaptınız. Bu süreçte yaptığınız etkinliklerin size olan katkısını nasıl görüyorsunuz?

Soru 6: Tüm uygulama sürecini düşünecek olursanız, uygulamanın farklı olduğunu düşündüğünüz, ilgi çekici yönleri nelerdir?

Soru 7: Uygulamalar süresince zorluklar (teknik vs.) yaşadınız mı? Nelerdi?

Soru 8: Benzer bir sürecin diğer derslerde de yürütülmesini ister misiniz? Neden?

Soru 9: Son olarak eklemek istediğiniz (eleştirisi ya da önerisi) var mı?

3.4 Verilerin Çözümü

Nitel araştırmada elde edilen verilerin analizi için iki genel yöntem önerilebilir. Bunlardan ilki betimsel, ikincisi ise içerik analizidir. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilmek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Betimsel analizde özetlenen ve yorumlanan veriler, içerik analizinde daha derin bir işleme tabi tutulur ve betimsel bir yaklaşımla fark edilemeyen kavram ve temalar bu analiz sonucu keşfedilebilir. Bu amaçla toplanan verilerin önce kavramsallaştırılması, daha sonra da ortaya çıkan kavramlara göre mantıklı bir biçimde düzenlenmesi ve buna göre veriyi açıklayan temaların saptanması gerekmektedir. Bu çerçevede, içerik analizi yoluyla verileri tanımlamaya, verilerin içinde saklı olabilecek gerçekleri ortaya çıkartmaya çalışırız. İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek 2005).

Nitel verilerin nicelleştirilmesi; görüşme, gözlem veya dokümanların incelenmesi yoluyla elde edilmiş yazılı biçimde verinin belirli süreçlerden geçirilerek sayılara veya

rakamlara dökülmesidir. Sayılar ve rakamlar genellikle nicel araştırma türleriyle anılıyor olsa da, nitel verini bilir bir düzeyde sayılara indirgenmesi mümkündür. Nitel verilerin sayılara indirgenmesindeki amaç, istatistiksel yöntemlere başvurarak genellemeler yapmak veya sınırlı sayıdaki belirli değişkenler arasında ilişki aramak değildir. Zaten, nitel verinin doğası buna izin vermez (Yıldırım ve Şimşek 2005).

İçerik analizi sonucu veriler kavramlaştırılarak kodlanmış ve nicel verilere dönüştürülmüştür. Dönüştürülen nitel veriler betimsel istatistik yöntemleriyle yorumlanmıştır. Betimsel istatistik bir değişkene ilişkin sayısal değerlerin toplanması, betimlenmesi ve sunulmasına olanak sağlayan istatistiksel işlemleri tanımlar. Bir örneklem üzerinde ya da ulaşılabilen durumlarda evrenin tamamından gözlem yaparak elde edilen verileri kullanarak, araştırmaya katılan bireylerin ya da objelerin özelliklerini belirlemeyi amaçlayan süreçtir (Büyüköztürk 2005).

Korelasyon katsayısı, iki değişken arasındaki ilişkinin miktarını bulup yorumlamak amacıyla kullanılır ($r=-,30$ ile $+,30$ düşük ilişki, $r=-,31$ ile $+,69$ orta ilişki, $r=-,70$ ile $+,1,0$ yüksek ilişki) (Büyüköztürk 2005). Verilerin normal dağılım gösterdiği durumlarda Pearson korelasyon katsayı ile yorum yapılır. Verilerin normal dağılım sergilemediği durumlarda ise Spearman Rho katsayısı ile yorum yapılır.

Nicel veri analizinde dağılım normal olmadığı için parametrik testlerin alternatifi olan non-parametrik testler kullanılmıştır. Kruskal Wallis H Testi, ilişkisiz iki ya da daha çok örneklem ortalamasının birbirlerinden anlamlı farklılık gösterip göstermediğini test eder (Büyüköztürk 2005). Mann Whitney U Testi, iki ilişkisiz örneklemde elde edilen puanların birbirlerinden anlamlı bir şekilde farklılık göstermediğini test eder (Büyüköztürk 2005). Araştırmanın anlamlılık düzeyi $p<0,05$ olarak alınmıştır. Analiz sonucunda elde edilen bulgular, araştırma sorularına uygun olarak tablolara dönüştürülerek yorumlanmıştır.

3.5 Facebook Sosyal Ağı Üzerinden Canlı Ders Anlatımı

Araştırmacı tarafından planlaması yapılan ve hazırlanan ders içerikleri, Facebook sosyal

ağının canlı yayın özelliği ile uzaktan eğitim olarak uygulanmıştır. Ders anlatımları OBS (Open Broadcaster Software) programı aracılığıyla sunum alanının, materyal paylaşımlarının ve eğitmenin görüntüsünün yer aldığı Resim 3.1 ve Resim 3.2'deki gibi sunulmuştur. Dersler iki eğitmen tarafından verilmiştir. Sertifikalı olan eğitimin konusu Sosyal Medya Okuryazarlığı olarak seçilmiştir. Eğitimin sertifikalı olması katılımcıların ilgi ve motivasyonunu arttırmıştır. Eğitimde devamlılığın sağlanması ve katılımın aksamaması adına derslere zorunlu katılım kuralı konulmuştur. Verilen sosyal medya okuryazarlığı eğitimi içerik ve planlaması Resim 3.3'de yer almaktadır.

Resim 3.1 Ders Anlatım Ekranı Görünümü (Yönetici)

Resim 3.2 Ders Anlatım Ekranı

Sosyal Medya			
Okuryazarlığı Eğitimi			
SOSYAL MEDYA OKURYAZARLIĞI EĞİTİMİ			
DERS UYGULAMA PLANI			
Ders No	Konu	Tarih	Ders Saati
1	İnternet İnternetin Tarihsel Gelişimi Web Teknolojileri Web 1.0, Web 2.0, Web 3.0	27.4.2017	20:00 - 20:50
2	Geleneksel Medya - Sosyal Medya Geleneksel ve Sosyal Medya Arasındaki Farklar Sosyal Medyanın Özellikleri Sosyal Medya Türleri	28.4.2017	20:00 - 20:50
3	Teoriler ve Sosyal Medya Sosyal Medya Tarihi Sosyal Medyanın Zararları Sosyal Medya Araçları Kişisel İtibar Yönetimi İçin Tavsiyeler	29.4.2017	20:00 - 20:50
4	Sosyal Medya ve Etik Sosyal Medya ve İnternet Hukuku Sosyal Medya ve Nefret Söylemi	30.4.2017	20:00 - 20:50
5	Sosyal Ağların Yarar ve Zararları Sosyal Medyanın Kullanım Alanları Görüşme Formu İle İlgili Bilgilendirme	1.5.2017	20:00 - 20:50 20:50 - 21:10

Resim 3.3 Ders Planlaması ve Ders İçerikleri

Resim 3.3’de görüldüğü gibi dersler 5 ardışık gün ve her ders süresi 50 dakika olacak şekilde planlanmıştır. Eğitime katılacak öğrencileri belirlemek amacıyla, Önlisans, Lisans, Yüksek Lisans ve Doktora öğrencilerinin bilgi alışverişi ve duyuru takibi amacıyla kullandıkları Facebook gruplarında katılımcı çağrısı yapılmıştır. Resim 3.4’de yer alan afiş görseli bu gruplarda paylaşılmış ve 15 gün süre ile kalmıştır.

Ücretsiz

Sertifikalı

Sosyal Medya

Okuryazarlığı Eğitimi

Social Media

Tez Çalışması Kapsamında Uygulanacak Olan "Sosyal Medya Okuryazarlığı" Eğitimi Sertifikalı Bir Programdır.

- * Dersler Facebook Sosyal Ağı Üzerinden işlenecektir.
- * Eğitim Süresi 5 Gündür ve Ders Saatleri 50 Dakikadır.
- * Eğitimlere Katılım Zorunludur.
- * Katılımcılar Eğitimi Tamamladıklarında Sosyal Medya Okuryazarlığı Sertifikasını almaya hak kazanacaktır.

- * Son Kayıt Tarihi : 26 Nisan 2017
- * Eğitim Tarihleri : Katılımcılar Belirlendiğinde Duyurulacaktır.
- * Mail : burakyilmazsoy@hotmail.com

Başvuru Adresi: www.tiny.cc/sosyalme

Başvuru Şartları

- * Üniversite Öğrencisi Olmak (Önlisans, Lisans, Yüksek Lisans, Doktora)
- * Eğitime Tam Katılım Sağlayabilecek Olmak.

Resim 3.4 Eğitim Katılımcı Duyurusu İçin Facebook Gruplarında Paylaşılan Görsel

Google Docs ile oluşturulan ön başvuru formunu 180 katılımcı adayı doldurmuştur. Eğitime ön başvuruda bulunan öğrencilere e-posta aracılığı ile eğitim içerik ve tarihleri hakkında bilgilendirme e-postası atılmıştır. E-posta gönderilen katılımcı adaylarından eğitim tarihi uygun olanların mailde gönderilen kesin kayıt formunu doldurmaları

istenmiştir. Kesin kayıt formunda gizli kalacak olan, ad-soyad, e-posta, telefon, öğrenim düzeyi ve canlı dersin işleneceği Facebook grubu linki paylaşılmıştır. Eğitim tarihlerine uygun olan 48 katılımcı başvuruyu tamamlamıştır. Eğitim için araştırmacı tarafından kurulan “Facebook Distance Education” kapalı grubuna katılımcılar eklenmiştir. Katılımcıların hepsinin Facebook hesabının bulunması ve sosyal ağın kullanımının katılımcılar tarafından aşına olunmasından dolayı bir problem yaşanmamıştır. Grupta araştırmacı tarafından eğitimi tanıtan video paylaşılmış ve bilgilendirme yapılmıştır. Katılımcıların dersleri zamanında takip etmesi ve bilgilendirilmesi amacıyla ders öncesi hazırlık ve ders planı görselleri paylaşılmıştır. Grup görünümü Resim 3.5’de yer almaktadır. Katılımcıların eğitim saat ve tarihlerini hatırlatması için Facebook’un etkinlikler özelliği kullanılarak etkinlik oluşturulmuştur.

Resim 3.5 Sayfa Genel Görünümü

Derslerde teknik problem ve işleyişi etkileyecek durumları önleme amaçlı ders öncesi hazırlık için Resim 3.6’da yer alan bilgilendirme paylaşımı yapılmıştır.

26 Nisan, 17:40

Sosyal Medya

Okuryazarlığı Eğitimi

Ders Öncesi Hazırlık

Değerli arkadaşlar dersler Facebook sosyal ağı aracılığıyla işleneceğinden aşağıdaki hususları dikkatinize sunuyoruz;

Facebook'a bağlanacağınız cihazın lütfen ses birimi kontrollerini, internet bağlantı hızı kontrollerini ve diğer teknik kontrollerini gerçekleştiriniz.

Derslere bilgisayarlarınızdan bağlanabileceğiniz gibi akıllı telefon ve tabletlerinizden de bağlanabilirsiniz.

Beğen

Yorum Yap

D. [redacted], S. [redacted] ve 2 diğer kişi

✓ 83 kişi gördü

1 diğer yorumu gör

Burak Yılmazsoy Hüseyin bey merhaba, ders planını sisteme yükleyeceğim.

Beğen · Yanıtla · 26 Nisan, 18:01

Hüseyin Bey Tamam hocam teşekkür ederim 😊

Resim 3.6 Ders Öncesi Hazırlık İçin Örnek Bilgilendirme Paylaşımı

3.5.1 Derslerin İşlenmesi

Facebook sosyal ağı üzerinden araştırmacı tarafından hazırlanan Resim 3.3'de yer alan ders planına sadık kalınarak dersler işlenmiştir. Öğrenciler eğitim süreci ve derslerle ilgili öğrenmek istedikleri bilgiler için mesaj bölümünü kullanmışlar ve canlı ders anlatımlarındaki soru-cevap kısmında da sözlü olarak bilgilendirilmişlerdir. Dersler OBS programı aracılığıyla Facebook'un canlı yayın özelliği kullanılarak verilmiştir.

Eğitmenin görüntüsü, ders sunumu ve farklı ders materyal paylaşımları yapılarak dersler işlenmiştir. Örnek canlı ders anlatım görüntüleri Resim 3.9, Resim 3.10 ve Resim 3.11’de yer almaktadır. Katılımcılara canlı derslerden 1 saat önce hatırlatma paylaşımları (Resim 3.7) yapılmıştır.

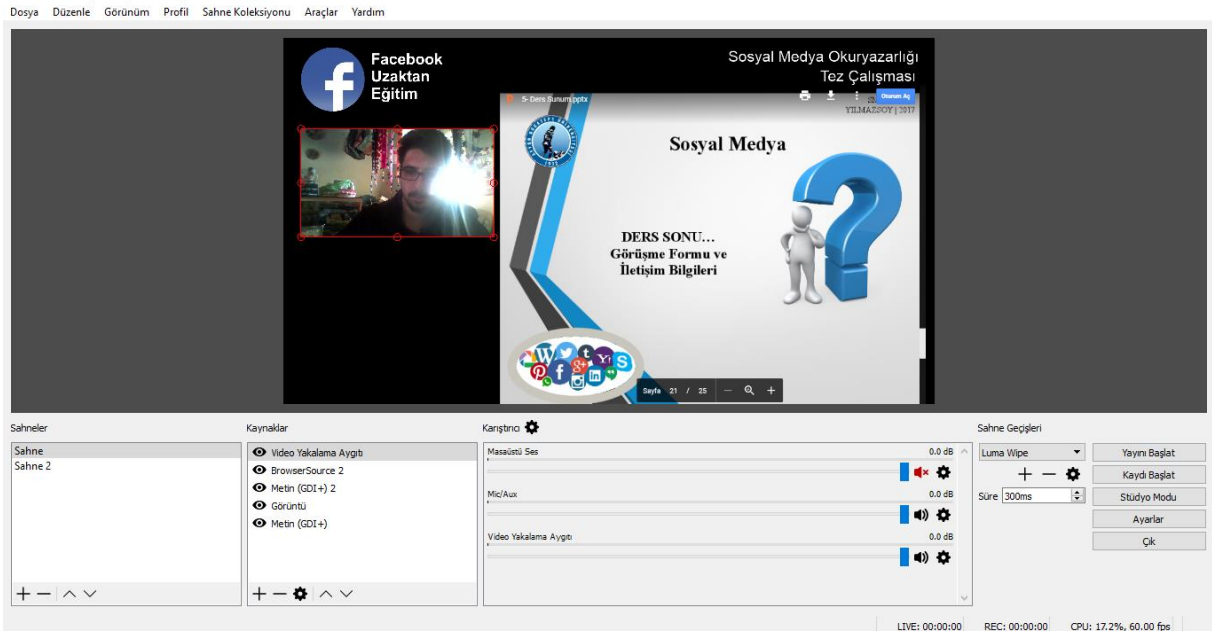

Resim 3.7 Ders Öncesi Yapılan Duyuru Örneği

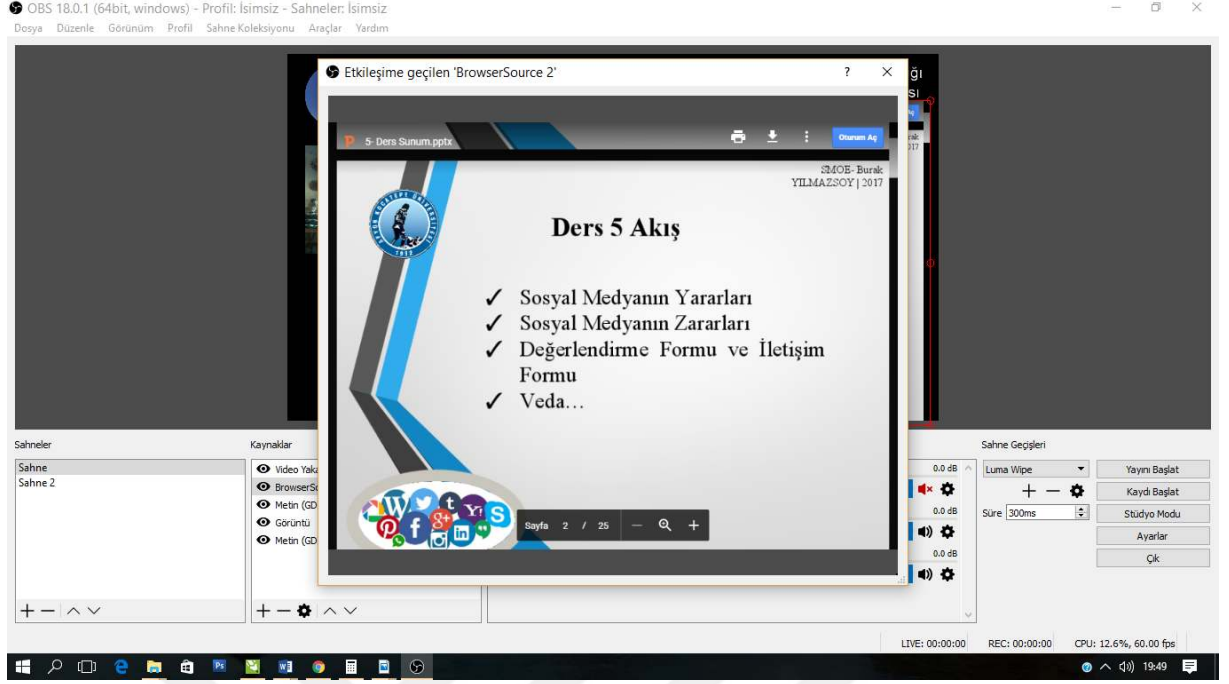
Eğitim planlama aşamasında hazırlanan içerik sunumları derslerde sunulmuş, öğrenciler soru ve görüşlerini yorum alanında (Örnek Resim 3.12) paylaşımlar yaparak derslere etkin katılım sağlamışlardır. Derslerin etkin ve etkileşimli geçmesi adına ders içerikleri örneklerle açıklanmış, katılımcılara sorular yöneltilerek cevap ve görüşleri alınmış, içeriklerin akılda kalıcı olması için konu ile ilgili kısa videolar paylaşılmış ve ders sonlarında çevrimiçi testler uygulanmıştır. Ders sonu uygulanan çevrimiçi test sonuçları (Resim 3.8) grupta paylaşılmıştır.

Resim 3.8 Her Ders Sonrası Uygulanan Test Sonuçları İle İlgili İstatistik Duyurusu

Resim 3.9 OBS Programı Üzerinden Yapılan Canlı Ders Görünümü

Resim 3.10 OBS Programı Üzerinden Yapılan Yönetici Panelinden Canlı Ders İçerik Sunum Görünümü

Resim 3.11 OBS Programı Üzerinden Yapılan Canlı Ders Görünümü

Resim 3.12 Ders Anlatımı Yorum Alanı Örnek Görünüm

Uygulama aşamasının son dersinden sonra (Resim 3.13) Öğrenci Görüşleri Değerlendirme Formu uygulanmış ve görüşleri alınmıştır.

Resim 3.13 Ders Sonu Değerlendirme Formu Paylaşımı

4. BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın problem ve alt problemlerine yönelik bulgular ve yorumlar yer almaktadır.

4.1 Öğrencilerin Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Bu bölümde araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet, yaş, öğrenim düzeyi, Facebook kullanım sıklığı, sürekli internet erişimine sahip olma durumu, Facebook'a bağlanırken kullanılan cihaz ve Facebook'ta geçirilen süre bilgileri yer almaktadır. Araştırmada öğrencilerin demografik özelliklerinin analiz edilmesinde yüzde (%) ve frekans (f) değerleri hesaplanılarak bulgular ortaya konulmuştur. Frekans cevaba karşılık gelen katılımcı sayısını, yüzdelik değer ise frekans değerinin toplam öğrenci sayısına oranını ifade etmektedir.

Çizelge 4.1 Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

Cinsiyet	Frekans(f)	Yüzde (%)
Kadın	768	62,6
Erkek	458	37,4
Toplam	1226	100,0

Çizelge 4.1'de katılımcıların cinsiyetlerine göre dağılımları incelendiğinde, %62,6'sının (f=768) kadın, %37,4'ünün (f=458) erkek öğrencilerden oluştuğu görülmektedir. Kadın öğrencilerin sayısının erkek öğrencilerin sayısına göre daha yüksek olduğu bulgusu ortaya çıkmıştır.

Çizelge 4.2 Katılımcıların Yaşlarına Göre Dağılımları

Yaş Aralığı	Frekans(f)	Yüzde (%)
18-22	414	33,8
23-27	526	42,9
28-32	181	14,8
33 ve üzeri	105	8,6
Toplam	1226	100,0

Çizelge 4.2’de katılımcıların yaşlarına göre dağılımları incelendiğinde, %33,8’inin (f=414) 18-22, %42,9’unun (f=526) 23-27, %14,8’inin (f=181) 28-32, %8,6’sının (f=105) 33 ve üzeri yaşta olduğu görülmektedir. Katılımcıların en yoğun olduğu yaş aralığının 18-22 ve 23-27 yaş aralığında olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Çizelge 4.3 Katılımcıların Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları

Öğrenim Düzeyi	Frekans(f)	Yüzde (%)
Önlisans	144	11,7
Lisans	664	54,2
Yüksek Lisans	348	28,4
Doktora	70	5,7
Toplam	1226	100,0

Çizelge 4.3’de katılımcıların öğrenim düzeylerine göre dağılımları incelendiğinde, %11,7’sinin (f=144) önlisans, %54,2’sinin (f=664) lisans, %28,4’ünün (f=348) yüksek lisans, %5,7’sinin (f=70) Doktora öğrencilerden oluştuğu görülmektedir. En yoğun katılımcı öğrenim düzeyinin Lisans düzeyinde olduğu bulgusu ortaya çıkmıştır.

Çizelge 4.4 Katılımcıların Facebook Kullanım Sıklıklarına Göre Dağılımları

Kullanım Sıklığı	Frekans(f)	Yüzde (%)
Çok Sık	257	21,0
Sık Sık	532	43,4
Ara Sıra	322	26,3
Nadiren	115	9,4
Toplam	1226	100,0

Çizelge 4.4’de katılımcıların Facebook kullanım sıklıklarına göre dağılımları incelendiğinde, %21,0’ının (f=257) çok sık, %43,4’ünün (f=532) sık sık, %26,3’ünün (f=322) ara sıra, %9,4’ünün (f=115) nadiren düzeylerinde olduğu görülmektedir. Facebook kullanım sıklığı düzeyinde katılımcıların yoğun olarak sık sık düzeyinde görüş bildirdiği görülmektedir.

Çizelge 4.5 Katılımcıların Sürekli İnternet Erişimine Sahip Olma Durumlarına Göre Dağılımları

İnternet Erişimine Sahip Olma	Frekans(f)	Yüzde (%)
Evet	1165	95,0
Hayır	61	5,0
Toplam	1226	100,0

Çizelge 4.5’de katılımcıların sürekli internet erişimine sahip olma durumlarına göre dağılımları incelendiğinde, %95,0’ının (f=1165) evet, %5,0’ı (f=61) hayır cevabını vermişlerdir. Sürekli internet erişimine sahip olan katılımcıların çok yüksek oranda olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.6 Katılımcıların Facebook’a Bağlanırken Kullanılan Cihaza Göre Dağılımları

Cihaz	Frekans(f)	Yüzde (%)
Akıllı Telefon	1079	88,0
Bilgisayar	126	10,3
Tablet	21	1,7
Toplam	1226	100,0

Çizelge 4.6’da katılımcıların Facebook’a bağlanırken kullanılan cihaza göre dağılımları incelendiğinde, %88,0’i (f=1079) akıllı telefon, %10,3’ü (f=126) bilgisayar, %1,7’si (f=21) tablet cevabını vermişlerdir. Katılımcıların Facebook sosyal ağına bağlanırken yüksek oranda akıllı telefonu tercih ettikleri görülmektedir.

Çizelge 4.7 Katılımcıların Facebook Kullanım Süresine Göre Dağılımları

Kullanım Süresi	Frekans(f)	Yüzde (%)
15 Dakikadan Az	692	56,4
Yaklaşık Yarım Saat	377	30,8
Yaklaşık 1 Saat	80	6,5
1-3 Saat	47	3,8
3 Saatten Fazla	30	2,4
Toplam	1226	100,0

Çizelge 4.7’de katılımcıların Facebook kullanım süresine göre dağılımları incelendiğinde, %56,4’ünün (f=692) 15 dakikadan az, %30,8’inin (f=377) yaklaşık yarım saat, %6,5’inin (f=80) yaklaşık 1 saat, %3,8’inin (f=47) 1-3 saat arası, %2,4’ünün (f=30) 3 saatten fazla cevabını verdikleri görülmektedir. Katılımcıların çoğunluğunun Facebook kullanım süresinin 15 dk’dan az olduğu bulgusu ortaya çıkmıştır.

4.2 Facebook Kullanım Amacı Ölçeğine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde katılımcıların Facebook Kullanım Amacı ölçeğinin maddelerine vermiş oldukları cevaplar değerlendirilmiştir. Sosyal ilişkiler, çalışmalara ilişkin ve günlük etkinlikler alt faktörleri bazında cinsiyet, yaş, öğrenim düzeyi, Facebook kullanım sıklığı, sürekli internet erişimine sahip olma durumu, Facebook’a bağlanırken kullanılan cihaz ve Facebook’ta geçirilen süre değişkenleri açısından herhangi bir anlamlı farklılık olup olmadığına bakılmıştır.

4.2.1 Öğrencilerin Cinsiyet Değişkenine Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Faktörüne İlişkin Düzeyleri

Öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre Facebook Kullanım Amacına ait Sosyal İlişkiler alt faktörüne ilişkin düzeylerini belirlemek amacıyla Mann Whitney U testi değerleri çizelge 4.8’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.8 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımları

Gruplar	N	Sıra Ortalama	Sıra Toplamı	U	p
Erkek	458	586,67	268696,5	163585,5	,040
Kadın	768	629,50	483454,5		

Çizelge 4.8’de katılımcıların cinsiyetleri, Facebook kullanım amacına ait sosyal ilişkiler alt faktörüne göre incelendiğinde, kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre Facebook’u sosyal ilişkiler düzeyinde daha fazla kullandıkları görülmektedir.

4.2.2 Öğrencilerin Yaş Değişkenine Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Faktörüne İlişkin Düzeyleri

Öğrencilerin yaş değişkenine göre Facebook Kullanım Amacına ait Sosyal İlişkiler alt faktörüne ilişkin düzeylerini belirlemek amacıyla Kruskal Wallis Testi değerleri çizelge 4.9’da gösterilmiştir.

Çizelge 4.9 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)

Gruplar	N	Sıra Ort.	Sd	x2	p	Anlamlı fark
18-22 (a)	414	561,63	3	18,289	.000	a-b; b-c;
23-27 (b)	526	659,26				
28-32 (c)	181	594,83				
33 ve üzeri (d)	105	620,98				

Çizelge 4.9’da farklı yaş gruplarındaki katılımcılar Facebook kullanım amacına ait sosyal ilişkiler alt faktörüne göre incelendiğinde farklılaşmalar olduğu görülmektedir. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann Whitney-U testi yapılmıştır.

Çizelge 4.10 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 18-22 ve 23-27 Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
18-22 (a)	414	429,08	177639,00	91734,000	,000
23-27 (b)	526	503,10	264631,00		

Çizelge 4.10’da katılımcıların yaş aralıkları Facebook kullanım amacına ait sosyal ilişkiler alt faktörüne göre incelendiğinde, 23-27 yaş aralığındaki katılımcıların 18-22 yaş aralığındaki katılımcılara göre sosyal ilişkiler alanında daha aktif oldukları görülmektedir.

Çizelge 4.11 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 18-22 ve 28-32 Yaş Aralığını Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
18-22 (a)	414	292,66	121161,00	35256,000	,251
28-32 (c)	181	310,22	56149,00		

Çizelge 4.11’de katılımcıların yaş aralıkları Facebook kullanım amacına ait sosyal ilişkiler alt faktörüne göre incelendiğinde, 28-32 yaş aralığındaki katılımcıların 18-22 yaş aralığındaki katılımcılara göre sosyal ilişkiler alanında daha aktif oldukları görülmektedir.

Çizelge 4.12 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 18-22 ve 33 ve Üzeri Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
18-22 (a)	414	254,89	105523,50	19618,500	,122
33 ve üzeri (d)	105	280,16	29416,50		

Çizelge 4.12’de katılımcıların yaş aralıkları Facebook kullanım amacına ait sosyal ilişkiler alt faktörüne göre incelendiğinde, 33 ve üzeri yaştaki katılımcıların 18-22 yaş aralığındaki katılımcılara göre sosyal ilişkiler alanında daha aktif oldukları görülmektedir.

Çizelge 4.13 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 23-27 ve 28-32 Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
23-27 (b)	526	363,95	191440,00	42367,000	,027
28-32 (c)	181	325,07	58838,00		

Çizelge 4.13’de katılımcıların yaş aralıkları Facebook kullanım amacına ait sosyal ilişkiler alt faktörüne göre incelendiğinde, 23-27 yaş aralığındaki katılımcıların 28-32

yaş aralığındaki katılımcılara göre sosyal ilişkiler alanında daha aktif oldukları görülmektedir.

Çizelge 4.14 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 23-27 ve 33 ve Üzeri Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
23-27 (b)	526	319,21	167902,00	25929,000	,322
33 ve üzeri (d)	105	299,94	31494,00		

Çizelge 4.14’de katılımcıların yaş aralıkları Facebook kullanım amacına ait sosyal ilişkiler alt faktörüne göre incelendiğinde, 23-27 yaş aralığındaki katılımcıların 33 ve üzeri yaştaki katılımcılara göre sosyal ilişkiler alanında daha aktif oldukları görülmektedir.

Çizelge 4.15 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 28-32 ve 33 ve Üzeri Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
28-32 (c)	181	141,54	25619,00	9148,000	,598
33 ve üzeri (d)	105	146,88	15422,00		

Çizelge 4.15’de katılımcıların yaş aralıkları Facebook kullanım amacına ait sosyal ilişkiler alt faktörüne göre incelendiğinde, 33 ve üzeri yaştaki katılımcıların 28-32 yaş aralığındaki katılımcılara göre sosyal ilişkiler alanında düşük düzeyde de olsa daha aktif oldukları görülmektedir.

4.2.3 Öğrencilerin Öğrenim Düzeylerine Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Faktörüne İlişkin Düzeyleri

Öğrencilerin öğrenim düzeylerine göre Facebook Kullanım Amacına ait Sosyal İlişkiler alt faktörüne ilişkin düzeylerini belirlemek amacıyla Kruskal Wallis Testi değerleri çizelge 4.16’da gösterilmiştir.

Çizelge 4.16 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)

Gruplar	N	Sıra Ort.	Sd	x2	p	Anlamlı fark
Önlisans (a)	144	491,35	3	24,089	.000	a-b; a-c; a-d; b-c;
Lisans (b)	664	612,48				
Yüksek Lisans (c)	348	662,63				
Doktora (d)	70	630,23				

Çizelge 4.16’da farklı öğrenim düzeylerindeki katılımcılar Facebook kullanım amacına ait sosyal ilişkiler alt faktörüne göre incelendiğinde farklılaşmalar olduğu görülmektedir. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann Whitney-U testi yapılmıştır.

Çizelge 4.17 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Önlisans ve Lisans Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Önlisans (a)	144	339,55	48895,50	38455,5	,000
Lisans (b)	664	418,59	277940,50		

Çizelge 4.17’de farklı öğrenim düzeylerindeki öğrenciler Facebook kullanım amacına ait sosyal ilişkiler alt faktörüne göre incelendiğinde, Lisans düzeyindeki katılımcılar, Önlisans düzeyindeki katılımcılara göre sosyal ilişkiler alanında daha aktif oldukları görülmektedir.

Çizelge 4.18 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Önlisans ve Yüksek Lisans Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Önlisans (a)	144	197,38	28422,00	17982,000	,000
Yüksek Lisans (c)	348	266,83	92856,00		

Çizelge 4.18’de farklı öğrenim düzeylerindeki öğrenciler Facebook kullanım amacına ait sosyal ilişkiler alt faktörüne göre incelendiğinde, Yüksek Lisans düzeyindeki katılımcıların, Önlisans düzeyindeki katılımcılara oranla sosyal ilişkiler alanında daha yüksek puan aldıkları görülmektedir.

Çizelge 4.19 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Önlisans ve Doktora Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Önlisans (a)	144	99,43	14317,50	3877,500	,006
Doktora (d)	70	124,11	8687,50		

Çizelge 4.19’de farklı öğrenim düzeylerindeki öğrenciler Facebook kullanım amacına ait sosyal ilişkiler alt faktörüne göre incelendiğinde, Doktora düzeyindeki katılımcıların, Önlisans düzeyindeki katılımcılara oranla sosyal ilişkiler alanında daha yüksek puan aldıkları görülmektedir.

Çizelge 4.20 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Lisans ve Yüksek Lisans Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Lisans (b)	664	492,43	326975,00	106195,000	,034
Yüksek Lisans (c)	348	533,34	185603,00		

Çizelge 4.20’de farklı öğrenim düzeylerindeki öğrenciler Facebook kullanım amacına ait sosyal ilişkiler alt faktörüne göre incelendiğinde, Yüksek Lisans düzeyindeki katılımcıların, Lisans düzeyindeki katılımcılara göre sosyal ilişkiler alanında daha aktif oldukları görülmektedir.

Çizelge 4.21 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Lisans ve Doktora Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Lisans (b)	664	366,46	243328,00	22548,000	,681
Doktora (d)	70	377,39	26417,00		

Çizelge 4.21’de farklı öğrenim düzeylerindeki öğrenciler Facebook kullanım amacına ait sosyal ilişkiler alt faktörüne göre incelendiğinde, Doktora düzeyindeki katılımcıların, Lisans düzeyindeki katılımcılara göre sosyal ilişkiler alanında daha yüksek puan aldıkları görülmektedir.

Çizelge 4.22 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Yüksek Lisans ve Doktora Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalama	Sıra Toplamı	U	p
Yüksek Lisans (c)	348	211,46	73589,50	11496,5	,458
Doktora (d)	70	199,74	13981,50		

Çizelge 4.22’de farklı öğrenim düzeylerindeki öğrenciler Facebook kullanım amacına ait sosyal ilişkiler alt faktörüne göre incelendiğinde, Yüksek Lisans düzeyindeki katılımcıların, Doktora düzeyindeki katılımcılara göre sosyal ilişkiler alanında daha yüksek puan aldıkları görülmektedir.

4.2.4 Öğrencilerin Facebook Kullanım Sıklıklarına Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Faktörüne İlişkin Düzeyleri

Öğrencilerin Facebook kullanım sıklıklarına göre Facebook Kullanım Amacına ait Sosyal İlişkiler alt faktörüne ilişkin düzeylerini belirlemek amacıyla Kruskal Wallis Testi değerleri çizelge 4.23’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.23 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook Kullanım Sıklıklarına Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)

Gruplar	N	Sıra Ort.	Sd	x2	p	Anlamlı fark
Çok Sık (a)	257	736,59	3	112,420	.000	a-b; a-c;
Sık Sık (b)	532	660,63				a-d; b-c;
Ara Sıra (c)	322	519,99				b-d; c-d
Nadiren (d)	115	382,23				

Çizelge 4.23’de katılımcıların Facebook kullanım sıklıkları, Facebook kullanım amacına ait sosyal ilişkiler alt faktörüne göre incelendiğinde farklılaşmalar olduğu görülmektedir. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann Whitney-U testi yapılmıştır.

Çizelge 4.24 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Çok Sık ve Sık Sık Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Çok Sık (a)	257	431,70	110947,00	58930,0	,002
Sık Sık (b)	532	377,27	200708,00		

Çizelge 4.24’de katılımcıların Facebook kullanım düzeyleri Facebook kullanım amacına ait sosyal ilişkiler alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanımları çok sık düzeyindeki katılımcılar, sık sık düzeyindeki katılımcılara göre sosyal ilişkiler alanında daha yüksek puan aldıkları görülmektedir.

Çizelge 4.25 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Çok Sık ve Ara Sıra Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Çok Sık (a)	257	345,93	88904,5	27002,5	,000
Ara Sıra (c)	322	245,36	79005,5		

Çizelge 4.25’de katılımcıların Facebook kullanım düzeyleri Facebook kullanım amacına ait sosyal ilişkiler alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanımları çok sık düzeyindeki katılımcılar, ara sıra düzeyindeki katılımcılara göre sosyal ilişkiler alanında daha yüksek puan aldıkları görülmektedir.

Çizelge 4.26 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Çok Sık ve Nadiren Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Çok Sık (a)	257	216,95	55757,0	6951,0	,000
Nadiren (d)	115	118,44	13621,0		

Çizelge 4.26’de katılımcıların Facebook kullanım düzeyleri Facebook kullanım amacına ait sosyal ilişkiler alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanımları çok sık düzeyindeki katılımcılar, nadiren düzeyindeki katılımcılara göre sosyal ilişkiler alanında daha yüksek puan aldıkları görülmektedir.

Çizelge 4.27 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Sık Sık ve Ara Sıra Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Sık Sık (b)	532	466,03	247930,	65152,0	,000
Ara Sıra (c)	322	363,84	117155,		

Çizelge 4.27’de katılımcıların Facebook kullanım düzeyleri Facebook kullanım amacına ait sosyal ilişkiler alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanımları sık sık düzeyindeki katılımcılar, ara sıra düzeyindeki katılımcılara göre sosyal ilişkiler alanında daha yüksek puan aldıkları görülmektedir.

Çizelge 4.28 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Sık Sık ve Nadiren Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Sık Sık (b)	532	350,33	186374,	16584,0	,000
Nadiren (d)	115	202,21	23254,0		

Çizelge 4.28’de katılımcıların Facebook kullanım düzeyleri Facebook kullanım amacına ait sosyal ilişkiler alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanımları sık sık düzeyindeki katılımcılar, nadiren düzeyindeki katılımcılara göre sosyal ilişkiler alanında

daha yüksek puan aldıkları görülmektedir.

Çizelge 4.29 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Ara Sıra ve Nadiren Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Ara Sıra (c)	322	233,79	75281,00	13752,0	,000
Nadiren (d)	115	177,58	20422,00		

Çizelge 4.29’da katılımcıların Facebook kullanım düzeyleri Facebook kullanım amacına ait sosyal ilişkiler alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanımları ara sıra düzeyindeki katılımcılar, nadiren düzeyindeki katılımcılara göre sosyal ilişkiler alanında daha yüksek puan aldıkları görülmektedir.

4.2.5 Öğrencilerin Sürekli İnternet Erişimine Sahip Olma Durumlarına Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Faktörüne İlişkin Düzeyleri

Öğrencilerin sürekli internet erişimine sahip olma durumlarına göre Facebook Kullanım Amacına ait Sosyal İlişkiler alt faktörüne ilişkin düzeylerini belirlemek amacıyla Mann Whitney-U testi değerleri çizelge 4.30’da gösterilmiştir.

Çizelge 4.30 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Sürekli İnternet Erişimine Sahip Olma Durumlarına Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Evet	1165	614,91	716371,00	33889,0	,541
Hayır	61	586,56	35780,00		

Çizelge 4.30’da katılımcıların sürekli internet erişimine sahip olma durumları Facebook kullanım amacına ait sosyal ilişkiler alt faktörüne göre incelendiğinde, sürekli internet erişimine sahip olan katılımcılar, sürekli erişime sahip olmayan katılımcılara göre sosyal ilişkiler alanında daha yüksek puan aldıkları görülmektedir.

4.2.6 Öğrencilerin Facebook’a Bağlanırken Kullanılan Cihaz Değişkenine Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Faktörüne İlişkin Düzeyleri

Öğrencilerin Facebook’a bağlanırken kullandıkları cihaz değişkenine göre Facebook Kullanım Amacına ait Sosyal İlişkiler alt faktörüne ilişkin düzeylerini belirlemek amacıyla Kruskal Wallis Testi değerleri çizelge 4.31’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.31 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook’a Bağlanırken Kullanılan Cihaz Değişkenine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)

Gruplar	N	Sıra Ort.	Sd	x ²	p	Anlamlı fark
Akıllı Telefon (a)	1079	615,55	2	1,517	.468	
Bilgisayar (b)	126	611,56				
Tablet (c)	21	519,79				

Çizelge 4.31’de katılımcıların Facebook’a bağlanırken kullanılan cihaz değişkeni Facebook kullanım amacına ait sosyal ilişkiler alt faktörüne göre incelendiğinde herhangi bir farklılık olmadığı görülmektedir.

4.2.7 Öğrencilerin Facebook Kullanım Sürelerine Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Faktörüne İlişkin Düzeyleri

Öğrencilerin Facebook kullanım sürelerine göre Facebook Kullanım Amacına ait Sosyal İlişkiler alt faktörüne ilişkin düzeylerini belirlemek amacıyla Kruskal Wallis Testi değerleri çizelge 4.32’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.32 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)

Gruplar	N	Sıra Ort.	Sd	x2	p	Anlamlı fark
15 Dakikadan Az (a)	692	571,74	4	32,378	.000	
Yaklaşık Yarım Saat (b)	377	643,32				a-b; a-c;
Yaklaşık 1 Saat (c)	80	670,05				a-d; a-e;
1-3 Saat (d)	47	776,60				b-d; b-e;
3 Saatten Fazla (e)	30	795,73				

Çizelge 4.32’de katılımcıların Facebook kullanım sürelerine göre Facebook kullanım amacına ait sosyal ilişkiler alt faktörüne göre incelendiğinde farklılaşmalar olduğu görülmektedir. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Mann Whitney-U testi yapılmıştır.

Çizelge 4.33 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook Kullanım Süresi 15 Dakikadan Az ve Yaklaşık Yarım Saat Olan Katılımcılara Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
15 Dakikadan Az (a)	692	512,95	354960,50	115182,500	,002
Yaklaşık Yarım Saat (b)	377	575,48	216954,50		

Çizelge 4.33’de katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook kullanım amacına ait sosyal ilişkiler alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi yaklaşık yarım saat olan katılımcıların, kullanım süresi 15 Dakikadan Az olan katılımcılara göre sosyal ilişkiler alanında daha aktif oldukları görülmektedir.

Çizelge 4.34 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook Kullanım Süresi 15 Dakikadan Az ve Yaklaşık 1 Saat Olan Katılımcılara Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
15 Dakikadan Az (a)	692	379,94	262918,50	23140,500	,016
Yaklaşık 1 Saat (c)	80	443,24	35459,50		

Çizelge 4.34’de katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook kullanım amacına ait sosyal ilişkiler alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi yaklaşık 1 saat olan katılımcıların, kullanım süresi 15 dakikadan az olan katılımcılara göre sosyal ilişkiler alanında daha aktif oldukları görülmektedir.

Çizelge 4.35 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook Kullanım Süresi 15 Dakikadan Az ve 1-3 Saat Olan Katılımcılara Göre Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
15 Dakikadan Az (a)	692	362,18	250627,50	10849,500	,000
1-3 Saat (d)	47	485,16	22802,50		

Çizelge 4.35’de katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook kullanım amacına ait sosyal ilişkiler alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi 1-3 saat olan katılımcıların, kullanım süresi 15 dakikadan az olan katılımcılara göre sosyal ilişkiler alanında daha aktif oldukları görülmektedir.

Çizelge 4.36 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook Kullanım Süresi 15 Dakikadan Az ve 3 Saatten Fazla Olan Katılımcılara Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
15 Dakikadan Az (a)	692	356,17	246472,00	6694,000	,001
3 Saatten Fazla (e)	30	484,37	14531,00		

Çizelge 4.36’da katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook kullanım amacına ait sosyal ilişkiler alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi 3 saatten fazla olan katılımcıların, kullanım süresi 15 dakikadan az olan katılımcılara göre sosyal ilişkiler alanında daha aktif oldukları görülmektedir.

Çizelge 4.37 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook Kullanım Süresi Yaklaşık Yarım Saat ve Yaklaşık 1 Saat Olan Katılımcılara Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Yaklaşık Yarım Saat (b)	377	227,33	85703,50	14450,500	,557
Yaklaşık 1 Saat (c)	80	236,87	18949,50		

Çizelge 4.37’de katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook kullanım amacına ait sosyal ilişkiler alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi yaklaşık 1 saat olan katılımcıların, kullanım süresi yaklaşık 1 saat olan katılımcılara göre sosyal ilişkiler alanında daha aktif oldukları görülmektedir.

Çizelge 4.38 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook Kullanım Süresi Yaklaşık Yarım Saat ve 1-3 Saat Olan Katılımcılara Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Yaklaşık Yarım Saat (b)	377	207,38	78182,50	6929,500	,015
1-3 Saat (d)	47	253,56	11917,50		

Çizelge 4.38’de katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook kullanım amacına ait sosyal ilişkiler alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi 1-3 saat olan katılımcıların, kullanım süresi yaklaşık yarım saat olan katılımcılara göre sosyal ilişkiler alanında daha aktif oldukları görülmektedir.

Çizelge 4.39 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook Kullanım Süresi Yaklaşık Yarım Saat ve 3 Saatten Fazla Olan Katılımcılara Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Yaklaşık Yarım Saat (b)	377	200,13	75449,0	4196,000	,018
3 Saatten Fazla (e)	30	252,63	7579,00		

Çizelge 4.39’da katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook kullanım amacına ait sosyal ilişkiler alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi 3 saatten fazla olan katılımcıların, kullanım süresi yaklaşık yarım saat olan katılımcılara göre sosyal ilişkiler alanında daha aktif oldukları görülmektedir.

Çizelge 4.40 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook Kullanım Süresi Yaklaşık 1 Saat ve 1-3 Saat Olan Katılımcılara Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Yaklaşık 1 Saat (c)	80	59,41	4753,00	1513,000	,066
1-3 Saat (d)	47	71,81	3375,00		

Çizelge 4.40’de katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook kullanım amacına ait sosyal ilişkiler alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi 1-3 saat olan katılımcıların, kullanım süresi yaklaşık 1 saat olan katılımcılara göre sosyal ilişkiler alanında daha aktif oldukları görülmektedir.

Çizelge 4.41 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook Kullanım Süresi Yaklaşık 1 Saat ve 3 Saatten Fazla Olan Katılımcılara Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Yaklaşık 1 Saat (c)	80	52,03	4162,00	922,000	,061
3 Saatten Fazla (e)	30	64,77	1943,00		

Çizelge 4.41’de katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook kullanım amacına ait sosyal ilişkiler alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi 3 saatten fazla olan katılımcıların, kullanım süresi yaklaşık 1 saat olan katılımcılara göre sosyal ilişkiler alanında daha aktif oldukları görülmektedir.

Çizelge 4.42 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Sosyal İlişkiler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook Kullanım Süresi 1-3 Saat ve 3 Saatten Fazla Olan Katılımcılara Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
1-3 Saat (d)	47	38,06	1789,00	661,000	,645
3 Saatten Fazla (e)	30	40,47	1214,00		

Çizelge 4.42’de katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook kullanım amacına ait sosyal ilişkiler alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi 3 saatten fazla olan katılımcıların, kullanım süresi 1-3 saat olan katılımcılara göre sosyal ilişkiler alanında daha aktif oldukları görülmektedir.

4.2.8 Öğrencilerin Cinsiyet Değişkenine Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Faktörüyle İlgili Düzeyleri

Öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre Facebook Kullanım Amacına ait Çalışmalara İlişkin alt faktörüyle ilgili düzeylerini belirlemek amacıyla Mann Whitney U testi

değerleri çizelge 4.43’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.43 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımları

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Erkek	458	537,55	246198,00	141087,000	,000
Kadın	768	658,79	505953,00		

Çizelge 4.43’de katılımcıların cinsiyetleri, Facebook kullanım amacına ait çalışmalara ilişkin alt faktörüne göre incelendiğinde, kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre Facebook’u çalışmalarına ilişkin kullanımlarının daha yüksek olduğu görülmektedir.

4.2.9 Öğrencilerin Yaş Değişkenine Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Faktörüyle İlgili Düzeyleri

Öğrencilerin yaş değişkenine göre Facebook Kullanım Amacına ait Çalışmalara İlişkin alt faktörüne göre düzeylerini belirlemek amacıyla Kruskal Wallis Testi değerleri çizelge 4.44’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.44 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)

Gruplar	N	Sıra Ort.	Sd	x2	p	Anlamlı fark
18-22 (a)	414	579,82	3	23,706	.000	a-b;
23-27 (b)	526	661,14				a-d;
28-32 (c)	181	615,64				b-d; c-d
33 ve üzeri (d)	105	503,96				

Çizelge 4.44’de farklı yaş gruplarındaki katılımcılar Facebook kullanım amacına ait çalışmalara ilişkin alt faktörüne göre incelendiğinde farklılaşmalar olduğu görülmektedir. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann Whitney-U testi yapılmıştır.

Çizelge 4.45 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 18-22 ve 23-27 Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
18-22 (a)	414	435,33	180227,50	94322,500	,000
23-27 (b)	526	498,18	262042,50		

Çizelge 4.45’de katılımcıların yaş aralıkları Facebook kullanım amacına ait çalışmalara ilişkin alt faktörüne göre incelendiğinde, 23-27 yaş aralığındaki katılımcıların 18-22 yaş aralığındaki katılımcılara göre çalışmalara ilişkin kullanımlarının daha fazla oldukları görülmektedir.

Çizelge 4.46 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 18-22 ve 28-32 Yaş Aralığını Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
18-22 (a)	414	292,82	121161,00	35321,500	,262
28-32 (c)	181	309,85	56149,00		

Çizelge 4.46’da katılımcıların yaş aralıkları Facebook kullanım amacına ait Çalışmalara İlişkin alt faktörüne göre incelendiğinde, 28-32 yaş aralığındaki katılımcıların 18-22 yaş aralığındaki katılımcılara göre çalışmalara ilişkin kullanımlarının daha aktif oldukları görülmektedir.

Çizelge 4.47 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 18-22 ve 33 ve Üzeri Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
18-22 (a)	414	266,67	110401,50	18973,500	,042
33 ve üzeri (d)	105	233,70	24538,50		

Çizelge 4.47’de katılımcıların yaş aralıkları Facebook kullanım amacına ait çalışmalara ilişkin alt faktörüne göre incelendiğinde, 18-22 yaş aralığındaki katılımcıların 33 ve üzeri yaş aralığındaki katılımcılara göre çalışmalara ilişkin kullanımlarının daha aktif

oldukları görülmektedir.

Çizelge 4.48 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 23-27 ve 28-32 Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
23-27 (b)	526	360,60	189675,00	44132,000	,140
28-32 (c)	181	334,82	60603,00		

Çizelge 4.48’de katılımcıların yaş aralıkları Facebook kullanım amacına ait çalışmalara ilişkin alt faktörüne göre incelendiğinde, 23-27 yaş aralığındaki katılımcıların 28-32 yaş aralığındaki katılımcılara göre çalışmalara ilişkin kullanımlarının daha aktif oldukları görülmektedir.

Çizelge 4.49 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 23-27 ve 33 ve Üzeri Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
23-27 (b)	526	329,36	173243,50	20587,500	,000
33 ve üzeri (d)	105	249,07	26152,50		

Çizelge 4.49’de katılımcıların yaş aralıkları Facebook kullanım amacına ait çalışmalara ilişkin alt faktörüne göre incelendiğinde, 23-27 yaş aralığındaki katılımcıların 33 ve üzeri yaştaki katılımcılara göre çalışmalara ilişkin kullanımlarının daha aktif oldukları görülmektedir.

Çizelge 4.50 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 28-32 ve 33 ve Üzeri Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
28-32 (c)	181	152,96	27686,50	7789,500	,010
33 ve üzeri (d)	105	127,19	13354,50		

Çizelge 4.50’de katılımcıların yaş aralıkları Facebook kullanım amacına ait çalışmalara

ilişkin alt faktörüne göre incelendiğinde, 28-32 yaş aralığındaki katılımcıların 33 ve üzeri yaş aralığındaki katılımcılara göre çalışmalara ilişkin kullanımlarının daha fazla oldukları görülmektedir.

4.2.10 Öğrencilerin Öğrenim Düzeylerine Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Faktörüyle İlgili Düzeyleri

Öğrencilerin öğrenim düzeylerine göre Facebook Kullanım Amacına ait Çalışmalara İlişkin alt faktörüne ilişkin düzeylerini belirlemek amacıyla Kruskal Wallis Testi değerleri çizelge 4.51’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.51 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)

Gruplar	N	Sıra Ort.	Sd	x2	p	Anlamlı fark
Önlisans (a)	144	438,26	3	46,760	.000	a-b; a-c; a-d; b-c;
Lisans (b)	664	619,74				
Yüksek Lisans (c)	348	675,06				
Doktora (d)	70	608,80				

Çizelge 4.51’de farklı öğrenim düzeylerindeki katılımcılar Facebook kullanım amacına ait çalışmalara ilişkin alt faktörüne göre incelendiğinde farklılaşmalar olduğu görülmektedir. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann Whitney-U testi yapılmıştır.

Çizelge 4.52 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Önlisans ve Lisans Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Önlisans (a)	144	306,20	44092,50	33652,500	,000
Lisans (b)	664	425,82	282743,5		

Çizelge 4.52’de farklı öğrenim düzeylerindeki öğrenciler Facebook kullanım amacına

ait çalışmalara ilişkin alt faktörüne göre incelendiğinde, Lisans düzeyindeki katılımcıların, Önlisans düzeyindeki katılımcılara göre çalışmalara ilişkin kullanımlarında daha aktif oldukları görülmektedir.

Çizelge 4.53 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Önlisans ve Yüksek Lisans Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Önlisans (a)	144	179,28	25816,00	15376,000	,000
Yüksek Lisans (c)	348	274,32	95462,00		

Çizelge 4.53’de farklı öğrenim düzeylerindeki öğrenciler Facebook kullanım amacına ait çalışmalara ilişkin alt faktörüne göre incelendiğinde, Yüksek Lisans düzeyindeki katılımcıların, Önlisans düzeyindeki katılımcılara oranla çalışmalara ilişkin kullanımlarında daha yüksek puan aldıkları görülmektedir.

Çizelge 4.54 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Önlisans ve Doktora Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Önlisans (a)	144	97,79	14081,50	3641,500	,001
Doktora (d)	70	127,48	8923,50		

Çizelge 4.54’de farklı öğrenim düzeylerindeki öğrenciler Facebook kullanım amacına ait çalışmalara ilişkin alt faktörüne göre incelendiğinde, Doktora düzeyindeki katılımcıların, Önlisans düzeyindeki katılımcılara oranla çalışmalara ilişkin kullanımlarında daha yüksek puan aldıkları görülmektedir.

Çizelge 4.55 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Lisans ve Yüksek Lisans Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Lisans (b)	664	490,77	325872,50	105092,500	,017
Yüksek Lisans (c)	348	536,51	186705,50		

Çizelge 4.55’de farklı öğrenim düzeylerindeki öğrenciler Facebook kullanım amacına ait çalışmalara ilişkin alt faktörüne göre incelendiğinde, Yüksek Lisans düzeyindeki katılımcıların, Lisans düzeyindeki katılımcılara göre çalışmalara ilişkin kullanımlarında daha aktif oldukları görülmektedir.

Çizelge 4.56 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Lisans ve Doktora Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Lisans (b)	664	368,15	244449,50	22810,500	,797
Doktora (d)	70	361,36	25295,50		

Çizelge 4.56’da farklı öğrenim düzeylerindeki öğrenciler Facebook kullanım amacına ait çalışmalara ilişkin alt faktörüne göre incelendiğinde, Lisans düzeyindeki katılımcıların, Doktora düzeyindeki katılımcılara göre çalışmalara ilişkin kullanımlarında daha yüksek puan aldıkları görülmektedir.

Çizelge 4.57 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Yüksek Lisans ve Doktora Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Yüksek Lisans (c)	348	213,23	74204,00	10882,000	,156
Doktora (d)	70	190,96	13367,00		

Çizelge 4.57’de katılımcıların yaş aralıkları Facebook kullanım amacına ait çalışmalara ilişkin alt faktörüne göre incelendiğinde herhangi bir farklılaşma olmadığı görülmüştür. Farklılık olmamasına rağmen düşük düzeyde de olsa Yüksek Lisans düzeyindeki katılımcıların, Doktora düzeyindeki katılımcılara göre çalışmalara ilişkin kullanımlarında daha yüksek puan aldıkları görülmektedir.

4.2.11 Öğrencilerin Facebook Kullanım Sıklıklarına Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Faktörüyle İlgili Düzeyleri

Öğrencilerin Facebook kullanım sıklıklarına göre Facebook Kullanım Amacına ait Çalışmalara İlişkin alt faktörüyle ilgili düzeylerini belirlemek amacıyla Kruskal Wallis Testi değerleri çizelge 4.58’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.58 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Facebook Kullanım Sıklıklarına Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)

Gruplar	N	Sıra Ort.	Sd	x ²	p	Anlamlı fark
Çok Sık (a)	257	666,62	3	29,933	.000	a-c; a-d; b-c; b-d; c-d
Sık Sık (b)	532	642,67				
Ara Sıra (c)	322	568,26				
Nadiren (d)	115	486,49				

Çizelge 4.58’de katılımcıların Facebook kullanım sıklıkları, Facebook kullanım amacına ait çalışmalara ilişkin alt faktörüne göre incelendiğinde farklılaşmalar olduğu görülmektedir. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann Whitney-U testi yapılmıştır.

Çizelge 4.59 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Çok Sık ve Sık Sık Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Çok Sık (a)	257	315,49	81081,00	65484,000	,334
Sık Sık (b)	532	269,66	86829,00		

Çizelge 4.59’da katılımcıların Facebook kullanım düzeyleri Facebook kullanım amacına ait çalışmalara ilişkin alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanımları çok sık düzeyindeki katılımcılar, sık sık düzeyindeki katılımcılara göre çalışmalara ilişkin kullanımlarında daha yüksek puan aldıkları görülmektedir.

Çizelge 4.60 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Çok Sık ve Ara Sıra Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Çok Sık (a)	257	315,49	81081,00	34826,000	,001
Ara Sıra (c)	322	269,66	86829,00		

Çizelge 4.60’da katılımcıların Facebook kullanım düzeyleri Facebook kullanım amacına çalışmalara ilişkin alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanımları çok sık düzeyindeki katılımcılar, ara sıra düzeyindeki katılımcılara göre çalışmalara ilişkin kullanımlarında daha yüksek puan aldıkları görülmektedir.

Çizelge 4.61 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Çok Sık ve Nadiren Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Çok Sık (a)	257	202,94	52154,50	10553,500	,000
Nadiren (d)	115	149,77	17223,50		

Çizelge 4.61’de katılımcıların Facebook kullanım düzeyleri Facebook kullanım amacına ait çalışmalara ilişkin alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanımları çok sık düzeyindeki katılımcılar, nadiren düzeyindeki katılımcılara göre çalışmalara ilişkin kullanımlarında daha yüksek puan aldıkları görülmektedir.

Çizelge 4.62 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Sık Sık ve Ara Sıra Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Sık Sık (b)	532	447,09	237854,00	75228,000	,003
Ara Sıra (c)	322	395,13	127231,00		

Çizelge 4.62’de katılımcıların Facebook kullanım düzeyleri Facebook kullanım amacına ait çalışmalara ilişkin alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanımları sık sık düzeyindeki katılımcılar, ara sıra düzeyindeki katılımcılara göre çalışmalara ilişkin

kullanımlarında daha yüksek puan aldıkları görülmektedir.

Çizelge 4.63 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Çok Sık ve Sık Sık Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Sık Sık (b)	532	338,99	180342,00	22616,000	,000
Nadiren (d)	115	254,66	29286,00		

Çizelge 4.63’de katılımcıların Facebook kullanım düzeyleri Facebook kullanım amacına ait çalışmalara ilişkin alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanımları sık sık düzeyindeki katılımcılar, nadiren düzeyindeki katılımcılara göre çalışmalara ilişkin kullanımlarında daha yüksek puan aldıkları görülmektedir.

Çizelge 4.64 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Ara Sıra ve Nadiren Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Ara Sıra (c)	322	226,48	72926,50	16106,500	,036
Nadiren (d)	115	198,06	22776,50		

Çizelge 4.64’de katılımcıların Facebook kullanım düzeyleri Facebook kullanım amacına ait çalışmalara ilişkin alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanımları ara sıra düzeyindeki katılımcılar, nadiren düzeyindeki katılımcılara göre çalışmalara ilişkin kullanımlarında daha yüksek puan aldıkları görülmektedir.

4.2.12 Öğrencilerin Sürekli İnternet Erişimine Sahip Olma Durumlarına Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Faktörüyle İlgili Düzeyleri

Öğrencilerin sürekli internet erişimine sahip olma durumlarına göre Facebook Kullanım Amacına ait Çalışmalara İlişkin alt faktörüyle ilgili düzeylerini belirlemek amacıyla Mann Whitney-U testi değerleri çizelge 4.65’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.65 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Sürekli İnternet Erişimine Sahip Olma Durumlarına Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Evet	1165	613,42	714637,50	35442,500	,973
Hayır	61	614,98	37513,50		

Çizelge 4.65’de katılımcıların sürekli internet erişimine sahip olma durumları Facebook kullanım amacına ait çalışmalara ilişkin alt faktörüne göre incelendiğinde, sürekli internet erişimine sahip olmayan katılımcılar, sürekli internet erişimine sahip olan katılımcılara göre çalışmalara ilişkin kullanımlarından düşük orandada olsa daha yüksek puan aldıkları görülmektedir.

4.2.13 Öğrencilerin Facebook’a Bağlanırken Kullanılan Cihaz Değişkenine Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Faktörüyle İlgili Düzeyleri

Öğrencilerin Facebook’a bağlanırken kullandıkları cihaz değişkenine göre Facebook Kullanım Amacına ait Çalışmalara İlişkin alt faktörüne ilgili düzeylerini belirlemek amacıyla Kruskal Wallis Testi değerleri çizelge 4.66’da gösterilmiştir.

Çizelge 4.66 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Facebook’a Bağlanırken Kullanılan Cihaz Değişkenine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)

Gruplar	N	Sıra Ort.	Sd	x2	p	Anlamlı fark
Akıllı Telefon (a)	1079	610,09	2	,853	,653	
Bilgisayar (b)	126	637,96				
Tablet (c)	21	642,14				

Çizelge 4.66’da katılımcıların Facebook’a bağlanırken kullanılan cihaz değişkenine göre Facebook kullanım amacına ait çalışmalara ilişkin alt faktörüne göre incelendiğinde herhangi bir farklılık olmadığı görülmektedir.

4.2.14 Öğrencilerin Facebook Kullanım Sürelerine Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Faktörüyle İlgili Düzeyleri

Öğrencilerin Facebook kullanım sürelerine göre Facebook Kullanım Amacına ait Çalışmalara İlişkin alt faktörüyle ilgili düzeylerini belirlemek amacıyla Kruskal Wallis Testi değerleri çizelge 4.67’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.67 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)

Gruplar	N	Sıra Ort.	Sd	x2	p	Anlamlı fark
15 Dakikadan Az (a)	692	581,63	4	18,233	.001	a-b; a-c; a-e; b-e; d-e
Yaklaşık Yarım Saat (b)	377	644,79				
Yaklaşık 1 Saat (c)	80	687,21				
1-3 Saat (d)	47	606,15				
3 Saatten Fazla (e)	30	770,53				

Çizelge 4.67’de katılımcıların Facebook’a bağlanırken kullandıkları cihaz değişkenini, Facebook kullanım amacına ait çalışmalara ilişkin alt faktörüne göre incelendiğinde farklılaşmalar olduğu görülmektedir. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann Whitney-U testi yapılmıştır.

Çizelge 4.68 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 15 Dakikadan Az ve Yaklaşık Yarım Saat Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
15 Dakikadan Az (a)	692	515,38	356641,00	116863,000	,005
Yaklaşık Yarım Saat (b)	377	571,02	215274,00		

Çizelge 4.68’de katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook kullanım amacına ait çalışmalara ilişkin alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi yaklaşık yarım saat olan katılımcıların, kullanım süresi 15 dakikadan az olan

katılımcılara göre çalışmalarına ilişkin alandaki kullanı puanın daha yüksek olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.69 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 15 Dakikadan Az ve Yaklaşık 1 Saat Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
15 Dakikadan Az (a)	692	379,61	262689,50	22911,500	,011
Yaklaşık 1 Saat (c)	80	446,11	35688,50		

Çizelge 4.69’da katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook kullanım amacına ait çalışmalara ilişkin alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi yaklaşık 1 saat olan katılımcıların, kullanım süresi 15 dakikadan az olan katılımcılara göre çalışmalarına ilişkin alandaki kullanım puanın daha yüksek olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.70 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 15 Dakikadan Az ve 1-3 Saat Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
15 Dakikadan Az (a)	692	369,05	255385,50	15607,500	,641
1-3 Saat (d)	47	383,93	18044,50		

Çizelge 4.70’de katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook kullanım amacına ait çalışmalara ilişkin alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi 1-3 saat olan katılımcıların, kullanım süresi 15 dakikadan az olan katılımcılara göre çalışmalarına ilişkin alandaki kullanımlarının daha yüksek olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.71 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 15 Dakikadan Az ve 3 Saatten Fazla Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
15 Dakikadan Az (a)	692	357,08	247102,50	7324,500	,006
3 Saatten Fazla (e)	30	463,35	13900,50		

Çizelge 4.71’de katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook kullanım amacına ait çalışmalara ilişkin alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi 3 saatten fazla olan katılımcıların, kullanım süresi 15 dakikadan az olan katılımcılara göre çalışmalarına ilişkin alandaki kullanım puanının daha yüksek olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.72 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Yaklaşık Yarım Saat ve Yaklaşık 1 Saat Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Yaklaşık Yarım Saat (b)	377	226,15	85259,0	14006,000	,313
Yaklaşık 1 Saat (c)	80	242,43	19394,0		

Çizelge 4.72’de katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook kullanım amacına ait çalışmalara ilişkin alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi yaklaşık 1 saat olan katılımcıların, kullanım süresi yaklaşık yarım saat olan katılımcılara göre çalışmalarına ilişkin alandaki kullanım puanının daha yüksek olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.73 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Yaklaşık Yarım Saat ve 1-3 Saat Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Yaklaşık Yarım Saat (b)	377	214,00	80678,00	8294,000	,472
1-3 Saat (d)	47	200,47	9422,00		

Çizelge 4.73’de katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook kullanım amacına ait çalışmalara ilişkin alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi yaklaşık yarım saat olan katılımcıların, kullanım süresi 1-3 saat olan katılımcılara göre çalışmalarına ilişkin alandaki kullanımlarının daha yüksek olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.74 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Yaklaşık Yarım Saat ve 3 Saatten Fazla Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Yaklaşık Yarım Saat (b)	377	200,62	75633,0	4380,000	,038
3 Saatten Fazla (e)	30	246,50	7395,00		

Çizelge 4.74’de katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook kullanım amacına ait çalışmalara ilişkin alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi 3 saatten fazla olan katılımcıların, kullanım süresi yaklaşık yarım saat olan katılımcılara göre çalışmalarına ilişkin alandaki kullanım puanının daha yüksek olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.75 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Yaklaşık 1 Saat ve 1-3 Saat Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Yaklaşık 1 Saat (c)	80	67,09	5367,00	1633,000	,214
1-3 Saat (d)	47	58,74	2761,00		

Çizelge 4.75’de katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook kullanım amacına ait çalışmalara ilişkin alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi yaklaşık 1 saat olan katılımcıların, kullanım süresi 1-3 saat olan katılımcılara göre çalışmalarına ilişkin alandaki kullanım puanının daha yüksek olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.76 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Yaklaşık 1 Saat ve 3 Saatten Fazla Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Yaklaşık 1 Saat (c)	80	53,09	4247,00	1007,000	,192
3 Saatten Fazla (e)	30	61,93	1858,00		

Çizelge 4.76’da katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook kullanım amacına ait çalışmalara ilişkin alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi 3 saatten fazla olan katılımcıların, kullanım süresi yaklaşık 1 saat olan katılımcılara göre çalışmalarına ilişkin alandaki kullanım puanının daha yüksek olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.77 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Çalışmalara İlişkin Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 1-3 Saat ve 3 Saatten Fazla Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
1-3 Saat (d)	47	35,01	1645,50	517,500	,048
3 Saatten Fazla (e)	30	45,25	1357,50		

Çizelge 4.77’de katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook kullanım amacına ait çalışmalara ilişkin alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi 3 saatten fazla olan katılımcıların, kullanım süresi 1-3 saat olan katılımcılara göre çalışmalarına ilişkin alandaki kullanımlarının daha yüksek olduğu görülmektedir.

4.2.15 Öğrencilerin Cinsiyet Değişkenine Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Faktörüne İlişkin Düzeyleri

Öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre Facebook Kullanım Amacına ait Günlük Etkinlikler alt faktörüyle ilgili düzeylerini belirlemek amacıyla Mann Whitney U testi değerleri çizelge 4.78’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.78 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımları

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Erkek	458	610,46	279588,50	174477,500	,812
Kadın	768	615,32	472562,50		

Çizelge 4.78’de katılımcıların cinsiyetleri, Facebook kullanım amacına ait günlük etkinlikler alt faktörüne göre incelendiğinde, kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre Facebook’u günlük etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

4.2.16 Öğrencilerin Yaş Değişkenine Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Faktörüne İlişkin Düzeyleri

Öğrencilerin yaş değişkenine göre Facebook Kullanım Amacına ait Günlük Etkinlikler alt faktörüne göre düzeylerini belirlemek amacıyla Kruskal Wallis Testi değerleri

çizelge 4.79’da gösterilmiştir.

Çizelge 4.79 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)

Gruplar	N	Sıra Ort.	Sd	x2	p	Anlamlı fark
18-22 (a)	414	576,52	3	10,965	.012	a-b
23-27 (b)	526	648,13				
28-32 (c)	181	617,00				
33 ve üzeri (d)	105	579,76				

Çizelge 4.79’da farklı yaş gruplarındaki katılımcılar Facebook kullanım amacına ait günlük etkinlikler alt faktörüne göre incelendiğinde farklılaşmalar olduğu görülmektedir. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann Whitney-U testi yapılmıştır.

Çizelge 4.80 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 18-22 ve 23-27 Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
18-22 (a)	414	440,24	182258,50	96353,500	,002
23-27 (b)	526	494,32	260011,50		

Çizelge 4.80’de katılımcıların yaş aralıkları Facebook kullanım amacına ait günlük etkinlikler alt faktörüne göre incelendiğinde, 23-27 yaş aralığındaki katılımcıların 18-22 yaş aralığındaki katılımcılara göre günlük etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.81 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 18-22 ve 28-32 Yaş Aralığını Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
18-22 (a)	414	292,82	120777,	34872,500	,171
28-32 (c)	181	309,85	56532,5		

Çizelge 4.81’de katılımcıların yaş aralıkları Facebook kullanım amacına ait günlük etkinlikler alt faktörüne göre incelendiğinde, 28-32 yaş aralığındaki katılımcıların 18-22 yaş aralığındaki katılımcılara göre günlük etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.82 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 18-22 ve 33 ve Üzeri Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
18-22 (a)	414	259,55	107454,50	21549,500	,891
33 ve üzeri (d)	105	261,77	27485,50		

Çizelge 4.82’de katılımcıların yaş aralıkları Facebook kullanım amacına ait günlük etkinlikler alt faktörüne göre incelendiğinde, 33 ve üzeri yaştaki katılımcıların 18-22 yaş aralığındaki katılımcılara göre günlük etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.83 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 23-27 ve 28-32 Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
23-27 (b)	526	358,88	188773,50	45033,500	,266
28-32 (c)	181	339,80	61504,50		

Çizelge 4.83’de katılımcıların yaş aralıkları Facebook kullanım amacına ait günlük etkinlikler alt faktörüne göre incelendiğinde, 23-27 yaş aralığındaki katılımcıların 28-32

yaş aralığındaki katılımcılara göre günlük etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.84 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 23-27 ve 33 ve Üzeri Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
23-27 (b)	526	321,93	169335,50	24495,500	,061
33 ve üzeri (d)	105	286,29	30060,50		

Çizelge 4.84’de katılımcıların yaş aralıkları Facebook kullanım amacına ait günlük etkinlikler alt faktörüne göre incelendiğinde, 23-27 yaş aralığındaki katılımcıların 33 ve üzeri yaştaki katılımcılara göre günlük etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.85 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 28-32 ve 33 ve Üzeri Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
28-32 (c)	181	146,86	26582,00	8894,000	,358
33 ve üzeri (d)	105	137,70	14459,00		

Çizelge 4.85’de katılımcıların yaş aralıkları Facebook kullanım amacına ait günlük etkinlikler alt faktörüne göre incelendiğinde, 28-32 yaş aralığındaki katılımcıların 33 ve üzeri yaş aralığındaki katılımcılara göre günlük etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

4.2.17 Öğrencilerin Öğrenim Düzeylerine Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Faktörüne İlişkin Düzeyleri

Öğrencilerin öğrenim düzeylerine göre Facebook Kullanım Amacına ait Günlük Etkinlikler alt faktörüne ilişkin düzeylerini belirlemek amacıyla Kruskal Wallis Testi değerleri çizelge 4.86’da gösterilmiştir.

Çizelge 4.86 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)

Gruplar	N	Sıra Ort.	Sd	x2	p	Anlamlı fark
Önlisans (a)	144	611,88	3	,874	,832	
Lisans (b)	664	607,58				
Yüksek Lisans (c)	348	627,85				
Doktora (d)	70	601,66				

Çizelge 4.86’da farklı öğrenim düzeylerindeki katılımcılar Facebook kullanım amacına ait günlük etkinlikler alt faktörüne göre incelendiğinde farklılaşmalar olmadığı görülmektedir.

4.2.18 Öğrencilerin Facebook Kullanım Sıklıklarına Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Faktörüne İlişkin Düzeyleri

Öğrencilerin Facebook kullanım sıklıklarına göre Facebook Kullanım Amacına ait Günlük Etkinlikler alt faktörüne ilişkin düzeylerini belirlemek amacıyla Kruskal Wallis Testi değerleri çizelge 4.87’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.87 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook Kullanım Sıklıklarına Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)

Gruplar	N	Sıra Ort.	Sd	x2	p	Anlamlı fark
Çok Sık (a)	257	813,33	3	218,681	.000	a-b; a-c; a-d; b-c; b-d; c-d
Sık Sık (b)	532	656,81				
Ara Sıra (c)	322	487,29				
Nadiren (d)	115	319,96				

Çizelge 4.87’de katılımcıların Facebook kullanım sıklıkları, Facebook kullanım amacına ait günlük etkinlikler alt faktörüne göre incelendiğinde farklılaşmalar olduğu

görülmektedir. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann Whitney-U testi yapılmıştır.

Çizelge 4.88 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Çok Sık ve Sık Sık Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Çok Sık (a)	257	469,14	120569,50	49307,500	,000
Sık Sık (b)	532	359,18	191085,50		

Çizelge 4.88’de katılımcıların Facebook kullanım düzeyleri Facebook kullanım amacına ait günlük etkinlikler alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanımları çok sık düzeyindeki katılımcılar, sık sık düzeyindeki katılımcılara göre Facebook’u günlük etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.89 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Çok Sık ve Ara Sıra Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Çok Sık (a)	257	374,28	96191,00	19716,000	,000
Ara Sıra (c)	322	222,73	71719,00		

Çizelge 4.89’da katılımcıların Facebook kullanım düzeyleri Facebook kullanım amacına ait sosyal ilişkiler günlük etkinlikler alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanımları çok sık düzeyindeki katılımcılar, ara sıra düzeyindeki katılımcılara göre Facebook’u günlük etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.90 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Çok Sık ve Nadiren Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Çok Sık (a)	257	227,91	58572,00	4136,000	,000
Nadiren (d)	115	93,97	10806,00		

Çizelge 4.90’da katılımcıların Facebook kullanım düzeyleri Facebook kullanım amacına ait günlük etkinlikler alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanımları çok sık düzeyindeki katılımcılar, nadiren düzeyindeki katılımcılara göre Facebook’u günlük etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.91 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Sık Sık ve Ara Sıra Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Sık Sık (b)	532	474,31	252333,00	60749,000	,000
Ara Sıra (c)	322	350,16	112752,00		

Çizelge 4.91’de katılımcıların Facebook kullanım düzeyleri Facebook kullanım amacına ait günlük etkinlikler alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanımları sık sık düzeyindeki katılımcılar, ara sıra düzeyindeki katılımcılara göre Facebook’u günlük etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.92 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Sık Sık ve Nadiren Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Sık Sık (b)	532	356,32	189561,00	13397,000	,000
Nadiren (d)	115	174,50	20067,00		

Çizelge 4.92’de katılımcıların Facebook kullanım düzeyleri Facebook kullanım amacına ait günlük etkinlikler alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanımları sık sık düzeyindeki katılımcılar, nadiren düzeyindeki katılımcılara göre Facebook’u günlük etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.93 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Ara Sıra ve Nadiren Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Ara Sıra (c)	322	237,39	76441,00	12592,000	,000
Nadiren (d)	115	167,50	19262,00		

Çizelge 4.93’de katılımcıların Facebook kullanım düzeyleri Facebook kullanım amacına ait günlük etkinlikler alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanımları ara sıra düzeyindeki katılımcılar, nadiren düzeyindeki katılımcılara göre Facebook’u günlük etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

4.2.19 Öğrencilerin Sürekli İnternet Erişimine Sahip Olma Durumlarına Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Faktörüne İlişkin Düzeyleri

Öğrencilerin sürekli internet erişimine sahip olma durumlarına göre Facebook Kullanım Amacına ait Günlük Etkinlikler alt faktörüne ilişkin düzeylerini belirlemek amacıyla Mann Whitney-U testi değerleri çizelge 4.94’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.94 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Sürekli İnternet Erişimine Sahip Olma Durumlarına Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Evet	1165	615,00	716470,50	33789,500	,509
Hayır	61	584,93	35680,50		

Çizelge 4.94’de katılımcıların sürekli internet erişimine sahip olma durumları Facebook kullanım amacına ait günlük etkinlikler alt faktörüne göre incelendiğinde, sürekli internet erişimine sahip olan katılımcıların, sürekli internet erişimine sahip olmayan katılımcılara göre Facebook’u günlük etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

4.2.20 Öğrencilerin Facebook’a Bağlanırken Kullanılan Cihaz Değişkenine Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Faktörüne İlişkin Düzeyleri

Öğrencilerin Facebook’a bağlanırken kullandıkları cihaz değişkenine göre Facebook Kullanım Amacına ait Günlük Etkinlikler alt faktörüne ilişkin düzeylerini belirlemek amacıyla Kruskal Wallis Testi değerleri çizelge 4.95’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.95 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook’a Bağlanırken Kullanılan Cihaz Değişkenine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)

Gruplar	N	Sıra Ort.	Sd	x2	p	Anlamlı fark
Akıllı Telefon (a)	1079	626,44	2	13,500	,001	a-b
Bilgisayar (b)	126	507,02				
Tablet (c)	21	587,48				

Çizelge 4.95’de katılımcıların Facebook’a bağlanırken kullanılan cihaz değişkeni Facebook kullanım amacına ait günlük etkinlikler alt faktörüne göre incelendiğinde farklılaşmalar olduğu görülmektedir. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann Whitney-U testi yapılmıştır.

Çizelge 4.96 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook’a Bağlanırken Kullandıkları Cihaz Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Akıllı Telefon (a)	1079	615,23	663838,00	54776,000	,000
Bilgisayar (b)	126	498,23	62777,00		

Çizelge 4.96’da katılımcıların Facebook’a bağlanırken kullandıkları cihaz değişkeni Facebook kullanım amacına ait günlük etkinlikler alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook’a bağlanırken akıllı telefon kullanan katılımcılar, bilgisayar kullanan katılımcılara göre Facebook’u günlük etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.97 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook’a Bağlanırken Kullandıkları Cihaz Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Akıllı Telefon (a)	1079	551,21	594752,00	10567,000	,589
Tablet (c)	21	514,19	10798,00		

Çizelge 4.97’de katılımcıların Facebook’a bağlanırken kullandıkları cihaz değişkeni Facebook kullanım amacına ait günlük etkinlikler alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook’a bağlanırken akıllı telefon kullanan katılımcılar, tablet kullanan katılımcılara göre Facebook’u günlük etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.98 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook’a Bağlanırken Kullandıkları Cihaz Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Bilgisayar (b)	126	72,29	9108,00	1107,000	,225
Tablet (c)	21	84,29	1770,00		

Çizelge 4.98’de katılımcıların Facebook’a bağlanırken kullandıkları cihaz değişkeni Facebook kullanım amacına ait günlük etkinlikler alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook’a bağlanırken tablet kullanan katılımcılar, bilgisayar kullanan katılımcılara göre Facebook’u günlük etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

4.2.21 Öğrencilerin Facebook Kullanım Sürelerine Göre Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Faktörüne İlişkin Düzeyleri

Öğrencilerin Facebook kullanım süresinin Facebook Kullanım Amacına ait Günlük Etkinlikler alt faktörüne ilişkin düzeylerini belirlemek amacıyla Kruskal Wallis Testi değerleri çizelge 4.99’da gösterilmiştir.

Çizelge 4.99 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)

Gruplar	N	Sıra Ort.	Sd	x2	p	Anlamlı fark
15 Dakikadan Az (a)	692	575,18	4	32,956	.000	
Yaklaşık Yarım Saat (b)	377	638,99				a-b; a-d;
Yaklaşık 1 Saat (c)	80	650,54				a-e; b-d;
1-3 Saat (d)	47	770,84				b-e; c-e;
3 Saatten Fazla (e)	30	831,77				

Çizelge 4.99’da katılımcıların Facebook kullanım süresi Facebook kullanım amacına ait günlük etkinlikler alt faktörüne göre incelendiğinde farklılaşmalar olduğu görülmektedir. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann Whitney-U testi yapılmıştır.

Çizelge 4.100 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 15 Dakikadan Az ve Yaklaşık Yarım Saat Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
15 Dakikadan Az (a)	692	514,94	356338,00	116560,000	,003
Yaklaşık Yarım Saat (b)	377	571,82	215577,00		

Çizelge 4.100’de katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook kullanım amacına ait günlük etkinlikler alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi yaklaşık yarım saat olan katılımcıların, kullanım süresi 15 dakikadan az olan katılımcılara göre Facebook’u günlük etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.101 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 15 Dakikadan Az ve Yaklaşık 1 Saat Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
15 Dakikadan Az (a)	692	381,66	264106,50	24328,500	,071
Yaklaşık 1 Saat (c)	80	428,39	34271,50		

Çizelge 4.101’de katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook kullanım amacına ait günlük etkinlikler alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi yaklaşık 1 saat olan katılımcıların, kullanım süresi 15 dakikadan az olan katılımcılara göre Facebook’u günlük etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.102 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 15 Dakikadan Az ve 1-3 Saat Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
15 Dakikadan Az (a)	692	362,65	250956,50	11178,500	,000
1-3 Saat (d)	47	478,16	22473,50		

Çizelge 4.102’de katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook kullanım amacına ait günlük etkinlikler alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi 1-3 saat olan katılımcıların, kullanım süresi 15 dakikadan az olan katılımcılara göre Facebook’u günlük etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.103 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 15 Dakikadan Az ve 3 Saatten Fazla Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
15 Dakikadan Az (a)	692	355,43	245959,50	6181,500	,000
3 Saatten Fazla (e)	30	501,45	15043,50		

Çizelge 4.103’de katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook kullanım amacına ait günlük etkinlikler alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi 3 saatten fazla olan katılımcıların, kullanım süresi 15 dakikadan az olan katılımcılara göre Facebook’u günlük etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.104 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Yaklaşık yarım Saat ve Yaklaşık 1 Saat Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Yaklaşık Yarım Saat (b)	377	228,08	85986,50	14733,500	,741
Yaklaşık 1 Saat (c)	80	233,33	18666,50		

Çizelge 4.24’de katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook kullanım amacına ait günlük etkinlikler alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi yaklaşık 1 saat olan katılımcıların, kullanım süresi yaklaşık yarım saat olan katılımcılara göre Facebook’u günlük etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.105 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Yaklaşık Yarım Saat ve 1-3 Saat Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Yaklaşık Yarım Saat (b)	377	207,15	78095,00	6842,000	,009
1-3 Saat (d)	47	255,43	12005,00		

Çizelge 4.105’de katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook kullanım amacına ait günlük etkinlikler alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi 1-3 saat olan katılımcıların, kullanım süresi yaklaşık yarım saat olan katılımcılara göre Facebook’u günlük etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.106 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Yaklaşık Yarım Saat ve 3 Saatten Fazla Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Yaklaşık Yarım Saat (b)	377	198,94	74999,5	3746,500	,002
3 Saatten Fazla (e)	30	267,62	8028,50		

Çizelge 4.106’de katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook kullanım amacına ait günlük etkinlikler alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi 3 saatten fazla olan katılımcıların, kullanım süresi yaklaşık yarım saat olan katılımcılara göre Facebook’u günlük etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.107 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Yaklaşık 1 Saat ve 1-3 Saat Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Topla	U	p
Yaklaşık 1 Saat (c)	80	59,34	4747,	1507,000	,054
1-3 Saat (d)	47	71,94	3381,		

Çizelge 4.107’de katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook kullanım amacına ait günlük etkinlikler alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi 1-3 saat olan katılımcıların, kullanım süresi yaklaşık 1 saat olan katılımcılara göre Facebook’u günlük etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.108 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Yaklaşık 1 Saat ve 3 Saatten Fazla Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Yaklaşık 1 Saat (c)	80	50,98	4078,00	838,000	,012
3 Saatten Fazla (e)	30	67,57	2027,00		

Çizelge 4.108’de katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook kullanım amacına ait günlük etkinlikler alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi 3 saatten fazla olan katılımcıların, kullanım süresi yaklaşık 1 saat olan katılımcılara göre Facebook’u günlük etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.109 Katılımcıların Facebook Kullanım Amacına Ait Günlük Etkinlikler Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 1-3 Saat ve 3 Saatten Fazla Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
1-3 Saat (d)	47	37,32	1754,00	626,000	,369
3 Saatten Fazla (e)	30	41,63	1249,00		

Çizelge 4.109’da katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook kullanım amacına ait günlük etkinlikler alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi 3 saatten fazla olan katılımcıların, kullanım süresi 1-3 saat olan katılımcılara göre Facebook’u günlük etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

4.3 Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanım Ölçeğine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanım Ölçeğinin maddelerine vermiş oldukları cevaplar değerlendirilmiştir. İletişim, işbirliği ve kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörleri bazında cinsiyet, yaş, öğrenim düzeyi, Facebook kullanım sıklığı, sürekli internet erişimine sahip olma durumu, Facebook’a bağlanırken kullanılan cihaz ve Facebook’ta geçirilen süre değişkenleri açısından herhangi bir anlamlı farklılık olup olmadığına bakılmıştır.

4.3.1 Öğrencilerin Cinsiyet Değişkenine Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Faktörüne İlişkin Düzeyleri

Öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait iletişim faktörüne ilişkin düzeylerini belirlemek amacıyla Mann Whitney U testi değerleri çizelge 4.110’da gösterilmiştir.

Çizelge 4.110 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımları

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Erkek	458	580,79	266004,00	160893,000	,012
Kadın	768	633,00	486147,00		

Çizelge 4.110’da katılımcıların cinsiyetleri Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait iletişim alt faktörüne göre incelendiğinde, kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre Facebook’u iletişim alanında daha fazla kullandığı görülmektedir.

4.3.2 Öğrencilerin Yaş Değişkenine Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Faktörüne İlişkin Düzeyleri

Öğrencilerin yaş değişkenine göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına ait İletişim alt faktörüne ilişkin düzeylerini belirlemek amacıyla Kruskal Wallis Testi değerleri çizelge 4.111’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.111 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)

Gruplar	N	Sıra Ort.	Sd	x2	p	Anlamlı fark
18-22 (a)	414	548,96	3	24,866	.000	a-b; a-c;
23-27 (b)	526	664,80				
28-32 (c)	181	608,92				
33 ve üzeri (d)	105	618,90				

Çizelge 4.111’de farklı yaş gruplarındaki katılımcılar Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait iletişim alt faktörüne göre incelendiğinde farklılaşmalar olduğu görülmektedir. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann Whitney-U testi yapılmıştır.

Çizelge 4.112 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 18-22 ve 23-27 Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
18-22 (a)	414	421,08	174329,00	88424,000	,000
23-27 (b)	526	509,39	267941,00		

Çizelge 4.112’de katılımcıların yaş aralıkları Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait iletişim alt faktörüne göre incelendiğinde, 23-27 yaş aralığındaki katılımcıların 18-22 yaş aralığındaki katılımcılara göre Facebook’u iletişim alanında daha fazla kullandıkları görülmektedir.

Çizelge 4.113 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 18-22 ve 28-32 Yaş Aralığını Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
18-22 (a)	414	288,82	119570,50	33665,500	,049
28-32 (c)	181	319,00	57739,50		

Çizelge 4.113’de katılımcıların yaş aralıkları Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait iletişim alt faktörüne göre incelendiğinde, 28-32 yaş aralığındaki katılımcıların 18-22 yaş aralığındaki katılımcılara göre Facebook’u iletişim alanında daha fazla kullandıkları görülmektedir.

Çizelge 4.114 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 18-22 ve 33 ve Üzeri Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
18-22 (a)	414	254,06	105180,50	19275,500	,073
33 ve üzeri (d)	105	283,42	29759,50		

Çizelge 4.114’de katılımcıların yaş aralıkları Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait iletişim alt faktörüne göre incelendiğinde, 33 ve üzeri yaştaki katılımcıların 18-22 yaş aralığındaki katılımcılara göre Facebook’u iletişim alanında daha aktif kullandıkları görülmektedir.

Çizelge 4.115 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 23-27 ve 28-32 Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
23-27 (b)	526	362,53	190691,50	43115,500	,058
28-32 (c)	181	329,21	59586,50		

Çizelge 4.115’de katılımcıların yaş aralıkları Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait iletişim alt faktörüne göre incelendiğinde, 23-27 yaş aralığındaki katılımcıların 28-32 yaş aralığındaki katılımcılara göre Facebook’u iletişim alanında daha aktif kullandıkları görülmektedir.

Çizelge 4.116 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 23-27 ve 33 ve Üzeri Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
23-27 (b)	526	319,87	168252,50	25578,500	,232
33 ve üzeri (d)	105	296,60	31143,50		

Çizelge 4.116’da katılımcıların yaş aralıkları Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait iletişim alt faktörüne göre incelendiğinde, 23-27 yaş aralığındaki katılımcıların 33 ve üzeri yaştaki katılımcılara göre Facebook’u iletişim alanında daha aktif kullandıkları

görülmektedir.

Çizelge 4.117 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 28-32 ve 33 ve Üzeri Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
28-32 (c)	181	142,71	25830,0	9359,000	,831
33 ve üzeri (d)	105	144,87	15211,0		

Çizelge 4.117’de katılımcıların yaş aralıkları Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait iletişim alt faktörüne göre incelendiğinde, 33 ve üzeri yaştaki katılımcıların 28-32 yaş aralığındaki katılımcılara göre Facebook’u iletişim alanında daha fazla kullandıkları görülmektedir.

4.3.3 Öğrencilerin Öğrenim Düzeylerine Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Faktörüne İlişkin Düzeyleri

Öğrencilerin öğrenim düzeylerine göre Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait iletişim alt faktörüne ilişkin düzeylerini belirlemek amacıyla Kruskal Wallis Testi değerleri çizelge 4.118’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.118 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)

Gruplar	N	Sıra Ort.	Sd	x2	p	Anlamlı fark
Önlisans (a)	144	496,77	3	20,988	.000	a-b; a-c; a-d;
Lisans (b)	664	613,92				
Yüksek Lisans (c)	348	650,50				
Doktora (d)	70	665,69				

Çizelge 4.118’de farklı öğrenim düzeylerindeki katılımcılar Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait iletişim alt faktörüne göre incelendiğinde farklılaşmalar olduğu

görülmektedir. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann Whitney-U testi yapılmıştır.

Çizelge 4.119 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Önlisans ve Lisans Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Önlisans (a)	144	340,64	49052,50	38612,500	,000
Lisans (b)	664	418,35	277783,50		

Çizelge 4.119’da farklı öğrenim düzeylerindeki öğrenciler Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait iletişim alt faktörüne göre incelendiğinde, Lisans düzeyindeki katılımcıların Önlisans düzeyindeki katılımcılara göre Facebook’u iletişim alanında daha fazla kullandıkları görülmektedir.

Çizelge 4.120 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Önlisans ve Yüksek Lisans Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Önlisans (a)	144	203,19	29259,50	18819,500	,000
Yüksek Lisans (c)	348	264,42	92018,50		

Çizelge 4.120’de farklı öğrenim düzeylerindeki öğrenciler Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait iletişim alt faktörüne göre incelendiğinde, Yüksek Lisans düzeyindeki katılımcıların, Önlisans düzeyindeki katılımcılara göre Facebook’u iletişim alanında daha fazla kullandıkları görülmektedir.

Çizelge 4.121 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Önlisans ve Doktora Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Önlisans (a)	144	97,93	14102,50	3662,500	,001
Doktora (d)	70	127,18	8902,50		

Çizelge 4.121’de farklı öğrenim düzeylerindeki öğrenciler Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait iletişim alt faktörüne göre incelendiğinde, Doktora düzeyindeki katılımcıların, Önlisans düzeyindeki katılımcılara göre Facebook’u iletişim alanında daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.122 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Lisans ve Yüksek Lisans Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Lisans (b)	664	496,12	329421,0	108641,000	,118
Yüksek Lisans (c)	348	526,31	183157,0		

Çizelge 4.122’de farklı öğrenim düzeylerindeki öğrencilerin Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait iletişim alt faktörüne göre incelendiğinde, Yüksek Lisans düzeyindeki katılımcıların, Lisans düzeyindeki katılımcılara göre Facebook’u iletişim alanında daha aktif kullandıkları görülmektedir.

Çizelge 4.123 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Lisans ve Doktora Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Lisans (b)	664	364,46	241999,0	21219,000	,231
Doktora (d)	70	396,37	27746,00		

Çizelge 4.123’de farklı öğrenim düzeylerindeki öğrenciler Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait iletişim alt faktörüne göre incelendiğinde, Doktora düzeyindeki katılımcıların, Lisans düzeyindeki katılımcılara göre Facebook’u iletişim alanında daha aktif kullandıkları görülmektedir.

Çizelge 4.124 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Yüksek Lisans ve Doktora Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Yüksek Lisans (c)	348	208,77	72651,00	11925,000	,782
Doktora (d)	70	213,14	14920,00		

Çizelge 4.124’de farklı öğrenim düzeylerindeki öğrenciler Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait iletişim alt faktörüne göre incelendiğinde, Doktora düzeyindeki katılımcıların, Yüksek Lisans düzeyindeki katılımcılara göre Facebook’u iletişim alanında daha aktif kullandıkları görülmektedir.

4.3.4 Öğrencilerin Facebook Kullanım Sıklıklarına Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Faktörüne İlişkin Düzeyleri

Öğrencilerin Facebook kullanım sıklıklarına göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına ait İletişim alt faktörüne ilişkin düzeylerini belirlemek amacıyla Kruskal Wallis Testi değerleri çizelge 4.125’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.125 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook Kullanım Sıklıklarına Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)

Gruplar	N	Sıra Ort.	Sd	x2	p	Anlamlı fark
Çok Sık (a)	257	710,66	3	47,620	.000	a-b; a-c;
Sık Sık (b)	532	637,09				a-d; b-c;
Ara Sıra (c)	322	531,94				b-d;
Nadiren (d)	115	515,62				

Çizelge 4.125’de katılımcıların Facebook kullanım sıklıkları, Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait iletişim alt faktörüne göre incelendiğinde farklılaşmalar olduğu görülmektedir. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann Whitney-U testi yapılmıştır.

Çizelge 4.126 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Çok Sık ve Sık Sık Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Çok Sık (a)	257	428,62	110154,50	59722,500	,004
Sık Sık (b)	532	378,76	201500,50		

Çizelge 4.126’de katılımcıların Facebook kullanım düzeyleri Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait iletişim alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanımları çok sık düzeyindeki katılımcılar, sık sık düzeyindeki katılımcılara göre Facebook’u iletişim alanında daha fazla kullandıkları görülmektedir.

Çizelge 4.127 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Çok Sık ve Ara Sıra Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Çok Sık (a)	257	336,04	86361,00	29546,000	,000
Ara Sıra (c)	322	253,26	81549,00		

Çizelge 4.127’de katılımcıların Facebook kullanım düzeyleri Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait iletişim alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanımları çok sık düzeyindeki katılımcılar, ara sıra düzeyindeki katılımcılara göre Facebook’u iletişim alanında daha fazla kullandıkları görülmektedir.

Çizelge 4.128 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Çok Sık ve Nadiren Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Çok Sık (a)	257	204,01	52429,50	10278,500	,000
Nadiren (d)	115	147,38	16948,50		

Çizelge 4.128’de katılımcıların Facebook kullanım düzeyleri Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait iletişim alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanımları çok sık

düzeyindeki katılımcılar, nadiren düzeyindeki katılımcılara göre Facebook’u iletişim alanında daha fazla kullandıkları görülmektedir.

Çizelge 4.129 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Sık Sık ve Ara Sıra Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Sık Sık (b)	532	455,70	242431,50	70650,500	,000
Ara Sıra (c)	322	380,91	122653,50		

Çizelge 4.129’da katılımcıların Facebook kullanım düzeyleri Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait iletişim alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanımları sık sık düzeyindeki katılımcıların, ara sıra düzeyindeki katılımcılara göre Facebook’u iletişim alanında daha fazla kullandıkları görülmektedir.

Çizelge 4.130 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Sık Sık ve Nadiren Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Sık Sık (b)	532	335,63	178556,50	24401,500	,001
Nadiren (d)	115	270,19	31071,50		

Çizelge 4.130’da katılımcıların Facebook kullanım düzeyleri Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait iletişim alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanımları sık sık düzeyindeki katılımcıların, nadiren düzeyindeki katılımcılara göre Facebook’u iletişim alanında daha fazla kullandıkları görülmektedir.

Çizelge 4.131 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Ara Sıra ve Nadiren Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Ara Sıra (c)	322	220,77	71087,00	17946,000	,624
Nadiren (d)	115	214,05	24616,00		

Çizelge 4.131’de katılımcıların Facebook kullanım düzeyleri Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait iletişim alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanımları ara sıra düzeyindeki katılımcıların, nadiren düzeyindeki katılımcılara göre Facebook’u iletişim alanında daha fazla kullandıkları görülmektedir.

4.3.5 Öğrencilerin Sürekli İnternet Erişimine Sahip Olma Durumlarına Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Faktörüne İlişkin Düzeyleri

Öğrencilerin sürekli internet erişimine sahip olma durumlarına göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına ait İletişim alt faktörüne ilişkin düzeylerini belirlemek amacıyla Mann Whitney-U testi değerleri çizelge 4.132’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.132 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Sürekli İnternet Erişimine Sahip Olma Durumlarına Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Evet	1165	615,17	716673,00	33587,000	,470
Hayır	61	581,61	35478,00		

Çizelge 4.132’de katılımcıların sürekli internet erişimine sahip olma durumları Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait iletişim alt faktörüne göre incelendiğinde, sürekli internet erişimine sahip olan katılımcıların, sürekli erişime sahip olmayan katılımcılara göre Facebook’u iletişim alanında daha fazla kullandıkları görülmektedir.

4.3.6 Öğrencilerin Facebook’a Bağlanırken Kullanılan Cihaz Değişkenine Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Faktörüne İlişkin Düzeyleri

Öğrencilerin Facebook’a bağlanırken kullandıkları cihaz değişkenine göre Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait iletişim alt faktörüne ilişkin düzeylerini belirlemek amacıyla Kruskal Wallis Testi değerleri çizelge 4.133’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.133 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook’a Bağlanırken Kullanılan Cihaz Değişkenine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)

Gruplar	N	Sıra Ort.	Sd	x2	p	Anlamlı fark
Akıllı Telefon (a)	1079	612,35	2	1,861	,394	
Bilgisayar (b)	126	637,80				
Tablet (c)	21	526,93				

Çizelge 4.133’de katılımcıların Facebook’a bağlanırken kullanılan cihaz değişkenine göre Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait iletişim alt faktörüne göre incelendiğinde herhangi bir farklılık olmadığı görülmektedir.

4.3.7 Öğrencilerin Facebook Kullanım Sürelerine Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Faktörüne İlişkin Düzeyleri

Öğrencilerin Facebook kullanım sürelerine göre Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait İletişim alt faktörüne ilişkin düzeylerini belirlemek amacıyla Kruskal Wallis Testi değerleri çizelge 4.134’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.134 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İletişim Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)

Gruplar	N	Sıra Ort.	Sd	x2	p	Anlamlı fark
15 Dakikadan Az (a)	692	596,24	4	7,932	,094	
Yaklaşık Yarım Saat (b)	377	636,09				
Yaklaşık 1 Saat (c)	80	602,78				
1-3 Saat (d)	47	615,46				
3 Saatten Fazla (e)	30	753,23				

Çizelge 4.134’de katılımcıların Facebook kullanım sürelerine göre Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait iletişim alt faktörüne göre incelendiğinde farklılaşma olmadığı görülmektedir.

4.3.8 Öğrencilerin Cinsiyet Değişkenine Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Faktörüne İlişkin Düzeyleri

Öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait işbirliği faktörüne ilişkin düzeylerini belirlemek amacıyla Mann Whitney U testi değerleri çizelge 4.135’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.135 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımları

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Erkek	458	563,32	258000,50	152889,500	,000
Kadın	768	643,43	494150,50		

Çizelge 4.135’de katılımcıların cinsiyetleri, Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait işbirliği alt faktörüne göre incelendiğinde, kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre Facebook’u işbirliği düzeyinde daha aktif kullandıkları görülmektedir.

4.3.9 Öğrencilerin Yaş Değişkenine Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Faktörüne İlişkin Düzeyleri

Öğrencilerin yaş değişkenine göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına ait İşbirliği alt faktörüne göre düzeylerini belirlemek amacıyla Kruskal Wallis Testi değerleri çizelge 4.136’da gösterilmiştir.

Çizelge 4.136 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)

Gruplar	N	Sıra Ort.	Sd	x2	p	Anlamlı fark
18-22 (a)	414	538,98	3	31,379	.000	a-b; a-c;
23-27 (b)	526	663,54				
28-32 (c)	181	650,69				
33 ve üzeri (d)	105	592,53				

Çizelge 4.136’da farklı yaş gruplarındaki katılımcılar Facebook eğitsel amaçlı

kullanımına ait işbirliği alt faktörüne göre incelendiğinde farklılaşmalar olduğu görülmektedir. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann Whitney-U testi yapılmıştır.

Çizelge 4.137 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 18-22 ve 23-27 Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
18-22 (a)	414	417,65	172907,00	87002,000	,000
23-27 (b)	526	512,10	269363,00		

Çizelge 4.137’de katılımcıların yaş aralıkları Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait işbirliği alt faktörüne göre incelendiğinde, 23-27 yaş aralığındaki katılımcıların 18-22 yaş aralığındaki katılımcılara göre Facebook’u işbirliği alanında kullanımlarının daha yüksek düzeyde olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.138 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 18-22 ve 28-32 Yaş Aralığını Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
18-22 (a)	414	281,04	116352,50	30447,500	,000
28-32 (c)	181	336,78	60957,50		

Çizelge 4.138’de katılımcıların yaş aralıkları Facebook eğitsel amaçlı kullanımın ait işbirliği alt faktörüne göre incelendiğinde, 28-32 yaş aralığındaki katılımcıların 18-22 yaş aralığındaki katılımcılara göre Facebook’u işbirliği alanında kullanımlarının daha yüksek düzeyde olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.139 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 18-22 ve 33 ve Üzeri Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
18-22 (a)	414	255,29	105690,00	19785,000	,154
33 ve üzeri (d)	105	278,57	29250,00		

Çizelge 4.139’da katılımcıların yaş aralıkları Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait işbirliği alt faktörüne göre incelendiğinde, 33 ve üzeri yaş aralığındaki katılımcıların 18-22 yaş aralığındaki katılımcılara göre Facebook’u işbirliği alanında kullanımlarının daha yüksek düzeyde olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.140 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 23-27 ve 28-32 Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
23-27 (b)	526	356,31	187416,50	46390,500	,608
28-32 (c)	181	347,30	62861,50		

Çizelge 4.140’da katılımcıların yaş aralıkları Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait işbirliği alt faktörüne göre incelendiğinde, 23-27 yaş aralığındaki katılımcıların 28-32 yaş aralığındaki katılımcılara göre Facebook’u işbirliği alanında kullanımlarının daha yüksek düzeyde olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.141 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 23-27 ve 33 ve Üzeri Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
23-27 (b)	526	322,14	169444,50	24386,500	,057
33 ve üzeri (d)	105	285,25	29951,50		

Çizelge 4.14’de katılımcıların yaş aralıkları Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait işbirliği alt faktörüne göre incelendiğinde, 23-27 yaş aralığındaki katılımcıların 33 ve üzeri yaştaki katılımcılara göre Facebook’u işbirliği alanında kullanımlarının daha yüksek düzeyde olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.142 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 28-32 ve 33 ve Üzeri Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
28-32 (c)	181	148,60	26897,00	8579,000	,170
33 ve üzeri (d)	105	134,70	14144,00		

Çizelge 4.142’de katılımcıların yaş aralıkları Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait işbirliği alt faktörüne göre incelendiğinde, 28-32 yaş aralığındaki katılımcıların 33 ve üzeri yaş aralığındaki katılımcılara göre Facebook’u işbirliği alanında kullanımlarının daha yüksek düzeyde olduğu görülmektedir.

4.3.10 Öğrencilerin Öğrenim Düzeylerine Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Faktörüne İlişkin Düzeyleri

Öğrencilerin öğrenim düzeylerine göre Facebook Kullanım Amacına ait İşbirliği alt faktörüne ilişkin düzeylerini belirlemek amacıyla Kruskal Wallis Testi değerleri çizelge 4.143’da gösterilmiştir.

Çizelge 4.143 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)

Gruplar	N	Sıra Ort.	Sd	x ²	p	Anlamlı fark
Önlisans (a)	144	487,26	3	27,555	.000	a-b; a-c; a-d; b-c;
Lisans (b)	664	608,52				
Yüksek Lisans (c)	348	661,83				
Doktora (d)	70	680,17				

Çizelge 4.143’de farklı öğrenim düzeylerindeki katılımcılar Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait işbirliği alt faktörüne göre incelendiğinde farklılaşmalar olduğu görülmektedir. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann Whitney-U testi yapılmıştır.

Çizelge 4.144 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Önlisans ve Lisans Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Önlisans (a)	144	338,24	48706,50	38266,500	.000
Lisans (b)	664	418,87	278129,50		

Çizelge 4.144’de farklı öğrenim düzeylerindeki öğrenciler Facebook eğitsel amaçlı

kullanımına ait işbirliği alt faktörüne göre incelendiğinde, Lisans düzeyindeki katılımcıların, Önlisans düzeyindeki katılımcılara göre Facebook’u işbirliği alanında kullanımlarının daha yüksek düzeyde olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.145 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Önlisans ve Yüksek Lisans Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Önlisans (a)	144	197,26	28405,00	17965,000	,000
Yüksek Lisans (c)	348	266,88	92873,00		

Çizelge 4.175’de farklı öğrenim düzeylerindeki öğrenciler Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait işbirliği alt faktörüne göre incelendiğinde, Yüksek Lisans düzeyindeki katılımcıların, Önlisans düzeyindeki katılımcılara oranla Facebook’u işbirliği alanında kullanımlarının daha yüksek düzeyde olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.146 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Önlisans ve Doktora Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Önlisans (a)	144	96,76	13933,50	3493,500	,000
Doktora (d)	70	129,59	9071,50		

Çizelge 4.146’de farklı öğrenim düzeylerindeki öğrenciler Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait işbirliği alt faktörüne göre incelendiğinde, Doktora düzeyindeki katılımcıların, Önlisans düzeyindeki katılımcılara oranla Facebook’u işbirliği alanında kullanımlarının daha yüksek düzeyde olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.147 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Lisans ve Yüksek Lisans Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Lisans (b)	664	491,31	326233,00	105453,000	,022
Yüksek Lisans (c)	348	535,47	186345,00		

Çizelge 4.147’de farklı öğrenim düzeylerindeki öğrenciler Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait işbirliği alt faktörüne göre incelendiğinde, Yüksek Lisans düzeyindeki katılımcıların, Lisans düzeyindeki katılımcılara göre Facebook’u işbirliği alanında kullanımlarının daha yüksek düzeyde olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.148 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Lisans ve Doktora Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Lisans (b)	664	363,33	241254,00	20474,000	,100
Doktora (d)	70	407,01	28491,00		

Çizelge 4.148’de farklı öğrenim düzeylerindeki öğrenciler Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait işbirliği alt faktörüne göre incelendiğinde, Doktora düzeyindeki katılımcıların, Lisans düzeyindeki katılımcılara göre Facebook’u işbirliği alanında kullanımlarının daha yüksek düzeyde olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.149 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Yüksek Lisans ve Doktora Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Yüksek Lisans (c)	348	208,48	72551,50	11825,500	,700
Doktora (d)	70	214,56	15019,50		

Çizelge 4.149’da farklı öğrenim düzeylerindeki öğrenciler Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait işbirliği alt faktörüne göre incelendiğinde herhangi bir farklılaşma olmadığı görülmüştür. Farklılık olmamasına rağmen düşük düzeyde de olsa Doktora düzeyindeki katılımcıların, Yüksek Lisans düzeyindeki katılımcılara göre Facebook’u işbirliği alanında kullanımlarının daha yüksek düzeyde olduğu görülmektedir.

4.3.11 Öğrencilerin Facebook Kullanım Sıklıklarına Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Faktörüne İlişkin Düzeyleri

Öğrencilerin Facebook kullanım sıklıklarına göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına

ait İşbirliği alt faktörüyle ilgili düzeylerini belirlemek amacıyla Kruskal Wallis Testi değerleri çizelge 4.150’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.150 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Facebook Kullanım Sıklıklarına Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)

Gruplar	N	Sıra Ort.	Sd	x2	p	Anlamlı fark
Çok Sık (a)	257	721,79	3	65,106	.000	a-b; a-c;
Sık Sık (b)	532	642,70				a-d; b-c;
Ara Sıra (c)	322	531,11				b-d;
Nadiren (d)	115	467,10				

Çizelge 4.150’de katılımcıların Facebook kullanım sıklıkları, Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait işbirliği alt faktörüne göre incelendiğinde farklılaşmalar olduğu görülmektedir. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann Whitney-U testi yapılmıştır.

Çizelge 4.151 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Çok Sık ve Sık Sık Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Çok Sık (a)	257	432,73	111210,50	58666,500	,001
Sık Sık (b)	532	376,78	200444,50		

Çizelge 4.151’de katılımcıların Facebook kullanım düzeyleri Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait işbirliği alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanımları çok sık düzeyindeki katılımcılar, sık sık düzeyindeki katılımcılara göre Facebook’u işbirliği alanında kullanımlarının daha yüksek düzeyde olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.152 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Çok Sık ve Ara Sıra Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Çok Sık (a)	257	338,31	86945,00	28962,000	,000
Ara Sıra (c)	322	251,44	80965,00		

Çizelge 4.152’de katılımcıların Facebook kullanım düzeyleri Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait işbirliği alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanımları çok sık düzeyindeki katılımcılar, ara sıra düzeyindeki katılımcılara Facebook’u işbirliği alanında kullanımlarının daha yüksek düzeyde olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.153 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Çok Sık ve Nadiren Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Çok Sık (a)	257	208,75	53649,50	9058,500	,000
Nadiren (d)	115	136,77	15728,50		

Çizelge 4.153’de katılımcıların Facebook kullanım düzeyleri Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait işbirliği alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanımları çok sık düzeyindeki katılımcılar, nadiren düzeyindeki katılımcılara göre Facebook’u işbirliği alanında kullanımlarının daha yüksek düzeyde olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.154 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Sık Sık ve Ara Sıra Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Sık Sık (b)	532	457,86	243579,50	69502,500	,000
Ara Sıra (c)	322	377,35	121505,50		

Çizelge 4.154’de katılımcıların Facebook kullanım düzeyleri Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait işbirliği alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanımları sık sık düzeyindeki katılımcılar, ara sıra düzeyindeki katılımcılara göre Facebook’u işbirliği

alanında kullanımlarının daha yüksek düzeyde olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.155 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Sık Sık ve Nadiren Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Sık Sık (b)	532	341,07	181448,00	21510,000	,000
Nadiren (d)	115	245,04	28180,00		

Çizelge 4.155’de katılımcıların Facebook kullanım düzeyleri Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait işbirliği alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanımları sık sık düzeyindeki katılımcılar, nadiren düzeyindeki katılımcılara göre Facebook’u işbirliği alanında kullanımlarının daha yüksek düzeyde olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.156 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Ara Sıra ve Nadiren Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Ara Sıra (c)	322	225,32	72554,50	16478,500	,079
Nadiren (d)	115	201,29	23148,50		

Çizelge 4.156’da katılımcıların Facebook kullanım düzeyleri Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait işbirliği alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanımları ara sıra düzeyindeki katılımcılar, nadiren düzeyindeki katılımcılara göre Facebook’u işbirliği alanında kullanımlarının daha yüksek düzeyde olduğu görülmektedir.

4.3.12 Öğrencilerin Sürekli İnternet Erişimine Sahip Olma Durumlarına Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Faktörüne İlişkin Düzeyleri

Öğrencilerin sürekli internet erişimine sahip olma durumlarına göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına ait İşbirliği alt faktörüyle ilgili düzeylerini belirlemek amacıyla Mann Whitney-U testi değerleri çizelge 4.157’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.157 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Sürekli İnternet Erişimine Sahip Olma Durumlarına Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Evet	1165	616,46	718172,00	32088,000	,200
Hayır	61	557,03	33979,00		

Çizelge 4.157’de katılımcıların sürekli internet erişimine sahip olma durumları Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait işbirliği alt faktörüne göre incelendiğinde, sürekli internet erişimine sahip olan katılımcılar, sürekli internet erişimine sahip olmayan katılımcılara göre Facebook’u işbirliği alanında kullanımlarının daha yüksek düzeyde olduğu görülmektedir.

4.3.13 Öğrencilerin Facebook’a Bağlanırken Kullanılan Cihaz Değişkenine Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Faktörüne İlişkin Düzeyleri

Öğrencilerin Facebook’a bağlanırken kullandıkları cihaz değişkenine göre Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait işbirliği alt faktörüne ilişkin düzeylerini belirlemek amacıyla Kruskal Wallis Testi değerleri çizelge 4.158’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.158 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Facebook’a Bağlanırken Kullanılan Cihaz Değişkenine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)

Gruplar	N	Sıra Ort.	Sd	x2	p	Anlamlı fark
Akıllı Telefon (a)	1079	617,14	2	1,081	,582	
Bilgisayar (b)	126	590,93				
Tablet (c)	21	561,71				

Çizelge 4.158’de katılımcıların Facebook’a bağlanırken kullanılan cihaz değişkenine göre Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait işbirliği alt faktörüne göre incelendiğinde herhangi bir farklılık olmadığı görülmektedir.

4.3.14 Öğrencilerin Facebook Kullanım Sürelerine Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Faktörüne İlişkin Düzeyleri

Öğrencilerin Facebook kullanım sürelerine göre Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait işbirliği alt faktörüyle ilgili düzeylerini belirlemek amacıyla Kruskal Wallis Testi değerleri çizelge 4.159’da gösterilmiştir.

Çizelge 4.159 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)

Gruplar	N	Sıra Ort.	Sd	x2	p	Anlamlı fark
15 Dakikadan Az (a)	692	,582	4	16,071	,003	a-b; a-e; c-e; d-e
Yaklaşık Yarım Saat (b)	377	,582				
Yaklaşık 1 Saat (c)	80	,582				
1-3 Saat (d)	47	,582				
3 Saatten Fazla (e)	30	,582				

Çizelge 4.159’de katılımcıların Facebook’a bağlanırken kullandıkları cihaz değişkenini, Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait işbirliği alt faktörüne göre incelendiğinde farklılaşmalar olduğu görülmektedir. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann Whitney-U testi yapılmıştır.

Çizelge 4.160 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 15 Dakikadan Az ve Yaklaşık Yarım Saat Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
15 Dakikadan Az (a)	692	512,30	354515,0	114737,000	,001
Yaklaşık Yarım Saat (b)	377	576,66	217400,0		

Çizelge 4.160’da katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait işbirliği alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi yaklaşık yarım saat olan katılımcıların, kullanım süresi 15 dakikadan az olan katılımcılara göre Facebook’u işbirliği alanında kullanımlarının daha yüksek düzeyde

olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.161 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 15 Dakikadan Az ve Yaklaşık 1 Saat Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
15 Dakikadan Az (a)	692	384,65	266175,00	26397,000	,496
Yaklaşık 1 Saat (c)	80	402,54	32203,00		

Çizelge 4.161’de katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait işbirliği alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi yaklaşık 1 saat olan katılımcıların, kullanım süresi 15 dakikadan az olan katılımcılara göre Facebook’u işbirliği alanında kullanımlarının daha yüksek düzeyde olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.162 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 15 Dakikadan Az ve 1-3 Saat Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
15 Dakikadan Az (a)	692	371,17	256850,50	15451,500	,566
1-3 Saat (d)	47	352,76	16579,50		

Çizelge 4.162’de katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait işbirliği alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi 15 dakikadan az olan katılımcıların, kullanım süresi 1-3 saat olan katılımcılara göre Facebook’u işbirliği alanında kullanımlarının daha yüksek düzeyde olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.163 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 15 Dakikadan Az ve 3 Saatten Fazla Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
15 Dakikadan Az (a)	692	357,72	247539,50	7761,500	,019
3 Saatten Fazla (e)	30	448,78	13463,50		

Çizelge 4.163’de katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook kullanım amacına ait çalışmalara ilişkin alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi 3 saatten fazla olan katılımcıların, kullanım süresi 15 dakikadan az olan katılımcılara göre Facebook’u işbirliği alanında kullanımlarının daha yüksek düzeyde olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.164 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Yaklaşık Yarım Saat ve Yaklaşık 1 Saat Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Yaklaşık Yarım Saat (b)	377	232,45	87633,50	13779,500	,224
Yaklaşık 1 Saat (c)	80	212,74	17019,50		

Çizelge 4.164’de katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait işbirliği alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi yaklaşık yarım saat olan katılımcıların, kullanım süresi yaklaşık 1 saat olan katılımcılara göre Facebook’u işbirliği alanında kullanımlarının daha yüksek düzeyde olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.165 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Yaklaşık Yarım Saat ve 1-3 Saat Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Yaklaşık Yarım Saat (b)	377	216,38	81577,0	7395,000	,064
1-3 Saat (d)	47	181,34	8523,00		

Çizelge 4.165’de katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait işbirliği alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi yaklaşık yarım saat olan katılımcıların, kullanım süresi 1-3 saat olan katılımcılara göre Facebook’u işbirliği alanında kullanımlarının daha yüksek düzeyde olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.166 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Yaklaşık Yarım Saat ve 3 Saatten Fazla Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Yaklaşık Yarım Saat (b)	377	201,80	76079,00	4826,000	,179
3 Saatten Fazla (e)	30	231,63	6949,00		

Çizelge 4.166’da katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait işbirliği alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi 3 saatten fazla olan katılımcıların, kullanım süresi yaklaşık yarım saat olan katılımcılara göre Facebook’u işbirliği alanında kullanımlarının daha yüksek düzeyde olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.167 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Yaklaşık 1 Saat ve 1-3 Saat Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Yaklaşık 1 Saat (c)	80	66,31	5305,00	1695,000	,354
1-3 Saat (d)	47	60,06	2823,00		

Çizelge 4.167’de katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait işbirliği alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi yaklaşık 1 saat olan katılımcıların, kullanım süresi 1-3 saat olan katılımcılara göre Facebook’u işbirliği alanında kullanımlarının daha yüksek düzeyde olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.168 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Yaklaşık 1 Saat ve 3 Saatten Fazla Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Yaklaşık 1 Saat (c)	80	51,79	4143,00	903,000	,045
3 Saatten Fazla (e)	30	65,40	1962,00		

Çizelge 4.168’de katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook eğitsel amaçlı

kullanımına ait işbirliği alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi 3 saatten fazla olan katılımcıların, kullanım süresi yaklaşık 1 saat olan katılımcılara göre Facebook’u işbirliği alanında kullanımlarının daha yüksek düzeyde olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.169 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait İşbirliği Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 1-3 Saat ve 3 Saatten Fazla Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
1-3 Saat (d)	47	34,84	1637,50	509,500	,040
3 Saatten Fazla (e)	30	45,52	1365,50		

Çizelge 4.169’de katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait işbirliği alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi 3 saatten fazla olan katılımcıların, kullanım süresi 1-3 saat olan katılımcılara göre Facebook’u işbirliği alanında kullanımlarının daha yüksek düzeyde olduğu görülmektedir.

4.3.15 Öğrencilerin Cinsiyet Değişkenine Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Faktörüne İlişkin Düzeyleri

Öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı alt faktörüyle ilgili düzeylerini belirlemek amacıyla Mann Whitney U testi değerleri çizelge 4.170’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.170 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımları

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Erkek	458	592,80	271502,50	166391,500	,113
Kadın	768	625,84	480648,50		

Çizelge 4.170’de katılımcıların cinsiyetleri, Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne göre incelendiğinde, kadın öğrencilerin

erkek öğrencilere göre Facebook’u kaynak ve materyal paylaşımı etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

4.3.16 Öğrencilerin Yaş Değişkenine Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Faktörüne İlişkin Düzeyleri

Öğrencilerin yaş değişkenine göre Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne göre düzeylerini belirlemek amacıyla Kruskal Wallis Testi değerleri çizelge 4.171’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.171 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)

Gruplar	N	Sıra Ort.	Sd	x2	p	Anlamlı fark
18-22 (a)	414	557,99	3	19,485	,000	a-b; a-c; a-d;
23-27 (b)	526	623,41				
28-32 (c)	181	675,15				
33 ve üzeri (d)	105	676,47				

Çizelge 4.171’de farklı yaş gruplarındaki katılımcılar Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne göre incelendiğinde farklılaşmalar olduğu görülmektedir. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann Whitney-U testi yapılmıştır.

Çizelge 4.172 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 18-22 ve 23-27 Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
18-22 (a)	414	442,06	183011,00	97106,000	,004
23-27 (b)	526	492,89	259259,00		

Çizelge 4.172’de katılımcıların yaş aralıkları Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait

kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne göre incelendiğinde, 23-27 yaş aralığındaki katılımcıların 18-22 yaş aralığındaki katılımcılara göre Facebook’u kaynak ve materyal paylaşımı etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.173 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 18-22 ve 28-32 Yaş Aralığını Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
18-22 (a)	414	280,99	116330,	30425,500	,000
28-32 (c)	181	336,90	60979,5		

Çizelge 4.173’de katılımcıların yaş aralıkları Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne göre incelendiğinde, 28-32 yaş aralığındaki katılımcıların 18-22 yaş aralığındaki katılımcılara göre Facebook’u kaynak ve materyal paylaşımı etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.174 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 18-22 ve 33 ve Üzeri Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
18-22 (a)	414	249,94	103474,50	17569,500	,002
33 ve üzeri (d)	105	299,67	31465,50		

Çizelge 4.174’de katılımcıların yaş aralıkları Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne göre incelendiğinde, 33 ve üzeri yaştaki katılımcıların 18-22 yaş aralığındaki katılımcılara göre Facebook’u kaynak ve materyal paylaşımı etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.175 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 23-27 ve 28-32 Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
23-27 (b)	526	346,18	182091,	43490,000	,082
28-32 (c)	181	376,72	68187,0		

Çizelge 4.175’de katılımcıların yaş aralıkları Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne göre incelendiğinde, 28-32 yaş aralığındaki katılımcıların 23-27 yaş aralığındaki katılımcılara göre Facebook’u kaynak ve materyal paylaşımı etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.176 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 23-27 ve 33 ve Üzeri Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
23-27 (b)	526	311,34	163766,50	25165,500	,150
33 ve üzeri (d)	105	339,33	35629,50		

Çizelge 4.176’de katılımcıların yaş aralıkları Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne göre incelendiğinde, 33 ve üzeri yaş aralığındaki katılımcıların 23-27 yaş aralığındaki katılımcılara göre Facebook’u kaynak ve materyal paylaşımı etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.177 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin 28-32 ve 33 ve Üzeri Yaş Aralığı Değişkenine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
28-32 (c)	181	143,52	25977,00	9499,000	,996
33 ve üzeri (d)	105	143,47	15064,00		

Çizelge 4.177’de katılımcıların yaş aralıkları Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne göre incelendiğinde, 28-32 yaş aralığındaki katılımcıların 33 ve üzeri yaş aralığındaki katılımcılara göre Facebook’u kaynak ve materyal paylaşımı etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

4.3.17 Öğrencilerin Öğrenim Düzeylerine Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Faktörüne İlişkin Düzeyleri

Öğrencilerin öğrenim düzeylerine göre Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait kaynak

ve materyal paylaşımı alt faktörüne ilişkin düzeylerini belirlemek amacıyla Kruskal Wallis Testi değerleri çizelge 4.178’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.178 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)

Gruplar	N	Sıra Ort.	Sd	x2	p	Anlamlı fark
Önlisans (a)	144	520,26	3	14,017	,003	a-b; a-c; a-d;
Lisans (b)	664	612,14				
Yüksek Lisans (c)	348	649,33				
Doktora (d)	70	640,10				

Çizelge 4.178’de farklı öğrenim düzeylerindeki katılımcılar Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne göre incelendiğinde farklılaşmalar olduğu görülmektedir. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann Whitney-U testi yapılmıştır.

Çizelge 4.179 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Önlisans ve Lisans Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Önlisans (a)	338,24	354,82	51094,00	40654,000	,005
Lisans (b)	418,87	415,27	275742,0		

Çizelge 4.179’de farklı öğrenim düzeylerindeki öğrenciler Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne göre incelendiğinde, Lisans düzeyindeki katılımcıların, Önlisans düzeyindeki katılımcılara göre Facebook’u kaynak ve materyal paylaşımı etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.180 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Önlisans ve Yüksek Lisans Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Önlisans (a)	144	209,44	30159,50	19719,500	,000
Yüksek Lisans (c)	348	261,83	91118,50		

Çizelge 4.180’de farklı öğrenim düzeylerindeki öğrenciler Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne göre incelendiğinde, Yüksek Lisans düzeyindeki katılımcıların, Önlisans düzeyindeki katılımcılara oranla Facebook’u kaynak ve materyal paylaşımı etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.181 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Önlisans ve Doktora Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Önlisans (a)	144	101,00	14544,50	4104,500	,027
Doktora (d)	70	120,86	8460,50		

Çizelge 4.181’de farklı öğrenim düzeylerindeki öğrenciler Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne göre incelendiğinde, Doktora düzeyindeki katılımcıların, Önlisans düzeyindeki katılımcılara oranla Facebook’u kaynak ve materyal paylaşımı etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.182 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Lisans ve Yüksek Lisans Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Lisans (b)	664	495,95	329309,00	108529,000	,112
Yüksek Lisans (c)	348	526,64	183269,00		

Çizelge 4.182’de farklı öğrenim düzeylerindeki öğrenciler Facebook eğitsel amaçlı

kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne göre incelendiğinde, Yüksek Lisans düzeyindeki katılımcıların, Lisans düzeyindeki katılımcılara göre Facebook’u kaynak ve materyal paylaşımı etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.183 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Lisans ve Doktora Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Lisans (b)	664	365,91	242967,50	22187,500	,532
Doktora (d)	70	382,54	26777,50		

Çizelge 4.183’de farklı öğrenim düzeylerindeki öğrenciler Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne göre incelendiğinde, Doktora düzeyindeki katılımcıların, Lisans düzeyindeki katılımcılara göre Facebook’u kaynak ve materyal paylaşımı etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.184 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüyle İlgili Düzeylerinin Yüksek Lisans ve Doktora Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Yüksek Lisans (c)	348	209,86	73032,00	12054,000	,891
Doktora (d)	70	207,70	14539,00		

Çizelge 4.184’de katılımcıların yaş aralıkları Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne göre incelendiğinde, Yüksek Lisans düzeyindeki katılımcıların, Doktora düzeyindeki katılımcılara göre Facebook’u kaynak ve materyal paylaşımı etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

4.3.18 Öğrencilerin Facebook Kullanım Sıklıklarına Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Faktörüne İlişkin Düzeyleri

Öğrencilerin Facebook kullanım sıklıklarına göre Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne ilişkin düzeylerini belirlemek amacıyla Kruskal Wallis Testi değerleri çizelge 4.185’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.185 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook Kullanım Sıklıklarına Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)

Gruplar	N	Sıra Ort.	Sd	x2	p	Anlamlı fark
Çok Sık (a)	257	717,48	3	57,714	.000	a-b; a-c;
Sık Sık (b)	532	636,13				a-d; b-c;
Ara Sıra (c)	322	548,96				b-d; c-d
Nadiren (d)	115	457,17				

Çizelge 4.185’de katılımcıların Facebook kullanım sıklıkları, Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne göre incelendiğinde farklılaşmalar olduğu görülmektedir. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann Whitney-U testi yapılmıştır.

Çizelge 4.186 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Çok Sık ve Sık Sık Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Çok Sık (a)	257	432,21	111078,	58798,500	,001
Sık Sık (b)	532	377,02	200576,		

Çizelge 4.186’de katılımcıların Facebook kullanım düzeyleri Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanımları çok sık düzeyindeki katılımcılar, sık sık düzeyindeki katılımcılara göre Facebook’u kaynak ve materyal paylaşımı etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.187 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Çok Sık ve Ara Sıra Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Çok Sık (a)	257	333,40	85684,00	30223,000	,000
Ara Sıra (c)	322	255,36	82226,00		

Çizelge 4.187’de katılımcıların Facebook kullanım düzeyleri Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanımları çok sık düzeyindeki katılımcılar, ara sıra düzeyindeki katılımcılara göre Facebook’u kaynak ve materyal paylaşımı etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.188 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Çok Sık ve Nadiren Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Çok Sık (a)	257	209,87	53935,5	8772,500	,000
Nadiren (d)	115	134,28	15442,5		

Çizelge 4.188’de katılımcıların Facebook kullanım düzeyleri Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanımları çok sık düzeyindeki katılımcılar, nadiren düzeyindeki katılımcılara göre Facebook’u kaynak ve materyal paylaşımı etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.189 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Çok Sık ve Ara Sıra Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Sık Sık (b)	532	450,94	239901,00	73181,000	,000
Ara Sıra (c)	322	388,77	125184,00		

Çizelge 4.189’da katılımcıların Facebook kullanım düzeyleri Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanımları sık sık düzeyindeki katılımcılar, ara sıra düzeyindeki katılımcılara göre Facebook’u kaynak ve materyal paylaşımı etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.190 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Sık Sık ve Nadiren Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Sık Sık (b)	532	341,16	181498,50	21459,500	,000
Nadiren (d)	115	244,60	28129,50		

Çizelge 4.190’da katılımcıların Facebook kullanım düzeyleri Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanımları sık sık düzeyindeki katılımcılar, nadiren düzeyindeki katılımcılara göre Facebook’u kaynak ve materyal paylaşımı etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.191 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Ara Sıra ve Nadiren Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Ara Sıra (c)	322	227,83	73360,50	15672,500	,014
Nadiren (d)	115	194,28	22342,50		

Çizelge 4.191’de katılımcıların Facebook kullanım düzeyleri Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanımları ara sıra düzeyindeki katılımcılar, nadiren düzeyindeki katılımcılara göre Facebook’u kaynak ve materyal paylaşımı etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

4.3.19 Öğrencilerin Sürekli İnternet Erişimine Sahip Olma Durumlarına Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Faktörüne İlişkin Düzeyleri

Öğrencilerin sürekli internet erişimine sahip olma durumlarına göre Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne ilişkin düzeylerini belirlemek amacıyla Mann Whitney-U testi değerleri çizelge 4.192’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.192 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Sürekli İnternet Erişimine Sahip Olma Durumlarına Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Evet	1165	615,81	717417,50	32842,500	,317
Hayır	61	569,40	34733,50		

Çizelge 4.192’de katılımcıların sürekli internet erişimine sahip olma durumları Facebook kullanım amacına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne göre incelendiğinde, sürekli internet erişimine sahip olan katılımcıların, sürekli internet erişimine sahip olmayan katılımcılara göre Facebook’u kaynak ve materyal paylaşımı etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

4.3.20 Öğrencilerin Facebook’a Bağlanırken Kullanılan Cihaz Değişkenine Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Faktörüne İlişkin Düzeyleri

Öğrencilerin Facebook’a bağlanırken kullandıkları cihaz değişkenine göre Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne düzeylerini belirlemek amacıyla Kruskal Wallis Testi değerleri çizelge 4.193’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.193 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook’a Bağlanırken Kullanılan Cihaz Değişkenine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)

Gruplar	N	Sıra Ort.	Sd	x2	p	Anlamlı fark
Akıllı Telefon (a)	1079	612,59	2	4,917	,086	
Bilgisayar (b)	126	593,98				
Tablet (c)	21	777,50				

Çizelge 4.193’de katılımcıların Facebook’a bağlanırken kullanılan cihaz değişkeni Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne göre incelendiğinde farklılaşmalar olmadığı görülmektedir.

4.3.21 Öğrencilerin Facebook Kullanım Sürelerine Göre Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Faktörüne İlişkin Düzeyleri

Öğrencilerin Facebook kullanım süresinin Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne ilişkin düzeylerini belirlemek amacıyla Kruskal Wallis Testi değerleri çizelge 4.194’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.194 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Kruskal Wallis Testi)

Gruplar	N	Sıra Ort.	Sd	x2	p	Anlamlı fark
15 Dakikadan Az (a)	692	574,09	4	27,249	.000	a-b; a-c; a-e; b-e; c-e; d-e
Yaklaşık Yarım Saat (b)	377	651,70				
Yaklaşık 1 Saat (c)	80	681,28				
1-3 Saat (d)	47	634,79				
3 Saatten Fazla (e)	30	828,52				

Çizelge 4.194’de katılımcıların Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne göre incelendiğinde farklılaşmalar olduğu görülmektedir. Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann Whitney-U testi yapılmıştır.

Çizelge 4.195 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 15 Dakikadan Az ve Yaklaşık Yarım Saat Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
15 Dakikadan Az (a)	692	511,16	353721,00	113943,000	,001
Yaklaşık Yarım Saat (b)	377	578,76	218194,00		

Çizelge 4.195’de katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi yaklaşık yarım saat olan katılımcıların, kullanım süresi 15 dakikadan az olan katılımcılara göre Facebook’u kaynak ve materyal paylaşımı

etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.196 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 15 Dakikadan Az ve Yaklaşık 1 Saat Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
15 Dakikadan Az (a)	692	379,33	262495,00	22717,000	,008
Yaklaşık 1 Saat (c)	80	448,54	35883,00		

Çizelge 4.196’da katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi yaklaşık 1 saat olan katılımcıların, kullanım süresi 15 dakikadan az olan katılımcılara göre Facebook’u kaynak ve materyal paylaşımı etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.197 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 15 Dakikadan Az ve 1-3 Saat Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
15 Dakikadan Az (a)	692	367,69	254440,00	14662,000	,258
1-3 Saat (d)	47	404,04	18990,00		

Çizelge 4.197’de katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi 1-3 saat olan katılımcıların, kullanım süresi 15 dakikadan az olan katılımcılara göre Facebook’u kaynak ve materyal paylaşımı etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.198 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 15 Dakikadan Az ve 3 Saatten Fazla Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
15 Dakikadan Az (a)	692	355,41	245946,50	6168,500	,000
3 Saatten Fazla (e)	30	501,88	15056,50		

Çizelge 4.198’de katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi 3 saatten fazla olan katılımcıların, kullanım süresi 15 dakikadan az olan katılımcılara göre Facebook’u kaynak ve materyal paylaşımı etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.199 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Yaklaşık yarım Saat ve Yaklaşık 1 Saat Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Yaklaşık Yarım Saat (b)	377	227,28	85686,00	14433,000	,545
Yaklaşık 1 Saat (c)	80	237,09	18967,00		

Çizelge 4.199’da katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi yaklaşık 1 saat olan katılımcıların, kullanım süresi yaklaşık yarım saat olan katılımcılara göre Facebook’u kaynak ve materyal paylaşımı etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.200 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Yaklaşık Yarım Saat ve 1-3 Saat Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Yaklaşık Yarım Saat (b)	377	213,13	80350,50	8621,500	,763
1-3 Saat (d)	47	207,44	9749,50		

Çizelge 4.200’de katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi yaklaşık yarım saat olan katılımcıların, kullanım süresi 1-3 saat olan katılımcılara göre Facebook’u kaynak ve materyal paylaşımı etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.201 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Yaklaşık Yarım Saat ve 3 Saatten Fazla Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Yaklaşık Yarım Saat (b)	377	199,52	75218,0	3965,000	,006
3 Saatten Fazla (e)	30	260,33	7810,00		

Çizelge 4.201’de katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi 3 saatten fazla olan katılımcıların, kullanım süresi yaklaşık yarım saat olan katılımcılara göre Facebook’u kaynak ve materyal paylaşımı etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.202 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Yaklaşık 1 Saat ve 1-3 Saat Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Yaklaşık 1 Saat (c)	80	65,68	5254,00	1746,000	,502
1-3 Saat (d)	47	61,15	2874,00		

Çizelge 4.202’de katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi yaklaşık 1 saat olan katılımcıların, kullanım süresi 1-3 saat olan katılımcılara göre Facebook’u kaynak ve materyal paylaşımı etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.203 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin Yaklaşık 1 Saat ve 3 Saatten Fazla Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Yaklaşık 1 Saat (c)	80	51,48	4118,50	878,500	,030
3 Saatten Fazla (e)	30	66,22	1986,50		

Çizelge 4.203’de katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi 3 saatten fazla olan katılımcıların, kullanım süresi yaklaşık 1 saat olan katılımcılara göre Facebook’u kaynak ve materyal paylaşımı etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 4.204 Katılımcıların Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına Ait Kaynak ve Materyal Paylaşımı Alt Faktörüne İlişkin Düzeylerinin 1-3 Saat ve 3 Saatten Fazla Facebook Kullanım Sürelerine Göre Dağılımları (Mann Whitney-U testi)

Gruplar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
1-3 Saat (d)	47	34,16	1605,50	477,500	,017
3 Saatten Fazla (e)	30	46,58	1397,50		

Çizelge 4.204’de katılımcıların Facebook kullanım süreleri Facebook eğitsel amaçlı kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne göre incelendiğinde, Facebook kullanım süresi 3 saatten fazla olan katılımcıların, kullanım süresi 1-3 saat olan katılımcılara göre Facebook’u kaynak ve materyal paylaşımı etkinliklerinde daha fazla kullandığı görülmektedir.

4.4 Faktörler Bazında Öğrencilerin Facebook Kullanım Amacı ve Facebook’un Eğitsel Kullanımı Arasındaki İlişkinin Düzeyine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Öğrencilerin Facebook kullanım amacı ve Facebook eğitsel kullanımlarına ait ilişkiyi incelemek için Spearmen Rho analizi yapılmıştır.

Çizelge 4.205 Facebook Kullanım Amacı Ölçeği Alt Boyutları ile Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanım Ölçeğinin Alt Boyutları Arasındaki İlişkiler

		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
Sosyal İlişki (1)	Korelasyon	1,000							
	Anlamlılık	.							
	N	1226							
Çalışmalar (2)	Korelasyon	,607**	1,000						
	Anlamlılık	,000	.						
	N	1226	1226						
Günlük Etkinlikler (3)	Korelasyon	,325**	,139**	1,000					
	Anlamlılık	,000	,000	.					
	N	1226	1226	1226					
Kullanım Amacı (4)	Korelasyon	,932**	,743**	,529**	1,000				
	Anlamlılık	,000	,000	,000	.				
	N	1226	1226	1226	1226				
İletişim (5)	Korelasyon	,461**	,513**	,214**	,524**	1,000			
	Anlamlılık	,000	,000	,000	,000	.			
	N	1226	1226	1226	1226	1226			
İş Birliği (6)	Korelasyon	,408**	,470**	,261**	,483**	,728**	1,000		
	Anlamlılık	,000	,000	,000	,000	,000	.		
	N	1226	1226	1226	1226	1226	1226		
Kaynak ve Materyal (7)	Korelasyon	,298**	,408**	,274**	,397**	,545**	,625**	1,000	
	Anlamlılık	,000	,000	,000	,000	,000	,000	.	
	N	1226	1226	1226	1226	1226	1226	1226	
Eğitsel Kullanım (8)	Korelasyon	,463**	,540**	,265**	,546**	,944**	,869**	,741**	1,000
	Anlamlılık	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	.
	N	1226	1226	1226	1226	1226	1226	1226	1226

** $p < 0,01$ anlamlılık seviyesinde ilişki anlamlı

Çizelge 4.205’de katılımcıların Facebook kullanım amacı ve Facebook’un eğitsel

kullanımı arasındaki ilişkiye ait yapılan basit korelasyon analizi sonuçları incelendiğinde; sosyal ilişki ile çalışmalar arasında anlamlı, orta düzey ve pozitif ($r=+,61$, $p<0,01$), sosyal ilişki ile günlük etkinlikler arasında pozitif, orta düzey ve anlamlı ($r=+,33$, $p<0,01$), sosyal ilişki ile kullanım amacı arasında pozitif, yüksek düzey ve anlamlı ($r=+,93$, $p<0,01$), sosyal ilişki ile iletişim arasında pozitif, orta düzey ve anlamlı ($r=+,46$, $p<0,01$), sosyal ilişki ile iş birliği arasında pozitif, anlamlı ve orta düzey ($r=+,40$, $p<0,01$), sosyal ilişki ile kaynak ve materyal arasında pozitif, anlamlı ve orta düzey ($r=+,30$, $p<0,01$), sosyal ilişki ile eğitsel kullanım arasında pozitif, anlamlı ve orta düzey ($r=+,46$, $p<0,01$) bir ilişkinin olduğu görülmektedir.

Çalışmalar ile günlük etkinlikler arasında anlamlı, düşük düzey ve pozitif ($r=+,14$, $p<0,01$), çalışmalar ile kullanım amacı arasında pozitif, yüksek düzey ve anlamlı ($r=+,74$, $p<0,01$), çalışmalar ile iletişim arasında pozitif, orta düzey ve anlamlı ($r=+,51$, $p<0,01$), çalışmalar ile iş birliği arasında pozitif, orta düzey ve anlamlı ($r=+,47$, $p<0,01$), çalışmalar ile kaynak ve materyal arasında pozitif, anlamlı ve orta düzey ($r=+,41$, $p<0,01$), çalışmalar ile eğitsel kullanım arasında pozitif, anlamlı ve orta düzey ($r=+,54$, $p<0,01$) bir ilişkinin olduğu görülmektedir.

Günlük etkinlikler ile kullanım amacı arasında pozitif, orta düzey ve anlamlı ($r=+,53$, $p<0,01$), günlük etkinlikler ile iletişim arasında pozitif, düşük düzey ve anlamlı ($r=+,21$, $p<0,01$), günlük etkinlikler ile iş birliği arasında pozitif, düşük düzey ve anlamlı ($r=+,26$, $p<0,01$), günlük etkinlikler ile kaynak ve materyal arasında pozitif, anlamlı ve düşük düzey ($r=+,27$, $p<0,01$), günlük etkinlikler ile eğitsel kullanım arasında pozitif, anlamlı ve düşük düzey ($r=+,27$, $p<0,01$) bir ilişkinin olduğu görülmektedir.

Kullanım amacı ile iletişim arasında pozitif, orta düzey ve anlamlı ($r=+,52$, $p<0,01$), kullanım amacı ile iş birliği arasında pozitif, orta düzey ve anlamlı ($r=+,48$, $p<0,01$), kullanım amacı ile kaynak ve materyal arasında pozitif, anlamlı ve orta düzey ($r=+,40$, $p<0,01$), kullanım amacı ile eğitsel kullanım arasında pozitif, anlamlı ve orta düzey ($r=+,55$, $p<0,01$) bir ilişkinin olduğu görülmektedir.

İletişim ile iş birliği arasında pozitif, yüksek düzey ve anlamlı ($r=+,73$, $p<0,01$), iletişim ile kaynak ve materyal arasında pozitif, anlamlı ve orta düzey ($r=+,55$, $p<0,01$), iletişim

ile eğitsel kullanım arasında pozitif, anlamlı ve yüksek düzey ($r=+,94$, $p<0,01$) bir ilişkinin olduğu görülmektedir.

İş birliği ile kaynak ve materyal arasında pozitif, anlamlı ve orta düzey ($r=+,63$, $p<0,01$), iş birliği ile eğitsel kullanım arasında pozitif, anlamlı ve yüksek düzey ($r=+,87$, $p<0,01$) bir ilişkinin olduğu görülmektedir.

Kaynak ve materyal ile eğitsel kullanım arasında pozitif, anlamlı ve yüksek düzey ($r=+,74$, $p<0,01$) bir ilişkinin olduğu görülmektedir.

Genel olarak kullanım amacı ile eğitsel kullanım arasında pozitif, anlamlı ve orta düzey ($r=+,55$, $p<0,01$) bir ilişki vardır. Bir değişken arttığında diğer değişken de anlamlı olarak artmaktadır. Determinasyon katsayısına bakıldığında ($r^2=,30$) öğrencilerin Facebook kullanma amaçlarının % 30'unun Facebook'un eğitimsel kullanımına bağlı olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

4.5 Facebook Sosyal Ağının Uzaktan Eğitim Aracı Olarak Kullanılmasına Yönelik Öğrenci Görüşleri

Bu bölümde katılımcıların Facebook sosyal ağının uzaktan eğitim aracı olarak kullanılmasına yönelik değerlendirme formuna vermiş oldukları cevaplar incelenmiştir. Katılımcıların bilgileri Çizelge 4.206'da verilmiştir. Değerlendirme formu son eğitim gününde, ders sonunda Facebook üzerinden paylaşılmış, Google Docs altyapısı ile oluşturulan form çevrimiçi ortamda toplanmıştır. Katılımcıların değerlendirme formunu doldurmaları için 1 gün süre verilmiştir.

Öğrenciler tarafından doldurulan değerlendirme formunda verilen cevaplar içerik analizine uygun olarak kodlanmıştır. Verilen benzer cevaplar gruplandırılarak frekans ve yüzde değerleriyle yorumlanmış ve ilgi çekici cevaplar aynen sunulma yoluna gidilmiştir.

Çizelge 4.206 Değerlendirme Formunu Dolduran Öğrenci Bilgileri

Cinsiyet	F	%
Erkek	18	37,5
Kadın	30	62,5
Toplam	48	100

Çizelge 4.206 incelendiğinde %37,5'i (f=18) erkek, %62,5'i (f=30) kadın olmak üzere toplam 48 katılımcı yer almıştır.

Öğrencilerin değerlendirme formu 1. Sorusu olan “Facebook üzerinden uzaktan eğitim süreci ile yüz yüze sınıf öğretimi arasında sizin açınızdan bir farklılık var mıydı?” sorusuna verilen yanıtların sıralaması Çizelge 4.207’de sunulmuştur.

Çizelge 4.207 Değerlendirme Formu 1. Sorusuna Katılımcıların Vermiş Olduğu Cevapların Dağılımları

Kodlar	F	%
Uzaktan eğitim ile yüz yüze eğitimdeki sınıf öğretimi arasında bir fark yoktu	10	20,8
Uzaktan eğitim yüz yüze eğitime göre daha rahat ve ekonomik	10	20,8
İnternet kesintilerinden kaynaklanan problem dışında bir farklılık yoktu	3	6,3
Fiziksel sınıf ortamındaki gürültülü ortam uzaktan eğitim ortamında yoktu	1	2,1
Uzaktan eğitim fiziksel sınıf ortamına göre zaman tasarrufu sağlamaktadır	2	4,2
Derslere daha fazla odaklandım	1	2,1
Uzaktan eğitimde işlenen ders, yüz yüze işlenen derse göre daha verimli geçti	2	4,2
Derslerin Facebook üzerinden işlenmesi dikkatimi dağıttı	2	4,2

Çizelge 4.207 (Devam) Değerlendirme Formu 1. Sorusuna Katılımcıların Vermiş Olduğu Cevapların Dağılımları

Örgün eğitim daha aktif	2	4,2
Kolaylaştırıcı	1	2,1
İletişim daha yüksekti (hocanın iletişimi ve ders anlatımı sorulan sorulara cevap almak, ders arkadaşlarıyla olan iletişim)	6	12,5
Fark vardı	8	16,7

Çizelge 4.207’de katılımcıların vermiş olduğu cevaplar incelendiğinde öğrencilerin % 20,8’i (f=10) uzaktan eğitim ile yüz yüze sınıf ortamında farklılık olmadığı, %20,8’i (f=10) Facebook üzerinden canlı yayın ile işlenen dersin yüz yüze eğitime göre daha rahat ve ekonomik olduğu, % 6,3’ü (f=3) internet kesintileri dışında bir farklılık olmadığı, %2,1 (f=1) fiziksel sınıf ortamındaki gürültülü ortamın uzaktan eğitim ortamında olmadığı, %4,2 (f=2) uzaktan eğitimin fiziksel sınıf ortamına göre zaman tasarrufu sağladığı, %2,1 (f=1) derslere daha fazla odaklanılabildiği, %4,2 (f=2) uzaktan eğitimde işlenen dersin yüz yüze işlenen derse göre daha verimli geçtiği, %4,2 (f=2) derslerin Facebook üzerinden işlenmesi dikkat dağıttığı, %4,2 (f=2) örgün eğitimin daha aktif olduğu, %2,1 (f=1) eğitimi kolaylaştırıcı olduğu, %12,5 (f=6) örgün eğitime göre iletişimin daha yüksek, %16,7 (f=8) fark vardır görüşünü bildirmişlerdir.

Öğrencilerin verdiği yanıtların %64,7’si (f=31) Facebook üzerinden uzaktan eğitim sürecinin yüz yüze sınıf öğretimine göre daha olumlu olduğu, %27,1’i (f=13) fark olmadığı, %8,4’ünün (f=4) ise yüz yüze eğitimin uzaktan eğitime göre daha verimli olduğu görüşünü bildirmişlerdir.

Öğrencilerin değerlendirme formu 2. Sorusu olan “Uzaktan eğitim platformu olarak Facebook’un kullanımı ders arkadaşlarınız ve ders öğretim elemanı ile iletişiminizi nasıl etkiledi?” sorusuna verilen yanıtların sıralaması Çizelge 4.208’de sunulmuştur.

Çizelge 4.208 Değerlendirme Formu 2. Sorusuna Katılımcıların Vermiş Olduğu Cevapların Dağılımları

Kodlar	F	%
Fikrim yok	2	4,2
Çift yönlü iletişim ve etkileşim yüksekti	10	20,8
Facebook’u bu alanda kullanmak farklı bir deneyim ve etkili bir platform, zaman kazandırıcı	7	14,6
Her an eğitimci ile iletişim vardı	1	2,1
Etkileşim zayıftı	8	16,7
Çekinmeden rahat bir şekilde soru ve görüşlerimizi aktarabildik	3	6,3
Ders hocası isteklendirme ve iletişimi yükseltti	8	16,7
Olumlu etki yarattı	9	18,8

Çizelge 4.208’de katılımcıların vermiş olduğu cevaplar incelendiğinde öğrencilerin % 20,8’i (f=10) çift yönlü iletişim ve etkileşim yüksekti, 18,8’i (f=9) olumlu etki yarattı, 16,7’si (f=8) ders hocası isteklendirme ve iletişimi yükseltti, 16,7’si (f=8) etkileşim zayıftı, 14,6’sı (f=7) Facebook’u bu alanda kullanmak farklı bir deneyim ve etkili bir platform, zaman kazandırıcı, 6,3’ü (f=3) çekinmeden rahat bir şekilde soru ve görüşlerimizi aktarabildik, 4,2’si (f=2) fikrim yok, 2,1’i (f=1) her an eğitimci ile iletişim vardı görüşünü bildirmişlerdir.

Öğrencilerin verdiği yanıtların %79,3’ü (f=38) uzaktan eğitim platformu olarak Facebook’un kullanımı ders arkadaşların ve ders öğretim elemanı ile iletişimini olumlu yönde etkilediği, %16,7’si (f=8) uzaktan eğitim platformu olarak Facebook’un kullanımı ders arkadaşların ve ders öğretim elemanı ile iletişimini olumlu yönde

etkilemediği ve %4,2'sinin (f=2) bu konuda görüş bildirmediği bulgusuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin değerlendirme formu 3. Sorusu olan “Facebook üzerinden uzaktan eğitim olarak ders işlemenin olumlu yanları nelerdir?” sorusuna verilen yanıtların sıralaması Çizelge 4.209’da sunulmuştur.

Çizelge 4.209 Değerlendirme Formu 3. Sorusuna Katılımcıların Vermiş Olduğu Cevapların Dağılımları

Kodlar	F	%
Zaman kazandırıcı ve ekonomik	7	14,6
Facebook’a aşina olunması, uzaktan eğitim ile verilen derslere katılım rahat, kolay ve istenilen mekândan katılım sağlanması	31	64,6
Facebook’u bu alanda kullanmak farklı bir deneyim ve etkili bir platform, zaman kazandırıcı	1	2,1
Ders tekrarlarını izleyebilmek	4	8,3
Eğitmen ve ders arkadaşları ile hızlı iletişim sağlaması	5	10,4

Çizelge 4.209’da katılımcıların vermiş olduğu cevaplar incelendiğinde öğrencilerin % 64,6’sı (f=31) Facebook sosyal ağına aşina olunmasını uzaktan eğitim ile verilen derslere katılımın rahat, kolay ve istenilen mekândan katılım sağlanması, %14,6’sı (f=7) zaman kazandırıcı ve ekonomik, %10,4’ü eğitmen ve ders arkadaşlarıyla hızlı iletişim sağlaması, %8,3’ü (f=4) ders tekrarlarını izleyebilmek, %2,1’i (f=1) Facebook’u bu alanda kullanmak farklı bir deneyim, etkili bir platform ve zaman kazandırıcı olduğu görüşünü bildirmişlerdir.

Öğrencilerin değerlendirme formu 4. Sorusu olan “Facebook üzerinden uzaktan eğitim olarak ders işlemenin olumsuz yanları nelerdir?” sorusuna verilen yanıtların sıralaması Çizelge 4.210’da sunulmuştur.

Çizelge 4.210 Değerlendirme Formu 4. Sorusuna Katılımcıların Vermiş Olduğu Cevapların Dağılımları

Kodlar	F	%
Samimi bir ortam değil	2	4,2
Olumsuz bir yanı yok	9	18,8
İnternet kaynaklı yavaşlama ve bağlantı kopma problemleri	15	31,3
Dış etkenler kaynaklı dikkatin dağılabilmesi (kapı, telefon çalması gibi)	5	10,4
Fikrim Yok	1	2,1
Facebook bildirimlerinin ve ortamının dikkat dağıtması	5	10,4
İletişim ortamının zor olması	9	18,8
Rahat soru sorulamaması	2	4,2

Çizelge 4.210’da katılımcıların vermiş olduğu cevaplar incelendiğinde öğrencilerin % 18,8’i (f=9) olumsuz bir yanı yok, 4,2’si (f=2) samimi bir ortam değil, 31,3’ü (f=15) İnternet kaynaklı yavaşlama ve bağlantı kopma problemleri, 10,4’ü (f=5) dış etkenler kaynaklı dikkatin dağılabilmesi (kapı, telefon çalması gibi), 10,4’ü (f=5) Facebook bildirimlerinin ve ortamının dikkat dağıtması, %18,8’i (f=9) iletişim ortamının zor olması, %4,2’si (f=2) rahat soru sorulamaması ve %2,1’i (f=1) fikrim yok görüşünü bildirmişlerdir.

Öğrencilerin değerlendirme formu 5. Sorusu olan “Facebook ortamında öğretimi yapılan konular hakkında arkadaşlarınızla, bloglar, sohbet, videolar, test uygulaması gibi internet teknolojilerini kullandınız ve kendi paylaşımlarınızı yaptınız. Bu süreçte

yaptığınız etkinliklerin size olan katkısını nasıl görüyorsunuz?” sorusuna verilen yanıtların sıralaması Çizelge 4.211’de sunulmuştur.

Çizelge 4.211 Değerlendirme Formu 5. Sorusuna Katılımcıların Vermiş Olduğu Cevapların Dağılımları

Kodlar	F	%
Sosyal medya üzerinden uzaktan eğitimin farklı bir deneyimdi, işe yararlılığını gördüm	5	10,4
Bu ortamları kullanıyorum, yabancı olmadığım uygulamalardı	2	4,2
Yeni bilgiler öğrenme ve kalıcı olması bakımından olumlu katkılarının olduğunu düşünüyorum	23	47,9
Sosyal medyaya daha ilgi duymaya başladım	1	2,1
Sosyal ortamları daha bilinçli kullanmaya başladım	6	12,5
Birçok kişiyle bilgi paylaşımı içinde bulunabildim	3	6,3
Alanla ilgili yeni fikirler verdi	3	6,3
Zaman tasarrufu sağladı ve rahat katılım sağladım	2	4,2
İçerikle ilgili farkındalık yarattı	3	6,3

Çizelge 4.211’de katılımcıların vermiş olduğu cevaplar incelendiğinde öğrencilerin % 47,9’u (f=23) yeni bilgiler öğrenme ve kalıcı olması bakımından olumlu katkılarının olduğunu düşünüyorum, %10,4’ü (f=5) sosyal medya üzerinden uzaktan eğitimin farklı bir deneyimdi, işe yararlılığını gördüm, %12,5’i (f=6) sosyal medyayı daha bilinçli kullanmaya başladım, %6,3’ü (f=3) birçok kişiyle bilgi paylaşımı içinde bulunabildim, %6,3’ü (f=3) alanla ilgili yeni fikirler verdi, %4,2’si (f=2) zaman tasarrufu sağladı ve rahat katılım sağladım, %6,3’ü (f=3) içerikle ilgili farkındalık yarattı, %4,2’si (f=2) bu

ortamları kullanıyorum, yabancı olmadığım uygulamaları görüşünü bildirmişlerdir.

Öğrencilerin değerlendirme formu 6. Sorusu olan “Tüm uygulama sürecini düşünecek olursanız, uygulamanın farklı olduğunu düşündüğünüz, ilgi çekici yönleri nelerdir?” sorusuna verilen yanıtların sıralaması Çizelge 4.212’de sunulmuştur.

Çizelge 4.212 Değerlendirme Formu 6. Sorusuna Katılımcıların Vermiş Olduğu Cevapların Dağılımları

Kodlar	F	%
Uzaktan Eğitim Olması	7	14,6
Farklı ortamdaki kişilerle birlikte yeni bilgi paylaşımı yapılması ve iletişim içinde olunması	7	14,6
Eğitimin Facebook üzerinden olması etkili ve ilgi çekiciydi	7	14,6
Eğitmenin öğrencilerle etkileşim içinde olması ve iletişimi	5	10,4
Ders anlatımlarının video ve test uygulamalarıyla desteklenmesi	9	18,8
Fikrim Yok	5	10,4
İlgi çekici farklı bir çalışma	4	8,3
Farklı bir eğitim metodu olması	3	6,3
Sınıf dersi gibiydi	1	2,1

Çizelge 4.212’de katılımcıların vermiş olduğu cevaplar incelendiğinde öğrencilerin %18,8’i (f=9) Ders anlatımlarının video ve test uygulamalarıyla desteklenmesi, %14,6’sı (f=7) Uzaktan Eğitim Olması, %14,6’sı (f=7) Farklı ortamdaki kişilerle

birlikte yeni bilgi paylaşımı yapılması ve iletişim içinde olunması, %14,6'sı (f=7) Eğitimin Facebook üzerinden olması etkili ve ilgi çekiciydi, %10,4'ü (f=5) Eğitmenin öğrencilerle etkileşim içinde olması ve iletişimi, %10,4'ü (f=5) Fikrim Yok, %8,3'ü (f=4) İlgi çekici farklı bir çalışma, %6,3'ü (f=3) Farklı bir eğitim metodu olması, %2,1 (f=1) Sınıf dersi gibiydi görüşünü bildirmişlerdir.

Öğrencilerin verdiği yanıtların %87,6'sı (f=42) uygulama sürecini düşündüğünde uygulamanın olumlu farklı olduğunu düşündüğü, %10,4'ü (f=5) fark olmadığı, %2,1'inin (f=1) ise olumsuz görüşünü bildirmiştir.

Öğrencilerin değerlendirme formu 7. Sorusu olan “Uygulamalar süresince zorluklar (teknik vs.) yaşadınız mı? Nelerdi?” sorusuna verilen yanıtların sıralaması Çizelge 4.213’de sunulmuştur.

Çizelge 4.213 Değerlendirme Formu 7. Sorusuna Katılımcıların Vermiş Olduğu Cevapların Dağılımları

Kodlar	F	%
Hiçbir sorun yaşamadım	9	18,8
İnternet kaynaklı problemler (bağlantı kopması, yavaşlaması gibi)	29	60,4
Elektrik kesintileri ve derse bağlanılan cihaz kaynaklı problemler	2	4,2
Facebook üzerinden paylaşılan test sayfası linkinin mobil cihazlarda açılmaması	8	16,7

Çizelge 4.213’de katılımcıların vermiş olduğu cevaplar incelendiğinde öğrencilerin %60,4'ü (f=29) internet kaynaklı problemler (bağlantı kopması, yavaşlaması gibi), %18,8'i (f=9) hiçbir sorun yaşamadım, %16,7'si (f=8) Facebook üzerinden paylaşılan test sayfası linkinin mobil cihazlarda açılmaması, %4,2'si (f=2) elektrik kesintileri ve derse bağlanılan cihaz kaynaklı problemler görüşünü bildirmişlerdir.

Öğrencilerin verdiği yanıtların %64,6'sı (f=31) Uygulamalar süresince yaşadıkları zorlukların teknik kaynaklı, %18,8'i (f=9) hiçbir sorun yaşamadığı, %16,7'sinin (f=8) ise Facebook sosyal ağı kaynaklı problemler yaşadığı görüşünü bildirmiştir.

Öğrencilerin değerlendirme formu 8. Sorusu olan “Benzer bir sürecin diğer derslerde de yürütülmesini ister misiniz? Neden?” sorusuna verilen yanıtların sıralaması Çizelge 4.214’de sunulmuştur.

Çizelge 4.214 Değerlendirme Formu 8. Sorusuna Katılımcıların Vermiş Olduğu Cevapların Dağılımları

Kodlar	F	%
Evet, (Facebook’ta) uzaktan eğitimle, keyifli, rahat ve etkili bir ders süreciydi	31	64,6
İstemezdim	1	2,1
Evet, zaman ve mekân yönünden çok faydalı	7	14,6
Farklı dersleri destekleyici olarak denenebilir (tek başına yetersiz)	2	4,2
Faydalı olduğunu düşünüyorum	7	14,6

Çizelge 4.214’de katılımcıların vermiş olduğu cevaplar incelendiğinde öğrencilerin % 64,6’sı (f=31) Evet, (Facebook’ta) uzaktan eğitimle, keyifli, rahat ve etkili bir ders süreciydi, %14,6’sı (f=7) Evet, zaman ve mekân yönünden çok faydalı, %4,2’si (f=2) farklı dersleri destekleyici olarak denenebilir (tek başına yetersiz), %14,6’sı (f=7) Faydalı olduğunu düşünüyorum, %2,1’i (f=1) istemezdim görüşünü bildirmişlerdir.

Öğrencilerin verdiği yanıtların %93,8’i (f=45) olumlu yanıt olup, tecrübe ettikleri benzer bir süreci farklı derslerde de yürütülmesini isterken %6,2’si (f=3) olumsuz yanıt olarak tecrübe ettikleri eğitim ortamının tekrarlanmamasını istememişlerdir.

Öğrencilerin değerlendirme formu 9. Sorusu olan “Benzer bir sürecin diğer derslerde de yürütülmesini ister misiniz? Neden?” sorusuna verilen yanıtların sıralaması Çizelge 4.214’de sunulmuştur.

Çizelge 4.215 Değerlendirme Formu 9. Sorusuna Katılımcıların Vermiş Olduğu Cevapların Dağılımları

Kodlar	F	%
Bir sonraki eğitime katılmak isterim	16	33,3
İlgili bir hoca vardı, uzaktan eğitimle ilgili ön yargılarım ortadan kalktı	8	16,7
Teşekkür ederim	19	39,6
Yüz yüze iletişimi tercih ederim	1	2,1
Ders sonu testlerine başarı durumu için ön test uygulanabilirdi	2	4,2
Bu tarz eğitimlerde daha fazla kişiye ulaşılabilir	1	2,1
Mobilden canlı yayın takibinde paylaşılan linklerin açılmama problemi	1	2,1

Çizelge 4.215’de katılımcıların vermiş olduğu cevaplar incelendiğinde öğrencilerin % 39,6’sı (f=19) eğitim süreci için olumlu-olumsuz görüş ve öneri bildirmeden teşekkür ettiklerini iletmış, %33,3’ü (f=16) bir sonraki eğitime katılmak istediklerini belirtmiş, %16,7’si (f=8) ders hocasının dersleri ilgi ile işlediği, uzaktan eğitime olan ön yargılarının ortadan kalktığı, %4,2’si (f=2) ders sonunda uygulanan testlerim olumlu olduğunu ilave olarak ön test uygulanmasının öğrenci başarısı tespitinde faydalı olabileceği, %2,1’i (f=1) yüz yüze iletişimi tercih edeceği, %2,1’i (f=1) daha fazla kişiye ulaşılması ve %2,1’i (f=1) mobil cihazlardan canlı yayına bağlanıldığında paylaşılan linklerin açılmadığı görüşünü bildirmişlerdir.

5. TARTIŞMA ve SONUÇ

5.1 Sonuç

Farklı öğrenim düzeyindeki yükseköğrenim öğrencilerinin Facebook kullanım amaçları, Facebook eğitsel kullanım amaçları ve Facebook sosyal ağının uzaktan eğitim aracı olarak kullanılmasına yönelik görüşlerinin incelendiği bu araştırmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Öğrencilerin Facebook Kullanım Amacına ait sosyal ilişkiler faktörüne ilişkin düzeyleri cinsiyet değişkeni açısından incelenmiş ve anlamlı farklılık olduğu ortaya konmuştur. Bulgu sonucuna göre cinsiyet değişkeni açısından kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre Facebook sosyal ağını sosyal ilişkiler alanında daha fazla kullandığı sonucuna ulaşılmıştır. Çam (2012) tarafından yüksek lisans tezi kapsamında yapılan araştırmada çıkan sonuç, bu araştırmada çıkan sonuçla farklılık göstermektedir. Sonucun farklı çıkmasında çalışma gruplarındaki erkek ve kadın dağılımları ve öğrencilerin demografik özellikleri kaynaklı çıktığı söylenebilir.

Öğrencilerin Facebook Kullanım Amacına ait sosyal ilişkiler faktörüne ilişkin düzeyleri yaş değişkeni açısından incelenmiştir. Araştırma bulgularından elde edilen verilere göre öğrencilerin Facebook kullanım amaçları ile yaş değişkeni arasında anlamlı farklılıklar olduğu bulunmuştur. Farklılığın olduğu yaş grupları;

- 23-27 yaş aralığındaki katılımcıların, 18-22 yaş aralığındaki katılımcılara göre,
- 23-27 yaş aralığındaki katılımcıların, 28-32 yaş aralığındaki katılımcılara göre Facebook sosyal ağını sosyal ilişkiler alanında daha fazla kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır.
- Anlamlı farklılık olmasada 28-32 ve 33 ve üzeri yaştaki katılımcılar, 18-22 yaş aralığındaki katılımcılara göre, 23-27 yaş aralığındaki katılımcılar, 33 ve üzeri yaştaki katılımcılara göre, 33 ve üzeri yaştaki katılımcılar, 28-32 yaş aralığındaki katılımcılara göre Facebook sosyal ağını sosyal ilişkiler alanında daha fazla kullandıkları söylenebilir.

Öğrencilerin Facebook Kullanım Amacına ait sosyal ilişkiler faktörüne ilişkin düzeyleri

öğrenim düzeyleri açısından incelenmiştir. Araştırma bulgularından elde edilen verilere göre öğrencilerin Facebook kullanım amaçları ile öğrenim düzeyi değişkeni arasında anlamlı farklılıklar olduğu bulunmuştur. Farklılığın olduğu öğrenim düzeyleri;

- Lisans, yüksek lisans ve doktora eğitim düzeyindeki katılımcılar, önlisans eğitim düzeyindeki katılımcılara göre,
- Yüksek lisans eğitim düzeyindeki katılımcılar, lisans eğitim düzeyindeki katılımcılara göre Facebook sosyal ağını sosyal ilişkiler alanında daha fazla kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır.
- Anlamlı farklılık olmasada doktora eğitim düzeyindeki katılımcıların, lisans düzeyindeki katılımcılara göre, yüksek lisans eğitim düzeyindeki katılımcıların, doktora eğitim düzeyindeki katılımcılara göre Facebook sosyal ağını sosyal ilişkiler alanında daha fazla kullandıkları söylenebilir.

Öğrencilerin Facebook Kullanım Amacına ait sosyal ilişkiler faktörüne ilişkin düzeyleri Facebook kullanım sıklıkları açısından incelenmiştir. Araştırma bulgularından elde edilen verilere göre öğrencilerin Facebook kullanım amaçları ile Facebook kullanım sıklığı değişkeni arasında anlamlı farklılıklar olduğu bulunmuştur. Farklılığın olduğu kullanım sıklıkları;

- Çok sık kullanım düzeyindeki katılımcılar; sık sık, ara sıra ve nadiren düzeyindeki katılımcılara göre,
- Sık sık kullanım düzeyindeki katılımcılar; ara sıra ve nadiren kullanım düzeyindeki katılımcılara göre,
- Ara sıra kullanım düzeyindeki katılımcılar, nadiren kullanım düzeyindeki katılımcılara göre Facebook sosyal ağını sosyal ilişkiler alanında daha fazla kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Kullanım düzeyi arttıkça sosyal ilişkiler alanında Facebook kullanımının arttığı görülmektedir. Sonucun bu şekilde çıkmasına kullanıcıların sürekli sosyal ortamda vakit geçirmek istemesi, bir grup ve kişiyle sohbet etme durumlarının giderek artması, etkileşim içinde bulunmaları ve sürekli iletişim içinde olduğu kişilerle karşılıklı bağ kurmalarından kaynaklı olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin Facebook Kullanım Amacına ait sosyal ilişkiler faktörüne ilişkin düzeyleri

sürekli internet erişimine sahip olma durumları açısından incelenmiş ve anlamlı farklılık bulunmadığı ortaya konmuştur. Anlamlı farklılık olmasada bulgu sonucuna göre sürekli internet erişimine sahip olan katılımcılar, sürekli internet erişimine sahip olmayan katılımcılara göre Facebook sosyal ağını sosyal ilişkiler alanında daha fazla kullandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin Facebook Kullanım Amacına ait sosyal ilişkiler faktörüne ilişkin düzeyleri Facebook'a bağlanırken kullanılan cihaz değişkeni açısından incelenmiştir. Bulgu sonucuna göre Facebook'a bağlanırken kullanılan; akıllı telefon, bilgisayar ve tablet cihazları arasında bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı bir fark olmasa da Facebook'a akıllı telefon ile bağlanan katılımcılar, bilgisayar ve tablet ile bağlanan katılımcılara göre sosyal ilişkiler alanında daha fazla kullanım sağladığı söylenebilir. Bulgu sonucunun bu şekilde çıkmasının nedeni, farklı cihazlarda internet erişimine kolay ulaşabilmesi, Facebook bağlantısını sağlayabilmesi ve akıllı telefon kullanan sayısının yüksek olması söylenebilir.

Öğrencilerin Facebook Kullanım Amacına ait sosyal ilişkiler faktörüne ilişkin düzeyleri Facebook kullanım süreleri açısından incelenmiştir. Araştırma bulgularından elde edilen verilere göre öğrencilerin Facebook kullanım amaçları ile Facebook kullanım süresi değişkeni arasında anlamlı farklılıklar olduğu bulunmuştur. Farklılığın olduğu kullanım süreleri;

- Yaklaşık yarım saat, yaklaşık 1 saat, 1-3 saat ve 3 saatten fazla kullanım süresi olan katılımcılar, 15 dakikadan az kullanım süresi olan katılımcılara göre,
- 1-3 saat ve 3 saatten fazla kullanım süresi olan katılımcılar, yaklaşık yarım saat kullanım süresi olan katılımcılara göre Facebook sosyal ağını sosyal ilişkiler alanında daha fazla kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır.
- Anlamlı farklılık olmasada yaklaşık 1 saat kullanım süresi olan katılımcılar, yaklaşık yarım saat kullanım süresi olan katılımcılara göre, 1-3 saat aralığı kullanım süresi olan katılımcılar, yaklaşık 1 saat kullanım süresi olan katılımcılara göre, 3 saat ve üzeri kullanım süresi olan katılımcılar, yaklaşık 1 saat ve 1-3 saat kullanım süresi olan katılımcılara göre Facebook sosyal ağını sosyal ilişkiler alanında daha fazla kullandıkları söylenebilir.

Öğrencilerin Facebook Kullanım Amacına ait çalışmalara ilişkin alt faktörüyle ilgili düzeyleri cinsiyet değişkeni açısından incelenmiş ve anlamlı farklılık olduğu ortaya konmuştur. Bulgu sonucuna göre cinsiyet değişkeni açısından kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre Facebook sosyal ağını çalışmalara ilişkin kullanımlarının daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bulgu sonucu Çam (2012) tarafından yapılan çalışma sonucu ile farklılık göstermektedir. Farklılığın nedeni olarak farklı eğitim ve demografik özellikler kaynaklı olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin Facebook Kullanım Amacına ait çalışmalara ilişkin alt faktörüyle ilgili düzeyleri yaş değişkeni açısından incelenmiştir. Araştırma bulgularından elde edilen verilere göre öğrencilerin Facebook kullanım amaçları ile yaş değişkeni arasında anlamlı farklılıklar olduğu bulunmuştur. Farklılığın olduğu yaş grupları;

- 23-27 yaş aralığındaki katılımcılar, 18-22 yaş ve 33 ve üzeri yaştaki katılımcılara göre,
- 18-22 ve 28-32 yaş aralığındaki katılımcılar, 33 ve üzeri yaştaki katılımcılara göre Facebook sosyal ağını çalışmalarıyla ilgili alandaki kullanımlarının daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Anlamlı farklılık olmasada 23-27 yaş aralığındaki katılımcılar ve 28-32 yaş aralığındaki katılımcılara göre, 28-32 yaş aralığındaki katılımcılar, 18-22 yaş aralığındaki katılımcılara göre Facebook sosyal ağını çalışmalarıyla ilgili alandaki kullanımlarının daha fazla olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin Facebook Kullanım Amacına ait çalışmalara ilişkin alt faktörüyle ilgili düzeyleri öğrenim düzeyleri açısından incelenmiştir. Araştırma bulgularından elde edilen verilere göre öğrencilerin Facebook kullanım amaçları ile öğrenim düzeyi değişkeni arasında anlamlı farklılıklar olduğu bulunmuştur. Farklılığın olduğu öğrenim düzeyleri;

- Lisans, yüksek lisans ve doktora eğitim düzeyindeki katılımcılar, önlisans eğitim düzeyindeki katılımcılara göre,
- Yüksek lisans eğitim düzeyindeki katılımcılar, lisans düzeyindeki katılımcılara göre Facebook sosyal ağını çalışmalarıyla ilgili alandaki kullanımlarının daha

fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

- Anlamlı farklılık olmasada lisans ve yüksek lisans eğitim düzeyindeki katılımcılar, doktora eğitim düzeyindeki katılımcılara göre Facebook sosyal ağını çalışmalarıyla ilgili alandaki kullanımlarının daha fazla olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin Facebook Kullanım Amacına ait çalışmalara ilişkin alt faktörüyle ilgili düzeyleri Facebook kullanım sıklıkları açısından incelenmiştir. Araştırma bulgularından elde edilen verilere göre öğrencilerin Facebook kullanım amaçları ile Facebook kullanım sıklığı değişkeni arasında anlamlı farklılıklar olduğu bulunmuştur. Farklılığın olduğu kullanım sıklıkları;

- Çok sık kullanım düzeyindeki katılımcılar; ara sıra ve nadiren düzeyindeki katılımcılara göre,
- Sık sık kullanım düzeyindeki katılımcılar; ara sıra ve nadiren kullanım düzeyindeki katılımcılara göre,
- Ara sıra kullanım düzeyindeki katılımcılar, nadiren kullanım düzeyindeki katılımcılara göre Facebook sosyal ağını çalışmalarıyla ilgili alandaki kullanımlarının daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Anlamlı farklılık olmasada çok sık kullanım düzeyindeki katılımcılar, sık sık düzeyindeki katılımcılara göre Facebook sosyal ağını çalışmalarıyla ilgili alandaki kullanımlarının daha fazla olduğu söylenebilir.

Kullanım düzeyi arttıkça sosyal ilişkiler alanında Facebook kullanımının arttığı görölmektedir. Sonucun bu şekilde çıkmasına kullanıcıların sürekli sosyal ortamda vakit geçirmek istemesi, bir grup ve kişiyle sohbet etme durumlarının giderek artması, etkileşim içinde bulunmaları ve sürekli iletişim içinde olduğu kişilerle karşılıklı bağ kurmalarından kaynaklı olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin Facebook Kullanım Amacına ait çalışmalara ilişkin alt faktörüyle ilgili düzeyleri sürekli internet erişimine sahip olma durumları açısından incelenmiş ve anlamlı farklılık bulunmadığı ortaya konmuştur. Anlamlı farklılık olmasada bulgu sonucuna göre sürekli internet erişimine sahip olmayan katılımcılar, sürekli internet erişimine sahip olan katılımcılara göre Facebook sosyal ağını çalışmalarıyla ilgili alanındaki kullanımlarının daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin Facebook Kullanım Amacına ait çalışmalara ilişkin alt faktörüyle ilgili düzeyleri Facebook'a bağlanırken kullanılan cihaz değişkeni açısından incelenmiştir. Bulgu sonucuna göre Facebook'a bağlanırken kullanılan; akıllı telefon, bilgisayar ve tablet cihazları arasında bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı bir fark olmasa da Facebook'a tablet ile bağlanan katılımcılar, bilgisayar ve akıllı telefonla bağlanan katılımcılara göre çalışmalarıyla ilgili alanındaki kullanımlarının daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bulgu sonucunun bu şekilde çıkmasının nedeni çalışmalarıyla ilgili alanda kullanım sağlayan öğrencilerin bilgisayar ve akıllı telefona göre tablet üzerinde daha rahat işlem yapmaları olabilir.

Öğrencilerin Facebook Kullanım Amacına ait çalışmalara ilişkin alt faktörüyle ilgili düzeyleri Facebook kullanım süreleri açısından incelenmiştir. Araştırma bulgularından elde edilen verilere göre öğrencilerin Facebook kullanım amaçları ile Facebook kullanım süresi değişkeni arasında anlamlı farklılıklar olduğu bulunmuştur. Farklılığın olduğu kullanım süreleri;

- Yaklaşık yarım saat, yaklaşık 1 saat, 1-3 saat ve 3 saat ve üzeri kullanım süresi olan katılımcılar, 15 dakikadan az kullanım süresi olan katılımcılara göre,
- 3 saat ve üzeri kullanım süresi olan katılımcılar, yaklaşık yarım saat ve 1-3 saat kullanım süresi olan katılımcılara göre Facebook sosyal ağını çalışmalarıyla ilgili alanda kullanımlarının daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Anlamlı farklılık olmasada yaklaşık 1 saat kullanım süresi olan katılımcılar, yaklaşık yarım saat, 1-3 saat ve 3 ve üzeri kullanım süresi olan katılımcılara göre, 1-3 saat kullanım süresi olan katılımcılar, 15 dakikadan az kullanım süresi olan katılımcılara göre ve yaklaşık yarım saat kullanım süresi olan katılımcılar, 1-3 saat kullanım süresi olan katılımcılara göre Facebook sosyal ağını çalışmalarıyla ilgili alanda kullanımlarının daha fazla olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin Facebook Kullanım Amacına ait günlük etkinlikler alt faktörüne ilişkin düzeyleri cinsiyet değişkeni açısından incelenmiş ve anlamlı farklılık olmadığı ortaya konmuştur. Anlamlı farklılık olmasada bulgu sonucuna göre cinsiyet değişkeni açısından kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre Facebook sosyal ağını günlük

etkinliklerinde daha fazla kullandığı sonucuna ulaşılmıştır. Çam (2012) tarafından yapılan çalışma sonucu ile farklı doğrultudadır. Sonuçların farklı çıkmasında öğrencilerin eğitim gördüğü bölüm ve özelliklerinin farklı olması kaynaklı olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin Facebook Kullanım Amacına ait günlük etkinlikler alt faktörüne ilişkin düzeyleri yaş değişkeni açısından incelenmiştir. Araştırma bulgularından elde edilen verilere göre öğrencilerin Facebook kullanım amaçları ile yaş değişkeni arasında anlamlı farklılıklar olduğu bulunmuştur. Farklılığın olduğu yaş grupları;

- 23-27 yaş aralığındaki katılımcılar, 18-22 yaş aralığındaki katılımcılara göre Facebook sosyal ağını günlük etkinliklerinde daha fazla kullandığı sonucuna ulaşılmıştır.
- Anlamlı farklılık olmasada 23-27 yaş aralığındaki katılımcılar, 28-32 ve 33 ve üzeri yaştaki katılımcılara göre, 28-32 yaş aralığındaki katılımcılar, 18-22 ve 33 ve üzeri yaştaki katılımcılara göre Facebook sosyal ağını günlük etkinliklerinde daha fazla kullandığı söylenebilir.

Öğrencilerin Facebook Kullanım Amacına ait günlük etkinlikler alt faktörüne ilişkin düzeyleri öğrenim düzeyleri açısından incelenmiştir. Araştırma bulgularından elde edilen verilere göre öğrencilerin Facebook kullanım amaçları ile öğrenim düzeyi değişkeni arasında farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin Facebook Kullanım Amacına ait günlük etkinlikler alt faktörüne ilişkin düzeyleri Facebook kullanım sıklıkları açısından incelenmiştir. Araştırma bulgularından elde edilen verilere göre öğrencilerin Facebook kullanım amaçları ile Facebook kullanım sıklığı değişkeni arasında anlamlı farklılıklar olduğu bulunmuştur. Farklılığın olduğu kullanım sıklıkları;

- Çok sık kullanım düzeyindeki katılımcılar, sık sık, ara sıra ve nadiren düzeyindeki katılımcılara göre,
- Sık sık kullanım düzeyindeki katılımcılar, ara sıra ve nadiren kullanım düzeyindeki katılımcılara göre,
- Ara sıra kullanım düzeyindeki katılımcılar, nadiren kullanım düzeyindeki

katılımcılara göre Facebook sosyal ağını günlük etkinliklerinde daha fazla kullandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Kullanım düzeyi arttıkça kullanıcıların günlük ilişkiler alanında Facebook kullanımının arttığı görülmektedir. Sonucun bu şekilde çıkmasına kullanıcıların günlük etkinlikleriyle ilgili işlerinde Facebook sosyal ağını kullanması ve bu yolla çözümlemesi, zamanla bu kullanımının alışkanlık haline dönüşmeye başlaması durumu söylenebilir.

Öğrencilerin Facebook Kullanım Amacına ait günlük etkinlikler alt faktörüne ilişkin düzeyleri sürekli internet erişimine sahip olma durumları açısından incelenmiş ve anlamlı farklılık bulunmadığı ortaya konmuştur. Anlamlı farklılık olmasada bulgu sonucuna göre sürekli internet erişimine sahip olan katılımcılar, sürekli internet erişimine sahip olmayan katılımcılara göre Facebook sosyal ağını günlük etkinliklerinde daha fazla kullandığı sonucuna ulaşılmıştır. Bulgu sonucunun bu şekilde çıkmasına etken olarak internet bağlantısına sahip kullanıcıların istedikleri zaman Facebook'a bağlanabilmeleri ve günlük işleriyle ilgili kullanımı rahat şekilde sağlayabilmesi ve daha fazla zaman ayırabilmesi kaynaklı olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin Facebook Kullanım Amacına ait günlük etkinlikler alt faktörüne ilişkin düzeyleri Facebook'a bağlanırken kullanılan cihaz değişkeni açısından incelenmiştir. Araştırma bulgularından elde edilen verilere göre öğrencilerin Facebook kullanım amaçları ile Facebook'a bağlanırken kullanılan cihaz değişkeni arasında anlamlı farklılıklar olduğu bulunmuştur. Farklılığın olduğu kullanım sıklıkları;

- Akıllı telefon ile Facebook'a bağlanan katılımcıların, bilgisayar ile bağlanan katılımcılara göre Facebook sosyal ağını günlük etkinliklerinde daha fazla kullandığı sonucuna ulaşılmıştır.
- Anlamlı farklılık olmasada akıllı telefon ile Facebook'a bağlanan katılımcılar, tablet ile bağlanan katılımcılara göre, tablet ile Facebook'a bağlanan katılımcılar, bilgisayar ile bağlanan katılımcılara göre Facebook sosyal ağını günlük etkinliklerinde daha fazla kullandığı söylenebilir.

Akıllı telefonların tablet ve bilgisayara göre neredeyse tüm kullanıcıların sahip olması ve internet erişimlerinin mobil ortamda sürekli olarak erişilebilmesi bulgu sonucunun

bu şekilde çıkmasında etkili olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin Facebook Kullanım Amacına ait günlük etkinlikler alt faktörüne ilişkin düzeyleri Facebook kullanım süreleri açısından incelenmiştir. Araştırma bulgularından elde edilen verilere göre öğrencilerin Facebook kullanım amaçları ile Facebook kullanım süresi değişkeni arasında anlamlı farklılıklar olduğu bulunmuştur. Farklılığın olduğu kullanım süreleri;

- Yaklaşık yarım saat, 1-3 saat ve 3 saat ve üzeri kullanım süresi olan katılımcılar, 15 dakikadan az kullanım süresi olan katılımcılara göre,
- 1-3 saat kullanım süresi olan katılımcılar, yaklaşık yarım saat kullanım süresi olan katılımcılara göre,
- 3 saat ve üzeri kullanım süresi olan katılımcılar, yaklaşık 1 saat kullanım süresi olan katılımcılara göre Facebook sosyal ağını günlük etkinliklerinde daha fazla kullandığı sonucuna ulaşılmıştır.
- Anlamlı farklılık olmasada yaklaşık 1 saat kullanım süresi olan katılımcılar, 15 dakikadan az ve yaklaşık yarım saat kullanım süresi olan katılımcılara göre, 1-3 saat kullanım süresi olan katılımcılar, yaklaşık 1 saat kullanım süresi olan katılımcılara göre, 3 saat ve üzeri kullanım süresi olan katılımcılar, 1-3 saat kullanım süresi olan katılımcılara göre Facebook sosyal ağını günlük etkinliklerinde daha fazla kullandığı söylenebilir.

Öğrencilerin Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına ait iletişim alt faktörüne ilişkin düzeyleri cinsiyet değişkeni açısından incelenmiş ve anlamlı farklılık olduğu ortaya konmuştur. Bulgu sonucuna göre cinsiyet değişkeni açısından kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre Facebook sosyal ağını iletişim amaçlı kullanımlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına ait iletişim alt faktörüne ilişkin düzeyleri yaş değişkeni açısından incelenmiştir. Araştırma bulgularından elde edilen verilere göre öğrencilerin Facebook kullanım amaçları ile yaş değişkeni arasında anlamlı farklılıklar olduğu bulunmuştur. Farklılığın olduğu yaş grupları;

- 23-27 yaş aralığındaki katılımcılar, 18-22 yaş aralığındaki katılımcılara göre,

- 28-32 yaş aralığındaki katılımcılar, 18-22 yaş aralığındaki katılımcılara göre Facebook sosyal ağını iletişim kurmak amacıyla daha fazla tercih ettikleri sonucuna ulaşılmıştır.
- Anlamli farklılık olmasada 23-27 yaş aralığındaki katılımcılar, 28-32 ve 33 ve üzeri yaştaki katılımcılara göre, 33 ve üzeri yaştaki katılımcılar, 18-22 ve 28-32 yaş aralığındaki katılımcılara göre Facebook sosyal ağını iletişim kurmak amacıyla daha fazla tercih ettikleri söylenebilir.

Öğrencilerin Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına ait iletişim alt faktörüne ilişkin düzeyleri öğrenim düzeyleri açısından incelenmiştir. Araştırma bulgularından elde edilen verilere göre öğrencilerin Facebook kullanım amaçları ile öğrenim düzeyi değişkeni arasında anlamlı farklılıklar olduğu bulunmuştur. Farklılığın olduğu öğrenim düzeyleri;

- Lisans, yüksek lisans ve doktora eğitim düzeyindeki katılımcılar, önlisans eğitim düzeyindeki katılımcılara göre Facebook sosyal ağını iletişim kurmak amacıyla daha fazla tercih ettikleri sonucuna ulaşılmıştır.
- Anlamli farklılık olmasada yüksek lisans eğitim düzeyindeki katılımcılar, lisans düzeyindeki katılımcılara göre, doktora eğitim düzeyindeki katılımcılar lisans düzeyindeki katılımcılara göre ve doktora eğitim düzeyindeki katılımcılar lisans ve yüksek lisans eğitim düzeyindeki katılımcılara göre Facebook sosyal ağını iletişim kurmak amacıyla daha fazla tercih ettikleri söylenebilir.

Öğrencilerin Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına ait iletişim alt faktörüne ilişkin düzeyleri Facebook kullanım sıklıkları açısından incelenmiştir. Araştırma bulgularından elde edilen verilere göre öğrencilerin Facebook kullanım amaçları ile Facebook kullanım sıklığı değişkeni arasında anlamlı farklılıklar olduğu bulunmuştur. Farklılığın olduğu kullanım sıklıkları;

- Çok sık kullanım düzeyindeki katılımcılar, sık sık, ara sıra ve nadiren kullanım düzeyindeki katılımcılara göre,
- Sık sık kullanım düzeyindeki katılımcılar, ara sıra ve nadiren kullanım düzeyindeki katılımcılara göre Facebook sosyal ağını iletişim kurmak amacıyla daha fazla tercih ettikleri sonucuna ulaşılmıştır.

- Anlamli farklılık olmasada ara sıra kullanım düzeyindeki katılımcılar, nadiren kullanım düzeyindeki katılımcılara göre Facebook sosyal ağını iletişim kurmak amacıyla daha fazla tercih ettikleri söylenebilir.

Kullanım düzeyi arttıkça iletişim alanında Facebook kullanımının arttığı görülmektedir. Sonucun bu şekilde çıkmasına, ortamın yüksek iletişime olanak sağlaması, kullanıcıların sürekli sosyal ortamda vakit geçirmek istemesi, bir grup ve kişiyle sohbet etme durumlarının giderek artması kaynaklı olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına ait iletişim alt faktörüne ilişkin düzeyleri sürekli internet erişimine sahip olma durumları açısından incelenmiş ve anlamlı farklılık bulunmadığı ortaya konmuştur. Anlamlı farklılık olmasada bulgu sonucuna göre sürekli internet erişimine sahip olan katılımcılar, sürekli internet erişimine sahip olmayan katılımcılara göre Facebook sosyal ağını iletişim kurmak amacıyla daha fazla tercih ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Facebook sosyal ağına sürekli internet erişimine sahip kullanıcılar istedikleri zamanı bağlanabilirken, sürekli internet erişimine sahip olmayan katılımcılar kısıtlı ya da belirli sürelerde bağlanabilmektedirler. Sonucun bu şekilde çıkmasında bu durumun etkili olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına ait iletişim alt faktörüne ilişkin düzeyleri Facebook'a bağlanırken kullanılan cihaz değişkeni açısından incelenmiştir. Bulgu sonucuna göre Facebook'a bağlanılan kullanılan; akıllı telefon, bilgisayar ve tablet cihazları arasında bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı bir fark olmasa da Facebook'a bilgisayar ile bağlanan katılımcılar, akıllı telefon ve tablet ile bağlanan katılımcılara göre iletişim amaçlı kullanımlarının daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bulgu sonucunun bu şekilde çıkmasının nedeni olarak bilgisayarda Facebook sosyal ağında mesajlaşmanın tablet ve akıllı telefonlara göre daha kolay olması söylenebilir.

Öğrencilerin Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına ait iletişim alt faktörüne ilişkin düzeyleri Facebook kullanım süreleri açısından incelenmiştir. Araştırma bulgularından elde edilen verilere göre öğrencilerin Facebook kullanım amaçları ile Facebook kullanım süresi değişkeni arasında anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür.

Öğrencilerin Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına ait işbirliği alt faktörüne ilişkin düzeyleri cinsiyet değişkeni açısından incelenmiş ve anlamlı farklılık olduğu ortaya konmuştur. Bulgu sonucuna göre cinsiyet değişkeni açısından kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre Facebook sosyal ağını işbirliği sağlama amaçlı kullanımlarının daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına ait işbirliği alt faktörüne ilişkin düzeyleri yaş değişkeni açısından incelenmiştir. Araştırma bulgularından elde edilen verilere göre öğrencilerin Facebook kullanım amaçları ile yaş değişkeni arasında anlamlı farklılıklar olduğu bulunmuştur. Farklılığın olduğu yaş grupları;

- 23-27 yaş aralığındaki katılımcılar, 18-22 yaş aralığındaki katılımcılara göre,
- 28-32 yaş aralığındaki katılımcılar, 18-22 yaş aralığındaki katılımcılara göre Facebook sosyal ağını işbirliği sağlama amaçlı kullanımlarının daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Anlamlı farklılık olmasada 23-27 yaş aralığındaki katılımcılar, 28-32 ve 33 ve üzeri yaştaki katılımcılara göre, 33 ve üzeri yaştaki katılımcılar, 18-22 yaş aralığındaki katılımcılara göre, 28-32 yaş aralığındaki katılımcılar, 33 ve üzeri yaştaki katılımcılara göre Facebook sosyal ağını işbirliği sağlama amaçlı kullanımlarının daha fazla olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına ait işbirliği alt faktörüne ilişkin düzeyleri öğrenim düzeyleri açısından incelenmiştir. Araştırma bulgularından elde edilen verilere göre öğrencilerin Facebook kullanım amaçları ile öğrenim düzeyi değişkeni arasında anlamlı farklılıklar olduğu bulunmuştur. Farklılığın olduğu öğrenim düzeyleri;

- Lisans, yüksek lisans ve doktora eğitim düzeyindeki katılımcılar, önlisans eğitim düzeyindeki katılımcılara göre,
- Yüksek lisans eğitim düzeyindeki katılımcılar, lisans düzeyindeki katılımcılara göre Facebook sosyal ağını işbirliği sağlama amaçlı kullanımlarının daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Anlamlı farklılık olmasada doktora eğitim düzeyindeki katılımcılar, lisans ve

yüksek lisans eğitim düzeyindeki katılımcılara göre Facebook sosyal ağını işbirliği sağlama amaçlı kullanımlarının daha fazla olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına ait işbirliği alt faktörüne ilişkin düzeyleri Facebook kullanım sıklıkları açısından incelenmiştir. Araştırma bulgularından elde edilen verilere göre öğrencilerin Facebook kullanım amaçları ile Facebook kullanım sıklığı değişkeni arasında anlamlı farklılıklar olduğu bulunmuştur. Farklılığın olduğu kullanım sıklıkları;

- Çok sık kullanım düzeyindeki katılımcılar, sık sık, ara sıra ve nadiren kullanım düzeyindeki katılımcılara göre,
- Sık sık kullanım düzeyindeki katılımcılar, ara sıra ve nadiren kullanım düzeyindeki katılımcılara göre Facebook sosyal ağını işbirliği sağlama amaçlı kullanımlarının daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Anlamlı farklılık olmasada ara sıra kullanım düzeyindeki katılımcılar, nadiren kullanım düzeyindeki katılımcılara göre Facebook sosyal ağını işbirliği sağlama amaçlı kullanımlarının daha fazla olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına ait işbirliği alt faktörüne ilişkin düzeyleri sürekli internet erişimine sahip olma durumları açısından incelenmiştir ve anlamlı farklılık bulunmadığı ortaya konmuştur. Anlamlı farklılık olmasada bulgu sonucuna göre sürekli internet erişimine sahip olmayan katılımcılar, sürekli internet erişimine sahip olan katılımcılara göre Facebook sosyal ağını işbirliği sağlama amaçlı kullanımlarının daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına ait işbirliği alt faktörüne ilişkin düzeyleri Facebook'a bağlanırken kullanılan cihaz değişkeni açısından incelenmiştir. Bulgu sonucuna göre Facebook'a bağlanırken kullanılan; akıllı telefon, bilgisayar ve tablet cihazları arasında bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı bir fark olmasa da Facebook'a akıllı telefon ile bağlanan katılımcılar, bilgisayar ve tabletle bağlanan katılımcılara göre Facebook sosyal ağını işbirliği sağlama amaçlı kullanımlarının daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bulgu sonucunun bu şekilde çıkmasının nedeni olarak akıllı telefonlarda internet erişimine daha rahat sahip

olunması, bilgisayar ve tablete oranla daha ergonomik, taşınabilir olmasından dolayı gün içindeki kullanımının yüksek olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına ait işbirliği alt faktörüne ilişkin düzeyleri düzeyleri Facebook kullanım süreleri açısından incelenmiştir. Araştırma bulgularından elde edilen verilere göre öğrencilerin Facebook kullanım amaçları ile Facebook kullanım süresi değişkeni arasında anlamlı farklılıklar olduğu bulunmuştur. Farklılığın olduğu kullanım süreleri;

- Yaklaşık yarım saat kullanım süresi olan katılımcılar, 15 dakikadan az kullanım süresi olan katılımcılara göre,
- 3 saat ve üzeri kullanım süresi olan katılımcılar, 15 dakikadan az, yaklaşık 1 saat ve 1-3 saat kullanım süresi olan katılımcılara göre Facebook sosyal ağını işbirliği sağlama amaçlı kullanımlarının daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Yaklaşık yarım saat ve 3 saat ve üzeri kullanım süresi olan katılımcılar, yaklaşık 1 saat kullanım süresi olan katılımcılara göre, 3 saat ve üzeri kullanım süresi olan katılımcılar, yaklaşık yarım saat kullanım süresi olan katılımcılara göre,
- Anlamlı farklılık olmasada 15 dakikadan az kullanım süresi olan katılımcılar, 1-3 saat kullanım süresi olan katılımcılara göre, yaklaşık yarım saat kullanım süresi olan katılımcılar, yaklaşık 1 saat ve 1-3 saat kullanım süresi olan katılımcılara göre, yaklaşık 1 saat kullanım süresi olan katılımcılar 15 dakikadan az ve 1-3 saat kullanım süresi olan katılımcılara göre, 3 saat ve üzeri kullanım süresi olan katılımcılar, yaklaşık yarım saat kullanım süresi olan Facebook sosyal ağını işbirliği sağlama amaçlı kullanımlarının daha fazla olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne ilişkin düzeyleri cinsiyet değişkeni açısından incelenmiş ve anlamlı farklılık olmadığı ortaya konmuştur. Anlamlı farklılık olmasada bulgu sonucuna göre cinsiyet değişkeni açısından kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre Facebook sosyal ağını kaynak ve materyal paylaşımları etkinliklerinde daha fazla kullandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne ilişkin düzeyleri yaş değişkeni açısından incelenmiştir. Araştırma bulgularından elde edilen verilere göre öğrencilerin Facebook kullanım amaçları ile yaş değişkeni arasında anlamlı farklılıklar olduğu bulunmuştur. Farklılığın olduğu yaş grupları;

- 23-27 yaş aralığındaki katılımcıların, 18-22 yaş aralığındaki katılımcılara göre,
- 28-32 yaş aralığındaki katılımcıların, 18-22 yaş aralığındaki katılımcılara göre,
- 33 ve üzeri yaştaki katılımcıların, 18-22 yaş aralığındaki katılımcılara göre Facebook sosyal ağını kaynak ve materyal paylaşımları etkinliklerinde daha fazla kullandığı sonucuna ulaşılmıştır.
- Anlamlı farklılık olmasada 28-32 yaş aralığındaki katılımcılar, 23-27 ve 33 ve üzeri yaştaki katılımcılara göre, 33 ve üzeri yaştaki katılımcılar, 23-27 yaş aralığındaki katılımcılara göre Facebook sosyal ağını kaynak ve materyal paylaşımları etkinliklerinde daha fazla kullandığı söylenebilir.

Öğrencilerin Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne ilişkin düzeyleri öğrenim düzeyleri açısından incelenmiştir. Araştırma bulgularından elde edilen verilere göre öğrencilerin Facebook kullanım amaçları ile öğrenim düzeyi değişkeni arasında anlamlı farklılıklar olduğu bulunmuştur. Farklılığın olduğu öğrenim düzeyleri;

- Lisans, yüksek lisans ve doktora eğitim düzeyindeki katılımcılar, önlisans eğitim düzeyindeki katılımcılara göre Facebook sosyal ağını kaynak ve materyal paylaşımları etkinliklerinde daha fazla kullandığı sonucuna ulaşılmıştır.
- Anlamlı farklılık olmasada yüksek lisans eğitim düzeyindeki katılımcılar, lisans ve doktora eğitim düzeyindeki katılımcılara göre, doktora eğitim düzeyindeki katılımcılar, lisans düzeyindeki katılımcılara göre Facebook sosyal ağını kaynak ve materyal paylaşımları etkinliklerinde daha fazla kullandığı söylenebilir.

Öğrencilerin Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne ilişkin düzeyleri Facebook kullanım sıklıkları açısından incelenmiştir. Araştırma bulgularından elde edilen verilere göre öğrencilerin Facebook kullanım amaçları ile Facebook kullanım sıklığı değişkeni arasında anlamlı farklılıklar olduğu

bulunmuştur. Farklılığın olduğu kullanım sıklıkları;

- Çok sık kullanım düzeyindeki katılımcılar; sık sık, ara sıra ve nadiren düzeyindeki katılımcılara göre,
- Sık sık kullanım düzeyindeki katılımcılar; ara sıra ve nadiren kullanım düzeyindeki katılımcılara göre,
- Ara sıra kullanım düzeyindeki katılımcılar, nadiren kullanım düzeyindeki katılımcılara göre Facebook sosyal ağını kaynak ve materyal paylaşımları etkinliklerinde daha fazla kullandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne ilişkin düzeyleri sürekli internet erişimine sahip olma durumları açısından incelenmiş ve anlamlı farklılık bulunmadığı ortaya konmuştur. Anlamlı farklılık olmasada bulgu sonucuna göre sürekli internet erişimine sahip olan katılımcılar, sürekli internet erişimine sahip olmayan katılımcılara göre Facebook sosyal ağını kaynak ve materyal paylaşımları etkinliklerinde daha fazla kullandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne ilişkin düzeyleri Facebook'a bağlanırken kullanılan cihaz değişkeni açısından incelenmiştir. Bulgu sonucuna göre Facebook'a bağlanılan kullanılan; akıllı telefon, bilgisayar ve tablet cihazları arasında bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı bir fark olmasa da Facebook'a tablet ile bağlanan katılımcılar, akıllı telefon ve bilgisayar ile bağlanan katılımcılara göre Facebook sosyal ağını kaynak ve materyal paylaşımları etkinliklerinde daha fazla kullandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanımına ait kaynak ve materyal paylaşımı alt faktörüne ilişkin düzeyleri Facebook kullanım süreleri açısından incelenmiştir. Araştırma bulgularından elde edilen verilere göre öğrencilerin Facebook kullanım amaçları ile Facebook kullanım süresi değişkeni arasında anlamlı farklılıklar olduğu bulunmuştur. Farklılığın olduğu kullanım süreleri;

- Yaklaşık yarım saat kullanım sağlayan katılımcılar, 15 dakikadan az kullanım süresi olan katılımcılara göre,
- Yaklaşık 1 saat kullanım sağlayan katılımcıların, 15 dakikadan az kullanım

sağlayan katılımcılara göre,

- 3 saat ve üzeri kullanım sağlayan katılımcıların, 15 dakikadan az, yaklaşık yarım saat, yaklaşık 1 saat ve 1-3 saat kullanım sağlayan katılımcılara göre Facebook sosyal ağını kaynak ve materyal paylaşımları etkinliklerinde daha fazla kullandığı sonucuna ulaşılmıştır.
- Anlamli farklılık olmasada yaklaşık yarım saat kullanım süresi olan katılımcıların, 1-3 saat kullanım süresi olan katılımcılara göre, yaklaşık 1 saat kullanım süresi olan katılımcıların, yaklaşık yarım saat ve 1-3 saat kullanım sağlayan katılımcılara göre, 1-3 saat kullanım süresi olan katılımcılar, 15 dakikadan az kullanım süresi olan katılımcılara göre Facebook sosyal ağını kaynak ve materyal paylaşımları etkinliklerinde daha fazla kullandığı söylenebilir.

Kullanım süresi arttıkça Facebook kullanım durumu da süre ile doğru orantılı olarak arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin Facebook kullanım amacı ve Facebook'un eğitsel kullanımı arasındaki ilişkiye ait bulgu sonuçları incelendiğinde; ölçek alt boyutlarının tümünde ilişkinin pozitif, anlamlı, orta ve üzeri düzeyde olduğu sonucu çıkmıştır. Öğrencilerin Facebook kullanım amacı ile Facebook'un eğitsel kullanım düzeyleri doğru orantılıdır. Facebook kullanım amacı ne kadar artarsa, eğitsel kullanım düzeyi de o derecede artmaktadır. Facebook kullanım amacı ile eğitimsel kullanım değişkenlerinin birbirlerinin üçte bire yakın varyanslarını açıkladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerde bu çalışmada Facebook üzerinden yürütölen ders planına benzer ders anlatımlarını veya dersi destekleyici şekilde (ders duyuruları, bilgilendirme, ödev verme, quiz vb.) öğrencilerin aşına olduğu ve kullanım oranı çok yüksek olan Facebook sosyal ağını kullanmaları öğrenci başarılarını arttırabilir.

Facebook sosyal ağında canlı yayın özelliğiyle işlenilen uzaktan eğitim ders süreci ile yüz yüze sınıf öğretimi arasındaki farklılıklara ilişkin sonuçlar sıralandığında; uzaktan eğitimin yüz yüze eğitime göre daha rahat ve ekonomik olduğu, iletişimin yüksek olduğu, dersleri kolaylaştırıcı ve daha fazla odaklanılabildiği, fiziksel sınıf ortamındaki güröltünün bu ortamda olmadığı, zaman tasarrufu sağladığı, örgün eğitimin daha aktif

olduğu, internet kesintileri dışında farklılığın olmadığı şeklindedir. Fark olmadığı görüşü bildiren katılımcılarda yer alırken genel olarak çıkan sonucun olumlu olduğu görölmektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun ilk defa Facebook sosyal ağı üzerinden eğitim alması ve uzaktan eğitim tecrübesi olmamasına rağmen Facebook'un kullanılmasına karşı olumlu görüş bildirdikleri görölmektedir. Katılımcıların bu görüşü bildirmelerinin nedeni olarak oluşturulan kodlardan olan rahat kullanım durumu, hoca ve ders arkadaşlarıyla iletişimlerinin yüksek olması gibi durumların ön planda olduğu görölmektedir.

Katılımcıların büyük bir çoğunluğu Facebook sosyal ağının uzaktan eğitim platformu olarak kullanılmasının, ders arkadaşlarıyla ve ders öğretim elemanı ile iletişimlerini olumlu yönde etkilediğini belirtmişlerdir. Katılımcıların olumlu görüşlerine ilişkin sonuçlar sıralandığında; çift yönlü iletişim ve etkileşimin yüksek olması, ders hocasının isteklendirme ve iletişiminin yüksek olması, Facebook sosyal ağının ders anlatımında etkili bir platform ve zaman kazandırıcı olması, çekinmeden rahat bir şekilde ders işlenmesine olanak sağlaması olarak sıralanabilir. Düşük oranda olan olumsuz görüşlere ilişkin sonuç olarak etkileşimin zayıf olduğu görüşü ortaya çıkmıştır. Katılımcıların yüksek oranda Facebook sosyal ağının ders arkadaşları ve ders öğretim elemanı ile iletişimlerini olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Olumlu sonuçların bu şekilde çıkmasında sosyal ağın yapısının iletişim ve etkileşime açık olması, sürekli kullanım sağladıkları sosyal ağ ile derse katılmaları, eğitmenin öğrencileri derse katılımını isteklendirici yapıda ders işlemesi ve Facebook ile farklı bir deneyimin heyecan ve istek uyandırmasının etkili olduğu söylenebilir. Olumsuz sonuç olarak etkileşimin zayıf olduğu görüşünü bildiren katılımcıların ise; etkili derse katılım sağlamaması, çekingen davranmaları ve dış etkenler kaynaklı derse engelleyen durumların etkili olduğu söylenebilir.

Facebook sosyal ağında canlı yayın özelliği kullanılarak uzaktan eğitimle planlanan ders programının yürütülmesi ve işlenmesiyle ilgili olumlu yönler katılımcıların görüşlerine göre sıralandığında; katılımcıların büyük bir kısmı Facebook'a aşina olunduğu, uzaktan eğitim ile verilen derslere katılımın rahat ve kolay olduğu, istenilen mekandan katılım sağlanması, zaman kazandırıcı ve ekonomik olması, eğitmen ve ders arkadaşlarıyla hızlı iletişime olanak sağlaması, ders tekrarlarının izlenebilmesi, Facebook'un uzaktan eğitimde kullanılmasının farklı bir deneyim ve etkili olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Kullanıcı sayısı

en fazla olan sosyal ağ olması, gelişen teknoloji ve internete ulaşımın kolaylaşması sonucunda derslere istenilen mekan ve cihazdan bağlanılabilmesi, kullanıcıların sürekli Facebook kullanımını gerçekleştirmesi ve yapısından kaynaklı yüksek iletişime olanak sağlamasının katılımcıların görüşlerinde etkili olduğu söylenebilir.

Araştırmada çıkan bir başka sonuca göre Facebook sosyal ağında uzaktan eğitim olarak ders işlemenin olumsuz yönleri sıralandığında; katılımcıların yüksek oranda internet kaynaklı yavaşlama ve bağlantı kopma problemleri yaşaması, iletişimin zor olması, dış etken kaynaklı dikkat dağınıcılığı durumları (kapı-telefon çalması gibi), Facebook bildirimlerinin ve ortamının dikkat dağıtması, az sayıdaki katılımcı görüşüne göre rahat soru sorulamaması ve samimi bir ortam olmaması görüşü ortaya çıkmıştır. Azımsanmayacak sayıda katılımcının görüşüne göre bu ortamda yürütülen ve işlenen derslerde herhangi bir olumsuz yanının olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Çıkan sonuçta olumsuz yön olarak belirtilen durumların çoğunun teknik altyapı kaynaklı ve dış etkenlerden kaynaklı olumsuzlukların olduğu, Facebook sosyal ağı kaynaklı olumsuzlukların ise iletişimde sıkıntıların olduğu ve sürekli bildirim alanının ve ortamın hareketli olmasından kaynaklı sorunların olduğu görülmektedir. Sosyal ağ kaynaklı olumsuz sonucun bu şekilde çıkmasının nedeni olarak Facebook kullanımlarının kısıtlı olması ve katılımcıların kişisel kullanımlarından kaynaklı olduğu söylenebilir.

Facebook sosyal ağı üzerinden uzaktan eğitim ile öğretimi yapılan konular hakkında ve destekleyici uygulamalara ilişkin çıkan sonuca göre; katılımcıların büyük bir çoğunluğu yeni bilgiler öğrenme ve öğrenilen bilgilerin kalıcı olmasını sağladığı, sosyal ağı daha bilinçli kullanmaya başladıkları, Facebook üzerinden yaşadıkları eğitim sürecinin farklı bir deneyim olduğu ve işe yararlılığını gördükleri, birçok kişiyle paylaşımda bulunulabildiği, zaman tasarrufu sağladığı ve farkındalık yarattığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Çıkan sonuçlarda sosyal ağ üzerinden aktarılan bilgilerin kalıcı olduğu, pekiştirme yapılabilecek bir ortam sağladığı, daha önce en az bir uzaktan eğitim süreci yaşayan katılımcılar içinde farklı bir deneyim olduğu ve Facebook'un uzaktan eğitim aracı olarak kullanımının fayda sağladığı bilinci olduğu görülmektedir. Sosyal ağ üzerinden öğretimi yapılan konuların kalıcı olmasında; ders arkadaşları ile sosyal ortamın oluşması, sık olarak kullandığı sosyal ağa zorlanmadan ve çekinmeden

kullanım sağlaması, rahat bir eğitim süreci geçirmesi, eğitime ek kısa video, test ve paylaşımların gerçekleşmesi bilgilerin kalıcı olmasında etkili olduğu söylenebilir.

Uygulama sürecinde Facebook sosyal ağı üzerinden yürütülen uzaktan eğitim faaliyetlerinin katılımcılar tarafından ilgi çekici sonuçları ise; ders anlatımlarının Facebook üzerinden video ve test uygulamaları ile desteklenmesi, eğitimin Facebook üzerinden olmasının etkili ve ilgi çekici olması, eğitmenin öğrencilerle etkileşim ve iletişim içinde olması, farklı kişilerle birlikte bilgi paylaşımı yapılması ve iletişim içinde olunması, farklı bir eğitim süreci olması olarak sıralanabilir. Verilen bilgilerin pekiştirilmesi ve kalıcı olmasında derslerle ilgili paylaşılan kısa videolar ve her ders sonunda uygulanan testlerin etkili olduğu, eğitmen ve öğrencilerin iletişime açık olması durumunda derslerin daha verimli işlendiği söylenebilir.

Facebook üzerinden gerçekleşen uygulama sürecinde yaşanan problemlerin büyük çoğunluğunun internet kaynaklı bağlantı kopmaları ve internet yavaşlaması, elektrik kesintileri ya da derse bağlanılan cihaz kaynaklı problemler olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Hiçbir sorun yaşamayan katılımcıların oranının azımsanmayacak durumda olduğu görülmektedir. Çıkan sonuçlara göre uygulanan uzaktan eğitim sürecinde sosyal ağ kaynaklı olumsuzlukların olmadığı, dış etken kaynaklı teknik durumlardan dolayı derslerin aksadığı ya da etkilendiği söylenebilir.

Facebook sosyal ağı üzerinden uzaktan eğitim deneyimi yaşayan katılımcıların tecrübe ettikleri sürecin başka derslerde de yürütülmesine ilişkin görüşlerinin olumlu olduğu ve katılımcıların istekli oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcılar Facebook üzerinden yaşadıkları sürece ilişkin; uzaktan eğitimle keyifli, rahat ve etkili bir ders süreci geçirdiklerini bildirenlerin oranı yüksek iken, mekan ve zaman yönünden sağladığı katkı ile faydalı bir süreç olduğu olumlu sonuçları çıkmıştır. Katılımcılardan edindikleri tecrübenin farklı derslerle tekrarlanmasını istemeyen sadece 1 kişi olurken, 2 katılımcı ise tek başına yeterli olmayacağı ve farklı dersleri destekleyici olarak kullanılmalı görüşleri elde edilmiştir. Elde edilen sonuçların bu şekilde çıkmasında katılımcıların ilk kez uzaktan eğitim tecrübesi yaşıyor olması, ders içeriğinin ilgi çekici olması, ders sürecinin rahat ve eğlenceli olması, eğitmen ve öğrenciler arasındaki iletişim ve bilgi

alışverişlerinin üst düzeyde olmasının etkili olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin Facebook sosyal ağı üzerinden yaşadıkları uzaktan eğitim tecrübesiyle ilgili olarak eleştiri ya da önerileri sıralandığında; eğitim sürecinin olumlu olduğu ve teşekkürlerini ilettikleri, bir sonraki eğitime katılım sağlamak istedikleri, ders hocasının ilgili olduğu ve uzaktan eğitime olan ön yargılarının ortadan kalktığı görüşlerini bildirmiş, az sayıdaki öğrencide mobil cihazlardan canlı yayına bağlanıldığında paylaşılan linklerin açılmadığını, yüz yüze iletişimi tercih edeceğini ve uygulanan ders sonu testlerinin olumlu olduğu buna ilave olarak bu gibi eğitim ortamlarında öğrenci başarısının ölçümü için ön test uygulamasının yapılabileceğini bildirmişlerdir. Görüşlerin bu şekilde olmasında planlanan ders takvim ve uygulamalarının teknik problemler haricinde etkili olması, ders hocalarının iletişim ve ilgilerinin yüksek olması, öğrencilerin derse olan ilgi ve katılımlarının yüksek olması kaynaklı olduğu söylenebilir.

Araştırmada ortaya çıkan nicel ve nitel sonuçlar irdelendiğinde; Facebook sosyal ağıyla eğitim için gerekli planlamalar yapıldığında üst düzey iletişim sağlanabildiği, duyuru, bildiri, kaynak ve materyal paylaşımlarının rahat ve hızlı bir şekilde yapılabildiği, kullanılan sosyal ağın farklı mekanlardaki, farklı özellik ve yapıdaki öğrencileri bir araya getirerek sinerji ortamı yarattığı, bu ortamın öğrencileri derslerle ilgili daha fazla isteklendirdiği, yeni fikir ve görüşlerin ortaya çıktığı ve öğrencilerin başarılarının arttığı, öğretici ve öğrenciler arasında işbirlikçi bir eğitim ortamının oluşmasına katkı sağladığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Öğrencilerin günlük faaliyetlerinde de kullanım sağladığı Facebook sosyal ağının eğitsel alanda kullanılması öğrencilerin ilgi ve dikkatini çekmiş, aşina oldukları sosyal ortamda işlenen dersler eğlenceli, sosyal ağ üzerinden pekiştirici olması için kullanılan soru-cevap, test ve kısa video uygulamaları ile kalıcı bilgiler verilebildiği ortaya çıkmıştır.

5.2 Öneriler

Yapılan araştırmada elde edilen bulguların sonuçlarına göre geliştirilen önerileri aşağıdaki şekilde sıralayabiliriz.

- Uzaktan eğitim ile öğrenim veren eğitim kurumları eğitim süreçlerine Facebook sosyal ağını dahil ederek çalışmalar gerçekleştirebilir, Facebook'un sahip olduğu potansiyel ve uygulamalardan yararlanabilirler.
- Araştırma sürecine katılan tüm öğrencilerin Facebook sosyal ağı kullanıcısı olduğu ve eğitim ile ilgili gruplara üye oldukları görüldüğünden üniversitelerde Facebook grupları üzerinden dersler yönetilebilir, iletişimin daha hızlı ve etkileşimli olmasına ortam sağlanabilir.
- Öğretim elemanları eğitim-öğretim süreçlerinde Facebook kullanımı öğrencilerin Facebook kullanım amaçlarını eğitsel kullanım alanına yönlendirebilir, kullanım amaçlarının değişmesini sağlayabilir.
- Sosyal medya kullanım sürelerinin fazla olduğu görülmektedir. Facebook'un amaç dışı kullanımları kişilerin zamanlarını almakta ve yaşantılarını etkileyebilmektedir. Bu bağlamda kullanıcılarının çoğunluğunu eğitim çağındaki gençlerin oluşturduğu düşünüldüğünde eğitim kurumları ve alanında uzman kişiler, sosyal paylaşım sitelerinin verimli ve doğru kullanılmasına yönelik eğitim ve etkinlikler düzenleyebilir.
- Facebook sosyal ağı ve benzer platformlar farklı uzaktan eğitim uygulamaları ile birlikte kullanılabilir ve ilgili çalışmalar yapılarak sonuçlar karşılaştırılabilir.
- Sosyal ağ ve uzaktan eğitim platformlarının daha etkili ve öğrenci katılımlı sağlanabilmesi için eğitimciler bilgilendirilmelidir.
- Sosyal ağlar, uzaktan eğitimde doğrudan ve destekleyici olarak kullanılabilir.
- Çalışma farklı demografik gruplara uygulanabilir, farklı öğrenim ve farklı eğitim düzeylerinde gerçekleştirilmesi ve sonuçların karşılaştırılması alana katkı sağlayabilir.
- Facebook sosyal ağı ve benzer ağlar öğretici ve öğrenenler arasındaki iletişim ve etkileşimi arttırdığı değerlendirilmektedir. Araştırma sürecinde yürütüldüğü gibi öğrenenlerin ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda etkili eğitim programları geliştirilmesine katkı sağlayabilir.
- Öğrenenlerin büyük çoğunluğunun aşına olduğu ve günlük yaşantısında kullandığı Facebook'un eğitsel amaçlı kullanımı neticesinde yeni bir yapı kazanması olumlu sonuçlar verebilir ve katkı sağlayabilir.

- Benzer yürütülecek süreçlerde öğrenenlerin ihtiyaçlarının göz önünde bulundurulacağı, eğitimin tasarlanmasında öğretene-öğrene işbirlikçi yapıda olması için süreçte öğrenci görüşleri alınabilir ve daha fazla ilgi çekici olabilir.
- Çalışma tekrarlanarak ön-test ve son test uygulamaları ile öğrenci başarılarına olan etkisi incelenebilir.

6. KAYNAKLAR

- Acar, S. ve Yenmiş, A. (2014). Eğitimde Sosyal Ağların Kullanımına ilişkin Öğrenci görüşlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma: Facebook Örneği. *EJOVOC: Electronic Journal of Vocational Colleges*, 4(3).
- Ağır, F. (2007). Özel Okullarda ve Devlet Okullarında Çalışan İlköğretim Öğretmelerinin Uzaktan Eğitime Karşı Tutumlarının Belirlenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Ajjan, H. ve Hartshorne, R. (2008). Investigating Faculty Decisions to Adopt Web 2.0 Technologies: Theory and Empirical Tests. *Internet and Higher Education*, **11(2)**: 71–80.
- Akar, E. (2010). Sosyal medya pazarlaması: Sosyal webde pazarlama stratejileri. Efil Yayınevi, Ankara.
- Umut, A. L., & Madran, R. O. (2004). Web tabanlı uzaktan eğitim sistemleri: Sahip olması gereken özellikler ve standartlar. *Bilgi Dünyası*, **5(2)**: 259-271.
- Alakuş, A. O., (2003). Öğretim-Öğrenme Sürecinde Uzaktan Eğitim ve Türkiye'deki Yansımaları, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, **(2)**: 72-82.
- Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S., & Yıldırım, E. (2007). Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri. Sakarya Yayıncılık, Sakarya, 226.
- Anderson, P. (2007). What Is Web 2.0? Ideas, Technologies and Implications for Education. Bristol, R. U.: Joint Information Systems Committee.
- Arroyo, C. G. (2011). On-line social networks: innovative ways towards the boost of collaborative language learning. *In International Conference ICT for Language Learning*,.
- Aydın, C. H. (2002). Uzaktan eğitimin geleceğine ilişkin eğilimler. Açık ve uzaktan eğitim sempozyumu. 23–25 Mayıs 2002.
- Balcı, A. (2004). Sosyal bilimlerde araştırma: Yöntem teknik ve ilkeler. Pegem A Yayıncılık.
- Baran, B. (2010). Facebook as a formal instructional environment. *British Journal of Educational Technology*, **41(6)**: 146-149.
- Barış, M. F., & Tosun, N. (2013). Sosyal ağ ve e-portfolyo entegrasyonu: Facebook örneği. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, **2(2)**: 122-129.

- Bartlett-Bragg, A. (2006). Reflections on pedagogy: Reframing practice to foster informal learning with social software. Retrieved, 1, 2014.
- Bayram, O. (2008). Kusursuz fırtına: Web 3.0. Digital age, **1(8)**: 94-97.
- Belin, M., & Yıldız, H. (2011). Lise Öğrencilerinin Facebook Adlı Sosyal Paylaşım Sitesini Kullanma Amaçları Üzerine Sosyolojik Bir İnceleme: Eskişehir Örneği. mebk12. meb. gov. tr/meb_iys_dosyalar/26. 10032002_06. pdf [25 Şubat 2013].
- Berners-Lee, T. (2007). Semantik Web'e hoşgeldiniz .S. Özdemir (Çev.). *Elektrik Mühendisliği*, 31 Ağustos, 45-46.
- Berthon, P. R., Pitt, L. F., Plangger, K., & Shapiro, D. (2012). Marketing meets Web 2.0, social media, and creative consumers: Implications for international marketing strategy. *Business horizons*, **55(3)**: 261-271.
- Birbiri, D. (2012). Eğitim ve Öğretim Aracı Olarak Sosyal Medya Kullanımı. T.C. Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Seminer I., Haziran, 12.
- Birnbaum, M. G. (2008). Taking Goffman on a tour of Facebook: College students and the presentation of self in a mediated digital environment. The University of Arizona.
- Boyd, d. m., & Ellison, N. B. (2007). Social network sites: Definition, history, and scholarship. *Journal of Computer-Mediated Communication*, **13(1)**: 210-230.
- Büyüköztürk, Ş. (2005). Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı, Ankara: Pegem Yayıncılık (Gözden Geçirilmiş 5. Baskı)
- Çakırer, M. A. (2002). Bilgi toplumunda e-öğrenim (e-learning) ve Türkiye'de uygulamasının avantajları. *Dumlupınar Üniversitesi Araştırma Makaleleri*, 3-37.
- Çam, E. (2012). Öğretmen Adaylarının Eğitsel ve Genel Amaçlı Facebook Kullanımları ve Facebook Bağımlılıkları (SAÜ Eğitim Fakültesi Örneği). Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Carrasco, M. (2006). Software development in the real world: Best of the best Web 2.0 web sites.
- Çelik, T. ve Karaaslan, E. (2003). İnternet Toplumu Olusum Süreci. İnternet Konferansı, <http://inet-tr.org.tr/inetconf9/bildiri/45.doc> adresinden 11.06.2012 tarihinde erişilmiştir.
- Cheung, C. M., Chiu, P. Y., & Lee, M. K. (2011). Online social networks: Why do students use facebook?. *Computers in Human Behavior*, **27(4)**:1337-1343.

- Conole, G., & Alevizou, P. (2010). A literature review of the use of Web 2.0 tools in Higher Education. A report commissioned by the Higher Education Academy.
- Cormode, G., Krishnamurthy, B.(2008). Key Differences Between Web1.0 and Web2.0. *First Monday Peer Reviewed Journal*, **13(6)**: 36- 45.
- Coşkun, C. (2007). Uzaktan Eğitim İçin Web Tabanlı Bir Platform Gelistirilmesi Ve Mekanik Derslerine Uygulanması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Crook, C. (2008). Web 2.0 technologies for learning: the current landscape – opportunities, challenges and tensions. British Educational Communications and Technology Agency (BECTA), 9-26.
- Dede, M.B. (2004). İnternet. (1. Baskı) İstanbul: İnsan Yayınları.
- Demirer, Ö. (2010). Geçmiş ve Geleceğiyle Facebook. <http://e-bergi.com/2010/Mart/Gecmisi-ve-Gelecegiyle-Facebook> adresinden 14.08.2012 tarihinde erişilmiştir.
- Demirli, C.ve Kütük, Ö.F. (2010). Anlamsal Web (Web 3.0) ve Ontolojilerine Genel Bir Bakış. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi*, Yıl: 9, **18**: 95-105.
- Doğan, B. ve Kesken, E. (2007). Ağ 3.0 – anlamsal ağ. *Elektrik Mühendisliği*, 432 Aralık, 44-47.
- Ebbers, M., Balague, D., Ganguly, B., Noyes, D. & Salm, P. (2003). Using ibmlotus virtual classroom: A best practices guide to E-learning. IBM Redbooks, International Technical Support Organization.
- Ege, G. B. (2005). İnternetin Sosyal Boyutları, *Ege Üniversitesi Sosyoloji Dergisi*, **14**, 175-187
- Ellison, N., Steinfield, C., & Lampe, C. (2006). Spatially bounded online social networks and social capital. *International Communication Association*, 36(1-37).
- Elmas, R. ve Geban, Ö. (2012). 21. yüzyıl öğretmenleri için Web 2.0 araçları. *International Online Journal of Educational Sciences*, **4(1)**, 243-254.
- Erkul, R. E. (2009). Sosyal Medya Araçlarının (Web 2.0) Kamu Hizmetleri ve Uygulamalarında Kullanılabilirliği. Türkiye Bilişim Derneği, Aralık, **116**: 96-101
- Farquhar, L. K. (2009). Identity Negotiation on Facebook.com. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Iowa: University of Iowa. <http://ir.uiowa.edu/etd/289> (Erişim tarihi: 18.02.2011)

- Fırat, M., Kabakçı, Y.I., ve Ersoy, A. (2014). Bir Eğitim Teknolojisi Araştırmasına Dayalı Olarak Karma Yöntem Araştırması Deneyimi. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, **2(1)**: 65-86.
- Genç, Z. (2010). Web 2.0 yeniliklerinin eğitimde kullanımı: Bir Facebook eğitim uygulama örneği. *Akademik Bilişim*, 10, 10-12.
- Geray, H.,& Başaran, F. (2005). İletişim Ağlarının Ekonomisi; Telekomünikasyon, Kitle İletişimi, Yazılım ve İnternet. Ankara: Siyasal Kitapevi Yayınları.
- Göker, H. G. (2010). AĞ TOPLUMUNDA SOSYALLEŞME VE PAYLAŞIM: FACEBOOK ÜZERİNE AMPİRİK BİR ARAŞTIRMA. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 5(2), 4C0035.
- Gore, P. J. (2000). Developing and Teaching Online Courses in Geology at the Two-Year College Level in Georgia. *Computers & Geosciences*, **26**, 641-646.
- Gosling, S. D., Gaddis, S., & Vazire, S. (2007). Personality impressions based on facebook profiles. *ICWSM*, 7, 1-4.
- Grant, N. (2008). On the Usage of Social Networking Software Technologies in Distance Learning Education. In K. McFerrin et al. (Eds.), *Proceedings of Society for Information Technology and Teacher Education. International Conference 2008*. (3755-3759). Chesapeake, VA: AACE.
- Gross, R. ve Acquisti, A. (2005). Information revelation and privacy in online social networks (Facebook case). *Proceedings of ACM Workshop on Privacy in the Electronic Society (WPES)*. Alexandria, VA: Association for Computing Machinery, ss. 71–80
- Gülbahar, Y., Kalelioğlu, F. ve Madran, O. (2010). Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanımı. XV. Türkiye'de İnternet Konferansı, 2-4 Aralık 2010, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Gümüş, Ö. (2008). Anlamsal Web Servisleri Ortamında Bir Aracı Etmen Tasarımı ve Gerçekleştirimi (Yayımlanmamış Doktora Tezi). İzmir: Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Bilgisayar Mühendisliği Anabilim Dalı.
- Gürcan, H. İ. (1999). Sanal Gazetecilik, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Gürol, M. ve Sevindik, T. (1999). İnternet Tabanlı Uzaktan Eğitim Uygulamaları, I-net konferansları, Ankara.
- Hamzaee, R. G. (2005). A Survey and a Theoretical Model of Distance Education

- Programs. *International Advances in Economic Research*, **11(2)**: 215-229.
- Hawkins, B. L. (1999). Distributed Learning and Institutional Restructuring. *Educom Review*, 34(4).
- Horzum, M. (2010). Öğretmenlerin Web 2.0 araçlarından haberdarlığı, kullanım sıklıkları ve amaçlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, **7(1)**: 603-634.
- İşbulan, O. (2008). Uzaktan Eğitim Web Sitesinin Kullanılabilirlik Düzeyi - SAÜ Örneği. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Sakarya.
- İşlek, M. S. (2012). Sosyal medyanın tüketici davranışlarına etkileri Türkiye'deki sosyal medya kullanıcıları üzerine bir araştırma (Master's thesis, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- İşman, A. (2005). Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme (2. Baskı), Ankara: Sempati Yayınları.
- İşman, A. (2011). Uzaktan Eğitim. (4. Baskı), Ankara: Pegem Yayınları.
- İşman, A. ve Albayrak, E. (2014). Sosyal Ağlardan Facebook'un Eğitime Yönelik Etkililiği, *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, **4 (1)**: 129-138.
- İşman, A., & Hamutoğlu, N. B. (2013). Sosyal ağların eğitim-öğretim sürecinde kullanılması ile ilgili karma öğrenme öğrencilerinin görüşleri: Sakarya Üniversitesi örneği. *International Journal of New Trends in Arts, Sports & Science Education*, **2(3)**: 61-67.
- Junco, R. (2012). The relationship between frequency of Facebook use, participation in Facebook activities, and student engagement. *Computers & Education*, **58(1)**: 162-171.
- Kalafat, Ö. ve Göktaş, Y. (2011). Sosyal Ağların Yükseköğretimde Kullanımı: Gümüshane Üniversitesi, Facebook Örneği. 5th International Computer and Instructional Technologies Symposium, 22-24 September 2011. Fırat University, Elazığ- Turkey.
- Kaplan, A.M. and Haenlein, M. (2010). "Users of the world, unite! The challenges and opportunities of social media", *Business Horizons*, Vol. 53. No. 1, pp. 59-68
- Karademir, T., & Alper, A. (2011, September). Öğrenme ortamı olarak sosyal ağlarda bulunması gereken standartlar. In 5 th International Computer & Instructional

- Technologies Symposium, Fırat University (pp. 22-24).
- Karasar, N. (2000). Bilimsel Araştırma Yöntemi (10.Baskı), Ankara: Nobel Yayın Dağıtım
- Karasar, N. (2005). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 151-152.
- Karataş, E. (2013). WWW (World Wide Web) Tarihi. *Ses@ e-dergisi*, 21, <http://seset.ceit.metu.edu.tr/2013/12/www-world-wide-web-tarihi/>, 28.09.2015
- Kavrat, B. (2013). Çevrimiçi uzaktan eğitimde öğretici yeterliklerinin belirlenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Kaya, Z., & Önder, H. H. (2002). İnternet yoluyla öğretimde ergonomi. *TOJET* October.
- Kehoe, B. P. (1993). Zen and the Art of the Internet. Wiretap.
- Keleş, E. ve Demirel, P. (2011). Bir Sosyal Ağ Olarak Facebook'un Formal Eğitimde Kullanımı. 5th International Computer and Instructional Technologies Symposium, 22-24 September 2011. Fırat University, Elazığ- Turkey
- Kobak, K., & Biçer, S. (2008). Facebook sosyal paylaşım sitesinin kullanım nedenleri. In 8th International Education Technology Conference (p. 568).
- Kocadere, S. A., & Aşkar, P. (2013). Sosyal medya araçlarının katkıları ve kullanım sıklıkları: öğretmenlik uygulaması örneği. *İlköğretim Online*, **12(4)**: 1120-1132.
- KÖR, H , ÇATALOĞLU, E , ERBAY, H . (2013). Uzaktan ve Örgün Eğitimin Öğrenci Başarısı Üzerine Etkisinin Araştırılması. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, **12 (2)**: 267-279.
- Küçük, Ş. (2012). Araştırmaya dayalı öğrenme topluluğu modeli ile öğretmen adaylarının öğrenme ortamı olarak Facebook kullanımı. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- Lenhart, A., Purcell, K., Smith, A., & Zickuhr, K. (2010). Social Media & Mobile Internet Use among Teens and Young Adults. Millennials. Pew internet & American life project.
- Lockyer, L. ve Patterson, J. (2008). Integrating Social Networking Technologies in Education: A Case Study of a Formal Learning Environment. Advanced Learning Technologies Conference, USA.

- Loretsen, A. (2003). Quality and Quality Culture in ODL. Defining, Assuring and Maintaining Quality in Web Based Master Programs in Continuing Education. The Quality Dialogue: Integrating Quality Cultures in Flexible, Distance and eLearning (s. 17-22).
- Madge, C., Meek, J., Wellens, J., & Hooley, T. (2009). Facebook, social integration and informal learning at university: 'It is more for socialising and talking to friends about work than for actually doing work'. *Learning, Media and Technology*, **34(2)**: 141-155.
- Martin, C. (2009). Social networking usage and grades among college students: a study to determine the correlation of social media usage and grades. <http://www.unh.edu/news/docs/UNHsocialmedia.pdf> adresinden 30.05.2012 tarihinde erişilmiştir.
- Martin, F. (2007). From web1.0 to web3.0: get the point in a picture. FredericMartin is OnSugar. İnternette 05.06.2009 tarihinde indirildi: <http://fredericmartin.onsugar.com/2173105/>
- Mazman, S. G ve Usluel, Y. K. (2009). The Usage of Social Networks in Educational Context. Proceedings of World Academy Of Science, Engineering and Technology, 37.
- Mazman, S. G. (2009). Sosyal Ağların Benimsenme Süreci ve Eğitsel Bağlamda Kullanımı. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Mazzei, M. (2015). Web 1.0. Salem Press Encyclopedia.
- McKenna, K. Y. A., Green, A. S. and Glenson M. E. J. (2002). Relationship formation on the Internet: What's the big attraction? *Journal of Social Issues*, **58(1)**: 9–31.
- McLoughlin, C., & Lee, M. J. (2008). The three p's of pedagogy for the networked society: Personalization, participation, and productivity. *International Journal of Teaching and Learning in Higher Education*, **20(1)**: 10-27.
- McLoughlin, C., & Lee, M. J. W. (2007). Social Software and Participatory Learning: Pedagogical Choices with Technology Affordances in the Web 2.0 Era. Paper presented at the Ascilite, Singapore.
- MCMANUS, F. (1996). "Delivering instruciton on the world wide web" <http://www.svsu.edu/~mcmanus/papers/wbi.html> (erişim tarihi : 08.12.2006)

- Menteşe, M. (2013). Sosyal medya ortam ve araçlarının eğitimde kullanımına ilişkin okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin görüşleri.
- METZ, Code (2007). "Web 3.0", Pc Magazine, S.10, s.74-79.
- Mislove, A., Marcon, M., Gummadi, K. P., Druschel, P., & Bhattacharjee, B. (2007, October). Measurement and analysis of online social networks. In Proceedings of the 7th ACM SIGCOMM conference on Internet measurement (pp. 29-42). ACM..
- Moore, M. G. (1989). Three Types of Interaction. The American Journal of Distance Education, 3(2).
- Munoz, C. ve Towner, T. (2009). Opening Facebook: How to use Facebook in the college classroom. Proceedings of Society for Information Technology and Teacher Education International Conference. Chesapeake, VA: AACE.
- NAKOS, G., E., M. H. DEİS VE L. JOURDAN, (2002). "Students' Perceptions of On-line Courses: An Exploratory Study," TOJDE, ISSN 1302-6488 Cilt:3 Sayı:1.
- Netteland, G. (2003). Improved Quality in Large-Scale Implementations of E-Learning in the Workplace – In Search of Critical Success Factors. The Quality Dialogue: Integrating Quality Cultures in Flexible, Distance and eLearning (s. 108-113).
- O'Reilly, T. (2005). What Is Web 2.0: Design Patterns and Business Models for the Next Generation of Software. Communications and Strategies, **2005(1)**: 1-17
- O'Reilly, T. (2006). Web 2.0: compact definition? Radar O'Reilly Blog: <http://radar.oreilly.com/archives/2005/10/web-20-compact-definition.html> erişim tarihi 21/03/2011
- Oren, E., Haller, A., Hauswirth, M., Heitmann, B., Decker, S., & Mesnage, C. (2007). A Flexible Integration Framework for Semantic Web 2.0 Applications. Software, IEEE , **24 (5)**: 64-71.
- Özbudun, F. (2010). Web Tabanlı Uzaktan Eğitimin Mesleki Ve Teknik Eğitimde Kullanımı Üzerine Bir Araştırma, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Özdamar, K. (2003). Modern bilimsel araştırma yöntemleri. Eskişehir: Kaan Kitabevi.
- Özen, Y., Gülaçtı, F. ve Çıkılı, Y. (2004). Eğitim bilimleri ve internet. *Fırat Üniversitesi Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları*, 52-57.

- Özmen, F., Aküzüm C., Sünkür, M. ve Baysal, N. (2011). Sosyal Ağ Sitelerinin Eğitsel Ortamlardaki İşlevselliği. Fırat Üniversitesi, 6. Uluslararası Gelişmiş Teknolojiler Sempozyumu (IATS'11), Elazığ, 16-18 Mayıs.
- Öztürk, M., & Akgün, Ö. E. (2012). Üniversite öğrencilerinin sosyal paylaşım sitelerini kullanma amaçları ve bu sitelerin eğitimlerinde kullanılması ile ilgili görüşleri. *Sakarya University Journal of Education*, **2(3)**: 49-67.
- Paul, J. A., Baker, H. M., & Cochran, J. D. (2012). Effect of online social networking on student academic performance. *Computers in Human Behavior*, **28(6)**: 2117-2127.
- Peltier-Davis, C. (2009). Web 2.0, library 2.0, library user 2.0, librarian 2.0: Innovative services for sustainable libraries. *Computers in Libraries*, **29(10)**: 16-21.
- Pempek, T. A., Yermolayeva, Y. A. ve Calvert, S. L. (2009). College students' social networking experiences on Facebook. *Journal of Applied Developmental Psychology*, **30(3)**: 227-238.
- Pettenati, M. C., & Ranieri, M. (2006). Informal learning theories and tools to support knowledge management in distributed CoPs. *Proceedings of Innovative approaches for learning and knowledge sharing*, 345-355.
- Rebecca, M.E., Howell, D. and Jennifer, A. (2008). Facebook goes to college: using social networking tools to support students undertaking teaching practicum. *Journal of Online Learning and Teaching*.
- Rosenberg, M., E-Learning: strategies for delivering knowledge in the digital age. Mc Graw Hill, New York, 2001.
- Salaway, G. ve Nelson, M.R. (2008). The ECAR study of undergraduate students and information technology, 2008. EDUCAUSE: Colarado. <http://net.educause.edu/ir/library/pdf/ers0808/rs/ers0808w.pdf> adresinden 30.05.2012 tarihinde erişilmiştir.
- Sareh, A., Mohammad, A. N., Hadi, K. F. (2012). Evolution of The World Wide Web: From Web 1.0 to Web 4.0. *International Journal Of Web and Semantic Technology*, **3(1)**: 1-10.
- Saunders, S. (2008). The Role of Social Networking Sites in Teacher Education Programs: A Qualitative Exploration. In K. McFerrin et al. (Eds.), Proceedings of Society for Information Technology and Teacher Education International

- Conference. 2223-2228. Chesapeake, VA: AACE.
- Schmucki, L. ve Meel, S. K. (2010). Social Networking in Education: Practices, Policies, and Realities. http://www.mmseducation.com/wordpress/wp-141content/uploads/2011/09/MMS_PrincipalsandSocialNetworkingReport.pdf adresinden 06.06. 2012 tarihinde alınmıştır.
- Selwyn, N. (2007). ‘Screw Blackboard... do it on Facebook!’: an investigation of students’ educational use of Facebook. Ponencia. En: Poke.
- Şendağ, S. (2008). Web’de yeni eğilimler: öğrenme ortamlarına entegrasyonu. Proceedings of 8th International Educational Technology, 995-1001.
- Şener, G. (2009). Türkiye’de Facebook kullanımı araştırması. INET 14. Türkiye’de İnternet Konferansı. <http://inet-tr.org.tr/inetconf14/bildiri/4.pdf> (Erişim Tar: 04.06.2012)
- Shachar, M., and Neumann, Y. (2003). Differences Between Traditional and Distance Education Academic Performances: A Meta-Analytic Approach. *International Review of Research in Open and Distance Learning*. 4(2).
- Spivack, N. (2006). Web 3.0. The third generation web is coming. the lifeboat foundation: <http://lifeboat.com/ex/web.3.0> (Erişim tarihi: 05.12.2013)
- Staples, S. D. (2009). web 2.0 Social Networking Sites. Social Web Evolution Integrating Semantic Applications and Web 2.0 Technologies (Ed: M. D. Lytros, & P. O. Pablos). Newyork: Information Science Reference, ss. 57-75
- Sterling, B. (1993). Short history of the internet. The Magazine of Fantasy and Science Fiction.
- Strathdee, R. (2007). School improvement, pre-service teacher education and the construction of social networks in New Zealand and England. *Journal of Education for Teaching*, **33(1)**: 19-33.
- Strickland, J. (2008). How Web 3.0 will work. howstuffworks: <http://computer.howstuffworks.com/web-301.htm> (Erişim tarihi: 05.12.2013)
- Taylor, J.C., (2001). The Future of Learning - Learning for the Future: Shaping the Transition, 20th Icd World Conference on Open Learning and Distance Education, 01 - 05 April Düsseldorf, Germany.
- Tdk (Türk Dil Kurumu), <http://tdkterim.gov.tr/bts/> [Ziyaret Tarihi: 14 Mayıs 2013]
- Thomas, D. A., & Li, Q. (2008). From Web 2.0 to Teacher 2.0. *Computers in the*

- Schools*, 25(3-4), 199-210.
- Tiryakioglu, F., & Erzurum, F. (2011). Use of social networks as an education tool. *Contemporary Educational Technology*, 2(2).
- Toprak, A.; Yıldırım A.; Aygöl E.; Binark M.; Börekçi S. Çomu T. (2009). Toplumsal Paylaşım Ağı Facebook: “görülüyorum öyleyse varım”. İstanbul: Kalkedon Yayınları.
- Uça-Güneş, P. (2014). Uzaktan Eğitim Programlarının Yapılandırılması İçin Bir Yaklaşım: Sosyal Ağ Sentezi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, Journal of Research in Education and Teaching*, Ağustos, Makale No: 23, 3(3).
- Uçak, N. Ö., & Çakmak, T. (2010). Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi öğrencilerinin web 2.0 araçlarını kullanım özellikleri. Uluslararası 2. Değişen Dünyada Bilgi Yönetimi Sempozyumu 22-24 Eylül 2010 Ankara: Hacettepe Üniversitesi, 44-53.
- Üçkardeş, E. A. (2010). Mersin Üniversitesi Öğrencileri Arasında İnternet Bağımlılığının Değerlendirilmesi. Uzmanlık Tezi, Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi, Mersin.
- Uğur, S. (2010). Farklı Öğrenme Stillere Sahip Öğrencilerin e-Ders Tasarımlarına İlişkin Görüşleri: Anadolu Üniversitesi Uzaktan Eğitim Programları Örneği, Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Umurhan, H. (2014). Öğretim elemanlarını uzaktan eğitime teşvik eden unsurlar: Gazi Üniversitesi örneği (Yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Bilişim Enstitüsü, Ankara.
- Uşun, S. (2006). Uzaktan eğitim. Nobel Yayın Dağıtım.
- Valentine, D. (2002). Distance Learning: Promises, Problems, and Possibilities. *Online Journal of Distance Learning Administration*, 5(3).
- Verduin, J. R., & Clark, T. A. (1994). Uzaktan eğitim: etkin uygulama esasları. Çeviren: İlkunur Maviş. Eskişehir: Kibele Sanat Merkezi.
- Vural, Z., & Bat, M. (2010). Yeni Bir İletişim Ortamı Olarak Sosyal Medya: Ege Üniversitesi İletişim Fakültesine Yönelik Bir Araştırma. *Journal of Yasar University*, 5(20).
- Ward, M. E., Peters, G., & Shelley, K. (2010). Student and faculty perceptions of the quality of online learning experiences. *The International Review of Research in*

Open and Distributed Learning, **11(3)**: 57-77.

Yazıcıoğlu, Y. ve Erdoğan, S. (2004). Spss uygulamalı bilimsel araştırma yöntemleri. Ankara: Detay Yayıncılık.

Yenidünya, A.C. ve Değirmenci, O. (2003). Mukayeseli Hukukta ve Türk Hukukunda Bilişim Suçları. İstanbul: Legal Yayıncılık.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, Geliştirilmiş 5.Baskı Haziran, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Yılmazsoy, B., Özdiñç, F., & Kahraman, M. Sanal Sınıf Ortamındaki Sınıf Yönetimine Yönelik Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesi. *Yayın Aşamasında*.

Young, A., & Norgard, C. (2006). Assessing the quality of online courses from the students' perspective. *The Internet and Higher Education*, **9(2)**: 107-115.

Yuen, S. & Yuen, P. (2008). Social Networks in Education. In G. Richards (Ed.), *Proceedings of World Conference on E-Learning in Corporate, Government, Healthcare, and Higher Education*. 1408-1412. Chesapeake, VA: AACE.

Yüksel, M. ve Olpak, Y.Z. (2014). Facebook'un Eğitimde Kullanılması: Muhasebe Eğitiminde Bir Uygulama. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, Nisan, **15(1)**: 171-186.

Yurtkoru, E. S. (2009). Sosyal Ağ Kullanımını Etkileyen Unsurların İstatistiksel Modellemesi: Facebook Üzerine Bir Uygulama, 10. Ekonometri ve İstatistik Sempozyumu, Atatürk Üniversitesi Palandöken, Erzurum.

İnternet Kaynakları

- 1) <http://www.oxforddictionaries.com/definention/english/internet>, 20.10.2015
- 2) <http://www.forumdas.com/forum/konu/internetin-tarihcesi-ozeti.198720/>, 29.09.2015
- 3) <http://notoku.com/internetin-kisa-tarihcesi/#ixzz3marpL0ce>, 29.09.2015
- 4) https://en.wikipedia.org/wiki/Bulletin_board_system, 01.10.2015
- 5) <https://tr.wikipedia.org/wiki/Wi-Fi>, 13.12.2015
- 6) <http://bidb.itu.edu.tr/seyirdefteri/blog/2013/09/07/internet'in-tarih>, 25.12.2016
- 7) İnternet: V. Türkiye’de İnternet Konferansı, Ankara Üniversitesi ve The Evolution of Distance Learning in Higher Education, URL: <http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2Fwww.evolution-ofdistance-learning.com&date=2015-01-31>. Son Erişim Tarihi: 10.03.2013.
- 8) <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=15975>, 08.11.2014
- 9) http://www.usdla.org/assets/pdf_files/Glossary_Distance.pdf, 09.09.2012
- 10) <http://cdlponline.org/index.cfm?fuseaction=whatis>, 08.09.2012
- 11) https://en.wikipedia.org/wiki/Bulletin_board_system, 01.10.2015
- 12) <http://simplify360.com>, 02.10.2015
- 13) <http://web.archive.org/web/20150629021147/http://www.businessinsider.com:80/instagram-2010-11?>, 15.03.2017
- 14) <https://techcrunch.com/2013/01/24/twitters-video-sharing-app-vine-goes-live-in-the-app-store/>, 15.03.2017
- 15) Digital in 2016. We Are Social: <https://www.slideshare.net/wearesocialsg/digital-in-2016>, 25.04.2017
- 16) <http://www.tumhaber.com/haber/1228/facebookta-canli-yayin-donemi-basladi.html>, 06.12.2015
- 17) <http://burntech.tv/will-we-ever-get-a-facebook-phone-in-europe>, 02.06.2013
- 18) <http://wearesocial.com/uk/special-reports/digital-in-2016>, 24.02.2017
- 19) <https://tr.wikipedia.org/wiki/Facebook>, 27.04.2017
- 20) <http://www.boomsocial.com/Facebook/Ulkeler>, 25.02.2017
- 21) http://docs.neu.edu.tr/staff/huseyin.bicen/CEIT357-4.HAFTA_7.pdf, 19.09.2017
- 22) http://aof20.anadolu.edu.tr/bildiriler/Aytekin_Isman3.doc, 27.12.2004

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Burak YILMAZSOY
Doğum Yeri ve Tarihi : Muğla, 26.06.1990
Yabancı Dili : İngilizce
İletişim (Telefon/e-posta) : +90 544 529 33 45 / burakyilmazsoy@hotmail.com

Eğitim Durumu (Kurum ve Yıl)

Lise : Yatağan Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi,
Bilgisayar Bölümü (2007), Okul Üçüncülüğü
Önlisans : Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyon MYO
Bilgisayar Teknolojisi ve Programlama (2010),
Bölüm Birinciliği
Lisans : Anadolu Üniversitesi, İşletme Fakültesi
İşletme (2014)
Yüksek Lisans :

Yayınları (SCI ve diğer) :

YILMAZSOY, B., & KAHRAMAN, M. (2017). Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Medya Bağımlılığı ile Sosyal Medyayı Eğitsel Amaçlı Kullanımları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Facebook Örneği. *Journal of Instructional Technologies & Teacher Education Vol, 6(1)*, 9-20.d

YILMAZSOY, B., & KAHRAMAN, M. (2017). Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin İnternet Bağımlılık Düzeylerinin İncelenmesi. IV International Eurasian Educational Research Congress, (s. 1907-1908). Denizli.

Yılmazsoy, B. ve Kahraman, M. (2017). Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin İnternet Bağımlılık Düzeylerinin İncelenmesi. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 3(4), 9-29.

EKLER

EK 1. Kişisel Bilgi Formu

Sayın katılımcılar;

Anket verileri Yüksek Lisans Tez çalışması için kullanılacaktır. Çalışmanın amacı Facebook sosyal ağının kullanım amacını, eğitsel kullanım düzeyini farklı değişkenler açısından incelenmesini amaçlamaktadır. Vereceğiniz cevaplar yalnızca bilimsel amaçlarla kullanılacaktır. Araştırmanın sağlıklı bulgulara ulaşması, vereceğiniz yanıtların samimiyetine bağlıdır.

Yardımlarınız için teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Burak YILMAZSOY

Afyon Kocatepe Üniversitesi

İnternet ve Bilişim Teknolojileri Yönetimi ABD

1. Cinsiyet :
(...) Erkek (...) Kadın
2. Yaşınız : 18 – 22 (...) 23 – 27 (...) 28 – 32 (...) 32+ (...)
3. Öğrenim Düzeyiniz :
(...)Önlisans (...)Lisans (...)Yüksek Lisans (...)Doktora
4. Facebook’u hangi sıklıkla kullanıyorsunuz? :
(...)Çok Sık (...)Sık Sık (...)Ara Sıra (...)Nadiren
5. Sürekli İnternet Erişimine Sahip Olma Durumu :
(...)Var (...)Yok
6. Facebook'a genellikle hangi cihaz ile bağlanırsınız? :
(...)Var (...)Yok
7. Facebook’u hangi sıklıkla kullanıyorsunuz? :
(...)15 dk’dan az (...)Yaklaşık yarım saat (...)Yaklaşık 1 saat
(...)1 -3 saat (...)3 saatten fazla

EK 2. Facebook Kullanım Amacı Ölçeği

Maddeler	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Çoğunlukla	Her zaman
Sosyal İlişkiler					
Facebook’u eski arkadaşlarımı bulmak için kullanıyorum.					
Facebook’u yeni arkadaşlıklar kurmak için kullanıyorum.					
Facebook’u arkadaşlarımla iletişim kurmak için kullanıyorum.					
Facebook’u arkadaşlarımla çeşitli bilgi ve kaynak paylaşımında bulunmak için kullanıyorum.					
Facebook’u benimle ortak ilgi ve gereksinimlere sahip bireyleri bulmak ve gruplara katılmak için kullanıyorum.					
Facebook’u okulumla (sınıf, üniversite, bölüm,) ilgili gruplara katılarak iletişimimi sürdürmek için kullanıyorum.					
Facebook’u okul ve okul arkadaşlarımla ilgili gelişmeleri takip etmek için kullanıyorum.					
Çalışmalara İlişkin					
Facebook’u sınıf arkadaşlarımla ödev ve proje çalışmalarımı paylaşmak için kullanıyorum.					
Facebook’u akademik (derslerimle ilgili) çalışmalarına destek olması için kullanıyorum.					
Günlük Etkinlikler					
Facebook’u günlük yaşamla ilgili gelişmelerden haberdar olmak için kullanıyorum.					
Facebook’u gündemdeki yenilikleri takip etmek için kullanıyorum.					

EK 3. Facebook Eğitsel Kullanım Ölçeği

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
İletişim										
Sınıf arkadaşları arasında iletişim kurulmasına katkı sağlar.										
Öğretmen-öğrenci arasında iletişim kurulmasına katkı sağlar										
Sınıf içi tartışmaların yürütülmesi.										
Ders materyallerinin ve kaynaklarının iletilmesi										
Okul, sınıf ya da derslerle ilgili duyuruların yapılması										
Ödevlerin ya da ders ile ilgili görevlerin verilmesi.										
İşbirliği										
Ortak ilgi ve gereksinimler doğrultusunda akademik gruplar (topluluklar) oluşturulması										
Derslerle ya da diğer eğitsel çalışmalarla ilgili bilgi paylaşımında bulunulması.										
Grup çalışmalarının yürütülmesi.										
Kaynak ve Materyal Paylaşımı										
Öğrenme için zengin kaynak ve materyale erişim.										
Öğretim esnasında zengin çoklu ortam desteğinin sağlanması (video, animasyon, ses...)										

EK 4. Facebook Kullanım Amacı Ölçeği ve Facebook Eğitsel Amaçlı Kullanım Ölçeği İzin Belgesi

Re: Ölçek İzin

GUZIN MAZMAN <guzin.mazman@usak.edu.tr>

18.2 (Cmt) , 10:27

Siz

Yanıtla | v

18.2.2017 11:18 tarihinde yanıt verdiniz.

Merhabalar,
Ölçekleri kullanabilirsiniz
İyi çalışmalar

18 Şubat 2017 01:50 tarihinde Burak Yılmazsoy <burakyilmazsoy@hotmail.com> yazdı:

İyi çalışmalar dilerim hocam,

Ben Afyon Kocatepe Üniversitesi, FB Enstitüsü, İnternet ve Bilişim Teknolojiler Yönetimi ABD Yüksek Lisans öğrencisi Burak YILMAZSOY.

Yüksek Lisans Tez çalışmam kapsamında sizin geliştirmiş olduğunuz "Facebook Eğitsel Kullanım Ölçeği", "Facebook Kullanım Amacı Ölçeği" ve "Facebook'un Benimsenmesi Ölçeği"ni izniniz ile kullanmak istiyorum.

Çalışmalarınızda başarı ve kolaylıklar dilerim.

Saygılarımla

Burak YILMAZSOY

+90 544 529 33 45

<http://www.facebook.com/burakyilmazsoy48>

<https://twitter.com/burakyilmazsoy1>

<http://www.burakyilmazsoy.com/>

EK 5. Ölçek Uygulama İzin Belgesi 1

Evrak Tarih ve Sayısı: 29/03/2017-E.14944

T.C.
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : 70813604-044-
Konu : Araştırma İzni

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 15.03.2017 tarih ve 95624635-300-12752 sayılı yazı.

Enstitünüz İnternet ve Bilişim Teknolojileri Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans programı öğrencisi Burak YILMAZSOY'un "Eğitsel Amaçlı Sosyal Medya Kullanımı: Facebook Örneği" konulu tez çalışmasında kullanılmak üzere Üniversitemiz Ahmet Necdet Sezer Kampüsünde öğrenim gören öğrencilere yönelik anket çalışması yapması uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

e-imzalıdır
Prof.Dr. Mehmet KARAKAŞ
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Evrakı Doğrulamak İçin : <https://ebys.aku.edu.tr/enVision/Dogrula/BE3PD63>

Adres: Afyon Kocatepe Üniversitesi Ahmet Necdet Sezer Kampüsü Rektörlük Binası B
Blok Kat: I Afyon
Telefon: 0272 2281124 Faks: 0272 2281181
e-Posta: gensek@aku.edu.tr

Bilgi için: Kadir Birduman
Unvanı: Memur

EK 6. Ölçek Uygulama İzin Belgesi 2

Evrak Tarih ve Sayısı: 30/03/2017-E.15202

T.C.
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
Fen Bilimleri Enstitüsü

Sayı : 95624635-300-
Konu : Anket İzni Hk.

İNTERNET VE BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ YÖNETİMİ ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞINA

Enstitümüz İnternet ve Bilişim Teknolojileri Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Burak YILMAZSOY'un "Eğitsel Amaçlı Sosyal Medya Kullanımı: Facebook Örneği" konulu tez çalışmasında kullanılmak üzere Ahmet Necdet Sezer Kampüsünde anket çalışması yapmasının uygun görüldüğüne ilişkin Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının yazısı yazımız ekinde sunulmuştur.

Bilgilerinize rica ederim.

e-imzalıdır
Prof.Dr. Hüseyin ENGİNAR
Enstitü Müdürü

Ek:İlgili evrak eki

Evrakı Doğrulamak İçin : <https://ebys.aku.edu.tr/enVision/Dogrula/5U3P3E2>

Adres:AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ Ahmet Necdet Sezer Kampüsü, 03200,
AFYONKARAHİSAR
Telefon : (0 272) 228 12 13 /10702-- Belgeç.: (0 272) 228 13 10
E- posta : fenbilens@aku.edu.tr
Elektronik Ağ : www. aku.edu.tr.

Bilgi için: Yıldız Şenkabak
Unvanı: Memur

EK 7. Öğrenci Görüşleri Değerlendirme Formu

Lütfen sorulara kısa cevaplar vermek yerine, açıklayıcı cümleler kurarak cevaplayınız. Umarım faydalı bir eğitim olmuştur. Teşekkürler.

1. Facebook üzerinden uzaktan eğitim süreci ile yüz yüze sınıf öğretimi arasında sizin açınızdan bir farklılık var mıydı?
2. Uzaktan eğitim platformu olarak Facebook'un kullanımı ders arkadaşlarınız ve ders öğretim elemanı ile iletişiminizi nasıl etkiledi?
3. Facebook üzerinden uzaktan eğitim olarak ders işlemenin olumlu yanları nelerdir?
4. Facebook üzerinden uzaktan eğitim olarak ders işlemenin olumsuz yanları nelerdir?
5. Facebook ortamında öğretimi yapılan konular hakkında arkadaşlarınızla, bloglar, sohbet, videolar, test uygulaması gibi internet teknolojilerini kullandınız ve kendi paylaşımlarınızı yaptınız. Bu süreçte yaptığınız etkinliklerin size olan katkısını nasıl görüyorsunuz?
6. Tüm uygulama sürecini düşünecek olursanız, uygulamanın farklı olduğunu düşündüğünüz, ilgi çekici yönleri nelerdir?
7. Uygulamalar süresince zorluklar (teknik vs.) yaşadınız mı? Nelerdi?
8. Benzer bir sürecin diğer derslerde de yürütülmesini ister misiniz? Neden?
9. Son olarak eklemek istediğiniz (eleştiri ya da öneri) var mı?